

การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี

นางสาวฉัตรชฎา พิชัยกมลฉัตร

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภูมิศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EVALUATION AND ANALYSIS OF THE POTENTIAL OF TOURIST ATTRACTIONS IN CHANGWAT NONTHABURI

Miss Chatkharin Pichaikamolchat

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Geography

Department of Geography

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี

โดย

นางสาวฉัตรมณฑล พิชัยกมลฉัตร

สาขาวิชา

ภูมิศาสตร์

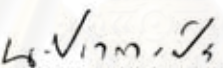
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรศักดิ์ ศิริไพบุลย์สินธ์

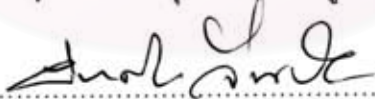
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

 ..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นโรตม์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรศักดิ์ ศิริไพบุลย์สินธ์)

 ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ผ่องศรี จันทร์ขาว)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ดุษฎี ชาญลิจิต)

ฉัตรภรณ์ พิชัยกมลฉัตร : การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี
(EVALUATION AND ANALYSIS OF THE POTENTIAL OF TOURIST ATTRACTIONS IN CHANGWAT
NONTHABURI) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. สุรศักดิ์ ศิริไพบุลย์สินธ์, 225หน้า.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพและวิเคราะห์กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี ที่จะมีผลต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ตามแนวเหตุผลในการสร้างดัชนีชี้วัดและนำมาวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการถ่วงน้ำหนัก จะสามารถประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้

วิธีดำเนินการวิจัย เริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี ขอความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั่วไปถึงความต้องการที่จะเดินทางไปเยี่ยมชมยังแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีจากแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกไปท่องเที่ยวมากที่สุด จากนั้นผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวและขอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวในการประเมินค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวทั้ง 8 ตัว เพื่อนำมาเป็นค่ามาตรฐานในการถ่วงน้ำหนักกับการออกภาคสนามประเมินค่าคะแนนปัจจัยย่อยทั้ง 46 ตัว โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยในการหาราคาระดับเพื่อการประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี

ผลการวิเคราะห์ในหาค่าระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง มีค่าระดับอยู่ระหว่าง 58.75 - 51.04 จำนวน 9 แห่ง กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง มีค่าระดับอยู่ระหว่าง 51.03 - 43.32 จำนวน 6 แห่ง และกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ มีค่าระดับอยู่ระหว่าง 43.31 - 35.60 จำนวน 5 แห่ง จากการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวมาทำการประเมินทั้งหมด 20 แห่ง ซึ่งเมื่อประเมินศักยภาพและวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวแล้วนั้น พบว่า กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงจะมีความปลอดภัยสูง เข้าถึงได้อย่างสะดวก มีจุดบกพร่องด้านการท่องเที่ยวเล็กน้อย กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง มีความสำคัญและคุณค่าไม่มากนัก มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวในระดับปานกลาง กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ เข้าถึงลำบาก ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ภาควิชา .....ภูมิศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา .....ภูมิศาสตร์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2550.....

#4880121222 : MAJOR GEOGRAPHY

KEY WORD: EVALUATION / ANALYSIS / POTENTIAL / NONTHABURI / TOURISM

CHATKHARIN PICHAIKAMOLCHAT : EVALUATION AND ANALYSIS OF THE
POTENTIAL OF TOURIST ATTRACTIONS IN CHANGWAT NONTHABURI , THESIS
ADVISOR : ASIST.PROF.SURASUK SIRIPAIBULSIN, 225 pp.

The purpose of the research is to evaluate and analyze the potential of tourist attractions in Changwat Nonthaburi which will help to develop the tourism in the area. The research is used indexes in company with weighted average technique to assess the potential of tourist attractions.

The study starts with gathering the primary information by using the questionnaires to seek for the most popular places for tourists. In order to discover the most popular places, the researcher has set up 8 indexes criteria for measuring potential of attraction spots according to the recommendation from expertise together with visiting to the actual places to assess the entire 46 sub factors index in Nonthaburi area.

Consequently, nine places out of twenty places have high potential of attraction spot's index which is between 58.75 – 51.04. While, six places have medium potential index, between 51.03 – 43.32 . Five places have lowest potential index, between 43.31 – 35.06. The highest potential places are having the most security, easiest to access and least flaws to serve the visitors. The medium potential spots have less valuable, not adequate service provided to tourists. The least potential places are hard to access, not having full serviced to tourists.

Department.....Geography..... Student's signature.....
Field of study.....Geography..... Advisor's signature.....
Academic year.....2007.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรศักดิ์ ศิริไพบูลย์สินธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับงานวิจัยในทุกๆ เรื่อง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างสูงยิ่ง ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาภูมิศาสตร์ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ตลอดระยะเวลาการศึกษา และเจ้าหน้าที่ทุกท่านในภาควิชา รวมทั้งทุนอุดหนุนโครงการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบคุณท่านผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวที่ให้ข้อมูล ท่านสมนึก ธนเดชากุล นายกเทศมนตรีจังหวัดนนทบุรี นักวิชาการจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อาจารย์หลายๆท่านที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสถาบันการbinพลเรือน ศูนย์การท่องเที่ยวและนันทนาการ จังหวัดนนทบุรี ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนนทบุรี และมัคคุเทศก์ทุกท่าน ที่ให้ความคิดเห็นและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ฉัตรชากรณ์ ผู้ที่เป็นแรงผลักดันให้ได้สำเร็จการศึกษาในวันนี้ ขอขอบคุณพี่ฐิติรัตน์ พี่เจตน์ธัญญา น้องศุภิสรา น้องศุภานิดา ญาติในครอบครัวทุกคน และขอขอบคุณมากๆ ในน้ำใจและความช่วยเหลือที่ดีที่สุดตลอดมา จาก คุณสุวิธ คำแฝด คุณจักร์กฤษ ตั้งรัตนโสภณ คุณวนิดา ธนิกกุล คุณชลธิชา สัจจวนิตย์ คุณกาญจน์ ร่มพล คุณวรพจน์ วิศรุตนาด คุณวาชิต ตั้งพิสิฐโยธิน คุณพงศธร บวรสิน คุณบังอร คำหลอม คุณพนารัตน์ สีหาราช คุณส.กรกช ยอดไชย เพื่อนๆน้องๆ จากการbinทุกคน และทุกกำลังใจ ความช่วยเหลือ ที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.2.1 เพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี	3
1.2.2 เพื่อวิเคราะห์กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่จะมีผลต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว	3
1.3 แนวเหตุผล	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4.1 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา	4
1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา	4
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	11
2.1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว	11
2.1.2 ทฤษฎีองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว	14
2.1.3 องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยว	15
2.1.4 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว	18
2.1.5 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว	18
2.1.6 ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว	19
2.1.7 ผลกระทบจากการท่องเที่ยว	20

บทที่	หน้า
2.1.8 ทฤษฎีว่าด้วยพฤติกรรมการเดินทาง.....	21
2.2 แนวความคิดของภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว.....	26
2.2.1 ลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวตามแนวคิดทางภูมิศาสตร์.....	29
2.2.2 การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	31
2.2.3 การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม.....	31
2.3 แนวความคิดของการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว.....	33
2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 พื้นที่ศึกษา.....	37
3.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดนนทบุรี.....	37
3.2 ลักษณะทางกายภาพและทรัพยากรธรรมชาติ.....	38
3.2.1 ลักษณะทางกายภาพ.....	38
3.2.1.1 ลักษณะภูมิประเทศ.....	38
3.2.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ.....	39
3.2.2 ทรัพยากรธรรมชาติ.....	39
3.2.2.1 ทรัพยากรน้ำ.....	39
3.2.2.2 ทรัพยากรดิน.....	42
3.2.2.3 ทรัพยากรแร่ธาตุ.....	43
3.2.2.4 ทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	43
3.3 ลักษณะทางสังคม.....	43
3.3.1 ประชากร.....	43
3.3.2 ศาสนา.....	43
3.3.3 ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ.....	44
3.3.4 การเมืองการปกครอง.....	45
3.3.5 การคมนาคม.....	48
3.3.6 การสื่อสารและโทรคมนาคม.....	48
3.3.7 ระบบการจัดการศึกษาในจังหวัด.....	49
3.3.8 การสาธารณสุข.....	51
3.4 ลักษณะทางเศรษฐกิจ.....	52

บทที่	หน้า
3.4.1 การเกษตรกรรม	53
3.4.1.1 การทำนา.....	52
3.4.1.2 การทำสวนผลไม้	53
3.4.1.3 การทำสวนพืชผักและสวนไม้ดอกไม้ประดับ	53
3.4.2 การเลี้ยงสัตว์.....	53
3.4.3 การประมง	54
3.4.4 การอุตสาหกรรม	54
3.4.5 การค้าและพาณิชยกรรม.....	54
3.4.6 การทำเครื่องปั้นดินเผา	55
3.4.7 การท่องเที่ยว	55
3.5 ศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดนนทบุรี.....	57
4 วิธีดำเนินการวิจัย	60
4.1 กำหนดข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	60
4.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)	60
4.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data).....	60
4.2 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	61
4.2.1 กำหนดพื้นที่ศึกษาวิจัย	61
4.2.2 กำหนดและรวบรวมแหล่งท่องเที่ยว	62
4.2.3 กำหนดวิธีการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว	62
4.2.4 กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง.....	62
4.2.5 กำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่าง	63
4.2.6 กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
4.2.7 สร้างดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว	64
4.2.8 กำหนดปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัดเพื่อการประเมินในภาคสนาม	66
4.2.9 กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนปัจจัยย่อย	68
4.2.10 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	68
4.2.11 การวิเคราะห์ข้อมูล	69
4.2.12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดกลุ่มตามค่าศักยภาพ.....	69

บทที่	หน้า
4.2.13 วิเคราะห์กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่จะมีผลต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว	70
4.2.14 สรุปผล	70
5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
5.1 โครงสร้างของกลุ่มตัวอย่าง	71
5.1.1 กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่าง	71
5.1.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว	73
5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
5.2.1 การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	75
5.2.1.1 ผลการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว	75
5.2.1.2 ผลการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวโดยนักท่องเที่ยว	76
5.2.1.3 ผลการให้ค่าน้ำหนักดัชนีชี้วัดของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ ที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว	82
5.2.1.4 ผลการประเมินค่าระดับดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว (แบบประเมินชุดที่3)	83
5.2.1.5 ผลการคำนวณค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	102
5.2.1.6 การจัดกลุ่มตามศักยภาพ	105
5.2.2 การวิเคราะห์กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่จะมีผลต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว	109
5.2.2.1 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง	109
5.2.2.2 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง	116
5.2.2.3 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ	121
5.2.2.4 สรุปผล	125
6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	126
6.1 สรุปงานวิจัยและอภิปรายผล	126
6.2 ข้อเสนอแนะ	130
รายการอ้างอิง	131

	หน้า
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก.....	136
ภาคผนวก ข.....	139
ภาคผนวก ค.....	142
ภาคผนวก ง.....	156
ภาคผนวก จ.....	180
ภาคผนวก ฉ.....	188
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	225

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 จำนวนวัด สำนักสงฆ์ โบสถ์คริสต์ มัสยิด พระภิกษุ และสามเณร ปี 2549.....	44
ตารางที่ 3.2 ข้อมูลด้านการศึกษา.....	50
ตารางที่ 3.3 สัดส่วนนักเรียนของรัฐต่อเอกชน จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2549..	50
ตารางที่ 3.4 ข้อมูลแสดงการจัดการศึกษาของจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2549.....	51
ตารางที่ 3.5 การสาธารณสุข ข้อมูล ณ มกราคม 2549.....	52
ตารางที่ 3.6 สถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี.....	56
ตารางที่ 3.7 สถิติรายได้ที่ได้รับจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี.....	56
ตารางที่ 3.8 สถิติระยะเวลาพำนักจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี	56
ตารางที่ 3.9 สถิติค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี	57
ตารางที่ 5.1 กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่าง.....	72
ตารางที่ 5.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว	74
ตารางที่ 5.3 ผลการจัดลำดับความถี่ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี.....	76
ตารางที่ 5.4 ผลค่าเฉลี่ยของดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว	82
ตารางที่ 5.5 ผลการปรับค่ามาตรฐาน.....	83
ตารางที่ 5.6 ค่าคะแนนปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัด จำนวน 20 แห่ง	84
ตารางที่ 5.7 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของวัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร.....	92
ตารางที่ 5.8 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของอุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก.....	92
ตารางที่ 5.9 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของวัดชลอ	93
ตารางที่ 5.10 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของวัดเพลง (ร้าง)	93
ตารางที่ 5.11 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)	94
ตารางที่ 5.12 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของพิพิธภัณฑน์มุษยชาติ	94
ตารางที่ 5.13 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของคลองขนมหวาน (เกาะเกร็ด)	95
ตารางที่ 5.14 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของกวานอาม่าน (เกาะเกร็ด).....	95
ตารางที่ 5.15 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของวัดปรมัยยิกาวาส (เกาะเกร็ด).....	96
ตารางที่ 5.16 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของสวนทิพย์(สวนอาหาร)	96
ตารางที่ 5.17 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของวัดปู่	97
ตารางที่ 5.18 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของวัดชลประทานรังสฤษฎ์.....	97
ตารางที่ 5.19 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของตลาดน้ำไทรน้อย.....	98

หน้า

ตารางที่ 5.20 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของพิพัฒน์ฟาร์ม (ผักปลอดสารพิษ)	98
ตารางที่ 5.21 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของสวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย).....	99
ตารางที่ 5.22 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของซอยข้าง (ตลาดไม้ประดับ).....	99
ตารางที่ 5.23 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของบ้านครุมนตรี ตราโมท (บ้านโสมส่องแสง)	100
ตารางที่ 5.24 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแพทยแผนไทย	100
ตารางที่ 5.25 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของวัดสวนแก้ว	101
ตารางที่ 5.26 ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดของบ้านสวนศิลป์ไทยสบาย.....	101
ตารางที่ 5.27 ผลการคำนวณค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง	103
ตารางที่ 5.28 แสดงค่าระดับศักยภาพเรียงลำดับค่าระดับจากมากไปน้อย	106
ตารางที่ 5.29 แสดงการกระจายของแหล่งท่องเที่ยวตามกลุ่มศักยภาพ ในแต่ละอำเภอของจังหวัดนนทบุรี.....	108

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปที่ 2.1 ขั้นตอนการวิวัฒนาการของแหล่งท่องเที่ยว	13
รูปที่ 2.2 ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System)	17
รูปที่ 3.1 อาณาเขตของจังหวัดนนทบุรี	38
รูปที่ 5.1 แผนที่แยกประเภทแหล่งท่องเที่ยวในการประเมินศักยภาพแบบแยกประเภท ของจังหวัดนนทบุรี.....	81
รูปที่ 5.2 แผนที่แสดงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี.....	107
รูปที่ 5.3 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงในจังหวัดนนทบุรี.....	109
รูปที่ 5.4 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลางในจังหวัดนนทบุรี.....	116
รูปที่ 5.5 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำในจังหวัดนนทบุรี.....	121
รูปที่ ๕.1 การออกภาคสนามสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเบื้องต้น.....	189
รูปที่ ๕.2 แผนที่ท่องเที่ยวของนนทบุรี	191
รูปที่ ๕.3 แผนที่ตัวเมืองจังหวัดนนทบุรี	192
รูปที่ ๕.4 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 20 แห่ง.....	194
รูปที่ ๕.5 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวที่ทำการออกภาคสนาม ในวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2551.....	195
รูปที่ ๕.6 การออกภาคสนาม ณ วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร.....	197
รูปที่ ๕.7 การออกภาคสนาม ณ อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก.....	198
รูปที่ ๕.8 การออกภาคสนาม ณ วัดชลอ	199
รูปที่ ๕.9 การออกภาคสนาม ณ วัดเพลง (ร้าง)	200
รูปที่ ๕.10 การออกภาคสนาม ณ ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)	201
รูปที่ ๕.11 การออกภาคสนาม ณ พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติ	202
รูปที่ ๕.12 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวที่ทำการออกภาคสนาม ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551....	204
รูปที่ ๕.13 การออกภาคสนาม ณ คลองขนมหวาน(เกาะเกร็ด)	206
รูปที่ ๕.14 การออกภาคสนาม ณ กวานอาม่าน(เกาะเกร็ด).....	207
รูปที่ ๕.15 การออกภาคสนาม ณ วัดปรมย์ยิกาวาส(เกาะเกร็ด).....	208
รูปที่ ๕.16 การออกภาคสนาม ณ สวนทิพย์(สวนอาหาร)	210
รูปที่ ๕.17 การออกภาคสนาม ณ วัดกุฎี.....	211
รูปที่ ๕.18 การออกภาคสนาม ณ วัดชลประทานรังสฤษดิ์.....	212
รูปที่ ๕.19 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวที่ทำการออกภาคสนาม ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551....	214

	หน้า
รูปที่ จ.20 การออกภาคสนาม ณ ตลาดน้ำไทรน้อย.....	216
รูปที่ จ.21 การออกภาคสนาม ณ พิพัฒน์ฟาร์ม(ผักปลอดสารพิษ)	218
รูปที่ จ.22 การออกภาคสนาม ณ สวนทุเรียน(ศูนย์เกษตรบางรักน้อย).....	219
รูปที่ จ.23 การออกภาคสนาม ณ ซอยข้าง(ตลาดไม้ประดับ).....	220
รูปที่ จ.24 การออกภาคสนาม ณ บ้านครุมนตรี ตราโมท(บ้านโสมส่องแสง).....	221
รูปที่ จ.25 การออกภาคสนาม ณ พิพิธภัณฑสถานและศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย	222
รูปที่ จ.26 การออกภาคสนาม ณ วัดสวนแก้ว	223
รูปที่ จ.27 การออกภาคสนาม ณ บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย.....	224

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวจัดว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยก่อให้เกิดการสร้างงานและการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศเราอีกด้วย การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการทางธรรมชาติพื้นฐานของมนุษย์ ที่มีสนใจและอยากมีประสบการณ์กับสิ่งแปลกใหม่ ในสถานที่ใหม่ๆ ที่ทำให้เกิดความรื่นรมย์ ผ่อนคลายความตึงเครียด การท่องเที่ยวของมนุษย์มีหลายรูปแบบ ในหลากหลายประเภทของแหล่งท่องเที่ยว มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามรสนิยม ความชอบของแต่ละบุคคลตามยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวในเชิงวิถีชีวิต การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม การท่องเที่ยวตามกลุ่มที่สนใจเฉพาะด้าน เป็นต้น ซึ่งการท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพักผ่อนหย่อนใจ ในช่วงเวลาหนึ่งที่เป็นเวลาออกเหนือไปจากการทำงานหรือการกระทำกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นจึงเป็นรูปแบบหนึ่งของนันทนาการที่เกิดขึ้นในระหว่างเวลาว่าง ที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมใหม่ๆ เพิ่มเติมความรู้และได้ประสบการณ์ใหม่ๆ ได้อีกด้วย

ในการท่องเที่ยวเยี่ยมชมในแต่ละสถานที่นั้น จากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการสำรวจปริมาณนักท่องเที่ยวพบว่าแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ส่วนใหญ่นั้น มีปริมาณนักท่องเที่ยวจำนวนมากในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์หรือช่วงเทศกาล จึงก่อให้เกิดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงต่างๆ ทำให้เกิดปัญหาความแออัด ความไม่สะดวกในการบริการทางด้านการท่องเที่ยวและทำให้สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น วิธีการหนึ่ง ที่จะสามารถลดปัญหาการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวได้นั้น คือ การวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมพื้นที่ ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการกระจายกิจกรรมการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และจะส่งผลให้คนในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้รับผลทางด้านเศรษฐกิจที่ดีขึ้นตามมา

ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกๆปี โดยใน พ.ศ.2546 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.15 พ.ศ.2547 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.55 พ.ศ.2548 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.5 และ พ.ศ.2549 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.51 ตามลำดับ

(จากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2549) เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้นเราจึงควรมีการส่งเสริมพัฒนาสถานที่ต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกเดินทางไปเยี่ยมชม เพื่อให้เกิดความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนปรับปรุงให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูงสุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเดินทางได้อย่างสะดวกสบาย รวมทั้งด้านการบริการทางด้านการท่องเที่ยว เพื่อที่จะสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมในสถานที่สำคัญต่างๆ โดยการประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวนี้ จะทำให้ทราบถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ว่ามีขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้มากน้อยเพียงใด อีกทั้งความน่าสนใจในแง่มุมต่างๆ จากประวัติศาสตร์ความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่สามารถจะสร้างชื่อเสียงและรายได้ให้แก่ประเทศชาติได้ด้วย

จังหวัดนนทบุรี ได้รับการยกย่องว่า เป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงของสวนผลไม้และเป็นแหล่งสังฆมทางวัฒนธรรมมานานกว่าหลายร้อยปี เป็นเมืองที่มีความเก่าแก่ ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ซึ่งจะเห็นได้ว่า จังหวัดนนทบุรีมีประวัติศาสตร์และอารยธรรมมาช้านาน จึงทำให้มีสถานที่ทางประวัติศาสตร์มากมาย รวมทั้งมีวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐาน ตั้งแต่สมัยพระเจ้าตากสินมหาราช กลายเป็นวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านและแบ่งพื้นที่ของจังหวัดออกเป็น 2 ส่วน ทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมของวิถีชีวิตในบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและคูคลองต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกาะเกร็ด มีสถานที่ที่น่าสนใจหลายแห่ง และเป็นแหล่งรวบรวมของวัฒนธรรมที่มีกรรมผสมผสานของวัฒนธรรมไทยและมอญ มีประเพณีและวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่น่าสนใจ มีทัศนียภาพที่สวยงามของแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบกับการคมนาคมขนส่งที่มีการเชื่อมต่อกับกรุงเทพมหานคร สามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบาย ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก หลั่งไหลเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีมากยิ่งขึ้น ทำให้หน่วยงานราชการ ไม่ว่าจะเป็นสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี ต่างมุ่งที่จะพัฒนาเกาะเกร็ด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยิ่งใหญ่ของจังหวัดนนทบุรีและของประเทศไทยอีกด้วย จากสถิติของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดนนทบุรีใน พ.ศ.2548 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศรวม 415,217 คน และใน พ.ศ.2549 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศรวมกว่า 5,986,057 คน (จากสถิติของศูนย์การท่องเที่ยวและนันทนาการจังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2549) ซึ่งมีปริมาณการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในอัตราที่สูงมาก โดยการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาที่จังหวัดนนทบุรีนั้น เป็นหนึ่งเหตุผล ที่ควรจะมีการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อที่จะแก้ไขปรับปรุง ในจุดที่บกพร่องของแหล่งท่องเที่ยวและควรส่งเสริมพัฒนา สร้างความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเป็น

การทำให้แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบัน จังหวัดนนทบุรี นอกจากจะมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มากมาย หลายแห่งแล้ว ยังมีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เกิดขึ้นอีกหลายประเภท ทั้งในเชิงวิถีชีวิตและเชิงเกษตรกรรม ที่ควรค่าแก่การสนับสนุนและพัฒนา เพื่อที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวและประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรี ได้มีทางเลือกในการเดินทางไปท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจในสถานที่ต่างๆ อีกด้วย โดยงานวิจัยนี้มีแนวคิดเพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และวิเคราะห์กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี ที่จะมียุทธศาสตร์พัฒนาด้านการท่องเที่ยว ซึ่งยังไม่เคยมีการศึกษาวิจัยเกิดขึ้นในจังหวัดนนทบุรีมาก่อน ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษา ประเมินศักยภาพและวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีขึ้น โดยการออกแบบ แบบสอบถาม และสร้างเกณฑ์ดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว โดยใช้แนวความคิดทางการจัดการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่มีความน่าเชื่อถือ เมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับสมการทางคณิตศาสตร์แล้ว จะสามารถหาค่าระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้ แล้วผลที่ได้จากการประเมินค่าศักยภาพนี้ สามารถวิเคราะห์ทำให้ทราบถึงความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ที่มีผลต่อศักยภาพในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อีกทั้งยังสามารถนำไปเป็นข้อมูลที่ดีให้แก่ ศูนย์การท่องเที่ยวและนันทนาการจังหวัดนนทบุรี สภาวัฒนธรรมจังหวัดนนทบุรี สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการวางแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เพื่อปรับปรุงและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี แล้วพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี
- 1.2.2 เพื่อวิเคราะห์กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว ที่จะมียุทธศาสตร์พัฒนาด้านการท่องเที่ยว

1.3 แนวเหตุผล

การสร้างดัชนีชี้วัดและนำมาวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการถ่วงน้ำหนัก จะสามารถประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาในบริเวณพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ที่ตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 20 กิโลเมตร จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่บนริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา มีเนื้อที่ประมาณ 622 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอปากเกร็ด และอำเภอไทรน้อย

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1) ศึกษาลักษณะทางกายภาพของสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี
- 2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ รวบรวมสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนนอกภาคสนาม สัมภาษณ์สถานการณ์ทางการท่องเที่ยว และความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี
- 3) ศึกษาแนวความคิดทางการจัดการท่องเที่ยว เพื่อสร้างดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว
- 4) ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว พร้อมทั้งศึกษาโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย ที่อยู่ เพศ อาชีพ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา หรือปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรท่องเที่ยว
- 5) ศึกษาเทคนิคการถ่วงค่าน้ำหนัก เพื่อประเมินค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว แล้วนำไปวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคที่จะมีผลต่อการท่องเที่ยว ในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

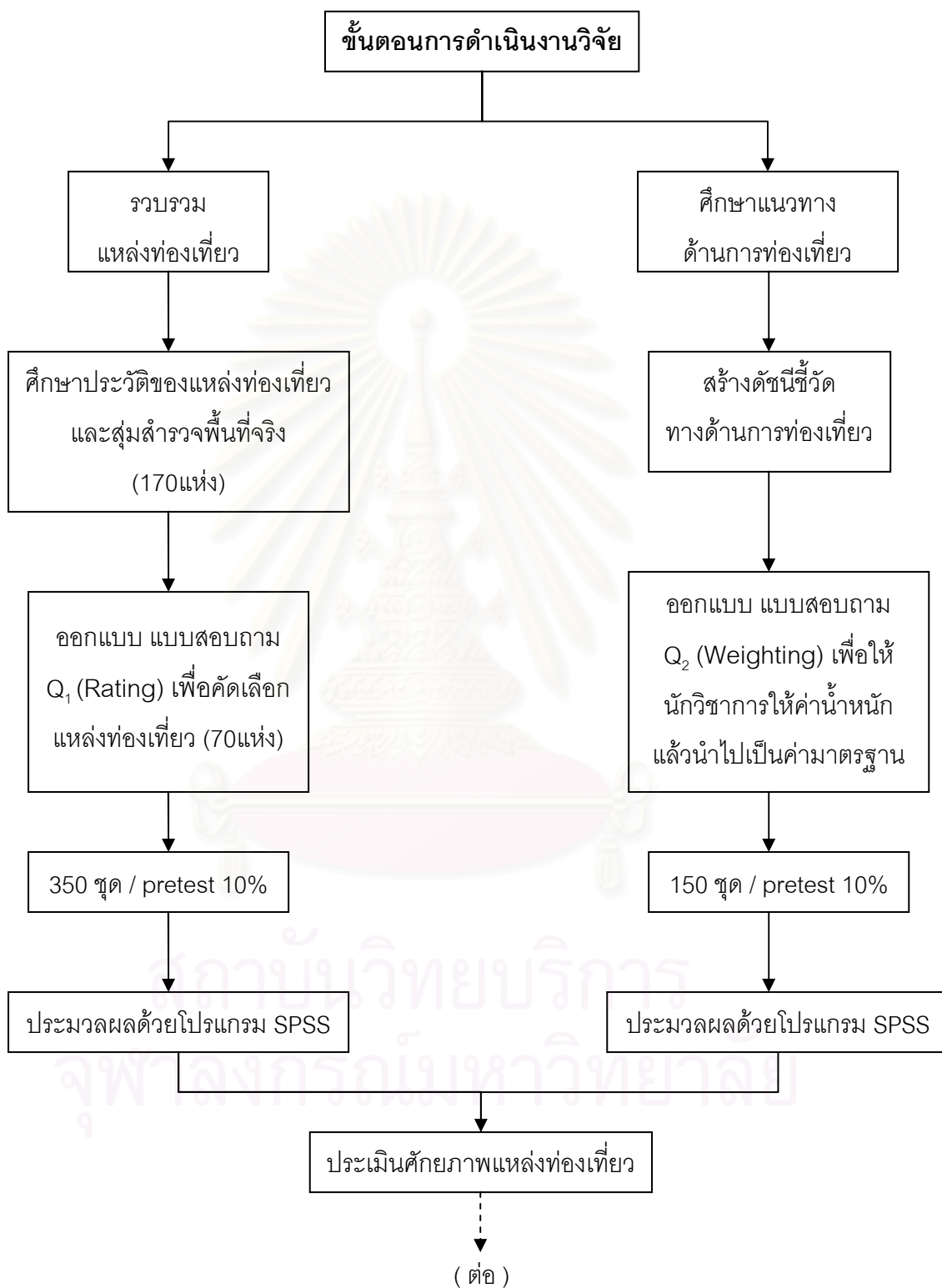
1.5. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

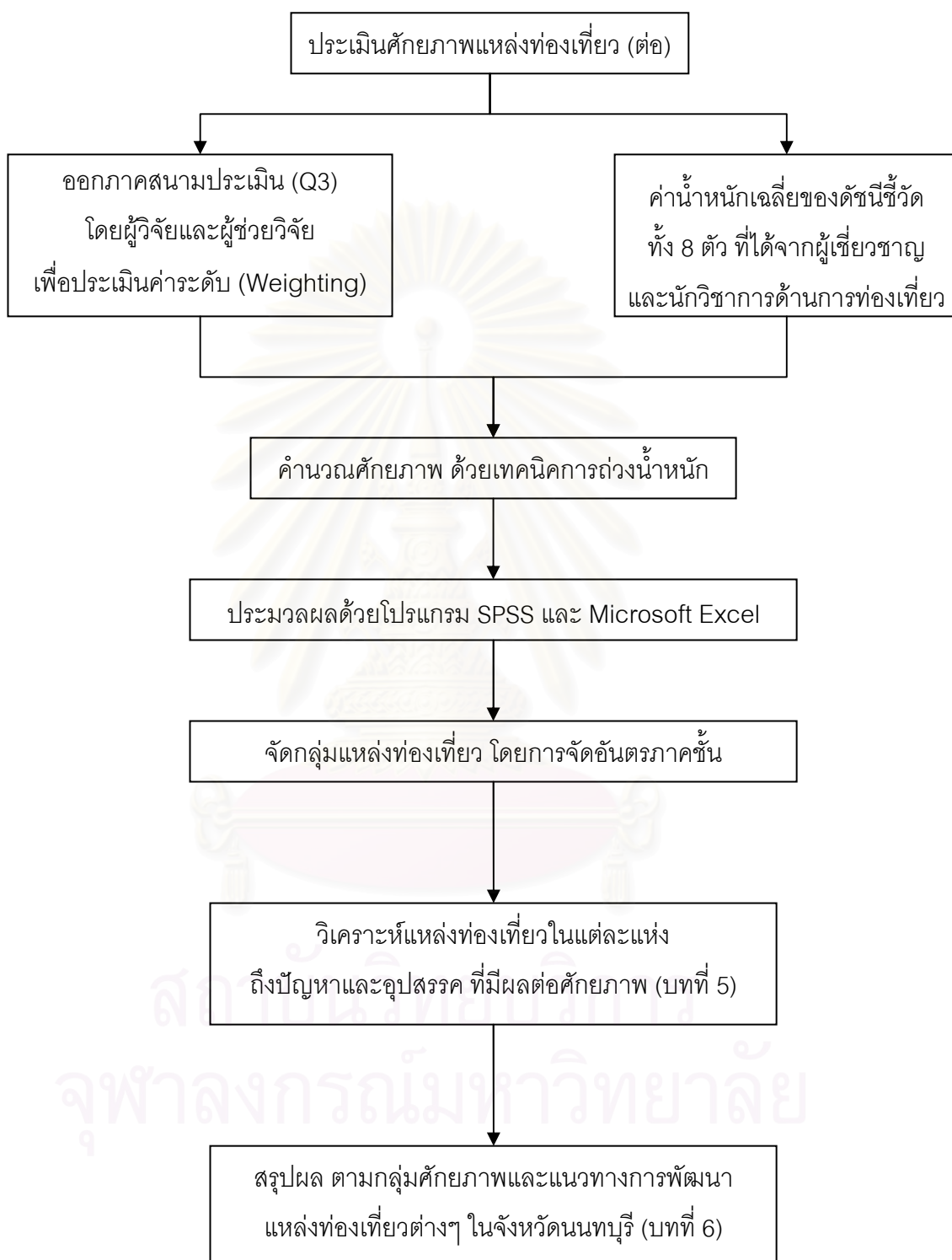
วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูล และการสรุป นำเสนอแนวทาง ซึ่งการดำเนินงานวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) สํารวจและรวบรวมข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว จากแผนที่และเอกสารด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ของจังหวัดนนทบุรี โดยศึกษาข้อมูลรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว สถานการณ์ทางการท่องเที่ยวและความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง
- 2) คัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวไว้จำนวนหนึ่ง แล้วผู้วิจัยได้กำหนดให้นักท่องเที่ยวจำนวน 350 คน ทำการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว ที่คิดว่าน่าท่องเที่ยวหรือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักและมีความนิยมไปท่องเที่ยวมากที่สุด จำนวน 15 แห่ง ในแบบสอบถามชุดที่ 1
- 3) ศึกษาแนวทางการจัดการด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว แล้วขอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว โดยการให้คําน้ําหนักในแบบสอบถามชุดที่ 2 เพื่อนำไปเป็นค่ามาตรฐาน ในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่อไป
- 4) กำหนดปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัด เพื่อการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยการออกภาคสนาม
- 5) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณหาค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดแต่ละตัว การปรับค่ามาตรฐานการคำนวณหาค่าศักยภาพจากเทคนิคการถ่วงน้ำหนัก การจัดอันดับภาคชี้้นเพื่อเป็นการแบ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวตามค่าศักยภาพ
- 6) วิเคราะห์ข้อมูลตามการจัดกลุ่มของค่าศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยจำแนกเป็น 3 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง และแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ

การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีให้ดีขึ้น
- 2) เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขและลดความเสี่ยงของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี
- 3) นำเสนอแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี เพื่อสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยว

1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือที่มนุษย์เราได้สร้างขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ และเป็นมรดกของอดีตที่ได้สร้างเสริมขึ้นในสมัยปัจจุบัน มีผลดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ซึ่งในการศึกษาวิจัยนี้ได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน ได้แก่ วัดต่างๆ
- 2) แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่ ตำนานประถมน-นนทบุรี
- 3) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ได้แก่ ซอยช้าง สวนทุเรียน
- 4) แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต ได้แก่ บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย เป็นต้น

นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่มีความสนใจเดินทางไปเยี่ยมเยือนแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ด้วยเหตุผลใดก็ตาม นอกเหนือจากการประกอบอาชีพ ที่ได้รับค่าตอบแทน ความมุ่งหมายในการเดินทางของบุคคลเหล่านี้ อาจจะเป็นความสนใจและอยากมีประสบการณ์กับสิ่งแปลกใหม่ที่ทำให้เกิดความรื่นรมย์ ผ่อนคลายความตึงเครียด ซึ่งอาจรวมถึง การพักผ่อนในวันหยุด การันทนาการ กิจกรรมด้านสุขภาพ การศึกษา ศาสนกิจ การกีฬา และยังรวมถึงกิจกรรมทางธุรกิจ กิจกรรมครอบครัว กิจกรรมตามพันธกิจ หรือการประชุม เป็นต้น

การจัดการด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวความคิดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม มีการกำหนดแนวทาง มาตรการและแผนปฏิบัติการที่ดี เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพที่สูงสุดของการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ความน่าดึงดูดใจของสถานที่ หมายถึง สุนทรียภาพของแหล่งท่องเที่ยว ความโดดเด่นเฉพาะตัวตามยุคสมัย ตลอดจนคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม และสิ่งที่เป็นแรงจูงใจต่างๆ ของนักท่องเที่ยว

ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวและบริการทางการท่องเที่ยว เป็นการให้บริการในพื้นที่ หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับ

การท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น ให้เกิดความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นตัวดึงดูดใจได้เช่นกัน ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำ การคมนาคม ป้ายบอกเส้นทาง สัญลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว และบริการอื่นๆ ที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยว

ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ในด้านการท่องเที่ยว และผู้มีประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นักธุรกิจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นต้น

ดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว ในงานวิจัยนี้มีดัชนีชี้วัดทั้งหมด 8 ตัวดังนี้

- 1) ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว
- 2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
- 3) ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว
- 4) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
- 5) สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
- 6) ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว
- 7) การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว
- 8) ช่วงเวลาหรือฤดูกาลการท่องเที่ยว

ค่าน้ำหนัก หมายถึง การประเมินค่าของดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว ที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว เพื่อนำไปเป็นค่ามาตรฐานในการถ่วงน้ำหนัก หาค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การวิเคราะห์ลักษณะสิ่งที่มีอยู่เดิมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากความพร้อมด้านการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นสภาพถนนที่เข้าถึง การมีร้านค้าและเครื่องดื่ม หรือสุขา บริการสำหรับนักท่องเที่ยว ความปลอดภัย ป้ายบอกทาง หรือในด้านประวัติศาสตร์ ชื่อเสียงความเป็นที่รู้จักทั่วไป แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงหรือมีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวสูง ย่อมจะมีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมมากกว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำหรือความพร้อมด้านการท่องเที่ยวต่ำ เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางต่อการพัฒนาปรับปรุงคุณลักษณะ ซึ่งจะมีอำนาจดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

ค่าระดับ หมายถึง ค่าที่ได้จากการออกภาคสนาม เพื่อไปประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย โดยนำค่าที่ได้ไปคำนวณด้วยเทคนิคการถ่วงน้ำหนักหาค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

ค่าศักยภาพ หมายถึง ค่าที่ได้จากการคำนวณ ด้วยสูตรทางคณิตศาสตร์ของเทคนิคการถ่วงค่าน้ำหนัก จากค่าน้ำหนักและค่าระดับ สามารถประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้

การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง ขบวนการเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขและรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โบราณสถาน ศาสนาสถาน ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและกิจกรรมต่างๆ ให้มีความงดงามและคงคุณค่าเป็นทรัพยากรของประเทศชาติสืบต่อไป พร้อมทั้งหาวิธีการให้ทรัพยากรเหล่านั้น เป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังท้องถิ่นของตน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เรื่อง “การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี” เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป ทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่สำคัญ มีตามลำดับดังนี้

- แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- แนวความคิดของภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว
- แนวความคิดของการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว
- เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

คำว่า “การท่องเที่ยว” (Tourism) มีความหมายกว้างมาก ซึ่งมีได้หมายความเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิงที่คนส่วนมาก เข้าใจกันเท่านั้น เพราะอาจหมายความรวมถึง การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อการศึกษา หาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมญาติมิตร ก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยว ทั้งสิ้น ฉะนั้นปรากฏการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในปัจจุบัน จึงเป็นภาพรวมที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ตามลำดับ ความหมายของ “การท่องเที่ยว” ในหลักการแล้ว อาจกำหนดโดยเงื่อนไข 3 ประการ ดังนี้

- 1) เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นๆ เป็นการชั่วคราว
- 2) เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
- 3) เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

2.1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

- 1) ความหมายของการท่องเที่ยวในทัศนะที่แคบ

การท่องเที่ยวเป็นเรื่องของการเดินทาง ดังจะเห็นได้จากคำนิยามของ ลอร์สันและ บอร์ด โบว์ (Lawson & Baud Bovy) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า “การท่องเที่ยวเป็น นันทนาการ (Recreation) รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในเวลาว่างที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดย

เป็นการเดินทางจากที่หนึ่ง ซึ่งมักหมายถึงที่อยู่อาศัยปกติ ไปยังอีกที่หนึ่งทีถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่วนแม็คอินทอช (Mc Intosh) กล่าวว่า “การท่องเที่ยวเป็นการเดินทาง เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้น จากความต้องการด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านปฏิสัมพันธ์ และด้านสถานที่”

นอกจากนี้องค์กรที่ดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวบางแห่ง ใช้คำว่า “การท่องเที่ยว” (Tourism) และ “การเดินทาง” (Travel) สลับปะปนกันไป หน่วยงานที่ใช้คำว่า “การท่องเที่ยว” เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (Tourism Authority of Thailand) ในขณะที่หน่วยงานบางแห่งใช้คำว่า “การเดินทาง”(Travel) เช่น องค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า Pacific Asia Travel Association (PATA) หรือองค์กรการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ซึ่งจัดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สองใช้ชื่อว่า International Union of Official Travel Organization (IUOTO) ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น องค์กรการท่องเที่ยวโลก หรือชื่อภาษาอังกฤษว่า World Tourism Organization (WTO) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2513 และใช้มาถึงจนปัจจุบัน

2) ความหมายของการท่องเที่ยวในทัศนะที่กว้าง

ตามแนวคิดของ แม็ค อินทอชและโกลด์เนอร์ (Mc Intosh and Goldner) สรุปว่า “การท่องเที่ยว” หมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์ต่างๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น จากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจบริการต่างๆ รวมทั้งรัฐบาลประเทศเจ้าภาพและประชากรในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องอยู่ในกิจกรรม หรือกระบวนการในการดึงดูดด้วยการต้อนรับที่อบอุ่นมีไมตรีจิตแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือน การที่จะอธิบายคำว่า “การท่องเที่ยว” ให้ครอบคลุมที่สุดจะต้องพิจารณา 4 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้ คือ

- นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน หมายถึง ผู้เดินทางท่องเที่ยว เพื่อหาประสบการณ์ที่สัมผัสได้ทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งจุดประสงค์ของนักท่องเที่ยวจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเดินทางไป

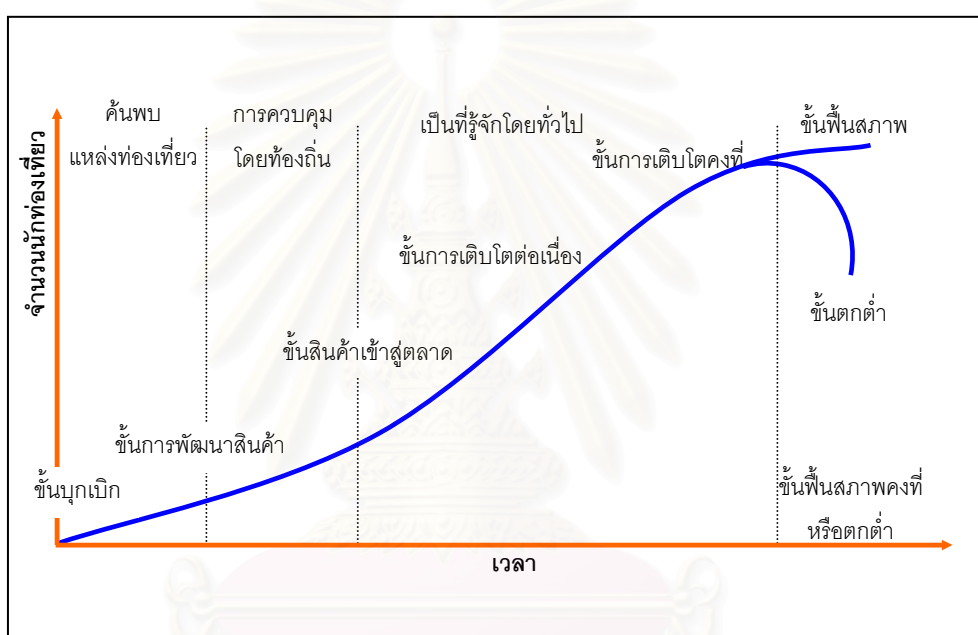
- ธุรกิจใ่อุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจที่ผลิตสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งคาดหวังผลกำไรจากการประกอบธุรกิจ

- หน่วยงานภาครัฐที่ดูแลการท่องเที่ยว หมายถึง องค์กรของรัฐบาลที่จัดขึ้น เพื่อควบคุมดูแลการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามแนวนโยบายของรัฐที่วางไว้

- ชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว หมายถึง ประชาชนซึ่งอาศัยอยู่ในท้องถิ่น ที่เป็นพื้นที่หลักสำหรับบริการท่องเที่ยว โดยการแสดง การมีส่วนร่วมและการเป็นเจ้าของที่ดี เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว และในบางครั้งก็เป็นส่วนหนึ่งในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยวอีกด้วย

โดยสรุป “การท่องเที่ยว” หมายถึง กิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวนของการเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปเป็นการชั่วคราว เพื่อวัตถุประสงค์ใดๆก็ตาม ที่ไม่ใช่เพื่อหารายได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ก่อให้เกิดปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลที่เดินทาง ธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ผลิตสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยภาครัฐบาลที่ดูแลการท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว

ขั้นตอนวิวัฒนาการของแหล่งท่องเที่ยว

รูปที่ 2.1 ขั้นตอนการวิวัฒนาการของแหล่งท่องเที่ยว

บัตเลอร์ (Butler, R.W., 1980) ได้กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จะต้องอยู่ในลำดับขั้นตอนวิวัฒนาการ 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การค้นพบ (Exploration) เกิดขึ้นโดยนักค้นพบกลุ่มเล็กๆ เป็นการค้นพบที่ไม่เป็นพิธีการ ไม่มีความสะดวกสบายต่างๆ ขั้นตอนนี้ สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มี การเปลี่ยนแปลง จากนักท่องเที่ยวกระทำแต่อย่างใด

ขั้นตอนที่ 2 ช่วงเกี่ยวพัน (Involment) เป็นช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นเดินทางเข้าสู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น พร้อมกับมีการพัฒนาสาธารณูปโภคในบริเวณดังกล่าว

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนที่มีการพัฒนา (Development) เป็นช่วงที่มีการพัฒนาสูงที่สุด มีสาธารณูปโภคที่ทันสมัย เพื่อตอบสนองความต้องการด้านตลาดการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน และมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนที่เป็นปึกแผ่น (Consolidation) ในแหล่งท่องเที่ยวจะมีความชัดเจนด้านธุรกิจมากขึ้น มีย่านธุรกิจที่แบ่งพื้นที่ออกไป เป็นแหล่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างสมบูรณ์แบบ บรรดาสาธารณูปโภคต่างๆ ของพื้นที่เดิมตั้งแต่ช่วงแรกเริ่มค้นพบ จะถูกเปลี่ยนแปลงไปจนหมด

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นตอนหยุดนิ่ง (Stagnation) เป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวในพื้นที่มากที่สุด (Peak Number of Tours) และบางครั้งอาจมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และจากการที่จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นกว่าในขั้นที่ 4 จึงอาจทำให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมในแหล่งท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 6 ขั้นเสื่อม (Decline or Rejuvenation) เป็นขั้นตอนที่สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมีความเสื่อมโทรมลง สาธารณูปโภคและการบริการล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสมัยนิยม นักท่องเที่ยวลดน้อยลงไป ที่พักต่างๆ ที่มีอยู่ จะเปลี่ยนแปลงกลายเป็นที่อยู่อาศัย หรือบ้านเรือนเพื่อการพักผ่อนของผู้นสูงอายุ เกิดการตั้งถิ่นฐานที่มิใช่เพื่อการท่องเที่ยว

2.1.2 ทฤษฎีองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

การส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ตามทฤษฎีองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของพื้นที่ 3 ประการ คือ

1) ความน่าดึงดูดใจของสถานที่ (Attractivity) หมายถึง สุนทรียภาพของสถานที่ ที่เป็นความโดดเด่นเฉพาะตัวและคุณค่าทางประวัติศาสตร์หรือศิลปวัฒนธรรม

2) สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน (Amenities) อาจจะรวมถึงสถานที่พัก ร้านอาหาร ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานบันเทิงและอื่นๆ

3) ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) หมายถึง ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงเส้นทางการคมนาคม และระยะทางระหว่างต้นทาง เข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว

2.1.3 องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยว

ประกอบด้วย นักท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว และธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1) นักท่องเที่ยว จัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ทักษะคติและลักษณะพื้นฐานของนักท่องเที่ยว จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการนำมาวางแผนด้านการตลาด ปัจจัยที่นำมาศึกษาได้แก่ ลักษณะพื้นฐานหรือลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว กิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยว และฤดูกาลการท่องเที่ยว

2) ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม วัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ทรัพยากรการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตก ภูเขา ทะเล ป่าไม้ เป็นต้น

- ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและสังคม และทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านบันเทิงและพลัดเพลิน

3) ธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยตรงเท่านั้น ในระบบเศรษฐกิจคำว่า "การท่องเที่ยว" หมายถึง ภาคเศรษฐกิจที่รวมธุรกิจทุกอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ธุรกิจใ่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหลายสาขา ทั้งการผลิตในสายการผลิตเดียวกันและการผลิตในต่างสายการผลิต ธุรกิจใ่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย 6 ธุรกิจหลัก คือ ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก ธุรกิจคมนาคมขนส่ง และ ธุรกิจนันทนาการ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2543) ได้จำแนกระบบและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resources) เป็นทรัพยากรที่สำคัญจัดเป็นอุปทานการท่องเที่ยว (Tourism Supply) สามารถจัดเป็นหมวดหมู่ของแหล่งท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภท คือ

- แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attractions) ได้แก่ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ อนุสาวรีย์หรือสิ่งก่อสร้างที่เก่าแก่ พิพิธภัณฑสถาน วัฒนธรรมรูปแบบใหม่ๆ สถาบันทางการศึกษาหรือทางการเมือง ตลอดจนประเพณีและพิธีทางศาสนาต่างๆ

- แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงออกถึงประเพณีต่างๆ (Traditional Attractions) ได้แก่ เทศกาลประจำชาติ ศิลปะ หัตถกรรม ดนตรี นิยายพื้นบ้าน ชีวิต และประเพณีดั้งเดิมชนพื้นเมืองต่างๆ

- แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงถึงความงดงามในรูปแบบต่างๆ ของลักษณะภูมิประเทศ (Scenic Attractions) ได้แก่ สถานที่ที่สวยงามทางธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติ ชีวิตสัตว์ป่า ดอกไม้ และสวนไม้ประดับที่แปลกๆ ชายทะเล และแหล่งท่องเที่ยวบนภูเขา เป็นต้น

- แหล่งท่องเที่ยวประเภทที่ให้ความบันเทิง (Entertainment Attractions) ได้แก่ การเข้าร่วมหรือเล่นกีฬาต่างๆ การแสดงในสวนสาธารณะ สวนสัตว์ พิพิธภัณฑสถานสัตว์ ชายทะเล โรงละครหรือโรงภาพยนตร์ ภัตตาคารร้านอาหาร ตลอดจนแหล่งบันเทิงยามค่ำคืน เป็นต้น

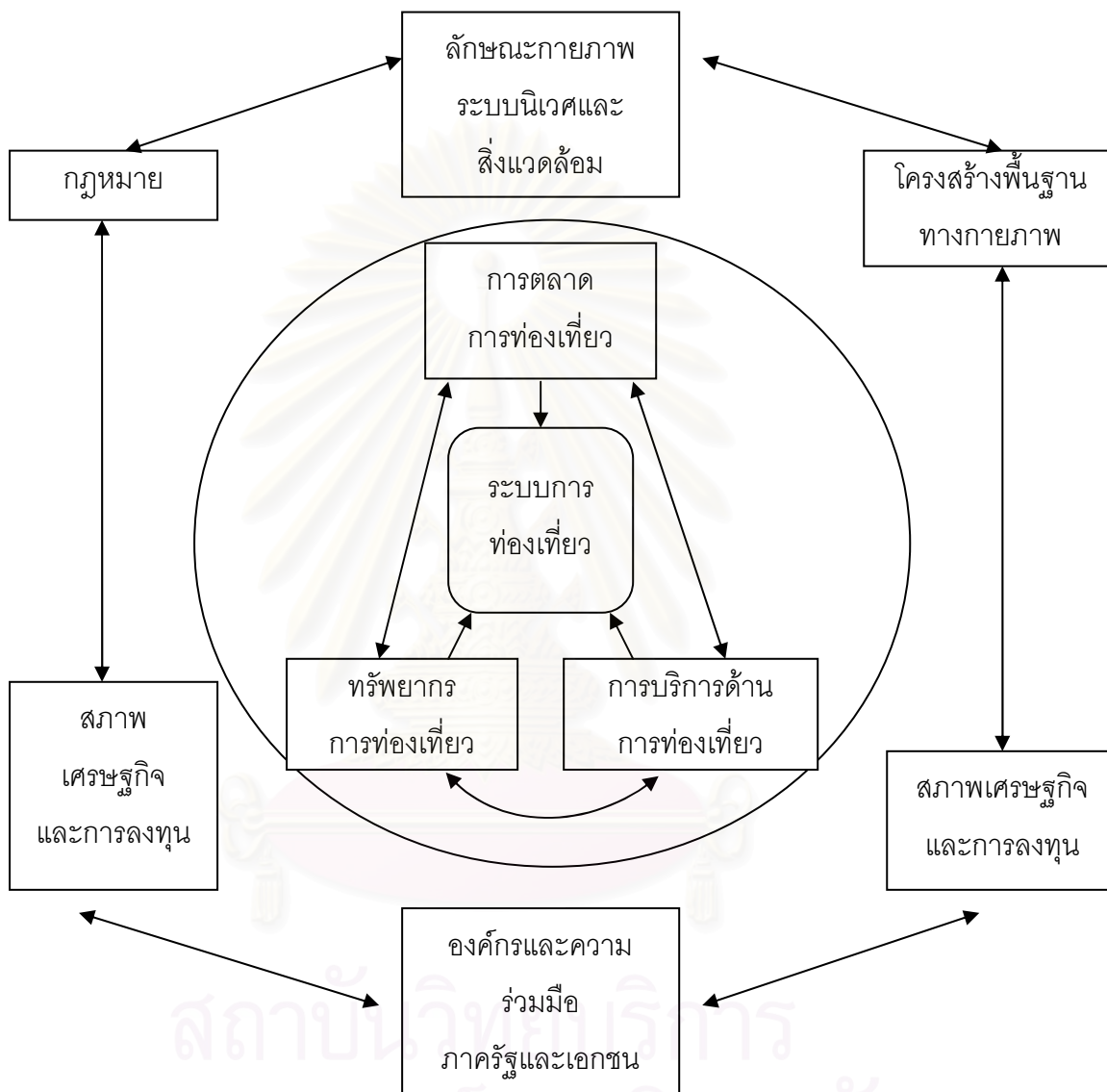
- แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตัว (Other Attractions) ได้แก่ สถานที่พักผ่อนสุขภาพประเภทต่างๆ สถานที่ที่เป็นบ่อน้ำร้อน มีการอาบน้ำแร่ ตลอดจนสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัว เป็นต้น

2. การบริการทางการท่องเที่ยว (Tourism Service) เป็นการให้บริการทางด้านการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่ ให้ความสะดวกสบายและเกิดเป็นความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว บางโอกาสอาจเป็นตัวดึงดูดใจได้เช่นกัน บริการทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร แหล่งจำหน่ายสินค้า แหล่งบันเทิง แหล่งกิจกรรม รวมถึง โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นด้วย

3. การตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market or Tourism) หมายถึง ความพยายามที่จะทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางมาท่องเที่ยว และใช้สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และบริการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของตน โดยการตลาดการท่องเที่ยวทำได้ 2 วิธี

- การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

- การโฆษณาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว หมายถึง การสื่อข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร เพื่อเป็นการเชิญและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว (รูปที่ 2.2)

รูปที่ 2.2 ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System)

(ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย,2543)

2.1.4 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการในการทำงานและการใช้ทรัพยากร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ เนื่องจากช่วยบริหารให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ช่วยให้มียุทธศาสตร์การบริหารงานที่ดี สามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการด้านการท่องเที่ยวประกอบด้วย การวางแผน การจัดการในองค์กร การนำหรือการชักจูง และการควบคุม

หลักในการจัดทรัพยากรเพื่อให้ตอบสนองกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคม พร้อมกับการรักษาสุนทรียภาพ เอกลักษณะทางวัฒนธรรมและกระบวนการทางนิเวศวิทยา โดยเป้าหมายสูงสุดของการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความยั่งยืน แนวทางในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มี 2 ประการ คือการสร้างสมดุลระหว่าง ความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกับความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อใช้ในอนาคต โดยพยายามควบคุมผลกระทบทางลบไม่ให้เกิดขึ้น และผลักดันสนับสนุนรูปแบบการท่องเที่ยว ที่จะส่งเสริมการพัฒนาแบบยั่งยืน

2.1.5 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว

- 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) ได้แก่ ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว
- 2) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Facilities) ได้แก่ สิ่งต่างๆ ที่ทำให้เกิดการเดินทางไปท่องเที่ยวได้ด้วยความสะดวกสบาย ไม่ว่าจะเป็นป้ายบอกทางที่บริเวณถนนสายหลักและถนนสายรอง ที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานบริการต่างๆ ได้แก่ ร้านขายของใช้ ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด บริการพื้นฐานทางการท่องเที่ยว ได้แก่ โทรศัพท์ และระบบการสื่อสารต่างๆ
- 3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้แก่ การคมนาคมขนส่งประเภทต่างๆ
- 4) การต้อนรับ (Hospitality) ได้แก่ อัธยาศัยไมตรีจิตอันดีของผู้คนในท้องถิ่น ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เจ้าของธุรกิจ และพนักงานภายในแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยต่างๆ ข้างต้น เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้มาท่องเที่ยวได้ตัดสินใจเลือกเดินทางเพื่อไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ และยังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความประทับใจและต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีกครั้งในโอกาสต่อไป โดยเฉพาะการต้อนรับนักท่องเที่ยวของเจ้าบ้านในแหล่งท่องเที่ยว นับว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยวนั้น

2.1.6 ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อมูล เรื่อง การท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในปัจจุบันนี้ นักท่องเที่ยวมักจะประสบปัญหาดังนี้

1) ขาดการบอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยว และส่วนบริการต่างๆ ซึ่งควรมีป้ายบอกทิศทางให้ชัดเจน อาจเป็นในรูปของป้ายบอกทางด้วยอักษร ด้วยแผนที่รูปภาพ หรือการออกแบบสถานที่ให้สามารถเข้าถึงจุดต่างๆ ได้โดยง่าย

2) การขาดความสะดวกสบายในแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากผู้มาท่องเที่ยวต้องการสิ่งบริการอื่นๆ ประกอบในการท่องเที่ยวด้วย ได้แก่ ห้องน้ำ ศาลา หรือบริเวณที่นั่งพักผ่อน แหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง มักจะมีจำนวนไม่เพียงพอ หรือคุณภาพไม่ดี

3) การที่แหล่งเที่ยวนั้นขาดเอกลักษณ์ เนื่องจากถูกทำลายจากนักท่องเที่ยว หรือการที่ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวมีพฤติกรรมตามใจชอบ แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเอง ทำให้เกิดผลเสียต่อการท่องเที่ยว และสภาพธรรมชาติโดยรวม ได้แก่ การปลูกสร้างอาคารสูงบดบังโบราณสถานที่สวยงาม ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ การทิ้งขยะเกลื่อนกลาด การขูดขีดผนัง กำแพง และปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำลำคลอง

4) ความไม่สะดวกในการเข้าถึงของจุดต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ถนนหรือทางเดิน อาจมีความคับแคบเกินไป ซึ่งอาจเกิดอันตรายระหว่างคนเดินเท้ากับผู้ใช้ยานพาหนะ

5) แหล่งท่องเที่ยวมีความแออัดหรือขาดการระบายอากาศที่ดี เนื่องจากผู้มาท่องเที่ยวเข้าชมมากเกินไปสถานที่นั้นๆ รองรับไม่พอ

6) การขาดความต่อเนื่องของเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากไม่มีทางเดิน ที่ต่อเนื่องกันหรือบาทวิถีแคบเกินไป

7) อากาศร้อน มีฝุ่นมากและเสียงดังจากยานพาหนะ ทำให้บรรยากาศภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่น่าเข้าชม

ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ข้างต้น เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยว เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งเที่ยวนั้น อาจจะไม่ต้องการกลับมาท่องเที่ยวอีกในโอกาสต่อไป โดยเฉพาะในข้อ

3) นับว่ามีความสำคัญมาก

2.1.7 ผลกระทบจากการท่องเที่ยว

เมื่อมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นในสถานที่ใดแล้ว พบว่ามีผลกระทบในด้านต่างๆ ตามมา คือ ผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ เป็นผลกระทบที่เห็นชัดที่สุดของการท่องเที่ยว เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประเทศชาติเป็นอย่างดี ดังในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) ได้กำหนดให้ การท่องเที่ยวเป็นฐานของเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาคและเป็นการกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมที่ต่อเนื่องกัน เป็นแหล่งสร้างงานช่วยกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาค จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้กำหนดให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือในการตอบสนองของวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ให้เจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ มั่นคงและสมดุล เสริมสร้างโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของคน การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและได้รับผลที่เป็นธรรม นอกจากนี้จะได้ผลโดยตรงทางเศรษฐกิจที่ทำรายได้เข้าประเทศและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นแล้ว ผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรมและการเมืองจากการท่องเที่ยวจะเกิดได้จาก 2 ลักษณะ ดังนี้

1) ผลกระทบด้านบวก

- การท่องเที่ยวทำให้มาตรฐานการครองชีพของคนในท้องถิ่นดีขึ้น
- การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสะอาดสวยงามจากกิจการสาธารณูปโภค
- การท่องเที่ยวชี้ให้เห็นความสำคัญของทรัพยากรนันทนาการ
- การท่องเที่ยวช่วยลดการอพยพของประชาชนเข้าเมืองหลวง
- การท่องเที่ยวทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่ไม่มีค่าให้เกิดประโยชน์ขึ้น ได้แก่ การประดิษฐ์ของที่ระลึก ในรูปสินค้าพื้นเมือง สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์(OTOP)
- การท่องเที่ยวทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อสถานที่นั้น

2) ผลกระทบด้านลบ

- การท่องเที่ยวทำให้เกิดการมีค่านิยมที่ผิด ซึ่งอาจจะเกิดจากการลอกเลียนแบบของนักท่องเที่ยว
- การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาศีลธรรม เช่น การเอาัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ
- การท่องเที่ยวทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวมักจะได้รับการพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการก่อนที่อื่น

- การท่องเที่ยวทำให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรม ได้แก่ การที่นักท่องเที่ยวมีวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว และไม่ทราบถึงวัฒนธรรมของพื้นที่ ทำให้เกิดความไม่พอใจกับคนในพื้นที่ได้ อาทิ การแต่งกาย การปิ่นปายโบราณสถาน เป็นต้น

2.1.8 ทฤษฎีว่าด้วยพฤติกรรมการเดินทาง

มนัส สุวรรณ อ่างถึง วอลส์ลีย์และลูอิส (Walmsley & Lewis, 1984) มีแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินทาง (Travel Behavior) ของแต่ละคนมีสาเหตุ 2 ประการคือ

1) กลุ่มปัจจัยส่วนบุคคล หรือ กลุ่มปัจจัยภายใน (Internal factors) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดพื้นที่เชิงกิจกรรม เช่น วัตถุประสงค์ของการเดินทาง

2) กลุ่มปัจจัยภายนอก (External factors) หมายถึง พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่จะตัดสินใจเดินทางไปยังสถานที่ใดก็ตาม ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก ได้แก่ ประเภทและลักษณะของกิจกรรมที่ต้องการของผู้เดินทางและมีอยู่ในสถานที่ที่จะไป ขนาดและบรรยากาศของสถานที่ บริการ ราคาค่าบริการ คุณค่าสำหรับการเที่ยวชม โดยปกติผู้เดินทางมักจะใช้ปัจจัยหลายๆ ปัจจัย ในการเลือกเดินทางไปท่องเที่ยว

พฤติกรรมการเดินทางของแต่ละคน จะมีภูมิหลังของการตัดสินใจ การเลือกกิจกรรม และสถานที่ที่จะเดินทางไปแตกต่างกัน สามารถอธิบายได้ 3 ทฤษฎีหลัก คือ

1) ทฤษฎีว่าด้วยสิ่งอื่นทดแทน (Compensatory Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าเมื่อไรที่บุคคลมีโอกาสเดินทางไปยังสถานที่อื่นๆ ก็จะเลือกไปในสถานที่ที่สามารถประกอบกิจกรรมอย่างอื่น ที่แตกต่างไปจากที่เขาทำอยู่ในชีวิตประจำวัน

2) ทฤษฎีว่าด้วยความคุ้นเคย (Familiarity Theory) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อแตกต่างกับทฤษฎีว่าด้วยสิ่งอื่นทดแทน โดยทฤษฎีนี้เชื่อว่า เมื่อคนมีโอกาสเดินทางไปท่องเที่ยวก็จะเลือกไปยังสถานที่ ที่มีกิจกรรมไม่แตกต่างจากที่เขาคุ้นเคยในชีวิตประจำวันมากนัก

3) ทฤษฎีว่าตามกัน (Personal Community Theory) เชื่อว่าการเดินทางไปท่องเที่ยวอาจไม่ได้มาจากความพอใจของบุคคลนั้น แต่เป็นเพราะรักพวกพ้อง เพื่อนฝูง ญาติมิตร เมื่อมีการชวนเดินทางไปไหนก็จะไม่ไตร่ตรองมาก ทำนองว่า “ไปไหนไปกัน”

แนวคิดพื้นที่เชิงกิจกรรม

มนัส สุวรรณ อ่างถึง โลวส์และพีเดอร์สัน (Lows & Pederson , 1983) ได้เสนอแนวคิดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเดินทางไว้ว่า คนแต่ละคนจะมีพื้นที่เชิงกิจกรรม(Activity Space) หรือการใช้เวลา เพื่อประกอบกิจกรรมในแต่ละสถานที่ ที่แตกต่างกัน บางคนเดินทางไปยังสถานที่แห่งหนึ่ง

ค่อนข้างบ่อย ขณะที่บางคนนานๆ จะเดินทางไปสักครั้งหนึ่ง และบางคนอาจไม่ชอบเดินทางไปเลย ความแตกต่างในพื้นที่เชิงกิจกรรมแต่ละคนเป็นผลมาจากปัจจัย 2 อย่าง คือ

1) วัตถุประสงค์ของการเดินทาง ได้แก่ การเดินทางเพื่อซื้อสินค้า (Shopping Trip) เพื่องานสังคม (Social Trip) เป็นต้น ย่อมมีรูปแบบของพื้นที่เชิงกิจกรรมแตกต่างกัน

2) ภูมิหลังของผู้เดินทาง แต่ละบุคคลซึ่งมีลักษณะส่วนบุคคลไม่เหมือนกัน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ และตำแหน่งหน้าที่การงานย่อมมีผลทำให้พื้นที่เชิงกิจกรรมต่างกันด้วย

เฟรด ลอซัน (Fred Lawson, 1997) กล่าวว่า การท่องเที่ยว ถึงแม้จะไม่ใช่งานประจำเป็นพื้นฐานหรือปัจจัยสี่ของมนุษย์ แต่การเดินทางท่องเที่ยว ก็ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และได้อธิบายความหมายของการท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

- เวลาว่าง หมายถึง ช่วงเวลาหนึ่ง ที่เป็นเวลานานหนีออกไปจากการทำงาน หรือกระทำกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน (Basic Needs) อื่นๆ

- เวลานั้นนันทนาการ หมายถึง การกระทำกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนในช่วงเวลาว่าง หนีออกไปจากการทำกิจกรรมในหน้าที่การงาน

ดังนั้น การท่องเที่ยว จึงเป็นรูปแบบหนึ่งของการนันทนาการ ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้เวลาว่างที่มีอยู่ในการประกอบกิจกรรมทางการท่องเที่ยว โดยกิจกรรมดังกล่าวมีความผูกพันอยู่กับการเดินทาง จากที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง โดยถือได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการผ่อนคลายร่างกายและจิตใจจากการทำงานต่างๆ ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการในการเปลี่ยนบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมมนุษย์เพื่อความสนุกสนาน รวมไปถึงการสร้างสรรค์ ทัศนศึกษา การกีฬา ตลอดจนการเดินทางที่ควบคู่ไปกับธุรกิจและอาชีพการงาน

การเดินทางเพื่อท่องเที่ยว มักเกิดจากตัวกระตุ้น (Motivators) อย่างใดอย่างหนึ่ง แมคอินทอช (McIntosh, R.W., 1972) ได้แบ่งตัวกระตุ้นออกเป็น 4 ประเภท คือ

1) เป็นตัวกระตุ้นเพื่อความต้องการ การผ่อนคลายทางด้านกายภาพ (Physical Motivators) เป็นการพักผ่อนรูปแบบหนึ่ง ได้แก่ กิจกรรมทางด้านกายภาพบำบัดทางการแพทย์ด้วยวิธีพิเศษ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพของแต่ละบุคคล ในกรณีดังกล่าวก่อให้เกิดการท่องเที่ยวเพื่อการรักษาสุขภาพ การพักผ่อน รวมถึงการเข้าร่วมในกิจกรรมทางด้านกีฬา ได้แก่ การเล่นสกี ตกปลา ล่าสัตว์ เป็นต้น

2) เป็นตัวกระตุ้นซึ่งก่อให้เกิดความปรารถนาในการเดินทาง เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอื่นๆ และชีวิตความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้น (Cultural Motivators) ตลอดจนมรดก

ทางวัฒนธรรมซึ่งแสดงออกทางด้านศิลปะ ดนตรี วรรณกรรม และนิทานพื้นบ้าน เป็นต้น จึงเป็นการท่องเที่ยวชมสิ่งสำคัญของประเทศอื่นๆ ได้แก่ โบราณสถาน วัฒนธรรม ประเพณี และการละเล่นต่างๆ

3) เป็นตัวกระตุ้นในลักษณะของความต้องการที่จะเดินทางเพื่อไปเยี่ยมญาติ เพื่อน หรือพบปะผู้คนที่มีความคิดใหม่ๆ (Interpersonal Motivators) รวมทั้งต้องการที่จะปลีกตัวออกจากงานที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เป็นต้น

4) เป็นตัวกระตุ้นสถานภาพและชื่อเสียงเกียรติยศทางบุคคล (Status and Prestige Motivators) ซึ่งอยู่ในลักษณะการเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจในด้านหน้าที่การงานของตน หรือเพื่อการศึกษาดูงาน ตลอดจนความสำเร็จขั้นสูงในอาชีพการงานของตน

จากตัวกระตุ้นในการเดินทางทั้ง 4 ประเภทนี้ โรบินสัน (Robinson, H., 1976) ได้นำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวของบุคคลทั่วไป โดยแบ่งออกเป็น 8 ประการดังนี้

1) เพื่อการพักผ่อนให้เกิดความสดชื่น ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งกลายมาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการใช้ชีวิตสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยความเร่งรีบ เคร่งเครียด และเหน็ดเหนื่อย

2) เพื่อการรักษาสุขภาพ ได้แก่ การพักผ่อนต่างๆ การบำบัดด้วยวิธีทางการแพทย์ การอาบน้ำแร่ การอาบแดดเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

3) เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมทางกีฬา ได้แก่ การแข่งขันกีฬาระดับต่างๆ รวมไปถึงการเดินทางเพื่อกิจกรรมที่เป็นส่วนตัว

4) เพื่อความพอใจและความสนุกสนานตื่นเต้นส่วนตัวเป็นครั้งคราว ในลักษณะที่เป็น Holiday-making

5) เพื่อเป็นความสนใจในสิ่งสำคัญของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะสิ่งที่เป็นโบราณสถาน วัฒนธรรมที่เก่าแก่ หรือสถานที่ที่มีการเฉลิมฉลองในด้านศิลปะ การดนตรี การละคร สะท้อนถึงอารยธรรมของประเทศต่างๆ เป็นต้น

6) เพื่อเหตุผลระหว่างตัวบุคคล ได้แก่ การไปเยี่ยมญาติ การแสวงหาเพื่อนใหม่ๆ การหลบหนีจากการพบปะสนทนาที่ซ้ำซากจำเจ

7) เพื่อเหตุผลทางด้านจิตใจ ได้แก่ การประกอบพิธีกรรมศาสนา ในบริเวณที่ศักดิ์สิทธิ์ การแสวงบุญ เป็นต้น

8) เพื่อเหตุผลทางด้านธุรกิจและอาชีพ ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศในสาขาอาชีพเดียวกัน การสัมมนาของสมาชิกในองค์กรสังกัดเดียวกัน เป็นต้น

นักท่องเที่ยว มีเหตุผลที่จะกระตุ้นให้เกิดการเดินทางไปท่องเที่ยวที่แตกต่างกันออกไปในขณะเดียวกันก็ต้องพบอุปสรรคต่างๆ ที่มาขัดขวางทำให้ไม่สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ ดังที่ ลันซิง และบลัด (Lansing, J.B. และ Blood, D.M., 1964) กล่าวถึงอุปสรรคที่ขัดขวางการเดินทางไปท่องเที่ยวไว้ 6 ประการ คือ

1) ค่าใช้จ่าย (Expense) ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดด้านการเงินที่สำคัญของบุคคล หรือครอบครัวที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว

2) การไม่มีเวลา (Lack of Time) บางครั้งมนุษย์อาจใช้เวลาส่วนที่เป็นเวลาว่างของการพักผ่อนจากการทำงานปกติ ไม่ใช่สำหรับการทำงานล่วงเวลา หรือหารายได้พิเศษ เป็นต้น

3) ข้อจำกัดทางด้านสุขภาพ (Physical Limitations) สำหรับบุคคลที่สุขภาพไม่สมบูรณ์หรือผู้สูงอายุ หรือมีโรคประจำตัว มักจะมีข้อจำกัดในการเดินทาง โดยเฉพาะในการเดินทางระยะไกลๆ

4) สภาพแวดล้อมของครอบครัว (Family Circumstances) ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก หรือผู้สูงอายุ ซึ่งจะต้องดูแลและเอาใจใส่เป็นพิเศษ ทำให้ไม่สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้สะดวก

5) ขาดความสนใจในการท่องเที่ยว (Lack of Interest) ไม่ทราบว่าจะตัดสินใจไปเที่ยวที่ใด เนื่องจากไม่ได้รับข่าวสารด้านการท่องเที่ยว บางคนมีความเฉื่อยชาที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว ไม่ชอบการเดินทาง หรือไม่ชอบพบปะผู้คนแปลกหน้าเมื่ออยู่ต่างสถานที่

6) ข้อจำกัดด้านจิตวิทยา (Psychological Deterrents) ความกลัวในการเดินทาง กลัวว่าจะไม่มีความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยว หรือกลัวการสนทนาภาษาต่างประเทศที่ตนไม่เข้าใจ

นริศรา สธนเสาวภาคย์, 2545 ได้เสนอแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ไว้ดังนี้

1) คงรักษาไว้ให้มีสภาพดั้งเดิมมากที่สุด มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีความสะอาด สงบ สะดวกสบาย อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี

2) การออกแบบสิ่งก่อสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่พัก การเดินทาง การบริการอาหารและเครื่องดื่ม ห้องสุขา เป็นต้น ต้องกลมกลืนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยไม่มีสิ่งแปลกปลอมในพื้นที่ หรือทำให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่น่าดู เช่น การตัดถนน สร้างเส้นทางเดินในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาตินั้น ซึ่งควรเลี่ยงการตัดต้นไม้ใหญ่และต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะได้รับด้วย เป็นต้น

3) การจัดการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ ปริมาณของนักท่องเที่ยว โดยใช้หลักการสภาพแวดล้อม ขีดความสามารถในการรองรับทาง กายภาพ (Physical carrying capacity) และขีดความสามารถในการรองรับทางสภาพแวดล้อม (Environmental carrying capacity) ได้แก่ น้ำประปา ไฟฟ้า การรองรับสิ่งปฏิกูล ต้องมีการวางแผนการจัดการที่ดีและเพียงพอต่อการใช้

4) ศึกษาวิเคราะห์ ความอ่อนไหวของระบบนิเวศ ทั้งด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรมและแหล่งโบราณคดี โบราณสถานต่างๆ

5) ศึกษาและสำรวจแหล่งพลังงาน เพื่อนำพลังงานจากธรรมชาติ มาใช้ประโยชน์ให้ ได้มากที่สุด ได้แก่ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานกระแสดลม เป็นต้น

6) การกำจัดของเสีย จะต้องมีการกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ การกำจัดขยะ และสิ่งปฏิกูลต่างๆ ควรยึดหลักใช้แล้วใช้ซ้ำ (Reused) และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ (recycle) สำหรับการกำจัดของเสียจากห้องสุขา อาจใช้ระบบมวลชีวภาพ (Biogas) เป็นต้น

7) การบริหารจัดการ การบริการต้องคำนึงถึงระดับมาตรฐานสากล ปัจจุบันต้อง คำนึงถึง ISO 9000 ISO 14000 ISO 18000 ด้วย

8) การให้การศึกษา วิธีการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว จะต้องให้การ ศึกษาต่อประชาชนในท้องถิ่นทุกระดับ ให้มีการเรียนรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ รู้วิธีการบริการ โดย การฝึกอบรม ดูงาน ให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์ ประชาชนในท้องถิ่นควรมีการปฏิบัติ ตัวเพื่อให้เป็นเจ้าบ้านที่ดี

9) มีการตรวจสอบผลกระทบ เป็นการประเมินศักยภาพในแหล่งท่องเที่ยว ที่จะต้องมี การกำหนดสถานภาพให้เหมาะสม การจัดการในการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวนี้ จะต้องมีการ คำนึงถึง การลงทุน ต้นทุนของสิ่งแวดล้อม โดยรวบรวมข้อมูลของสภาพแวดล้อม หาความสมดุล ระหว่างความสามารถในการรองรับของพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว กับความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งจะต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เป้าหมายของการบริหารจัดการทรัพยากร การท่องเที่ยวนั้น จะต้องมีความสอดคล้องกับฝ่ายบริหารทุกระดับ

10) การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว ต้องมีการวางแผน ปรับปรุง และ พัฒนากฎระเบียบ ระหว่างผู้ประกอบการ ภาครัฐบาล องค์กรพัฒนาเอกชนกับประชาชนท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานอย่างเสมอภาค

2.2 แนวความคิดของภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว

ปัจจุบันการขยายตัวของการท่องเที่ยว มีส่วนเกี่ยวข้องกับสภาพภูมิศาสตร์หลายอย่าง ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง ทศนียภาพ และลักษณะภูมิประเทศแบบต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว รวมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้วย สภาพทางภูมิศาสตร์ไม่เพียงแต่ดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวกำหนดหรือมีผลต่อการพิจารณาในด้านการสร้างสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โรงแรมหรือสถานที่พักในแบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานที่และสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอีกด้วย ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การศึกษาในด้านการท่องเที่ยววันนี้ เป็นการศึกษาด้านภูมิศาสตร์ด้วยอย่างหนึ่ง คือ

1) วิชาภูมิศาสตร์สมัยใหม่ เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ด้านสถานที่ตั้งของปรากฏการณ์ต่างๆ การตั้งถิ่นฐาน การกระจายตัวของประชากร ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ต่างๆ กับการท่องเที่ยว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ กับการเดินทางของนักท่องเที่ยวจากบริเวณหนึ่งไปยังอีกบริเวณหนึ่ง ดังนั้นวิชาภูมิศาสตร์ จึงเป็นวิชาพื้นฐานที่จะทำให้เกิดความต้องการและความพอใจในการท่องเที่ยว

2) การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสภาพภูมิทัศน์หรือทัศนียภาพในหลายประการ คือ ลักษณะของภูมิทัศน์ มีผลต่อการสร้างโรงแรมและสถานที่พักอื่นๆ ตลอดจนมีผลการอนุรักษ์ธรรมชาติและปรับปรุงธรรมชาติ เช่น การจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ การจัดตั้งเขตคุ้มครองสัตว์ป่า เป็นต้น สภาพภูมิศาสตร์มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมาก ต่อการกำหนดสถานที่จัดกิจกรรมของนักท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

3) ปัจจุบันมีการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว บริเวณภูเขาและบริเวณพื้นที่ทุรกันดารมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเล็งเห็นว่าบริเวณพื้นที่บางแห่ง ไม่สามารถทำการเกษตรให้ได้ผลคุ้มค่ากับการลงทุน เมื่อเป็นเช่นนี้ประชาชนจึงหันไปปรับปรุงบริเวณดังกล่าว ให้กลายเป็นที่ท่องเที่ยวแทน เป็นการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดของประชาชนทางด้านเศรษฐกิจ

4) การท่องเที่ยวเป็นธุรกิจการค้าชนิดหนึ่งจึงถือว่า การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศอย่างหนึ่ง มีประชาชนประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวและอาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอีกมากมาย นับตั้งแต่ธุรกิจด้านสถานที่พักอาศัย ร้านอาหาร ร้านค้า การขนส่งและการแสดงต่างๆ นอกจากนี้ ประเทศที่กำลังพัฒนาอีกหลายประเทศ ได้มีการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวมากขึ้น ได้รับเงินตราต่างประเทศจากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น การพัฒนา การท่องเที่ยวจึงมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ความสำคัญของการท่องเที่ยว

อีกอย่างหนึ่ง คือ ถือว่าการท่องเที่ยวเป็นสินค้าออกระหว่างประเทศอย่างหนึ่ง ที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นจำนวนมาก การท่องเที่ยวจึงเป็นธุรกิจการค้าที่ใหญ่ที่สุดสาขาหนึ่ง และรายได้จากการท่องเที่ยวแต่ละปี จะมีผลต่อดุลการชำระเงินระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก

5) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพทางสังคม และวัฒนธรรมเป็นอันมาก ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว กล่าวคือ เมื่อบริเวณใดที่มีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว บริเวณนั้นจะมีการพัฒนาของสิ่งอื่นๆ ตามมาด้วย นับตั้งแต่การสร้างถนน ระบบไฟฟ้า น้ำประปา โรงพยาบาล โรงเรียน และร้านค้า ที่จำเป็นต่างๆ ซึ่งมีผลทำให้บริเวณนั้นได้รับประโยชน์ตามไปด้วย เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยว ก็จำเป็นจะต้องมีการสร้างที่พัก ร้านอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ตามมา มีผลให้ประชาชนบริเวณนั้น มีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีผลต่อความคิดใหม่ๆ ของประชาชนและมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมพื้นฐานดั้งเดิมของประชาชนด้วย

ภูมิศาสตร์นันทนาการ (Recreation Geography) หมายถึง การนำเอาหลักการต่างๆ ทางภูมิศาสตร์ไปใช้ ไม่ว่าจะเป็หลักการสำรวจทางภูมิศาสตร์ การค้นหา วิเคราะห์และการเสนอรายงานต่างๆ ตามหลักการทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ การสำรวจ เพื่อการวางแผนพัฒนาด้านกายภาพ การนำหลักการทางภูมิศาสตร์ไปประยุกต์ใช้นั้น ย่อมจะมีลักษณะที่แตกต่างตามสภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้การแก้ไขปัญหา ทางด้านการท่องเที่ยว นั้น ทำได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาต่างๆ อันเกิดจากการท่องเที่ยวนี้ มีมากมายหลายอย่าง ได้แก่ การทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหรือภูมิประเทศ ที่มีคุณค่าต่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือปัญหาการใช้ที่ดิน บางครั้งมีผลกระทบต่อเกษตร และการอุตสาหกรรมบางอย่าง ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวให้ได้ผล จึงต้องมีการศึกษาในด้านภูมิศาสตร์กายภาพ และภูมิศาสตร์เศรษฐกิจควบคู่กันไป จึงจะทำให้การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

สภาพภูมิศาสตร์มีผลต่อการขยายตัวของการท่องเที่ยวหลายอย่าง นับตั้งแต่ การอพยพย้ายถิ่นของประชากร การเปลี่ยนแปลงทางด้านการขนส่ง ความสะดวกสบายของการเดินทาง การเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดิน การพัฒนาชุมชนเมือง และการขยายตัวทางวัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ เกี่ยวข้องกับวิชาภูมิศาสตร์อย่างมาก โดยเป็นการศึกษาทั้งในด้านของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพของสังคม เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวเป็นวิชาที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวตามชุมชนและบริเวณต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาและการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวพร้อมกันไปด้วย

ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว เป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ อิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ในการศึกษาวิชาภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว นั้น จะศึกษาถึงสภาพ

ทั่วไปทางด้านภูมิศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว เพื่อจะนำไปใช้ในการวางแผนการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้ได้ประโยชน์สูงสุด ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ เส้นทาง การเดินทาง ตลอดจนสถานที่ตั้งและสิ่งที่น่าสนใจของแต่ละภูมิภาค ทั้งในด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องดูให้นักท่องเที่ยว เข้าไปเยี่ยมชม แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งต่างๆ เหล่านี้มักจะมีการเปลี่ยนแปลงและมีการค้นพบขึ้นใหม่อยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้เอง วิชาภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว จึงต้องมีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นขอบข่ายของวิชานี้จึงกว้างและเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการท่องเที่ยว โดยจะเน้นศึกษาเกี่ยวกับสถานที่ ภูมิทัศน์อันงดงามตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ ชายทะเล เป็นหลัก รวมทั้งสิ่งต่างๆ ทางวัฒนธรรมที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น ได้แก่ โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีต่างๆ สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งนักภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงมาก คือ แผนที่ โดยจะต้องรู้จักใช้และเลือกใช้แผนที่ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะแผนที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการท่องเที่ยว นอกจากจะบอกทิศทางแล้ว ยังบอกถึงรายละเอียดต่างๆ ที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่งอีกด้วย ทำให้สามารถวางแผนหรือสามารถกำหนดระยะเวลาในการเดินทางได้ กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว 3 ประการ คือ

1) ถิ่นดั้งเดิมของนักท่องเที่ยว เป็นการศึกษาถึงถิ่นที่อยู่อาศัยของนักท่องเที่ยวว่ามาจากที่ใด จะเดินทางจากไหนไปไหน ศึกษาสภาพภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจ ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ อุปนิสัยของประชาชนในบริเวณนั้นเป็นอย่างไร ดินแดนหรือบริเวณใดที่ประชาชนในแถบนั้นนิยมไปท่องเที่ยว

2) จุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว เป็นการศึกษาถึงความต้องการของนักท่องเที่ยว ในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การพักผ่อนในสถานที่ที่ต่างไปจากบริเวณที่ตนเคยอยู่อาศัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในบริเวณนี้ควรประกอบด้วยอะไรบ้าง ไม่ว่าจะเป็น ที่พัก การบริการ การซื้อขายแลกเปลี่ยน ตลอดจนรูปแบบของการพักผ่อนหย่อนใจว่า นักท่องเที่ยวต้องการแบบใด ไม่ว่าจะเป็น การสัมผัสกับธรรมชาติอย่างใกล้ชิดด้วยการเดินป่า หรือล่องแพ

3) เส้นทาง การเดินทางของนักท่องเที่ยว เป็นการศึกษาว่า นักท่องเที่ยวต้องการที่จะเดินทางไปบริเวณใด มีรูปแบบของการเดินทางแบบใด สะดวกสบาย รวดเร็ว ปลอดภัยอย่างไร รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ต้องการท่องเที่ยวแบบผจญภัย เข้าถึงธรรมชาติ หรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

2.2.1 ลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวตามแนวคิดทางภูมิศาสตร์

ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง เป็นสถานที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว สร้างกิจกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น มีลักษณะเด่นที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยทั่วไปแล้วทรัพยากรการท่องเที่ยว อาจจะแยกตามลักษณะและตามความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ 2 ประเภท ดังนี้

1) ทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่เกิดขึ้นเองจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural attractions) ทรัพยากรประเภทนี้ นับว่าเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อาจจะสวยงามหรือแปลกประหลาด ได้แก่ น้ำตก น้ำพุร้อน ถ้ำ ชายหาด ฝั่งทะเล ปะการังและอุทยานแห่งชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาตินี้ จะต้องได้รับการดูแล บำรุงรักษาเป็นอย่างดี มิฉะนั้นอาจจะถูกทำลายได้ ทั้งด้วยธรรมชาติเอง และจากการกระทำของมนุษย์ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาตินี้ อาจจะแบ่งย่อยออกได้ 4 ประเภท คือ

- ทิวทัศน์ (Scenery) ทิวทัศน์ทางธรรมชาติ ทั้งที่สวยงามและแปลกประหลาด จะเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเยี่ยมชม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้ามีการคมนาคมที่สะดวก สามารถเข้าถึงแหล่งธรรมชาติได้ง่าย จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมบริเวณนั้นมากยิ่งขึ้น

- สัตว์ป่า (Wildlife) สัตว์ป่าเป็นส่วนหนึ่งของความสวยงามตามธรรมชาติ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก เพราะชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ป่า เป็นสิ่งที่น่าศึกษาหาความรู้ และนับวันยิ่งจะหมดไป แต่ยังคงมีให้นักท่องเที่ยวได้ชมอยู่ คือ แหล่งอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์เปิด ตลอดจนแหล่งที่มีสัตว์อาศัยอยู่เองตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก

- สภาพภูมิอากาศ (Climate) แสงแดด สายลม อากาศอบอุ่น หรือหิมะตกในฤดูหนาว ตลอดจนลักษณะอากาศที่แตกต่างไปจากถิ่นเดิมของตน จะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้นมาได้ ไม่ว่าจะเป็นในฤดูร้อน ผู้คนจะเดินทางไปชายฝั่งทะเล และประเทศไทยก็เป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก เพื่อมาพักผ่อนและสัมผัสกับธรรมชาติอันสวยงาม และภูมิอากาศที่สดชื่น แจ่มใส ตลอดจนความสนุกสนานกับกีฬาต่างๆ เรือเจ็ทสกี กระดานโต้คลื่น สกี ดำน้ำ

- ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (Natural Phenomenon) ได้แก่ พระอาทิตย์เที่ยงคืน การเกิดสุริยุปราคาหรือฝนดาวตก เป็นต้น

ทรัพยากรทางธรรมชาตินี้ หากมีหลายแห่งและอยู่ไม่ไกลกันมากนัก ก็จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก และรัฐบาลจะต้องมีการพัฒนาอนุรักษ์ไว้ ตลอดจนการจัดกิจกรรมการ

ท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสถานที่และวัยของผู้ไปท่องเที่ยว ได้แก่ ความสงบ ความใกล้ชิดกับธรรมชาติ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การผจญภัย หรือกิจกรรมด้านการกีฬา เป็นต้น

2) ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Manufactured Attractions) มีลักษณะตรงข้ามกับทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เมืองใหญ่ๆ ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่ละแห่งจะมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ ที่แตกต่างกันออกไป ในบางเมืองจะมีสิ่งก่อสร้างที่น่าสนใจ สถาปัตยกรรมต่างๆ พระราชวัง ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์ อาคารที่ทำการของรัฐบาล ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้ เป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวได้ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถแยกออกได้ดังนี้

- ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและด้านศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา ที่แสดงถึงอารยธรรมความเจริญก้าวหน้าของบริเวณท้องถิ่นนั้นๆ ว่าสมัยโบราณนั้นมีความสำคัญก้าวหน้าในด้านใดบ้าง และเหลือเป็นมรดกตกทอดมายังชนรุ่นหลังอย่างไรบ้าง ทรัพยากรเหล่านี้ ได้แก่ วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ อุทยานประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์ พระราชวัง กำแพงเมือง อนุสาวรีย์

- ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามระบบทางสังคมในแต่ละแห่ง ตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและ การดำรงชีพของแต่ละกลุ่มชน ขนบธรรมเนียมประเพณีมักจะเป็นในรูปของลักษณะ พิธีกรรม งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ต่างๆ ของหมู่บ้านชาวเขา ศูนย์วัฒนธรรม การละเล่นพื้นเมือง และสินค้าพื้นเมือง

- กีฬาต่างๆ และการแข่งขันกีฬา สามารถจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเพื่อชมการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันภายในประเทศหรือนอกประเทศ โดยผู้ที่นิยมการกีฬาเหล่านี้ เป็นนักท่องเที่ยวที่นำรายได้เข้ามาสู่ประเทศแข่งขันนั่นเอง

- สถานที่เชิงเทคนิคและอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็น เขื่อน สถานีอวกาศ โรงงาน เฉพาะด้านในท้องถิ่น ฟาร์มโคนม ท่าเรือ มหาวิทยาลัยเก่าแก่ ล้วนเป็นสถานที่ที่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าชมกิจการได้ และสถานที่บางแห่งจะมีที่ให้พักแรมด้วย

- กิจกรรมบันเทิง ที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ไนต์คลับ ภัตตาคาร สถานเริงรมย์ คาสิโน ตลอดจนเรือสำราญต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยม และเป็นธุรกิจที่ทำรายได้ให้แก่ผู้ดำเนินกิจการเป็นจํานวนมหาศาล

- สวนสาธารณะที่สวยงาม มักจะเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยว เพื่อจะชื่นชมความงามตามธรรมชาติ ปीलละเป็นจำนวนมาก สวนสาธารณะช่วยทำให้ประชาชนมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และช่วยรักษาความสมดุลทางธรรมชาติหรือระบบนิเวศวิทยาอีกด้วย ปัจจุบันสวนสาธารณะบางแห่งนิยมที่จะจัดเตรียมสถานที่ให้นักท่องเที่ยวได้มาตั้งแคมป์เพื่อพักค้างคืนด้วย และมีการดูแลรักษาความปลอดภัย ตลอดจนการอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง คือ จะต้องบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของสวนสาธารณะ ให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ

- สวนสนุก ซึ่งมีการจัดกิจกรรมรื่นเริง เกมกีฬา การละเล่นและการแสดงต่างๆ สิ่งสำคัญของสวนสนุกนั้น จะต้องให้ความสนุกเพลิดเพลินแก่ผู้ชม มีความปลอดภัย และจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงของรายการแสดงที่แปลกใหม่อยู่เสมอ ตลอดจนต้องมีร้านค้าบริการอาหารและเครื่องดื่ม รวมทั้งของที่ระลึกด้วย

- ศูนย์การค้าและร้านขายของที่ระลึก ร้านค้าเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะโดยธรรมชาติของนักท่องเที่ยว นิยมที่จะซื้อสินค้าที่แตกต่างไปจากที่ตนมีอยู่ หรือซื้อสินค้าในราคาถูกเป็นสินค้าพื้นเมือง ตลอดจนของที่ระลึกต่างๆ ทำให้ศูนย์การค้าหรือร้านค้าที่จำหน่ายสินค้านี้ดั่งกล่าว เป็นสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมมองโลกได้

2.2.2 การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยวนับว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างยิ่งอย่างหนึ่ง และเป็นทรัพยากรของชาติที่จำเป็นจะต้องอนุรักษ์ไว้ ทั้งนี้เพราะสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่ง มักจะมีการเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา โบราณสถานหรือพิพิธภัณฑสถานต่างๆ ถ้าหากไม่ได้รับการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง ย่อมจะได้รับความเสียหายและจะทำให้สถานที่ท่องเที่ยวหมดความสวยงาม ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวจะเป็นผู้หนึ่ง ที่ทำลายความสวยงามของสิ่งเหล่านั้น อาจจะเป็นโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็น การเหยียบย่ำ การทิ้งสิ่งปฏิกูลอันเป็นผลให้เกิดความสกปรก หรือการขีดเขียนข้อความต่างๆ ตามต้นไม้ โขดหิน หน้าผาก ทำให้ความงามของสถานที่แห่งนั้นสูญหายไป หรือการเข้าไปขุดค้นหาสมบัติหรือทรัพยากรทรัพยากรอันมีค่า ที่ฝังอยู่ในโบราณสถาน อันเป็นสาเหตุให้สถานที่ท่องเที่ยวนั้นถูกทำลายไป

2.2.3 การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่ทางประวัติศาสตร์ สถานที่ทางวัฒนธรรม พระราชวังและวัด สถานที่ท่องเที่ยวชนิดนี้จะเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา ตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และขณะเดียวกัน มนุษย์ก็ยังมี

ส่วนทำลาย ทำให้อายุการใช้งานของสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นสั้นลงหรือเสื่อมสลายไปเร็วขึ้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีการอนุรักษ์สถานที่ดังกล่าว ให้คงสภาพเดิมไว้ให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยมีแนวคิดวิธีการอนุรักษ์ดังนี้คือ

1) ออกกฎหมายในการควบคุมรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุต่างๆ และกำหนดบทลงโทษผู้กระทำผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย ได้แก่ ประเทศไทยได้ประกาศพระราชบัญญัติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.2504 ทั้งนี้เพราะได้มองเห็นความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ว่าเป็นสิ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมากและต้องการอนุรักษ์สถานที่เหล่านั้นไว้เป็นมรดกของชาติสืบต่อไป

2) เพื่อป้องกันมิให้เกิดการลักลอบ หรือทำลายสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การอนุรักษ์วิธีหนึ่ง คือ การจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปดูแลรักษา มิให้สถานที่นั้นถูกทำลาย ตลอดจนจัดส่งผู้เชี่ยวชาญไปทำการดูแลและบูรณะให้คงอยู่ในสภาพเดิม

3) การบูรณะและซ่อมแซมสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ชื่นชม เพื่อการศึกษาและค้นคว้า จากที่กล่าวมาแล้วว่าโบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นสิ่งที่เสื่อมสภาพไปได้ตามกาลเวลา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการบูรณะซ่อมแซมโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านโบราณคดีโดยเฉพาะ และต้องอาศัยเทคนิค วิธีการที่ทันสมัย เพื่อที่จะได้คงสภาพเดิมไว้ให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้

4) การจัดหางบประมาณหรือเงินทุน มาใช้จ่ายในการบูรณะซ่อมแซม ทั้งนี้เพราะการบูรณะซ่อมแซมสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะโบราณสถานและโบราณวัตถุ มีค่าใช้จ่ายสูงมาก บางครั้งจะต้องขอความร่วมมือหรือความช่วยเหลือจากต่างประเทศด้วย เพื่ออนุรักษ์หลักฐานและร่องรอยทางประวัติศาสตร์เอาไว้ ประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือในด้านนี้จากองค์การวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

5) จัดหาสถานที่สำหรับเก็บรักษาโบราณวัตถุ และสิ่งที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม รวมทั้งทางประวัติศาสตร์ ให้อยู่ในสถานที่ที่มีความปลอดภัย ไม่ให้ถูกทำลาย หรือถูกโจรกรรม การนำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ มารวบรวมไว้ยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่งนั้น นอกจากจะเป็นการสะดวกในการดูแลรักษาแล้ว ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเยี่ยมชมอีกด้วย

6) ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจต่างๆ เกี่ยวกับความจำเป็นด้านการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือ สร้างจิตสำนึกในคุณค่า ให้เกิดความหวงแหนในทรัพยากรทางวัฒนธรรมของประเทศชาติ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ช่วยกัน

ดูแลรักษาไม่ให้ถูกทำลาย ตลอดจนบอกกล่าวถึงโทษของการทำลาย สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมว่า มีบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดอย่างไรบ้าง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว อาจแบ่งหลักเกณฑ์ในการพิจารณาได้เป็น 2 ประเด็น คือ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวหรือศักยภาพในตัวเองด้านการท่องเที่ยว และความพร้อมด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ซึ่งคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวหรือศักยภาพในตัวเองด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้เห็นถึงความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวหรือเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวสูงย่อมจะมีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมมากกว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวต่ำ ฉะนั้นโอกาสในการพัฒนาย่อมมีมากกว่าด้วยเช่นกัน (วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี, 2550)

ดังนั้น การจัดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ โดยการพิจารณาคูณลักษณะในด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวมาเป็นตัววัดศักยภาพออกมา แล้วนำมาเปรียบเทียบกันในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด เพื่อจัดลำดับความสำคัญของศักยภาพที่มีอยู่ ซึ่งทำให้การเลือกสรรแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งขึ้นมา เพื่อพัฒนาตามลำดับก่อนหลังได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับข้อจำกัดด้านบุคลากร เครื่องมือ และงบประมาณที่พึงมี แนวคิดในการจัดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว มีการพิจารณาจากองค์ประกอบใหญ่ๆ ดังนี้

1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งนับเป็นคุณค่าหรือความสำคัญที่มีอยู่ จะยังผลให้เป็นที่ดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและเป็นสิ่งตอบสนองความสนใจหรือความต้องการของนักท่องเที่ยว ลักษณะของคุณค่าในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวจะมีมากมีน้อยต่างกันไปได้แก่ วัดที่มีโบราณวัตถุ โบราณสถาน ที่เป็นสถาปัตยกรรมเก่าแก่ มีประวัติเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ ก็ย่อมจะมีคุณค่ามากกว่าวัดที่สร้างตามแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่และไม่มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจมากนัก

2) ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งหรือส่วนประกอบของสถานที่แห่งนั้น ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว หรือเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว ที่จะเลือกเดินทางมาสู่สถานที่แห่งนั้นๆ ซึ่งแม้ว่าความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวจะไม่ใช้สิ่งดึงดูดใจหรือสิ่งตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยตรง แต่ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว มีอิทธิพลมากในการตัดสินใจเลือกเดินทางมายังสถานที่นั้น ซึ่งความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะใหญ่ๆ ทั้งหมด 5 ลักษณะ ได้แก่ สภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ความปลอดภัย และฤดูกาลในการรองรับนักท่องเที่ยว

การจัดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณลักษณะในด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ที่เป็นตัววัดศักยภาพ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถเลือกพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวิณี เวชสิทธิ์นิรภัย (2543) ทำการศึกษาเรื่องศักยภาพและปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาดัชนีชี้วัดศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และประเมินศักยภาพ เสนอแนวคิดด้านการดำเนินงาน ปัญหา ข้อเสนอแนะของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำนิยามและความหมายของการท่องเที่ยว โดยใช้หลักการจัดสรรทรัพยากรอย่างยั่งยืนมากที่สุด จากการศึกษาพบว่า สามารถนำแนวความคิดในการจัดการด้านการท่องเที่ยวมาประยุกต์ใช้ได้ แต่ยังคงขาดปัจจัยในการศึกษาด้านศักยภาพและการวิเคราะห์ปัญหาในบางปัจจัย

อร สี่แพร (2543) ทำการศึกษาเรื่อง ลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมที่สนับสนุนโครงข่ายการท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาและพื้นที่ต่อเนื่อง โดยทำการค้นหาลักษณะเฉพาะของเกษตร กรรมที่จะเป็นจุดดึงดูดและสนับสนุนโครงข่ายการท่องเที่ยว เพื่อนำมากำหนดปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม กับ 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณค่าแหล่งเกษตรกรรม สภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมชีวิตจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว แล้วใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญของแต่ละปัจจัย ด้วยการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าเฉลี่ยคำนวณค่าคะแนนรวมของพื้นที่เกษตรแต่ละแห่ง โดยกำหนดค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมเป็น 3 ระดับ คือสูง ปานกลาง ต่ำ แล้วนำมาจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมตามค่าศักยภาพ และการกระจายตัวในพื้นที่ การวิเคราะห์การตลาดการท่องเที่ยว ได้ใช้การกระจายสัดส่วน ประกอบกับการศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ความเป็นไปได้และโอกาสในการเชื่อมโยงกับโครงข่ายการท่องเที่ยวหลักของจังหวัดนครราชสีมา

นริศรา สธนเสาวภาคย์ (2545) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม เพื่อเป็นที่มาของรายได้นอกภาคเกษตรกรรม แนวเหตุผลของงานวิจัยนี้ คือ เพื่อวางนโยบายการจัดการด้านการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิง

เกษตรกรรม วิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ตามองค์ประกอบในระบบการท่องเที่ยว ศึกษาพื้นที่ท่องเที่ยว ของคลองตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ในการล่องเรือชมสวน เลียบคลองมหาสวัสดิ์จังหวัดนครปฐม และหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บ้านทรงไทยที่บางโพธิ์พาง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการนำผลการสัมภาษณ์มาคำนวณเป็นค่าคะแนน ในการวิเคราะห์ศักยภาพตามองค์ประกอบในระบบการท่องเที่ยว และวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการโดยใช้แนวคิดในการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ซึ่งเป็นผลให้ผู้วิจัยพบจุดบกพร่องในด้านปัจจัยขององค์ประกอบในระบบการท่องเที่ยว ที่ใช้ยึดเป็นมาตรฐานในการวิเคราะห์นี้ มีบางจุดไม่สอดคล้องกับการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

ยุริพรรณ แสนใจยา (2545) ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาไร้วาวิรูปห์ จังหวัด เชียงราย ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพและความพร้อม เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ที่สอดคล้องกับพื้นที่ไร้วา ผลการศึกษาพบว่า ไร้วาวิรูปห์มีศักยภาพและความพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมจัดว่าอยู่ในระดับศักยภาพสูง เนื่องจากไร้วาวิรูปห์ เป็นพื้นที่ที่มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบาย เป็นเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีความปลอดภัยและมีการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ดี เป็นผลให้ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการประเมินศักยภาพในงานวิจัยครั้งนี้

อาคม เกิดแสง (2547) ทำการศึกษาเรื่อง วิเคราะห์ศักยภาพของการพัฒนาที่อยู่อาศัย ในรูปแบบโฮมสเตย์ บนเกาะเกร็ดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยผู้วิจัยสนใจพื้นที่บนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เนื่องจากมีลักษณะภูมิศาสตร์ที่น่าสนใจ โอบล้อมด้วยแม่น้ำเจ้าพระยา อากาศเย็นสบาย ใกล้กรุงเทพมหานคร เดินทางสะดวก มีอารยธรรมที่หลากหลายและน่าสนใจในท้องถิ่น วิธีการดำเนินงานวิจัย ทำโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำแบบสอบถามในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ แล้ววิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Science) โดยเลือกใช้การหาค่าความถี่ เป็นค่าร้อยละ ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสำรวจศักยภาพพื้นที่บนเกาะเกร็ด โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Approach Analysis) ทำให้สามารถประเมินศักยภาพของการพัฒนาโฮมสเตย์บนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรีได้ จากการศึกษางานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้แนวคิดการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และได้ทราบถึงลักษณะทางกายภาพของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรีด้วย

พูนศักดิ์ วงศ์มกรพันธ์ (2547) ทำการศึกษาเรื่อง ศักยภาพของพื้นที่สวนเกษตร เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในจังหวัดระยอง แนวเหตุผลของงานวิจัยนี้ คือ การสร้างดัชนีชี้วัด ที่ได้จากแนวความคิดทางภูมิศาสตร์และการจัดการด้านการท่องเที่ยว แล้วนำมา

วิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการถ่วงน้ำหนัก จะสามารถวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่สวนเกษตร ที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมได้ โดยเริ่มตั้งแต่การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นผู้ให้ค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มเกษตรกรเจ้าของสวนเกษตร ซึ่งการวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่สวนเกษตร เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในจังหวัดระยองนั้น จะพิจารณาจากดัชนีชี้วัดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 6 ตัว ได้แก่ 1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว 2) สภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 3) สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว 4) สภาพแวดล้อม 5) ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว 6) ด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว สร้างตัวแปรย่อยภายในดัชนีชี้วัด ที่ได้จากแนวความคิดทางภูมิศาสตร์และการจัดการท่องเที่ยว จากนั้นคำนวณค่าศักยภาพโดยใช้เทคนิคการถ่วงน้ำหนักกับผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ก็จะสามารถเลือกพื้นที่ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมได้ ส่งผลให้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในงานวิจัยนี้มาประยุกต์ใช้ แต่จะใช้สูตรในคำนวณที่แตกต่างกัน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน และได้เพิ่มความหลากหลายของประเภทแหล่งท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้เพิ่มดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการประเมินแหล่งท่องเที่ยวในทุกประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษารวบรวมมานี้ อาจจะเป็นการวิเคราะห์แบบมุ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในประเภทใดประเภทหนึ่ง ซึ่งในแง่ของการท่องเที่ยวนั้น จะมีจุดเด่นด้านความหลากหลายในตัวเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกสำรวจแหล่งท่องเที่ยวในทุกประเภทของพื้นที่ศึกษา โดยใช้ในการคำนวณด้วยเทคนิคการถ่วงน้ำหนัก มาประเมินศักยภาพและวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากงานวิจัยอื่น ในแง่ของสูตรและวิธีการที่ใช้ในการคำนวณ รวมทั้งเพิ่มเติมดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบัน เพราะการศึกษาด้านการท่องเที่ยวนั้น จะมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาในการศึกษาวิจัย เรื่อง “การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี” ประกอบด้วย

- 3.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดนนทบุรี
- 3.2 ลักษณะทางกายภาพและทรัพยากรธรรมชาติ
- 3.3 ลักษณะทางสังคม
- 3.4 ลักษณะทางเศรษฐกิจ
- 3.5 ศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดนนทบุรี

3.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดนนทบุรี

สภาพภูมิศาสตร์

จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เดิมเรียกว่า ตลาดขวัญ ในราว พ.ศ.2092 สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ทรงโปรดเกล้าให้ยกฐานะของบ้านตลาดขวัญขึ้นเป็นเมืองนนทบุรี ซึ่งได้แก่บริเวณที่เป็นท้องที่ของตำบลบางกระสอบ ในปัจจุบัน

จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่ในภาคกลาง มีระยะห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือ ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร จัดเป็น 1 ใน 5 จังหวัดปริมณฑล (นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ และสมุทรสาคร) ของกรุงเทพมหานคร โดยมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ระหว่างละติจูด 13 องศา 47 ลิปดาตะวันออก ถึง 14 องศา 04 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 100 องศา 15 ลิปดาตะวันออก ถึง 100 องศา 34 ลิปดาตะวันออกและมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดปทุมธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม

จังหวัดนนทบุรีมีขนาดพื้นที่ 622.372 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 388,982.5 ไร่ มีขนาดเล็กเป็นอันดับที่ 2 ของภาคกลาง (ขนาดเล็กที่สุดของภาค คือ จังหวัดสมุทรสงคราม) โดยมีลักษณะรูปร่างคล้ายลูกเปิดที่มีลำตัวใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย 6 อำเภอ และบริเวณที่เป็นคอ ลักษณะยาวสูงชันนั้นเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอไทรน้อย

รูปที่ 3.1 อาณาเขตของจังหวัดนนทบุรี

3.2 ลักษณะทางกายภาพและทรัพยากรธรรมชาติ

3.2.1 ลักษณะทางกายภาพ

3.2.1.1 ลักษณะภูมิประเทศ

โครงสร้างทางธรณีวิทยา จังหวัดนนทบุรีเป็นที่ราบลุ่ม ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยา (ทุ่งราบเจ้าพระยา) ไม่มีพื้นที่ส่วนที่เป็นภูเขา ดังนั้น จึงไม่มีกลุ่มของหินชั้นและหินปูน ส่วนมากจะเป็นทราย มีทั้งทรายบกและทรายแม่น้ำ ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับใช้ในการก่อสร้าง นอกจากนั้น ยังมีดินเหนียวที่ใช้ในการทำอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาที่ขึ้นชื่อของจังหวัด

จากการที่พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม จึงทำให้น้ำท่วมถึงในฤดูน้ำหลาก โดยมีความสูงต่ำแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย ระหว่าง 1-5 เมตร สูงกว่าระดับน้ำทะเล เฉลี่ย 1-2 เมตร มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านพื้นที่ของจังหวัดในแนวเหนือ-ใต้ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน ในแนวตะวันออก-ตะวันตก โดยมีเกาะเกร็ดเป็นเกาะใหญ่ มีพื้นที่ 4.12 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,575 ไร่ อยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา ในเขตอำเภอปากเกร็ด เกาะนี้เกิดขึ้นจากการขุดคลองลัดแม่น้ำเจ้าพระยาตรงส่วนโค้งของแม่น้ำ (บ้านแหลม คลองลัด เมื่อแรกขุดเรียกว่า คลองลัดเกร็ดน้อย) ใน พ.ศ.2265 สมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระแห่งกรุงศรีอยุธยา สำหรับพื้นที่ของเกาะเป็นที่ราบต่ำ นอกจากนี้ ยังมีคลองอีกเป็นจำนวนมากประมาณ 100 สาย ที่กระจายตัวอยู่โดยทั่วไปในพื้นที่ของจังหวัดก่อน

จะไหลเชื่อมโยงออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยา สำหรับบริเวณพื้นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองสายต่างๆนั้น เป็นที่อยู่อาศัยของประชากรค่อนข้างหนาแน่น ส่วนในพื้นที่ที่อยู่ห่างจากแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองต่างๆ ลึกเข้าไปตอมนั้น จะเป็นพื้นที่ที่ใช้เพื่อการเกษตรกรรม ทำสวน ทำนา แต่ในปัจจุบันพื้นที่ที่ใช้เพื่อการเกษตรกรรม บริเวณที่อยู่ติดกับกรุงเทพมหานคร ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นที่อยู่อาศัย และบางส่วนเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ในพื้นที่เขตอำเภอเมือง อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ และอำเภอบางบัวทอง

3.2.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดนนทบุรีมีลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ในลักษณะสม่ำเสมอตลอดพื้นที่ เนื่องจากบริเวณที่ตั้งของจังหวัด อยู่ในแนวร่องมรสุม จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม พัดมาจากบริเวณมหาสมุทรอินเดียทำให้เกิดฝนตก และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน-มีนาคม พัดมาจากบริเวณแผ่นดินในทวีปเอเชีย นำความหนาวเย็นและแห้งแล้งมาให้

ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.2 องศาเซลเซียส เดือนที่ร้อนมากที่สุด คือ เดือนเมษายน อุณหภูมิ 35.1 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน อยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กันยายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปี 1,240.3 มิลลิเมตร เดือนที่มีปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกมากที่สุด คือ เดือนกันยายน มีปริมาณน้ำฝน 327.9 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 19.5 วัน เดือนที่มีน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกน้อยที่สุด คือ เดือนมกราคม มีปริมาณน้ำฝน 9.0 มิลลิเมตร จำนวนวันฝนตก 1.1 วัน กลางเดือนมิถุนายน อาจเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงบ้างเป็นบางปี ในช่วงฤดูฝน จังหวัดนนทบุรีมักประสบปัญหาน้ำท่วมขัง โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน-พฤศจิกายน ซึ่งปริมาณน้ำท่วมสูงมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝน ที่ตกในทางภาคเหนือและสภาวะการกักเก็บของน้ำทะเล

ฤดูหนาว ระหว่างเดือนตุลาคม-มกราคม อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24.0 องศาเซลเซียส แต่อากาศจะไม่หนาวมากนัก เพราะได้รับอิทธิพลของทะเลอ่าวไทย (สถิติข้อมูล พ.ศ.2549)

3.2.2 ทรัพยากรธรรมชาติ

3.2.2.1 ทรัพยากรน้ำ

จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่ 2 ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ในบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยา และอยู่ใกล้กับทะเลบริเวณอ่าวไทย จึงมีแหล่งน้ำเป็นจำนวนมาก เมื่อปริมาณน้ำมาก ทำให้มีน้ำใช้ได้ตลอดทั้งปี และที่สำคัญที่สุด คือ น้ำเพื่อการเกษตรกรรมและการคมนาคม แหล่งน้ำที่สำคัญมีดังนี้

1) แหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญที่สุด คือ แม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลองสายต่างๆ ประมาณ 100 สาย กระจายอยู่เกือบทุกพื้นที่ของจังหวัด แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายสำคัญ เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ เกิดจากแม่น้ำ 4 สายคือ ปิง วัง ยม น่าน ในภาคเหนือไหลมาบรรจบกันที่ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ กลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ นครสวรรค์ ชัยนาท อุทัยธานี สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ เป็นระยะทาง 380 กิโลเมตร ลงสู่ทะเลที่อ่าวไทยในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดนนทบุรี อยู่ในแนวเหนือ-ใต้ ผ่านพื้นที่อำเภอปากเกร็ด อำเภอเมืองนนทบุรี และอำเภอบางกรวย เป็นระยะทาง 5 กิโลเมตร คุณภาพของน้ำความสะอาดอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานคุณภาพแห่งน้ำจืดของประเทศจัดอยู่ในระดับ 3 โดยคุณภาพของน้ำขณะน้ำลงจะดีกว่าขณะน้ำขึ้น ซึ่งสามารถใช้เพื่อการเกษตรกรรมได้

สำหรับความเป็นมาของแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตจังหวัดนนทบุรี เดิมแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดนนทบุรี มีความคดเคี้ยวมาก ตรงบริเวณหน้าเมืองนนทบุรีเก่า (บ้านตลาดขวัญ) แม่น้ำเจ้าพระยาไหลแยกเข้าไปทางทิศตะวันตก ไปตามคลองแม่น้ำอ้อม (แม่น้ำเจ้าพระยาสายเดิม) ผ่านปากคลองบางใหญ่ แล้ววกกลงทางใต้ ผ่านที่ว่าการอำเภอบางกรวย มาทะเลออกบริเวณตรงข้ามกับวัดเขมาภิรตาราม เมื่อมีการขุดคลองลัดทำให้น้ำเปลี่ยนทิศทางการไหล กลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาที่ไม่คดเคี้ยว ดังปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน การขุดคลองลัดมีหลายครั้งดังนี้

- พ.ศ.2091 สมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้โปรดเกล้าให้ ขุดคลองลัดจากคลองบางกรวย (แม่น้ำเจ้าพระยาสายเดิม) ริมวัดชลอไปทะเลวัดชีเหล็ก (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นวัดสุวรรณคีรี)

- พ.ศ.2179 สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โปรดเกล้าให้ ขุดคลองลัดตอนใต้วัดท้ายเมือง ไปทะเลออกหน้าวัดเขมาภิรตาราม เพราะแต่เดิมนั้น แม่น้ำเจ้าพระยาไหลวกเข้าแม่น้ำอ้อมมาทางบางใหญ่ แล้ววกเข้าข้างวัดชลอแล้วมาออกหน้าวัดเขมาภิรตาราม

- พ.ศ.2265 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ โปรดเกล้าให้ขุดคลองลัดเกร็ด ที่อำเภอปากเกร็ด

สำหรับคลองสำคัญที่กระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดนนทบุรี ได้แก่

- อำเภอเมืองนนทบุรี มีคลองบางธรณี คลองบางซื่อ คลองแม่น้ำอ้อม

- อำเภอปากเกร็ด มีคลองบางบัวทอง (คลองขนมหวาน) คลองบางตลาด คลองบางพูด คลองบ้านใหม่ คลองบ้านแหลม คลองพระอุดม คลองช้อย คลองบางพืด คลองบางตะไนย์

- อำเภอบางกรวย มีคลองศาลเจ้า คลองแม่น้ำน้อย คลองบางม่วง คลองใน

- อำเภอบางบัวทอง มีคลองบางรักใหญ่ คลองบางแพรง คลองบางไผ่ คลองตาชม คลองพระพิมล คลองลากซ้อน

- อำเภอบางใหญ่ มีคลองบางใหญ่ คลองโสน คลองบางโค คลองเสาชงหิน คลองบางคูวัด คลองวาเดียว คลองขุนเจน คลองบางไทร

- อำเภอไทรน้อย มีคลองหนึ่ง คลองห้าร้อย คลองขุนศรี คลองหม่อมเข้ม คลองราษฎร์นิยม คลองพามอน คลองสิบสอง คลองผู้ใหญ่ขึ้น

2) แหล่งน้ำชลประทาน (ที่มา : สำนักงานชลประทานจังหวัดนนทบุรี)

จังหวัดนนทบุรีมีโครงการชลประทานขนาดใหญ่อยู่ 2 โครงการ ได้แก่

- โครงการชลประทานพระยาบวรลือ ครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอไทรน้อย อำเภอบางบัวทองและอำเภอบางกรวยบางส่วน

- โครงการชลประทานพระพิมล ครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวยและอำเภอบางบัวทองบางส่วน

ส่วนลำคลองส่งน้ำของโครงการชลประทาน ได้แก่

- คลองขุนศรี รับน้ำจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผ่านประตูระบายน้ำ ขุนศรี แจกจ่ายน้ำออกไปในพื้นที่ของตำบลไทรใหญ่และตำบลราษฎร์นิยม ตามคลองซอยต่างๆ

- คลองลากซ้อน รับน้ำจากประตูระบายน้ำลากซ้อน ไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่งน้ำให้กับจังหวัดปทุมธานีเป็นส่วนใหญ่ มีส่วนน้อยที่ส่งให้กับจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ คลองไทรน้อย คลองพระพิมล น้ำจากคลองนี้จะจ่ายให้พื้นที่ในบางส่วน ให้กับตำบลราษฎร์นิยม

- คลองบางใหญ่ รับน้ำจากคลองพระพิมลเป็นส่วนใหญ่ และรับน้ำบางส่วนจากคลองโยงของจังหวัดนครปฐม น้ำจากคลองนี้จ่ายให้แก่ตำบลต่างๆ ของอำเภอบางใหญ่ และบางตำบลของอำเภอบางกรวย

- คลองมหาสวัสดิ์ เป็นคลองทางตอนใต้สุดของจังหวัดนนทบุรี มีประตูน้ำฉิมพลี ช่วยกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในพื้นที่อำเภอบางกรวยทั้งหมด

3) แหล่งน้ำใต้ดิน (สถิติข้อมูล พ.ศ.2549) พื้นที่จังหวัดนนทบุรีแหล่งน้ำใต้ดินมี 2 ประเภท คือ

ประเภทให้ปริมาณน้ำน้อย มีอัตราการไหล 1-30 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง โดยทั่วไปน้ำจะมีคุณภาพดี แต่บางพื้นที่มีคุณภาพปานกลาง มีตะกอนของสนิมเหล็กเจือปนบ้าง พบในอำเภอไทรน้อย อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ และอำเภอบางกรวย

ประเภทให้ปริมาณน้ำมาก มีอัตราการไหลประมาณ 50–200 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง บางที่อาจเป็นน้ำกร่อยและมีสนิมเหล็กเจือปน พบในอำเภอบางกรวย อำเภอเมืองนนทบุรี และ อำเภอปากเกร็ด

4) น้ำฝน (สถิติข้อมูล พ.ศ.2549)

จังหวัดนนทบุรีมีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยปริมาณ 1,240.3 มิลลิเมตร ฝนเริ่มตกในเดือนพฤษภาคม-กลางเดือนมิถุนายน อาจเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงบ้างเป็นบางปี และจะเริ่มตกหนาแน่นในช่วงกลางเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน ปริมาณน้ำฝน 327.9 มิลลิเมตร และปัญหาของน้ำ ที่พบกันอยู่เสมอๆ ในจังหวัดนนทบุรี มีดังนี้ ในฤดูฝนมีปริมาณน้ำมากที่ไหลมาจากภาคเหนือ ประกอบกับมีน้ำทะเลหนุน ทำให้น้ำไหลเอ่อท่วม 2 ฝั่ง แม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลองสายต่างๆ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยและเป็นพื้นที่ทางเกษตรกรรม ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย ส่วนในฤดูแล้ง น้ำทะเลหนุนรุกเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลอง เนื่องจากปริมาณน้ำจืดที่ปล่อยมาจากเขื่อนเจ้าพระยา มีปริมาณน้อย ไม่เพียงพอที่จะผลักดันน้ำเค็ม ไม่ให้ไหลเข้ามาได้ ทำให้แม่น้ำเจ้าพระยาบางช่วงและลำคลองบางสาย มีระดับความเค็มสูง เกิดความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตรตามมา

3.2.2.2 ทรัพยากรดิน

จังหวัดนนทบุรีมีพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง มีโคลนตะกอนทับถม ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวที่ยังไม่มีการชะล้างแร่ธาตุในดิน แต่พื้นที่บางส่วนนั้น ดินมีสภาพเป็นกรดสูงคือเป็นดินเปรี้ยว คุณภาพดินของจังหวัดนนทบุรี แบ่งตามหลักธรณีวิทยาได้ 7 กลุ่ม โดยมีความเหมาะสมในการเพาะปลูกที่แตกต่างกัน ดินบริเวณพื้นที่อำเภอปากเกร็ด อำเภอเมือง อำเภอบางกรวยและอำเภอบางใหญ่ มีความเหมาะสมในการปลูกพืชสวนได้เป็นอย่างดี ผลผลิตมีคุณภาพเป็นสวนผลไม้ของจังหวัดนนทบุรีที่สำคัญและมีชื่อเสียงมาตั้งแต่ในอดีต

1) ดินชุดบางกอก อยู่ในพื้นที่ของอำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย อำเภอเมือง และอำเภอปากเกร็ด

2) ดินชุดบางเขน อยู่ในพื้นที่ของอำเภอไทรน้อย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย อำเภอเมือง และอำเภอปากเกร็ด

3) ดินชุดธนบุรี อยู่ในพื้นที่อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย อำเภอเมือง และอำเภอปากเกร็ด

4) ดินชุดเสนา อยู่ในพื้นที่อำเภอไทรน้อย และอำเภอปากเกร็ด

5) ดินชุดองครักษ์ อยู่ในพื้นที่อำเภอไทรน้อย และอำเภอปากเกร็ด

6) ดินชุดองครักษ์ อยู่ในพื้นที่อำเภอบางบัวทอง

7) ดินชุดบางเลน อยู่ในพื้นที่อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อยและอำเภอบางใหญ่

ดินบริเวณพื้นที่ของอำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่บางส่วน อำเภอไทรน้อย และ อำเภอปากเกร็ดบางส่วน เหมาะสมต่อการทำนาข้าว จึงเป็นแหล่งการทำนาและปลูกผัก เพราะสภาพของดินสามารถอุ้มน้ำไว้ได้ดี

3.2.2.3 ทรัพยากรแร่ธาตุ

จังหวัดนนทบุรี ไม่มีพื้นที่ส่วนที่เป็นที่สูงหรือภูเขา ดังนั้นแร่ธาตุที่ประกอบด้วยหินจึงไม่มี สำหรับแร่ธาตุที่พอจะพบเห็นได้ ก็คือ ททราย ซึ่งมีทั้งทรายบกและทรายแม่น้ำ เป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญ สำหรับการก่อสร้าง นอกจากนี้ยังมีดินเหนียว ที่ใช้ในอุตสาหกรรมประจำท้องถิ่น คือ การปั้นเครื่องปั้นดินเผา ที่เกาะเกร็ด

3.2.2.4 ทรัพยากรการท่องเที่ยว

จังหวัดนนทบุรีเป็นเมืองเก่าแก่ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม จิตรกรรม ซึ่งอยู่ตามวัดต่างๆ เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีสภาพแม่น้ำ ลำคลอง ที่เป็นธรรมชาติ และการประกอบอาชีพเกษตรกรรมดั้งเดิม ที่เป็นจุดขายให้นักท่องเที่ยว ได้แก่ อาชีพการทำสวนทุเรียนและสวนกระท้อนที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนนทบุรี นอกจากนี้ ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ จำนวนมาก ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ที่อยู่ในเขตอำเภอ 6 อำเภอของจังหวัดนนทบุรีให้ได้มากที่สุด ผู้วิจัยจึงทำการรวบรวมแหล่งท่องเที่ยวจากแหล่งข้อมูลด้านการท่องเที่ยวต่างๆ และสุ่มสำรวจพื้นที่จริงจากแผนที่จังหวัดนนทบุรี

3.3 ลักษณะทางสังคม

3.3.1 ประชากร

จังหวัดนนทบุรีมีประชากรรวมทั้งสิ้น 1,024,191 คน เป็นชาย 486,555 คน เป็นหญิง 537,636 คน จำนวนบ้าน 449,200 หลังคาเรือน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยต่อพื้นที่ของจังหวัด เท่ากับ 1,646 คนต่อตารางกิโลเมตร

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

3.3.2 ศาสนา

จังหวัดนนทบุรีมีวัดรวมทั้งสิ้น 188 แห่ง มีจำนวนพระภิกษุรวม 4,898 รูป มีจำนวนสามเณรรวม 737 รูป มีโบสถ์คริสต์ทั้งหมด 3 แห่งและมีมัสยิดอยู่ 19 แห่ง กระจายตัวอยู่ในอำเภอต่างๆ (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 จำนวนวัด สำนักสงฆ์ โบสถ์คริสต์ มัสยิด พระภิกษุ และสามเณร พ.ศ. 2549

อำเภอ	จำนวน วัด	จำนวน สำนักสงฆ์	จำนวน โบสถ์คริสต์	จำนวน มัสยิด	จำนวน พระภิกษุ	จำนวน สามเณร
เมืองนนทบุรี	51	-	1	4	1,397	236
บางกรวย	46	-	-	-	903	138
บางใหญ่	25	-	-	-	569	62
บางบัวทอง	11	-	1	11	641	132
ไทรน้อย	15	-	-	2	495	40
ปากเกร็ด	40	-	1	2	893	129
รวม	188	-	3	19	4,898	737

(ที่มา : สมุดรายนามสถิติจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2549)

3.3.3 ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ

จังหวัดนนทบุรีมีขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่สำคัญ ซึ่งนิยมปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน ได้แก่

- ประเพณีวันลอยกระทง เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาของจังหวัดนนทบุรี โดยในวันเพ็ญเดือน 12 ของทุกปี จัดให้มีประเพณีลอยกระทงขึ้น ณ บริเวณริมเขื่อนทำนน้ำจังหวัดนนทบุรี กิจกรรมในงานจะประกอบด้วย การประกวดนางนพมาศ ตะกร้อลอดบ่วง และมีมหรสพตลอดคืนเมื่อถึงเวลา 24.00 น. และมีการร่วมกันลอยกระทงบริเวณริมเขื่อนทำนน้ำจังหวัดนนทบุรี

- ประเพณีสงกรานต์เป็นประเพณีที่เทศบาลนครนนทบุรี จัดขึ้นเนื่องในวันสงกรานต์ต่อเนื่องมาเป็นประจำทุกปี โดยกิจกรรมของงานจะประกอบด้วย การทำบุญตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์ การปล่อยนกปล่อยปลา การประกวดรถเฟียตขนาดเล็ก การประกวดรถสามล้อบุปผาชาติ การแข่งขันสามล้อ ซาเล้งยกล้อ และซาเล้งแข่งขันความเร็ว การจัดขบวนแห่และพิธีสงฆ์พระพุทธรูปบูชาบพิตร การกรวดน้ำ ขอพรผู้สูงอายุ รวมทั้งมีการจัดมหรสพให้ชมตลอดงาน

- ประเพณีตักบาตรพระสงฆ์ทางเรือ เป็นประเพณีเก่าของชาวมอญ อำเภอปากเกร็ด เป็นเทศกาลสำคัญของชาวมอญในวันสำคัญทางพุทธศาสนาเนื่องในวันออกพรรษา โดยพระสงฆ์จากวัดต่างๆ จะลงเรือมารับบิณฑบาตจากชาวบ้าน ที่เตรียมของใส่บาตรอยู่ที่สองฝั่งแม่น้ำ นอกจากนี้ ยังมีการประกวดเรือที่ตกแต่งสวยงามในประเพณีนี้ด้วย

- ประเพณีแข่งขันจุดลูกหนู เดิมการจุดลูกหนูใช้ในการศึกษา สงครามเพื่อให้ข้าศึกเสียขวัญ เกิดจุดอ่อนในการโจมตี เมื่อไม่ได้ใช้ในสงคราม ได้มีการนำมาประกอบในพิธีกรรมต่างๆ ได้แก่ การเฉลิมฉลองงานประเพณี งานฉลองกุฎิ และงานแห่พระสงฆ์ ซึ่งเป็นประเพณีสำคัญของชาวรามัญ สำหรับประเพณีการแข่งขันจุดลูกหนูของจังหวัด จะจัดขึ้นตรงกับวันวิสาขบูชา โดยจะมีการแข่งขันจุดลูกหนูต่างๆ ของอำเภอปากเกร็ดและจังหวัดปทุมธานี และมีกิจกรรมการประกวดชบวนแห่คณะลูกหนู และมีกองเชียร์ด้วย

- ประเพณีตักบาตรพระ 108 ทางเรือ เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน ของอำเภอบางใหญ่ เดิมกำหนดจัดขึ้นในวันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี และเพื่อความสะดวก ได้เลื่อนไปเป็นในวันหยุด คือ วันที่ 23 ตุลาคม ของทุกปี สถานที่จัดงาน อยู่บริเวณริมศาลเจ้าตลาดบางคูวัด โดยกิจกรรมของงานจะประกอบด้วย การตักบาตรพระ 108 การประกวดเทพีขวัญใจ และธิดาข้างบางคูวัด การแข่งเรือชมมวยทะเล การจัดแสดงสินค้าและการจำหน่ายสินค้าในราคาถูกจตุตกรรม จากกลุ่มองค์กรท้องถิ่น รวมทั้งการแสดงสินค้าทางเกษตรด้วย

3.3.4 การเมืองการปกครอง

โครงสร้างการบริหารราชการของจังหวัดนนทบุรี แบ่งออกได้ดังนี้

1) การบริหารราชการส่วนกลาง เป็นส่วนราชการที่ขึ้นตรงกับ กระทรวง ทบวง กรม จำนวน 25 ส่วนราชการ หน่วยงานอิสระจำนวน 5 หน่วยงาน และหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 หน่วยงาน

2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค เป็นการปกครองตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา ปกครอง และบริหารราชการในเขตจังหวัดทั้งหมด พร้อมทั้งการกำกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยมีหัวหน้าส่วนราชการที่กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ จัดตั้งขึ้นและส่งข้าราชการมาปฏิบัติราชการในจังหวัด เพื่อเป็นกรรมการของจังหวัดและพิจารณากลับกรองงาน เสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาสั่งการ โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 2 ระดับ คือ

- ระดับจังหวัด มีหน่วยราชการทั้งสิ้นจำนวน 45 หน่วยงาน สังกัดกระทรวงมหาดไทย 12 หน่วยงาน และสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่นๆ อีก 33 หน่วยงาน

- ระดับอำเภอ จัดแบ่งเป็นอำเภอ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอบางกรวย อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ และอำเภอไทรน้อย แต่ละอำเภอจัดแบ่งเป็นตำบล หมู่บ้าน เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล มีรายละเอียดดังนี้

อำเภอเมืองนนทบุรี เดิมชื่ออำเภอตลาดขวัญ จัดแบ่งการปกครองออกเป็น 10 ตำบล 32 หมู่บ้าน และแบ่งพื้นที่บางส่วนเป็นเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น 4 ตำบล คือ ตำบลบางไผ่ ตำบลไทรม้า ตำบลรักน้อย ตำบลบางกร่าง ส่วนพื้นที่ตำบลตลาดขวัญ ตำบลส่วนใหญ่ ตำบลบางกระสอ ตำบลบางเขน ตำบลท่าทราย เป็นพื้นที่ในเขตปกครองของเทศบาลนครนนทบุรี และพื้นที่ตำบลบางศรีเมืองเป็นพื้นที่ในเขตปกครองของเทศบาลตำบลบางศรีเมือง

อาณาเขตของอำเภอเมืองนนทบุรี

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอปากเกร็ด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
ทิศใต้	ติดต่อกับเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และอำเภอบางกรวย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย

อำเภอบางกรวย จัดแบ่งการปกครองออกเป็น 9 ตำบล 41 หมู่บ้าน และแบ่งพื้นที่บางส่วนเป็นเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 7 ตำบล คือ ตำบลบางศรีทอง ตำบลบางขุน ตำบลบางขุนกอง ตำบลมหาสวัสดิ์ ตำบลบางคูเวียง ตำบลปลายบาง ตำบลศาลากลาง ส่วนพื้นที่ตำบลวัดชลอ และอำเภอบางกรวย เป็นพื้นที่ในเขตปกครองของเทศบาลเมืองบางกรวย

อาณาเขตของอำเภอบางกรวย

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอบางใหญ่และอำเภอเมืองนนทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอเมืองนนทบุรี และเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
ทิศใต้	ติดต่อกับเขตบางกอกน้อยและเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอนครชัยศรีและอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

อำเภอบางบัวทอง จัดแบ่งการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 66 หมู่บ้าน และแบ่งพื้นที่บางส่วนเป็นเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 ตำบล คือ ตำบลบางรักใหญ่ ตำบลบางรักพัฒนา ตำบลบางคูวัด ตำบลพิมลราช ตำบลบางบัวทอง ตำบลละหาร และตำบลตำโพน ส่วนพื้นที่ตำบลโสนลอย และบางหมู่บ้านของตำบลบางรักพัฒนา ตำบลพิมลราช เป็นพื้นที่ในเขตการปกครองของเทศบาลเมืองบางบัวทอง

อาณาเขตของอำเภอบางบัวทอง

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอปากเกร็ด และอำเภอเมืองนนทบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอบางใหญ่ และอำเภอเมืองนนทบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอไทรน้อย

อำเภอบางใหญ่ จัดแบ่งการปกครองออกเป็น 6 ตำบล 65 หมู่บ้าน และแบ่งพื้นที่บางส่วนเป็นเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นของอยู่จำนวน 6 ตำบล คือ ตำบลบางม่วง ตำบลบางเลน ตำบลเสาชงหิน ตำบลบ้านใหม่ ตำบลบางแม่นาง ตำบลบางใหญ่

อาณาเขตของอำเภอบางใหญ่

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอบางบัวทองและอำเภอไทรน้อย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอเมืองนนทบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอบางกรวย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

อำเภอไทรน้อย จัดแบ่งการปกครองออกเป็น 7 ตำบล 60 หมู่บ้าน และแบ่งพื้นที่บางส่วนเป็นเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 ตำบล คือ ตำบลบางขุนศรี ตำบลคลองบางขวาง ตำบลทวีวัฒนา ตำบลไทรใหญ่ ตำบลราษฎร์นิยม ตำบลไทรน้อย ตำบลหนองเพรางาย

อาณาเขตของอำเภอไทรน้อย

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอบางบัวทอง
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอบางใหญ่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

อำเภอปากเกร็ด จัดแบ่งการปกครองออกเป็น 12 ตำบล 5 หมู่บ้าน และแบ่งพื้นที่บางส่วน เป็นเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 ตำบล คือ ตำบลบางพูด ตำบลบ้านใหม่ ตำบลคลองเกลือ ตำบลบางพลับ ตำบลคลองพระอุดม ตำบลบางตะไนย์ ตำบลเกาะเกร็ด ตำบลอ้อมเกร็ด ตำบลท่าอิฐ ตำบลคลองข่อย

อาณาเขตของอำเภอปากเกร็ด

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอลาดหลุมแก้วและอำเภอเมืองฯ จังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอเมืองนนทบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบางบัวทอง

3) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เป็นระบบการบริหารราชการตามพระราชบัญญัติ ระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งบริหารและปกครอง โดยผู้แทนของประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น อยู่ในวาระตามที่กฎหมายกำหนดไว้ มีผู้ตรวจสอบควบคุม อนุมัติงบประมาณ แผนงาน และข้อบัญญัติที่ตราขึ้น ใช้บังคับใน

ท้องถิ่นนั้น จังหวัดนนทบุรีมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

3.3.5 การคมนาคม

จังหวัดนนทบุรี มีเส้นทางการคมนาคมที่สำคัญ 2 ทาง คือ การคมนาคมทางบกและการคมนาคมทางน้ำ

1) การคมนาคมทางบก มีเส้นทางหลักที่สำคัญๆ หลายเส้นทาง ที่เชื่อมโยงต่อกับเส้นทางในกรุงเทพมหานคร ทั้งถนนสายหลัก สายรอง และเส้นทางลัด ได้แก่ ถนนงามวงศ์วาน ถนนติวานนท์ ถนนรัตนาธิเบศร์ ถนนแจ้งวัฒนะ ถนนพระราม 7 ถนนพินิจสงคราม ถนนบางกรวย-ไทรน้อย ถนนประชาราษฎร์ ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี ถนนนนทบุรี1 ถนนสนามบินน้ำ ถนนบางบัวทอง-ตลิ่งชัน ถนนบางบัวทอง-สุพรรณบุรี นอกจากนี้ยังมีเส้นทาง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ การทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นระบบทางด่วน เพื่อช่วยให้การจราจรในใจกลางกรุงเทพมหานครสามารถกระจายสู่บริเวณรอบนอกและจากรอบนอกเข้าสู่ใจกลางเมือง ประกอบด้วย

ทางด่วนชั้นที่ 2 สายบางโคล่-แจ้งวัฒนะ

ทางด่วนชั้นที่ 3 สายนนทบุรี-บางกะปิ กำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณา ศึกษาความเหมาะสมและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการออกแบบและลงทุนก่อสร้าง เพื่อแบ่งเบาภาระการลงทุนของรัฐบาล

ทางด่วนชั้นที่ 4 เป็นการวางแผนระยะยาว โดยจะครอบคลุมพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กับจังหวัดใกล้เคียง

2) การคมนาคมทางน้ำ ปัจจุบันจังหวัดนนทบุรี ได้ทำการก่อสร้าง สถานีเรือโดยสารสาธารณะ ตามแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็น ท่าเทศบาลเมืองนนทบุรี ท่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด ท่าวัดเขมา ท่าปากเกร็ด ท่าประตูน้ำพระอุดม ท่าบางบัวทอง ท่าอิฐ ท่าบางใหญ่ ท่าวัดเขย่น ท่าไทรม้า มีเรือโดยสารประจำทาง 2 บริษัท คือ เรือด่วนเจ้าพระยาและแหลมทอง รับส่งผู้โดยสารระหว่างนนทบุรี-วัดพระยาไกร กรุงเทพมหานครตลอดทั้งวัน นับว่าการคมนาคมทางน้ำได้ช่วยแบ่งเบา การจราจรบนถนนสายหลักได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงเร่งด่วน

3.3.6 การสื่อสารและโทรคมนาคม

จังหวัดนนทบุรีเป็นสถานที่ตั้งของสถานีควบคุมภาคพื้นดินดาวเทียมไทยคม ดาวเทียมเพื่อการสื่อสารดวงแรกของประเทศไทย อยู่ตรงข้ามกับศูนย์ราชการจังหวัดนนทบุรี บนถนนรัตนาธิเบศร์ และยังเป็นที่ตั้งของหน่วยงานการสื่อสารและโทรคมนาคมอื่นๆ อีกด้วย ได้แก่

องค์การโทรศัพท์ ที่ถนนแจ้งวัฒนะและงามวงศ์วาน การสื่อสารแห่งประเทศไทยที่ถนนแจ้งวัฒนะ สถานีตรวจจับสัญญาณวิทยุที่ถนนรัตนวิเบศร์และสถานีวิทยุไปรษณีย์โทรเลขที่ถนนติวานนท์

1) การไปรษณีย์โทรเลข ปัจจุบันจังหวัดนนทบุรีมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขให้บริการทั้งสิ้น 11 ที่ทำการ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ เขตอำเภอเมืองนนทบุรี 5 ที่ทำการ อำเภอปากเกร็ด 2 ที่ทำการ นอกนั้นมีอำเภอละ 1 ที่ทำการ

2) โทรศัพท์ การให้บริการโทรศัพท์ในเขตจังหวัดนนทบุรี อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย แบ่งเขตบริการออกเป็น 6 เขต 6 อำเภอ แยกเป็น 20 ชุมสาย

3) วิทยุกระจายเสียง ที่จังหวัดนนทบุรีสามารถรับฟังและชมรายการจากสถานีโทรทัศน์ที่แพร่ภาพ จากกรุงเทพมหานครได้ทุกสถานี เพราะอยู่ไม่ไกลจากรัศมี การส่งสัญญาณคลื่นและภาพที่มีความคมชัดและชัดเจน

4) หนังสือพิมพ์ การรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง อยู่ในสภาพที่สามารถแพร่กระจายได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่ สำหรับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมี 6 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์เสียงประชาชน เสรีชนม์ เมืองนนท์รวมข่าว เดอะนิวส์ สยามนนท์และพิมพ์ไทยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

3.3.7 ระบบการจัดการศึกษาในจังหวัด

จังหวัดนนทบุรีได้จัดการศึกษาให้กับประชาชนทั่วไป โดยยึดหลักและนโยบายของรัฐบาล เพื่อรองรับอัตราการขยายตัวของประชากรที่หลังไหล ย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ในจังหวัดนนทบุรีมากยิ่งขึ้น ตลอดจนปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน ตามที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้กำหนดให้ทุกคนมีการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ซึ่งถือว่าการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบต่อเนื่อง 12 ปี สำหรับเยาวชนทุกคน สำหรับประชากรในจังหวัดนนทบุรี โดยทั่วไปมีพื้นฐานการศึกษาที่ดี มีอัตราการเข้าศึกษาในสัดส่วนที่สูง และมีสถานศึกษากระจายอยู่ทั่วไป ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ทั้งของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 แบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาที่อยู่ในสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ ดังนี้

การศึกษาในระบบ มีสถานศึกษารวมทุกสังกัด 267 โรงเรียน มีห้องเรียน 4,992 ห้อง มีครู 7,641 คน และนักเรียน 155,109 คน ซึ่งแสดงด้วยตารางข้อมูลที่ 3.2 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ข้อมูลด้านการศึกษา

สังกัด	โรงเรียน	ครู	นักเรียน
กรมสามัญศึกษา	21	2,158	57,609
สปช.	145	1,039	61,424
ราชมงคล	1	184	4,917
อาชีวศึกษา	1	35	2,765
เอกชน (สามัญ)	70	2,468	12,916
เอกชน (อาชีวศึกษา)	6	194	7,531
หลักสูตรระยะสั้น	22	1,361	3,072
ร.ร.นานาชาติ	1	202	4,875
รวม	267	7,641	155,109

ที่มาของข้อมูล : ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2549)

ตารางที่ 3.3 สัดส่วนนักเรียนของรัฐต่อเอกชน จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2549

ระดับการศึกษา	จำนวน นักเรียน ของรัฐ	จำนวน นักเรียน ของเอกชน	รวม
ก่อนประถมศึกษา	13,804	16,060	24,864
ประถมศึกษา	39,526	21,898	61,424
มัธยมศึกษาตอนต้น	27,182	2,309	29,491
มัธยมศึกษาตอนปลาย			
- สายสามัญ	9,932	12,916	22,848
- สายอาชีพ	7,682	10,603	18,285
อุดมศึกษา	2,837	2,601	5,438
รวม	95,129	59,980	155,109

ที่มาของข้อมูล : ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2549)

การศึกษานอกระบบ ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เปิดสอนให้กับบุคคลทั่วไปในลักษณะของการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นการฝึกวิชาชีพ มีทั้งหมด 7 ศูนย์ โดยแยกเป็น ศูนย์จังหวัด 1 ศูนย์ ศูนย์อำเภอ 6 ศูนย์

ห้องสมุดประชาชน มีทั้งหมด 6 แห่ง โดยแยกเป็น ประจำจังหวัด 1 แห่ง ประจำอำเภอ 4 แห่ง ประจำตำบล 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน มีทั้งหมด 102 แห่ง โรงเรียนเอกชน เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนทางด้านวิชาชีพให้กับประชาชนทั่วไป มีทั้งหมด 46 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีทั้งหมด 5 แห่ง ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ มีทั้งหมด 3 แห่ง

การศึกษาที่อยู่ในสังกัดของหน่วยงานอื่นๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โรงเรียนชลประทาน สังกัดกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (กำลังดำเนินการก่อสร้าง สถานที่ตั้ง อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี)

ตารางที่ 3.4 ข้อมูลแสดงการจัดการศึกษาของจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2549

การจัดการศึกษา	เรียนต่อ ป.6/ม.1		เรียนต่อ ม.3/ม.4 - ปวช.	
	ก่อนประถม	ประถม	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
จำนวนนักเรียน	17,623	61,424	29,491	22,848
ประชากรกลุ่ม	19,656	58,929	33,219	35,105
คิดเป็นร้อยละ	89.66	104.23	88.77	65.08
รวมทั้งประเทศ	78.00	90.00	72.00	43.00

ที่มาของข้อมูล : ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2549)

3.3.8 การสาธารณสุข

จังหวัดนนทบุรี มีการบริหารด้านสาธารณสุขแก่ประชาชน ในรูปแบบโรงพยาบาลที่เป็นของรัฐและเอกชนรวม 15 แห่ง โดยเป็นโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 10 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน จำนวน 4 แห่ง ศูนย์การแพทย์ จำนวน 1 แห่ง กระจายอยู่ประจำอำเภอต่างๆ ดังนี้ อำเภอเมืองนนทบุรี จำนวน 7 แห่ง อำเภอบางบัวทอง จำนวน 1 แห่ง อำเภอปากเกร็ด จำนวน 3 แห่ง อำเภอบางกรวย จำนวน 1 แห่ง อำเภอบางใหญ่ จำนวน 2 แห่ง และอำเภอไทรน้อย จำนวน 1 แห่ง

สาธารณสุขจังหวัด จำนวน 1 แห่ง และสาธารณสุขอำเภอ ซึ่งประจำอยู่ในแต่ละอำเภอนอกจากนี้ ยังมีสถานีอนามัยให้บริการประชาชนที่อยู่ห่างไกลออกไป ได้แก่ ตำบลและหมู่บ้าน จำนวน 73 แห่ง และจำนวนคลินิกทุกประเภทกระจายอยู่ทั่วไป จำนวน 247 แห่ง (ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2549)

สำหรับการเจ็บป่วยของประชาชน จากการสำรวจของ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพบว่า สภาพผู้ป่วยนอกที่เข้ารับการรักษาส่วนใหญ่เป็นโรคเกี่ยวกับระบบหายใจ รองลงมาเป็นโรคระบบย่อยอาหาร ส่วนผู้ป่วยในที่เข้ารับการรักษาส่วนใหญ่ จะเป็นการเจ็บป่วยด้วยอุบัติเหตุจากยานยนต์

ตารางที่ 3.5 การสาธารณสุข ข้อมูล ณ มกราคม 2549

ประเภท/สังกัด	๒๓๔๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	๗๘๙๐๑๒๓๔๕
กระทรวงสาธารณสุข	76	944	153	63	990	10	1,682,243	58,758	1,741,001	
เทศบาล	10	0	4	2	49	1	68,977	0	68,977	
เอกชน	7	607	464	58	710	613	1,199,540	35,710	1,235,250	
ประเภทบริหารเฉพาะโรค										
กระทรวงสาธารณสุข	4	2,263	128	12	868	25	560,216	29,179	531,037	

(ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี)

3.4 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

3.4.1 การเกษตรกรรม

3.4.1.1 การทำนา

จังหวัดนนทบุรีพื้นที่ทำนาประมาณ 319,849 ไร่ พื้นที่ทำนา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ อำเภอไทรน้อย อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางกรวย และอำเภอเมืองนนทบุรี

ลักษณะการทำนาของเกษตรกรจังหวัดนนทบุรี มีความแตกต่างไปจากจังหวัดอื่นๆ คือนิยมทำนาปรังมากกว่านาปี ในฤดูทำนาปี เกษตรกรทำนาไม่ครอบคลุมตลอดพื้นที่ แต่การทำนาปรัง เกษตรกรจะทำได้เต็มพื้นที่ เพราะได้ผลผลิตสูงกว่าและไม่มีปัญหาน้ำท่วม ซึ่งเป็นการตรงข้ามกับเกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศ

3.4.1.2 การทำสวนผลไม้

จังหวัดนนทบุรีมีพื้นที่เหมาะสมสำหรับการทำสวนผลไม้มานานนับร้อยปี มีผลไม้ที่มีชื่อเสียงที่สุดของประเทศไทยในจังหวัดนนทบุรี คือ ทุเรียน มีรสชาติดีเลิศ เป็นที่นิยมบริโภคของผู้คนทั่วไป ชาวนนทบุรีถือว่าทุเรียนเป็นผลไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดนนทบุรี มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 31,129 ไร่ แต่ในขณะนี้ได้ลดลงเนื่องจากน้ำท่วม นอกจากนี้ยังมีผลไม้อื่นๆ อีก ได้แก่ มะพร้าว กัลยน้ำว่า กัลยหอมทอง มะม่วง มะนาว ส้มเขียวหวาน ส้มโอ ละมุด ฝรั่ง มะละกอ ชมพู ส้มเกลี้ยง พริกไทย และหมาก เป็นต้น

3.4.1.3 การทำสวนพืชผักและสวนไม้ดอกไม้ประดับ

มีพื้นที่ในการทำสวนพืชผักและสวนไม้ดอกไม้ประดับประมาณ 9,228 ไร่เศษ ได้แก่ กุหลาบ กัลยไม้ เบญจมาศพันธุ์เหลืองไข่ มะลิ เยอบีร่า ดาวเรือง แอสเตอร์ นาบัว(เก็บดอก) หญ้าสนามปลูกมากที่สุดที่อำเภอบางกรวย บางใหญ่ ไทรน้อยและบางบัวทอง

1.	ข้าวนาปี	จำนวน	135,325	ไร่	ผลผลิต	102,078	ตัน / ปี
2.	ข้าวนาปรัง	จำนวน	184,524	ไร่	ผลผลิต	162,615	ตัน / ปี
3.	มะม่วง	จำนวน	6,599	ไร่	ผลผลิต	5,094.43	ตัน / ปี
4.	มะพร้าว	จำนวน	5,886	ไร่	ผลผลิต	6,712.96	ตัน / ปี
5.	กัลยน้ำว่า	จำนวน	5,131	ไร่	ผลผลิต	15,280.65	ตัน / ปี
6.	ผักคะน้า	จำนวน	7,581	ไร่	ผลผลิต	15,602	ตัน / ปี
7.	ผักบุ้งจีน	จำนวน	6,119	ไร่	ผลผลิต	8,819	ตัน / ปี
8.	ผักกาดหอม	จำนวน	5,066	ไร่	ผลผลิต	5,902	ตัน / ปี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2549)

3.4.2 การเลี้ยงสัตว์

ในพ.ศ.2549 จังหวัดนนทบุรี มีจำนวนสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ 180,409 ตัว สัตว์เศรษฐกิจที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ เป็ดไข่มีจำนวน 109,490 ตัว ไก่พื้นเมืองมีจำนวน 31,032 ตัว เป็ดเนื้อ มีจำนวน 21,819 ตัว และไก่ไข่มีจำนวน 6,574 ตัว สัตว์เศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูงที่สุด คือ

แพะเทศเมียมีมูลค่า 29.2 ล้านบาท โคพื้นเมืองเทศเมียมีมูลค่า 17.8 ล้านบาท เป็ดไขมีมูลค่า 16.4 ล้านบาทและโคลูกผสมเทศเมีย 10.2 ล้านบาท
(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2549)

3.4.3 การประมง

จังหวัดนนทบุรี ตั้งอยู่บนสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและมีคูคลองมากมาย จึงมีความเหมาะสมในการทำการประมงน้ำจืด มีทั้งจับตามธรรมชาติและการเพาะเลี้ยง เพื่อการค้า มีผู้ประกอบการอาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำ 935 ราย คิดเป็นพื้นที่ 2,578 ไร่ กระจายตามอำเภอต่างๆ สัตว์น้ำที่เลี้ยง ได้แก่ ปลาดุก ปลาดุกเทศ ปลาไน ปลาช่อน ปลาหมอ กุ้งก้ามกราม เป็นต้น โดยเลี้ยงในบ่อ ร่องสวน นาบัวและกระชัง (ที่มา : สมุดรายนงานสถิติจังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2549)

3.4.4 การอุตสาหกรรม

มีสถานประกอบการอุตสาหกรรม มีจำนวน 1,993 แห่ง เงินทุน 66,663,933,153 บาท คนงาน 84,238 คน ประเภทอุตสาหกรรมที่มีจำนวนเงินทุนมากที่สุด คือ เครื่องจักรกลมีจำนวน 10,304 ล้านบาท การขนส่งมีจำนวน 5,501 ล้านบาท เครื่องแต่งกายมีจำนวน 4,702 ล้านบาท และการผลิตอาหารมีจำนวน 4,576 ล้านบาท ตามลำดับ ประเภทอุตสาหกรรมที่มีจำนวนคนมากที่สุด คือ ผลิตภัณฑ์โลหะมีจำนวน 14,173 คน เครื่องแต่งกายมีจำนวน 7,106 คน ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้มีจำนวน 6,995 คน และประเภทสิ่งทอมีจำนวน 6,567 คน ตามลำดับ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดนนทบุรี มีผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดตามราคาประจำปี มูลค่าประมาณ 95,085 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 82,141 บาทต่อปี โดยเศรษฐกิจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมมากที่สุด มีมูลค่า 32,831 ล้านบาท

จังหวัดนนทบุรี มีรายได้เรียงลำดับเฉลี่ยต่อหัวต่อปี ในระดับเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล อยู่ในลำดับที่ 6 และระดับประเทศอยู่ในลำดับที่ 22
(ที่มา : สมุดรายนงานสถิติจังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2549)

3.4.5 การค้าและพาณิชยกรรม

จังหวัดนนทบุรี มีการขยายตัวของธุรกิจการค้าในอัตราที่สูง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นจังหวัดที่รองรับการขยายตัวของชุมชนจากกรุงเทพมหานคร ทำให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจการค้าและบริการต่างๆ เพื่อที่จะรองรับชุมชนที่เจริญเติบโตขึ้นในทุกขณะ ได้แก่ ธุรกิจการค้าปลีกและค้าส่ง โรงภาพยนตร์ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ เป็นต้น

การพาณิชย์

ธนาคาร	126	แห่ง
สหกรณ์	53	แห่ง
บริษัท	1,500	แห่ง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	962	แห่ง
ร้านค้าต่างๆ มีจำนวนมาก		

สถานบริการ

โรงแรม	21	แห่ง
โรงพยาบาล	11	แห่ง
สถานีบริการน้ำมัน	135	แห่ง
ศูนย์การค้า / ห้างสรรพสินค้า	11	แห่ง
ตลาดสด	11	แห่ง
โรงฆ่าสัตว์	27	แห่ง
ร้านอาหารจำนวนมาก		

(ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2549)

3.4.6 การทำเครื่องปั้นดินเผา

ชาวเมืองนนทบุรี เป็นอาชีพที่ทำรายได้พอสมควร สร้างฐานะได้อย่างมั่นคงให้แก่ครอบครัว แม้ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี นำวัสดุชนิดต่างๆ มาทำเป็นภาชนะใช้ในครัวเรือน แทนที่ภาชนะเครื่องปั้นดินเผามากขึ้น แต่การทำเครื่องปั้นดินเผา ครก อ่าง กระถาง ชุดของฝาก ของที่ระลึกประเภทสวยงาม ก็ยังเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ อีกทั้งกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริม การทำเครื่องปั้นดินเผาให้เป็นสินค้าส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ ทำให้ชาวจังหวัดนนทบุรี ได้ใช้ดินที่มีอยู่ตามธรรมชาติ มาใช้เป็นประโยชน์ได้มากขึ้น

3.4.7 การท่องเที่ยว

สถิติจาก พ.ศ. 2459 ในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังจังหวัดนนทบุรี รายได้ที่ได้รับจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี ระยะเวลาพำนักจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี แสดงในตาราง 3.6-3.9 ดังนี้

ตารางที่ 3.6 สถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี

พ.ศ.	ชาวไทย			ชาวต่างประเทศ		
	นักท่องเที่ยว (คน)	นักท่องเที่ยว (คน)	รวม (คน)	นักท่องเที่ยว (คน)	นักท่องเที่ยว (คน)	รวม (คน)
2546	71,547	79,344	150,891	3,513	8,119	11,632
2547	31,000	143,000	174,000	1,550	16,500	18,050
2548	84,700	285,500	370,200	9,120	35,897	45,017
2549	218,983	5,705,992	5,924,975	12,637	48,445	61,082

(ที่มา : ศูนย์การท่องเที่ยวและนันทนาการ พ.ศ.2549)

ตารางที่ 3.7 สถิติรายได้ที่ได้รับจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี

พ.ศ.	รายได้ : ชาวไทย (ล้านบาท)	รายได้ : ชาวต่างประเทศ (ล้านบาท)
2546	389	31
2547	156	12
2548	113	8
2549	4082	53

(ที่มา : ศูนย์การท่องเที่ยวและนันทนาการ พ.ศ.2549)

ตารางที่ 3.8 สถิติระยะเวลาพำนักจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี

พ.ศ.	ระยะเวลาพำนักของ นักท่องเที่ยวชาวไทย (วัน)	ระยะเวลาพำนักของ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (วัน)
2546	1 - 2	1 - 1
2547	0 - 2	0 - 1
2548	1 - 2	1 - 1
2549	2 - 2	1 - 1

(ที่มา : ศูนย์การท่องเที่ยวและนันทนาการ พ.ศ.2549)

ตารางที่ 3.9 สถิติค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดนนทบุรี

พ.ศ.	ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันของ ชาวไทย (บาท)			ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันของ ชาวต่างประเทศ(บาท)		
	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	รวม	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	รวม
2546	654.19	399.10	1,053.29	391.40	390.81	782.21
2547	310.34	175.11	485.45	228.75	190.63	419.38
2548	266.29	238.71	505.00	398.52	360.27	758.79
2549	546.16	313.87	860.03	398.88	400.55	799.43

(ที่มา : ศูนย์การท่องเที่ยวและนันทนาการ พ.ศ.2549)

3.5 ศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรีมีศักยภาพในหลายๆด้าน ที่จะสามารถนำมาพัฒนาให้เกิดมูลค่าที่เพิ่มมากขึ้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ศักยภาพทางสังคมและวัฒนธรรม

- จังหวัดนนทบุรีเป็นเมืองเก่าแก่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีมีอายุกว่า 457 ปี
- จังหวัดนนทบุรี มีโบราณสถานต่างๆ ที่ยังคงคุณค่า มีความงดงามและเป็นมรดกทางวัฒนธรรม
- จังหวัดนนทบุรีประกอบด้วยคนไทยหลายเชื้อชาติ มีประเพณีท้องถิ่นที่หลากหลาย ได้แก่ ประเพณีตักบาตรพระสงฆ์ทางเรือของชาวมอญ ประเพณีแข่งขันลูกหนู ประเพณีตักบาตรพระ 108 ทางเรือ รวมทั้งมีศิลปินแห่งชาติอยู่ในจังหวัด ได้แก่

นายสาคร	ยังเขียวสด	ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง
นายชำเรือง	วิเชียรเขตต์	ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะ
- จังหวัดนนทบุรีมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านตรงกลางและมีคูคลองเชื่อมโยงเป็นตาข่ายแมงมุม สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำได้
- จังหวัดนนทบุรีมีสถานศึกษาทั้งระดับมหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีและโรงเรียนต่างๆ ที่มีชื่อเสียงตั้งอยู่ในพื้นที่ ที่รองรับการขยายตัวทางการศึกษา
- จังหวัดนนทบุรีเป็นที่ตั้งของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่สำคัญๆ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงยุติธรรม

- จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางการบริหารและศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ และเป็นที่ตั้งของศูนย์การแสดงสินค้าและการประชุมขนาดใหญ่ (IMPACT เมืองทองธานี)

2) ศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์

- จังหวัดนนทบุรีมีการบริหารแบบบูรณาการ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ประสานงานแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

- จังหวัดนนทบุรีมีผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งหมด 46 คน ตั้งแต่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งล้วนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น

- จังหวัดนนทบุรีมีคลังสมองของบุคคลที่เกษียณอายุราชการหรือผู้สูงอายุที่มีความคิดในการทำงานที่ดีและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

- จังหวัดนนทบุรีมีศิลปินแห่งชาติ ผู้ที่รู้ในวิชาชีพต่างๆ รวมถึงพระภิกษุ พระนักเทศน์ชื่อดังและเป็นທີ່เลื่อมใสของประชาชนทั่วไป

- จังหวัดนนทบุรีมีประชาชนที่มีความรู้ รายได้สูงและมีศักยภาพ และมีสถาบันพระปกเกล้า (วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น) ตั้งอยู่ในพื้นที่ของจังหวัด

3) ศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- จังหวัดนนทบุรีมีแม่น้ำ ลำคลองมากมาย

- จังหวัดนนทบุรีมีบ่อขยะที่เดียว คือ อ่าเภอไทรน้อย และจะสามารถพัฒนาให้เป็นพลังงานทดแทนได้

4) ศักยภาพด้านสภาพภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม

- จังหวัดนนทบุรี เป็นเมืองบริมณฑล ที่ได้รับความเจริญกระจายจากกรุงเทพมหานคร

- จังหวัดนนทบุรีเป็นพื้นที่ราบลุ่มซึ่งเหมาะแก่การเพาะปลูก ปัจจุบันคงเหลือเฉพาะบางพื้นที่ เนื่องจากเป็นเมืองที่อยู่อาศัยชั้นดี มีการปลูกหมู่บ้านจัดสรรเพิ่มมากขึ้น

- จังหวัดอยู่ในพื้นที่ภาคกลางที่มีอากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี

- จังหวัดนนทบุรีมีความต้องการด้านที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น

- จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่มีการวางผังเมืองรวมครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด สามารถควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ศักยภาพด้านเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน

- จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่ใกล้แหล่งข้อมูลด้านเทคโนโลยี นั่นคือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งจะสามารถใช้บริการได้สะดวกและมีสถาบันเทคโนโลยีตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ด้วย
- จังหวัดนนทบุรีมีโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่สะดวก
- จังหวัดนนทบุรีมีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่พร้อมให้บริการประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง

สำหรับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดนนทบุรีกำหนดไว้ 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตอยู่ดีมีสุข
- 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความเรียบร้อย
- 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
- 6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษา เรื่อง “การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี” โดยมีแนวเหตุผลจาก การสร้างดัชนีชี้วัดและนำมาวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการถ่วงน้ำหนัก จะสามารถประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า การออกภาคสนาม การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปปัญหาและเสนอแนะแนวทางการแก้ไข โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 กำหนดข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ

4.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

1) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั่วไป ในด้านความต้องการหรือความนิยมที่จะเดินทางไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรี โดยใช้แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกไปท่องเที่ยวและเยี่ยมชมมากที่สุด พร้อมทั้งศึกษาโครงสร้างของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ที่อยู่ เพศ อาชีพ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา หรือปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยว ในการออกสัมภาษณ์ครั้งนี้ เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดนนทบุรี กลุ่มนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในจังหวัดใกล้เคียง

2) ศึกษาความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวดังกล่าว ทำการประเมินค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวแต่ละตัว

4.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

1) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา รวบรวมแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในเขตจังหวัดนนทบุรี จากข้อมูลแผนที่และแหล่งข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี ในทุกประเภทของการท่องเที่ยว โดยแบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็นประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต

2) ศึกษารายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ในลักษณะตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ สถานการณ์ทางการท่องเที่ยวปัจจุบัน คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงามน่าประทับใจ ความเก่าแก่ คุณค่าด้านประวัติศาสตร์หรือความแปลกใหม่ที่ไม่เหมือนใคร รวมทั้งความพร้อมด้านการท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สภาพถนน เส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ชื่อเสียงความเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ร้านอาหารและเครื่องดื่ม หอพักบริการสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น

3) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ผลงานวิจัย บทความทางวิชาการหรืออื่นๆ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคกลางเขต 6 สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี สภาวัฒนธรรมจังหวัดนนทบุรี ศูนย์การท่องเที่ยวและนันทนาการจังหวัดนนทบุรี สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนนทบุรี สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สำนักงานเทศบาลจังหวัดนนทบุรี

4.2 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

4.2.1 กำหนดพื้นที่ศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งครอบคลุมทั้ง 6 อำเภอ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ได้แก่ อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอบางใหญ่ อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อย และอำเภอบางกรวย

4.2.2 กำหนดและรวบรวมแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดนนทบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อให้การศึกษานี้ ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ที่อยู่ในเขตอำเภอ 6 อำเภอของจังหวัดนนทบุรีให้ได้มากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้ใช้ความพยายามในการศึกษาและรวบรวมแหล่งท่องเที่ยวจากข้อมูลต่างๆ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และครบถ้วน หรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมได้ทั้งหมดจำนวน 170 แหล่งท่องเที่ยว โดยกระจายตัวอยู่ในเขตอำเภอต่างๆ ดังนี้

1) อำเภอเมืองนนทบุรี	จำนวน	43	แห่ง
2) อำเภอบางใหญ่	จำนวน	25	แห่ง
3) อำเภอปากเกร็ด	จำนวน	36	แห่ง
4) อำเภอบางบัวทอง	จำนวน	11	แห่ง
5) อำเภอไทรน้อย	จำนวน	15	แห่ง
6) อำเภอบางกรวย	จำนวน	40	แห่ง

4.2.3 กำหนดวิธีการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว

เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภทในจังหวัดนนทบุรีได้มากที่สุด จำนวน 170 แห่ง (ในข้อ 4.2.2) แล้ว ขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวไว้จำนวนหนึ่ง จากแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รวบรวมไว้จำนวน 170 แห่ง โดยจะศึกษาข้อมูลและรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งอย่างละเอียดรอบคอบและถี่ถ้วนก่อนการตัดสินใจคัดเลือก

2) จากแหล่งท่องเที่ยวจำนวนหนึ่ง ที่ได้คัดเลือกไว้ในข้อ 1) แล้วผู้วิจัยกำหนดให้นักท่องเที่ยว 3 กลุ่ม รวมทั้งหมด 350 คน (ตามข้อ 4.2.4) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรง ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด โดยให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรี ที่คิดว่าน่าท่องเที่ยวหรือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักและน่านิยมไปท่องเที่ยวมากที่สุด จำนวน 15 แห่ง ในแบบสอบถามชุดที่ 1 จากจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 1)

3) ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามในข้อ 2) มาคำนวณเชิงสถิติเพื่อหาความถี่ของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่งและแต่ละประเภทที่ได้รับการคัดเลือกกว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมมากที่สุด นำมาเรียงคะแนนจากมากไปหาน้อยตามความถี่ที่นักท่องเที่ยวจำนวน 350 คน ได้เลือกไว้

4) จากข้อมูลคะแนนความถี่ในข้อ 3) ผู้วิจัยจะตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวไว้จำนวนหนึ่งที่มีความถี่ของจำนวนคนที่เลือกแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่งตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป เพื่อนำแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น มาประเมินศักยภาพและวิเคราะห์ต่อไป โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะไปประเมินเพื่อหา “ค่าระดับ” โดยการออกภาคสนามต่อไป

4.2.4 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

4.2.4.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปจำนวน 350 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดนนทบุรีจำนวน 150 คน
- 2) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 100 คน
- 3) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในจังหวัดใกล้เคียงจำนวน 100 คน

โดยผู้วิจัยจะออกภาคสนามเพื่อไปสัมภาษณ์กลุ่มนักท่องเที่ยวทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อให้ตัดสินใจคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวแต่ละคนสนใจหรือต้องการเลือกที่จะเดินทางไปเยี่ยมชมมากที่สุด

4.2.4.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว จำนวน 150 คน ได้แก่

- ข้าราชการที่เป็นอาจารย์และนักวิชาการจากมหาวิทยาลัย ที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว

- เจ้าหน้าที่จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่สำนักงานใหญ่ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเขต 6 ที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี ตั้งอยู่ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- นายกเทศมนตรี จังหวัดนนทบุรี

- ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนนทบุรี

- เจ้าหน้าที่จากศูนย์บริการการท่องเที่ยวและนันทนาการจังหวัดนนทบุรี

- มัคคุเทศก์ เป็นต้น

ผู้วิจัยจะออกภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 2 ให้นักทดลองนี้ทำการประเมิน "ค่าน้ำหนัก" ของดัชนีชี้วัดทางการท่องเที่ยวแต่ละตัว ซึ่งมีทั้งหมด 8 ตัว และจะนำไปเป็นค่ามาตรฐานในการถ่วงน้ำหนักกับค่าระดับ ที่จะประเมินโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยต่อไป พร้อมทั้งศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ค่าน้ำหนัก ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ อาชีพ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา เป็นต้น

4.2.5 กำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก จึงกำหนดให้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็น 2 ลักษณะคือ

1) การสุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักท่องเที่ยวจำนวน 350 คน ที่ให้ตัดสินใจคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 15 แห่ง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2) การสุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวจำนวน 150 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

4.2.6 กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว (Q1)

2) แบบสอบถาม เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว (Q2)

3) แบบประเมินศักยภาพ (Q3) เพื่อคำนวณหาค่าระดับของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้คัดเลือกไว้เพื่อประเมินศักยภาพและวิเคราะห์ ซึ่งดำเนินการโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

4) การออกภาคสนาม เมื่อทราบจำนวนและทราบลักษณะของการกระจายตัวทางภูมิศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยว ที่จะต้องประเมินศักยภาพทั้งหมดแล้ว จากนั้นทำการแบ่งเส้นทางการเดินทางในการออกภาคสนามเพื่อไปประเมินค่าระดับของแหล่งท่องเที่ยว โดยกำหนดวันในการออกภาคสนามดังนี้

เส้นทางที่ 1 วันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2551

เส้นทางที่ 2 วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551

เส้นทางที่ 3 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551

(โดยให้รายละเอียดในการออกภาคสนาม อยู่ในภาคผนวก ฉ)

5) ประมวลผลแบบสอบถามด้วยโปรแกรม SPSS (Statistic Package for Social Science) เพื่อหาค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดทางการท่องเที่ยว แล้วนำไปเป็นค่ามาตรฐานในการถ่วงน้ำหนัก คำนวณหาค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในจังหวัดนนทบุรีต่อไป

6) ประมวลผลด้วยโปรแกรม Microsoft Excel

7) อุปกรณ์ GPS (Global Positioning System) ในการวัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในจังหวัดนนทบุรี

8) แผนที่จังหวัดนนทบุรี

9) กล้องถ่ายรูป

10) โปรแกรม Map Magic Thinknet ใช้ในการแบ่งเส้นทางการออกภาคสนาม

11) โปรแกรม ArcGis ในการสร้างแผนที่ท่องเที่ยว ในการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในงานวิจัยนี้

4.2.7 สร้างดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว

ดัชนีชี้วัด จัดว่าเป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสำคัญต่อแหล่งท่องเที่ยว ที่จะจูงใจหรือทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาเยี่ยมชม แต่เนื่องจากดัชนีชี้วัดแต่ละตัวมีความสำคัญหรือมีค่าน้ำหนักต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวที่ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ ความนิยมหรือความจำเป็นของแต่ละบุคคล จึงต้องค้นหาหรือจัดหาค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดแต่ละตัว โดยการเปรียบเทียบค่าน้ำหนักของ ความสำคัญ ระหว่างดัชนีชี้วัดทั้งหมดตามระบบ Credit and Grade Point เพื่อใช้เป็นค่ามาตรฐานในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ในงานวิจัยนี้มีดัชนีชี้วัดทั้งหมด 8 ตัว ดังนี้

1) ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นในเชิงประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ที่มีความงดงามตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่สามารถเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมอื่นๆ เพื่อดึงดูดให้เกิดการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สภาพเส้นทางการคมนาคม ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางเท้า หรือทางน้ำ สภาพและขนาดของถนน คุณภาพของพื้นผิวการจราจร แหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้ไกลถนนใหญ่หรือต้องแยกเข้าถนนสายรอง ระยะทางรวมทั้งประเภทของยานพาหนะในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

3) ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึงความปลอดภัยที่ปราศจากอันตราย ทั้งที่อาจเกิดจากธรรมชาติ ภัยพิบัติต่างๆ และภัยที่เกิดจากมนุษย์ ได้แก่ การโจรกรรม การทำร้ายร่างกายและทรัพย์สิน ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว จนเกิดสภาพที่ไม่น่าไว้วางใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ

4) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ร้านค้า ห้องน้ำ ที่พักผ่อน ม้านั่ง ป้ายบอกประวัติความเป็นมาของสิ่งสำคัญต่างๆ รวมทั้งบริการต่างๆ สำหรับนักท่องเที่ยว

5) สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สภาพธรรมชาติทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว บรรยากาศ การมีต้นไม้ร่มรื่นหรือมีสภาพแห้งแล้ง การตกแต่งและการจัดบริเวณเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือไม่ รวมทั้งการวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว

6) ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ต้องใช้จ่ายตั้งแต่เริ่มออกเดินทางจนกระทั่งกลับ ไม่ว่าจะเป็น ค่าน้ำมัน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าตัวเข้าชมสถานที่ต่างๆ ค่าของที่ระลึก เป็นต้น

7) การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การที่แหล่งท่องเที่ยวรวมกลุ่มกัน หรือมีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปในครั้งหนึ่ง แล้วสามารถเที่ยวชมได้หลายๆ แหล่งท่องเที่ยวพร้อมกันในเส้นทางเดียวกัน ไม่เสียเวลาในการเดินทาง จัดเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกตัดสินใจ ซึ่งดีกว่าเดินทางไปแล้ว ได้เที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวเพียงแห่งเดียว

8) ช่วงเวลาหรือฤดูกาลการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สภาพทางภูมิศาสตร์หรือลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ทำเลที่ตั้ง ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ที่มีอิทธิพลต่อช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปเยือนได้โดยสะดวกและปลอดภัย เช่น ฝนตกหนักหรือมีพายุแรง

ในช่วงฤดูฝน สามารถจะเดินทางไปเยี่ยมชมได้หรือไม่ แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งปิดทำการในบางฤดูกาล เป็นต้น

4.2.8 กำหนดปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัด

เพื่อการประเมินศักยภาพในภาคสนาม ผู้วิจัยได้กำหนดให้มีปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัด ทั้ง 8 ตัว รวมทั้งสิ้น 46 ปัจจัยย่อย (V1-V46) ดังนี้

1) ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (V1-V6)

- แง่ประวัติศาสตร์ความเป็นมาและโบราณคดี (V1)
- แง่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี (V2)
- ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว (V3)
- ลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว (V4)
- คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรค่าแก่การส่งเสริมอนุรักษ์ (V5)
- ความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม (V6)

2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (V7-V13)

- ตำแหน่งที่ตั้ง (V7)
- สภาพผิวการจราจร (V8)
- ขนาดของถนน (V9)
- ระยะทางของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจากศูนย์กลาง (V10)
- ระยะเวลาของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจากศูนย์กลาง (V11)
- ความหลากหลายของเส้นทางเข้าถึง (V12)
- ลักษณะการคมนาคมที่สามารถใช้เดินทางไปถึงได้ (V13)

3) ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (V14-V18)

- สภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก (V14)
- มีระบบรักษาความปลอดภัย (V15)
- ความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว (V16)
- ความปลอดภัยในการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว (V17)
- ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ (V18)

4) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (V19-V32)

- ระยะทางความใกล้ไกลจากชุมชนในบริเวณนั้น (V19)
- ป้ายบอกทาง (V20)

- สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว (V21)
- ที่จอดรถ (V22)
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (V23)
- ป้ายบอกประวัติความเป็นมา (V24)
- เวลาทำการ (V25)
- ร้านอาหารและเครื่องดื่ม (จำนวน)(V26)
- ร้ายขายของที่ระลึก (V27)
- ร้านสะดวกซื้อ (V28)
- ที่นั่งพักผ่อน (V29)
- ห้องน้ำ (V30)
- ถังขยะ (V31)
- บริการอื่นๆ (นอกเหนือจากบริการพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละประเภทที่พืงมี) (V32)

5) สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (V33-V37)

- สภาพธรรมชาติทั่วไป (V33)
- การตกแต่ง (V34)
- การวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว (V35)
- คุณภาพของสิ่งแวดล้อม (V36)
- ความสะอาดในภาพรวม (V37)

6) ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (V38-V42)

- ค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว (V38)
- ราคาอาหารและเครื่องดื่ม (V39)
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (V40)
- ค่าที่พัก (V41)
- ค่าของที่ระลึก (V42)

7) การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว (V43-V44)

- มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ อยู่บริเวณเดียวกันหรือติดกัน (V43)
- มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง (V44)

8) ช่วงเวลาหรือฤดูกาลการท่องเที่ยว (V45-V46)

- สภาพทางภูมิศาสตร์ (ตำแหน่งที่ตั้ง) ในช่วงฤดูต่างๆ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว (V45)
- ปัจจัยอื่นๆ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว (V46)

4.2.9 กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนปัจจัยย่อย โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

- 1) ให้ค่าคะแนนปัจจัยย่อยภายในแหล่งท่องเที่ยว ตามสิ่งที่มีอยู่จริง และสามารถประเมินได้
- 2) ให้ค่าคะแนนปัจจัยย่อยตามวิจารณ์ญาณของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

เกณฑ์การให้คะแนนตั้งแต่ 0-4 ซึ่งจะมีความหมาย ตามแต่ละลักษณะของปัจจัยย่อย ทั้ง 46 ปัจจัย (ในแบบประเมินการออกสนาม Q3) โดยการสำรวจพื้นที่จริงอย่างละเอียดของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย โดยจะดูถึงสถานการณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันและความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ โดยให้คะแนนปัจจัยย่อยต่างๆ เพื่อสร้างความละเอียดและน่าเชื่อถือมากที่สุดในการออกภาคสนาม เพื่อสำรวจสภาพพื้นที่จริงของแหล่งท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี ที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด

4.2.10 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี ที่ได้คัดเลือกไว้จำนวนหนึ่ง ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการมีดังต่อไปนี้

- 1) การแจกแจงความถี่ในการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว
- 2) การคำนวณหาค่าร้อยละของดัชนีชี้วัดแต่ละตัว
- 3) การปรับค่ามาตรฐาน

การกำหนดค่ามาตรฐานได้ยึดเกณฑ์การปรับฐานตัวเลขจำนวนเต็มรวม 20 โดยได้จากการเก็บข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว 150 คน มาหาค่าเฉลี่ยของดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวหลักทั้ง 8 ตัว เพื่อเป็นการกำหนดตัวแปรทุกตัว ให้อยู่ในช่วงมาตรฐานเดียวกันและสามารถคำนวณค่าศักยภาพได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้การแปลงตัวเลขโดยใช้สถิติในการหาค่าคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = \frac{X \times 20}{Y}$$

โดย	Z	คือ	ค่าคะแนนที่ปรับเป็นมาตรฐานฐาน 20
	X	คือ	ค่าคะแนนเฉลี่ยของดัชนีชี้วัดแต่ละตัว
	Y	คือ	ค่าคะแนนรวมจากค่าเฉลี่ยจริง
	20	คือ	ค่าตัวเลขที่ใช้เป็นมาตรฐาน

ทั้งนี้ เมื่อค่า Z ออกมาเป็นทศนิยม ผู้วิจัยจะทำการปัดจุดทศนิยมให้เป็นจำนวนเต็มตามหลักการปัดจุดทศนิยมให้เป็นจำนวนเต็ม และบวกค่าน้ำหนักดัชนีชี้วัดรวมกันทั้ง 8 ตัวให้ได้รวมทั้งหมดเท่ากับ 20

4) การคำนวณหาค่าระดับศักยภาพของดัชนีชี้วัดแต่ละตัว ในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งที่คัดเลือกไว้ เพื่อประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

5) การจัดอันดับภาคขึ้นเพื่อแบ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวตามศักยภาพ

4.2.11 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการคำนวณหาค่าระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว โดยการใช้เทคนิคการถ่วงน้ำหนักตามสมการทางคณิตศาสตร์ดังนี้

$$EP = W_1R_1 + W_2R_2 + W_3R_3 + \dots + W_nR_n$$

เมื่อ	EP	=	ค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง
	$W_1 \dots n$	=	ค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว เพื่อเป็นค่ามาตรฐาน ของดัชนีชี้วัดตัวที่ 1 ถึง n
	$R_1 \dots n$	=	ค่าระดับของการประเมินดัชนีชี้วัดในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ที่ได้จากการออกภาคสนามของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เป็นดัชนีชี้วัดตัวที่ 1 ถึง n

4.2.12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดกลุ่มตามค่าศักยภาพ

เมื่อได้ค่าระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแล้ว จากนั้นนำมาจำแนกกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวตามค่าศักยภาพ โดยการจัดอันดับภาคขึ้น แบ่งค่าคะแนนออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่

- 1) แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง
- 2) แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง
- 3) แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ

โดยมีวิธีการทางสถิติเพื่อหาค่าอันตรภาคชั้น (Class Interval) ในการแบ่งค่าระดับ
ศักระยะ เพื่อใช้ในการแบ่งกลุ่มศักระยะ ดังนี้

$$\text{ค่าอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

4.2.13 วิเคราะห์กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่จะมีผลต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

เมื่อหาค่าศักระยะของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่งได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการ
วิเคราะห์กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 กลุ่มศักระยะ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุและความเป็นมา
เป็นไปของแต่ละกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว

4.2.14 สรุปผล

เพื่อประเมินหาปรับปรุงจุดบกพร่อง แนวทางในการแก้ไข พร้อมกับการส่งเสริม
พัฒนา แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทที่ 5 นี้ จะเป็นการนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการดำเนินงานตามขั้นตอน และวิธีดำเนินการวิจัยในบทที่ 4 อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอ แบ่งหัวข้อการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

5.1 โครงสร้างของกลุ่มตัวอย่าง

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 โครงสร้างของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่าง มี 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- 3) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง

ผลที่ได้จากการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามชุดที่1(Q1) เพื่อคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว จากนั้นทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมทางสถิติ (SPSS) ปรากฏผลดังต่อไปนี้

จากการสำรวจกลุ่มนักท่องเที่ยว พบว่า ในกลุ่มตัวอย่าง 350 คนนี้ เป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรีมากที่สุด ในสัดส่วนร้อยละ 42.9 โดยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีสัดส่วนร้อยละ 55.4 : 44.6 เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่า กลุ่มอายุระหว่าง 21-25 ปี มีจำนวนมากที่สุด ในสัดส่วนร้อยละ 34.3 ส่วนทางด้านอาชีพ ผู้วิจัยมองว่าการสัมภาษณ์กลุ่มที่มีประกอบอาชีพมัคคุเทศก์นั้น จะทำให้การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะมัคคุเทศก์น่าจะมีประสบการณ์ในการนำเที่ยว ฉะนั้นผู้วิจัยจึงให้นำหนักกับกลุ่มอาชีพมัคคุเทศก์มากที่สุด ในสัดส่วนร้อยละ 24.6 และรองลงมาเป็นข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีสัดส่วนร้อยละ 24 ทางด้านระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด ในสัดส่วนร้อยละ 60.9 รองลงมา คือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ในสัดส่วนร้อยละ 26 ส่วนทางด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มรายได้ในช่วง 7,500-15,000 บาท มีมากที่สุด ในสัดส่วนร้อยละ 43.1 รองลงมา คือ กลุ่มรายได้ในช่วง 15,000-30,000 บาท มีสัดส่วนร้อยละ 26 (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 กลุ่มนักท่องเที่ยวดังตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
- นนทบุรี	150 (*)	42.9 (*)
- กรุงเทพมหานคร	100	28.6
- จังหวัดอื่นๆ	100	28.6
รวม	350	100
เพศ		
- หญิง	194(*)	55.4(*)
- ชาย	156	44.6
รวม	350	100
อายุ		
- 16-20 ปี	10	2.9
- 21-25 ปี	120(*)	34.3(*)
- 26 – 30 ปี	108	30.9
- 31 – 35 ปี	63	18.0
- 36 -40 ปี	23	6.6
- 41 – 45 ปี	13	3.7
- 46 – 50 ปี	6	1.7
- มากกว่า 50 ปี	7	2.0
รวม	350	100
อาชีพ		
- นิสิตนักศึกษา	60	17.1
- มัคคุเทศก์	86 (*)	24.6 (*)
- ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	84	24.0
- พนักงานบริษัท	76	21.7
- ธุรกิจส่วนตัว	35	10.0
- อื่นๆ	9	2.6
รวม	350	100

ตารางที่ 5.1 กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่าง (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	46	13.1
- ปริญญาตรี	213 (*)	60.9 (*)
- สูงกว่าปริญญา	91	26.0
รวม	350	100
รายได้		
- ยังไม่มีรายได้	14	4.0
- ต่ำกว่า 7500	24	6.9
- 7500 – 15000	151 (*)	43.1 (*)
- 15000 – 30000	91	26.0
- มากกว่า 30000	70	20.0
รวม	350	100

5.1.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว

ผลที่ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในกลุ่มตัวอย่าง 150 คน เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง มีสัดส่วนร้อยละ 62.0 : 38.0 ส่วนทางด้านอาชีพรัฐวิสาหกิจ มีจำนวนมากที่สุด ในสัดส่วนร้อยละ 53.3 รองลงมาคือ ข้าราชการ มีสัดส่วนร้อยละ 36.0 มีสถานที่ทำงานอยู่ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีจำนวนมากที่สุด ในสัดส่วนร้อยละ 29.3 รองลงมา คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีสัดส่วนร้อยละ 20.0 ทางด้านระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด ในสัดส่วนร้อยละ 54.0 รองลงมาคือระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สัดส่วนร้อยละ 36.0 และ 10.0 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่า กลุ่มอายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวนมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 46.7 ส่วนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนมากที่สุด ในสัดส่วนร้อยละ 56.7 รองลงมาคือ จังหวัดนนทบุรีและจังหวัดอื่นๆ มีสัดส่วนร้อยละ 32.0 และ 11.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	สัดส่วน(ร้อยละ)
เพศ		
- หญิง	57	38.0
- ชาย	93 (*)	62.0 (*)
รวม	150	100
อาชีพ		
- นักการเมืองท้องถิ่น	1	0.7
- ภาครัฐ	15	10.0
- ข้าราชการ	54	36.0
- รัฐวิสาหกิจ	80 (*)	53.3 (*)
รวม	150	100
สถานที่ทำงาน		
-การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	44 (*)	29.3 (*)
-การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขต 6	11	7.3
-จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	30	20.0
-ภาครัฐ	15	10.0
-ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ นนทบุรี	4	2.7
-สถาบันการบินพลเรือน	26	17.3
-สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง นนทบุรี	19	12.7
-สำนักงานเทศบาลนครนนทบุรี	1	0.7
รวม	150	100
ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	81 (*)	54.0 (*)
- ปริญญาโท	54	36.0
- ปริญญาเอก	15	10.0
รวม	150	100

ตารางที่ 5.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	สัดส่วน(ร้อยละ)
อายุ		
21-30 ปี	29	19.3
31-40 ปี	70 (*)	46.7 (*)
41-50 ปี	36	24.0
51-60 ปี	14	9.3
>61 ปี	1	0.7
รวม	150	100
ที่อยู่		
กรุงเทพมหานคร	85 (*)	56.7 (*)
นนทบุรี	48	32.0
จังหวัดอื่นๆ	17	11.3
รวม	150	100

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

เมื่อผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม จากแบบสอบถามทั้งหมด 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามของนักท่องเที่ยว 3 กลุ่ม จำนวน 350 คน และแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว จำนวน 150 คน รวมทั้งผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ดำเนินการประเมินค่าระดับดัชนีชี้วัดแต่ละตัวในแหล่งท่องเที่ยวที่คัดเลือกไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวทั้งหมด เข้าสู่ขั้นตอนและกระบวนการวิจัยตามลำดับในบทที่ 4 ซึ่งปรากฏผลดังต่อไปนี้

5.2.1.1 ผลการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว

จากการรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต ในเขตอำเภอทั้ง 6 ของจังหวัดนนทบุรี พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวรวมกันทั้งสิ้นจำนวน 170 แห่ง เพื่อมิให้แหล่งท่องเที่ยวที่จะนำมาประเมินศักยภาพและวิเคราะห์นั้น มีจำนวนมากเกินไป เนื่องจากอาจมีข้อจำกัดทางด้านระยะเวลา การเดินทางและค่าใช้จ่าย ผู้วิจัยจึงได้ทำ

การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวไว้จำนวนหนึ่ง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้ศึกษา ค้นคว้าข้อมูล รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 170 แห่งแล้ว พบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและมีความเหมาะสมที่จะนำมาศึกษาวิจัยครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 70 แห่ง โดยแบ่งประเภทได้ดังนี้

- 1) แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน จำนวน 44 แห่ง
  - 2) แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำนวน 4 แห่ง
  - 3) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม จำนวน 11 แห่ง
  - 4) แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต จำนวน 11 แห่ง
- รวมทั้งสิ้น จำนวน 70 แห่ง

5.2.1.2 ผลการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวโดยนักท่องเที่ยว

จากการที่ผู้วิจัย ได้ออกภาคสนามทำการสัมภาษณ์ นักท่องเที่ยวจำนวน 3 กลุ่ม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน โดยการให้นักท่องเที่ยวทั้งหมดได้ตัดสินใจคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมและน่าท่องเที่ยวที่สุด จำนวน 15 แห่ง จากจำนวนทั้งสิ้น 70 แห่ง (ในข้อ 5.2.1.1) นั้น เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 350 ชุด มาคิดคำนวณหาความถี่ในเชิงสถิติ แล้วเรียงลำดับตามค่าคะแนนความถี่จากมากไปหาน้อย รวมทั้งคิดค่าคะแนนร้อยละของความถี่แล้ว ปรากฏผลดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 ผลการจัดลำดับความถี่ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี

ลำดับที่	สถานที่	ความถี่(จำนวน)	สัดส่วน(ร้อยละ)
1	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	256	73.1
2	ตลาดน้ำไทรน้อย	214	61.1
3	คลองชนมหวาน (เกาะเกร็ด)	203	58.0
4	ฟาร์มพัฒนา (ผักปลอดสารพิษ)	200	57.1
5	ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)	185	52.9
6	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	178	50.9
7	วัดกุฎี	166	47.4
8	วัดสวนแก้ว	153	43.7
9	วัดชลอ	134	38.3
10	บ้านครุมนตรี ตราโมท (บ้านโสมสองแสง)	128	36.6
11	วัดปรมย์ยิกาวาส (เกาะเกร็ด)	119	34.0

ตารางที่ 5.3 ผลการจัดลำดับความถี่ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่	ความถี่ (จำนวน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
12	กวานอาม่าน (เกาะเกร็ด)	117	33.4
13	พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา	113	32.3
14	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	112	32.0
15	พิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย	111	31.7
16	วัดเพลง(ร้าง)	110	31.4
17	สวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย)	108	30.9
18	สวนทิพย์ (สวนอาหาร)	107	30.6
19	ชอยข้าง (ตลาดไม้ประดับ)	105	30.0
20	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	100	28.6
21	ศูนย์กล้วยไม้เพื่อการส่งออก	92	26.3
22	สวนผลไม้เกาะเกร็ด	89	25.4
23	วัดสังฆทาน	85	24.3
24	บ้านทวาระประทีป (เกาะเกร็ด)	84	24.0
25	วัดบางไกรโน	82	23.4
26	สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์	80	22.9
27	วัดเขมาภิรตาราม	78	22.3
28	สวนชวนชมปรีชา	78	22.3
29	วัดฉิมพลีสุทธาวาส (เกาะเกร็ด)	77	22.0
30	วัดไผ่ล้อม (เกาะเกร็ด)	74	21.1
31	ถนนสายไม้ดอกไม้ประดับ	74	21.1
32	วัดแสงสิริธรรม(ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม)	72	20.6
33	หมู่บ้านบอนสีเฉลิมพระเกียรติ	70	20.0
34	วัดแก้วฟ้า	68	19.4
35	มูลนิธิสงเคราะห์เด็กพิการ	68	19.4
36	วัดปราสาท	67	19.1
37	วัดเสารงทอง (เกาะเกร็ด)	65	18.6
38	วัดโบสถ์	63	18.0

ตารางที่ 5.3 ผลการจัดลำดับความถี่ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่	ความถี่(จำนวน)	สัดส่วน(ร้อยละ)
39	วัดพระนอน	63	18.0
40	วัดอัมพวัน	58	16.6
41	ตำหนักประดอม-นนทบุรี	57	16.3
42	บัววิคตอเรีย	55	15.7
43	สวนตาลน้อย	49	14.0
44	วัดพระเงิน	44	12.6
45	วัดตำหนักใต้	41	11.7
46	วัดปรังค์หลวง (วัดหลวง)	38	10.9
47	วัดโชติการาม	37	10.6
48	วัดไทรใหญ่	34	9.7
49	วัดสะพานสูง	33	9.4
50	วัดชมพูเวก	31	8.9
51	วัดเสาชิงหิน	31	8.9
52	วัดบางไผ่	30	8.6
53	วัดละหาร	27	7.7
54	วัดพิบูลเงิน	27	7.7
55	วัดเสนีวงศ์	27	7.7
56	วัดสะแก	26	7.4
57	วัดอินทร์	24	6.9
58	วัดส้มเกลี้ยง	24	6.9
59	สวนเกษตรไทรน้อย	23	6.6
60	วัดคงคา	21	6.0
61	วัดกระโจมทอง	21	6.0
62	วัดบางขุน	20	5.7
63	วัดท่าบ้านเทิงธรรม	19	5.4
64	วัดราษฎร์ประคองธรรม	19	5.4
65	วัดเกาะพญาเจ่ง	17	4.9
66	วัดบางอ้อยช้าง	17	4.9

ตารางที่ 5.3 ผลการจัดลำดับความถี่ของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี (ต่อ)

ลำดับที่	สถานที่	ความถี่(จำนวน)	สัดส่วน(ร้อยละ)
67	วัดยุคันธรวาส	16	4.6
68	มูลนิธิสงเคราะห์สัตว์พิการ	15	4.3
69	วัดโพธิ์บางโอ	12	3.4
70	วัดสักน้อย	9	2.6

การจัดลำดับความถี่ของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 70 แห่ง ที่ประมวลผลจากแบบสอบถามชุดที่ 1(Q1) ด้วยโปรแกรมทางสถิติ SPSS (Statistic Package for Social Sciences) โดยสถิติที่นำมาใช้ จะเป็นการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วเลือกลำดับความถี่เรียงจากมากไปน้อย ตั้งแต่แหล่งท่องเที่ยวที่ 1-20 มาประเมินศักยภาพ โดยเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าคะแนนความถี่ของจำนวนคนที่เลือกในแต่ละแห่ง ตั้งแต่ 100 คน ขึ้นไป ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่างนิยมเลือกมากที่สุด คือ อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก ในสัดส่วนร้อยละ 73.1 รองลงมาคือ ตลาดน้ำไทรน้อย และคลองขนมหวาน(เกาะเกร็ด) มีสัดส่วนร้อยละ 61.1 และ 58.0 ตามลำดับ (ในตารางที่ 5.3) ข้างต้น

แหล่งท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยคัดเลือกมา 20 แห่ง เพื่อการประเมินศักยภาพนั้น แบ่งตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวได้ดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณ 7 แห่ง

- วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร

- วัดกู่

- วัดปรมัยยิกาวาส (เกาะเกร็ด)

- วัดสวนแก้ว

- วัดชลประทานรังสฤษฎ์

- วัดชลอ

- วัดเพลง (ร้าง)

2) แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ 5 แห่ง

- อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก
- ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)
- บ้านครุมนตรี ตราโมท ดุริยางคศิลป์ (บ้านโสมส่องแสง)
- กวานอาม่าน (เกาะเกร็ด)
- พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา

3) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม 3 แห่ง

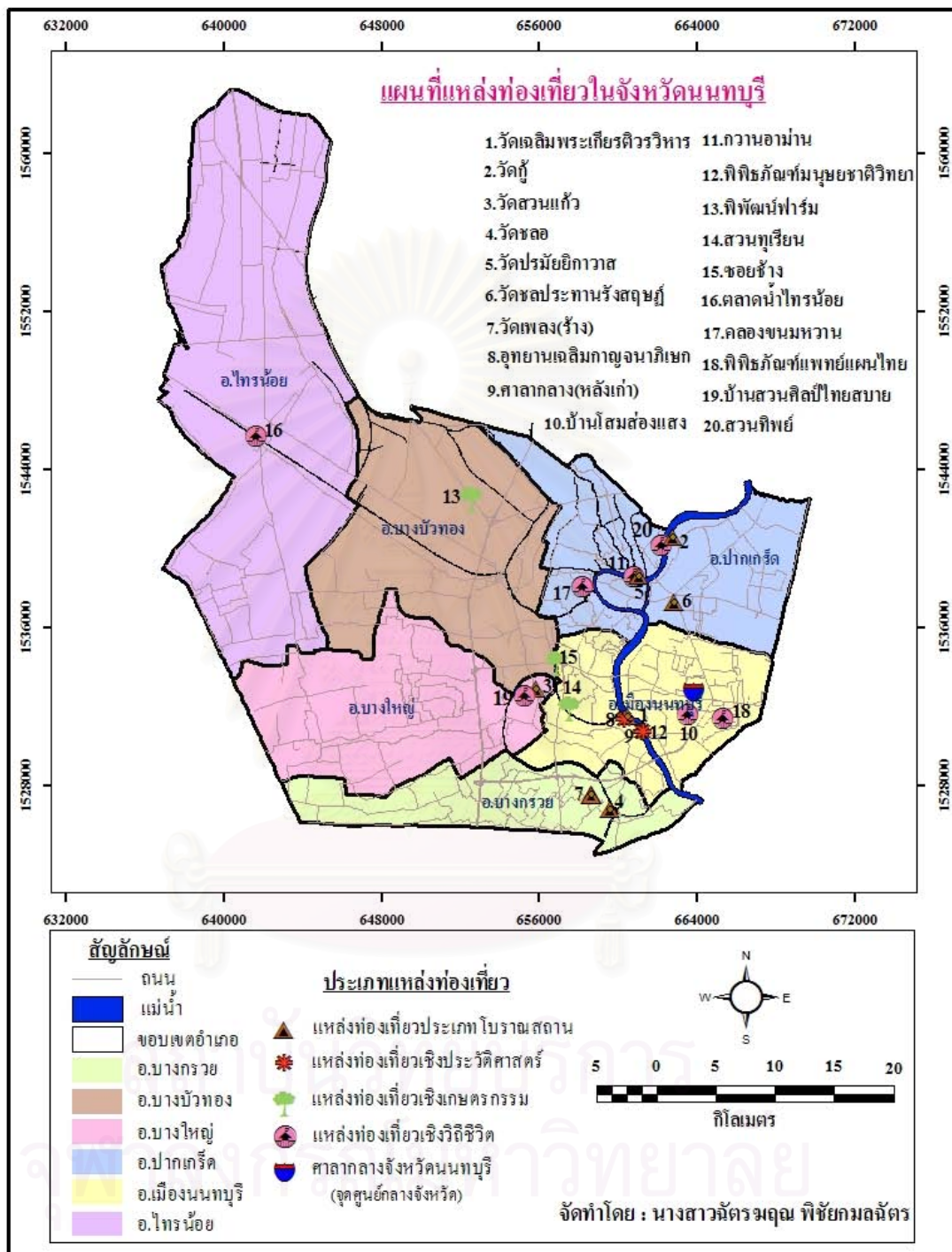
- ฟาร์มฟาร์ม (ผักปลอดสารพิษ)
- สวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย)
- ซอยข้าง (ตลาดไม้ประดับ)

4) แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต 5 แห่ง

- ตลาดน้ำไทรน้อย
- คลองขนมหวาน (เกาะเกร็ด)
- พิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย
- บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย
- สวนทิพย์ (สวนอาหาร)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.1 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในการประเมินศักยภาพแบบแยกประเภทของจังหวัดนนทบุรี

5.2.1.3 ผลการให้ค่าน้ำหนักดัชนีชี้วัด จากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว

1) จากแบบสอบถามชุดที่ 2 การสร้างดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวทั้งหมด 8 ตัว ที่ทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว จำนวน 150 คน แล้วประมวลผลทางผ่านโปรแกรมทางสถิติ SPSS (Statistic Package for Social Sciences) โดยสถิติที่นำมาใช้ จะเป็นการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ปรากฏผลได้ดังนี้ (ตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.4 ผลค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว

ดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	150	1.00	4.00	3.7600	.50074
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	150	1.00	4.00	2.7800	.72232
3.ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	150	2.00	4.00	3.6200	.55163
4.สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	150	1.00	4.00	3.1867	.79754
5.สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	150	0.00	4.00	2.1267	.91444
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	150	0.00	4.00	2.3800	.93887
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	150	0.00	4.00	1.3467	.87460
8.ช่วงเวลาหรือฤดูกาลการท่องเที่ยว	150	0.00	4.00	1.0333	.78933

2) การปรับค่ามาตรฐาน เพื่อให้ค่าน้ำหนักของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 150 คน ที่ได้ออกมาจากโปรแกรมทางสถิติ SPSS (Statistic Package for Social Sciences) นั้น นำมาคำนวณต่อไปในการถ่วงน้ำหนัก เพื่อประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวงานวิจัยครั้งนี้ได้ง่ายยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการปรับเป็นตัวเลขจำนวนเต็ม โดยกำหนดให้ค่าน้ำหนักของทุกดัชนีชี้วัดรวมกันทั้งสิ้นเท่ากับ 20 ได้ดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ผลการปรับค่ามาตรฐาน

ดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว	N	Mean	Std. Deviation	ฐาน 20
1.ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	150	3.7600	.50074	4
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	150	2.7800	.72232	3
3.ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	150	3.6200	.55163	4
4.สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	150	3.1867	.79754	3
5.สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	150	2.1267	.91444	2
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	150	2.3800	.93887	2
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	150	1.3467	.87460	1
8.ช่วงเวลาหรือฤดูกาลการท่องเที่ยว	150	1.0333	.78933	1
		(20.2334)		(20)

5.2.1.4 ผลการประเมินค่าระดับดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว (แบบประเมินชุดที่ 3)

1) โดยการกำหนดปัจจัยย่อย 46 ตัว และแบ่งเกณฑ์ไปตามดัชนีชี้วัดหลักทั้ง 8 ตัว ในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว 20 แห่งในจังหวัดนนทบุรี (จากข้อ 5.2.1.2) เพื่อให้ค่าคะแนนปัจจัยย่อยต่างๆ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทั้งหมด 6 คน(จากรายชื่อที่กล่าวในภาคผนวก ข) โดยได้รวมผลปัจจัยย่อยต่างๆ จากผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทั้งหมด 6 คน ทั้งหมด 46 ตัวแปรใน 20 แหล่งท่องเที่ยว จากการคำนวณผ่านทางโปรแกรมทางสถิติ SPSS (Statistic Package for Social Science) โดยสถิติที่นำมาใช้จะเป็นการหาค่าเฉลี่ย (Mean) สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 5.6 ผลรวมปัจจัยย่อยของดัชนีวัด ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง

ปัจจัยย่อย แหล่งท่องเที่ยว		1. ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว					
		V1	V2	V3	V4	V5	V6
1	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	4.0000	3.8333	3.3333	3.3333	4.0000	3.3333
2	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	2.0000	3.1667	3.5000	3.6667	3.5000	3.3333
3	วัดชลอ	4.0000	3.3333	3.3333	3.5000	3.5000	3.1667
4	วัดเพลง(ร้าง)	4.0000	2.1667	2.0000	2.0000	2.8333	2.8333
5	ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)	4.0000	3.0000	2.0000	2.3333	2.3333	2.1667
6	พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา	2.0000	0.3333	2.0000	2.1667	3.1667	2.6667
7	คลองขนมหวาน	2.0000	1.8333	2.0000	2.8333	3.0000	2.5000
8	กวานอาม่าน	4.0000	3.1667	2.3333	2.6667	3.3333	2.5000
9	วัดปรมย์ยิกาวาส	4.0000	4.0000	3.3333	3.6667	3.8333	3.8333
10	สวนทิพย์	1.0000	2.0000	3.1667	2.8333	2.5000	2.6667
11	วัดกู่	4.0000	3.6667	2.5000	3.1667	3.5000	3.1667
12	วัดชลประทานรังสฤษดิ์	2.0000	4.0000	2.5000	2.8333	3.6667	3.6667
13	ตลาดน้ำไทรน้อย	0.0000	1.5000	1.6667	2.5000	2.5000	2.1667
14	พิพิธภัณฑ์ฟาร์ม	0.0000	0.0000	1.6667	2.3333	2.5000	2.1667
15	สวนทุเรียน	3.0000	1.1667	2.0000	2.0000	2.8333	2.5000
16	ชอยช้าง	0.0000	0.0000	2.3333	3.0000	2.5000	2.6667
17	บ้านครุมนตรี ตราโมท	4.0000	3.3333	2.6667	3.0000	3.8333	3.0000
18	พิพิธภัณฑ์แพทย์แผนไทย	2.0000	4.0000	2.1667	2.5000	2.6667	2.8333
19	วัดสวนแก้ว	2.0000	1.8333	2.5000	3.5000	3.3333	3.1667
20	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	0.0000	3.0000	2.8333	2.6667	2.6667	2.8333

ที่มา : จากโปรแกรม SPSS

ตารางที่ 5.6 ผลรวมปัจจัยย่อยของดัชนีวัด ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง (ต่อ)

ปัจจัยย่อย แหล่งท่องเที่ยว		2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว						
		V7	V8	V9	V10	V11	V12	V13
1	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	1.0000	3.0000	2.0000	4.0000	3.0000	3.5000	2.0000
2	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	1.0000	3.0000	2.0000	4.0000	3.0000	3.5000	2.1000
3	วัดชลอ	2.0000	3.0000	2.0000	3.0000	2.0000	4.0000	2.1667
4	วัดเพลง(ร้าง)	0.0000	2.0000	1.0000	3.0000	2.0000	1.0000	0.8333
5	ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)	3.0000	3.0000	2.0000	4.0000	3.0000	4.0000	3.1667
6	พิพิธภัณฑน์มุษยชาติวิทยา	2.0000	3.0000	1.0000	4.0000	3.0000	4.0000	2.8333
7	คลองขนมหวาน	0.0000	0.0000	0.0000	3.0000	2.0000	1.0000	1.0000
8	กวานอาม่าน	1.0000	3.0000	1.0000	3.0000	2.0000	1.0000	1.0000
9	วัดปรมัยยิกาวาส	2.0000	3.0000	1.0000	3.0000	2.0000	2.0000	1.0000
10	สวนทิพย์	2.0000	3.0000	2.0000	3.0000	2.0000	4.0000	1.5000
11	วัดกู่	2.0000	3.0000	2.0000	3.0000	2.0000	4.0000	1.5000
12	วัดชลประทานรังสฤษฏ์	4.0000	4.0000	4.0000	4.0000	3.0000	4.0000	2.8333
13	ตลาดน้ำไทรน้อย	1.0000	3.0000	2.0000	0.0000	2.0000	3.0000	2.6667
14	พิพัฒน์ฟาร์ม	4.0000	4.0000	4.0000	2.0000	3.0000	3.0000	3.0000
15	สวนทุเรียน	1.0000	3.0000	2.0000	3.0000	3.0000	1.0000	1.5000
16	ชอยช้าง	4.0000	4.0000	4.0000	3.0000	3.0000	3.0000	2.6667
17	บ้านครุมนตรี ตราโมท	2.0000	3.0000	2.0000	4.0000	4.0000	4.0000	1.6667
18	พิพิธภัณฑน์แพทย์แผนไทย	3.0000	4.0000	3.0000	4.0000	4.0000	2.0000	2.0000
19	วัดสวนแก้ว	2.0000	3.0000	2.0000	3.0000	2.0000	3.0000	2.8333
20	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	2.0000	2.0000	1.0000	3.0000	2.0000	2.0000	1.6667

ที่มา : จากโปรแกรม SPSS

ตารางที่ 5.6 ผลรวมปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัด ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง (ต่อ)

ปัจจัยย่อย แหล่งท่องเที่ยว		3.ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว				
		V14	V15	V16	V17	V18
1	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	2.0000	0.0000	2.5000	2.8333	2.1667
2	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	2.3333	3.1667	3.5000	3.1667	2.1667
3	วัดชลอ	1.6667	0.6667	2.1667	2.6667	2.0000
4	วัดเพลง(ร้าง)	0.5000	1.0000	0.6667	1.1667	4.0000
5	ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)	2.8333	1.5000	2.3333	3.0000	3.0000
6	พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา	2.0000	1.6667	1.5000	2.5000	4.0000
7	คลองขนมหวาน	1.5000	0.0000	2.8333	1.5000	1.5000
8	กวางอาม่าน	1.3333	0.0000	2.1667	1.8333	2.5000
9	วัดปรมัยยิกาวาส	2.5000	1.6667	2.8333	2.3333	2.0000
10	สวนทิพย์	3.0000	2.5000	3.8333	3.0000	2.8333
11	วัดกู่	2.1667	0.0000	2.1667	2.5000	3.0000
12	วัดชลประทานรังสฤษดิ์	3.6667	0.0000	3.1667	3.6667	4.0000
13	ตลาดน้ำไทรน้อย	2.6667	0.0000	2.3333	2.6667	2.5000
14	พิพิธภัณฑ์ฟาร์ม	3.1667	2.0000	3.6667	3.3333	4.0000
15	สวนทุเรียน	1.5000	0.0000	2.1667	2.3333	1.8333
16	ชอยช้าง	2.8333	0.0000	3.3333	3.3333	4.0000
17	บ้านครุมนตรี ตราโมท	2.1667	0.0000	3.0000	3.1667	4.0000
18	พิพิธภัณฑ์แพทย์แผนไทย	3.8333	3.5000	4.0000	3.8333	4.0000
19	วัดสวนแก้ว	2.5000	3.3333	3.1667	3.1667	4.0000
20	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	2.3333	1.8333	2.3333	2.8333	4.0000

ที่มา : จากโปรแกรม SPSS

ตารางที่ 5.6 ผลรวมปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัด ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง (ต่อ)

ปัจจัยย่อย แหล่งท่องเที่ยว		4. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว						
		V19	V20	V21	V22	V23	V24	V25
1	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	3.0000	2.6667	3.3333	2.0000	1.0000	3.0000	4.0000
2	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	3.0000	2.3333	4.0000	2.5000	3.6667	3.6667	4.0000
3	วัดชลอ	4.0000	3.0000	2.5000	3.0000	1.0000	1.0000	4.0000
4	วัดเพลง(ร้าง)	2.0000	1.0000	1.3333	0.1667	0.0000	2.3333	4.0000
5	ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)	4.0000	2.3333	2.6667	2.5000	1.1667	0.0000	3.0000
6	พิพิธภัณฑน์มุษยชาติวิทยา	4.0000	0.0000	1.5000	0.0000	1.0000	3.5000	3.0000
7	คลองขนมหวาน	2.0000	0.0000	1.6667	0.0000	0.0000	0.0000	4.0000
8	กวานอาม่าน	4.0000	1.0000	1.8333	0.0000	0.0000	0.0000	4.0000
9	วัดปรมัยยิกาวาส	4.0000	3.0000	3.0000	0.0000	2.3333	3.8333	4.0000
10	สวนทิพย์	3.0000	2.6667	3.0000	3.5000	2.0000	0.0000	3.0000
11	วัดกู่	4.0000	2.8333	1.5000	1.3333	1.0000	2.5000	4.0000
12	วัดชลประทานรังสฤษดิ์	3.0000	3.6667	3.3333	3.0000	1.5000	2.8333	4.0000
13	ตลาดน้ำไทรน้อย	3.0000	3.0000	2.1667	2.0000	1.0000	0.0000	1.0000
14	พิพัฒน์ฟาร์ม	2.0000	2.0000	2.6667	2.5000	1.0000	2.5000	4.0000
15	สวนทุเรียน	2.0000	2.5000	2.5000	1.0000	1.0000	1.0000	2.0000
16	ชอยช้าง	2.0000	1.1667	3.3333	3.0000	1.6667	0.0000	4.0000
17	บ้านครุมนตรี ตราโมท	3.0000	0.0000	3.5000	2.5000	1.0000	3.3333	2.0000
18	พิพิธภัณฑน์แพทย์แผนไทย	3.0000	1.8333	4.0000	3.3333	2.0000	2.8333	3.0000
19	วัดสวนแก้ว	2.0000	4.0000	2.6667	3.3333	2.8333	3.0000	4.0000
20	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	2.0000	1.8333	2.5000	1.0000	3.5000	2.8333	4.0000

ที่มา : จากโปรแกรม SPSS

ตารางที่ 5.6 ผลรวมปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัด ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง (ต่อ)

ปัจจัยย่อย แหล่งท่องเที่ยว		4. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว(ต่อ)						
		V26	V27	V28	V29	V30	V31	V32
1	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	1.6667	0.0000	0.0000	3.3333	4.0000	4.0000	1.0000
2	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	1.3333	0.0000	1.5000	3.8333	3.6667	3.8333	0.0000
3	วัดชลอ	2.3333	2.5000	2.3333	1.6667	1.6667	2.0000	0.0000
4	วัดเพลง(ร้าง)	1.1667	0.0000	0.0000	1.5000	0.0000	1.1667	0.0000
5	ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)	2.8333	0.0000	2.3333	1.5000	0.0000	1.8333	0.0000
6	พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา	2.5000	0.0000	2.8333	0.0000	0.0000	1.6667	0.0000
7	คลองขนมหวาน	3.3333	3.6667	0.0000	1.8333	1.0000	2.1667	0.0000
8	กวานอาม่าน	3.1667	3.1667	1.6667	0.0000	0.0000	1.0000	0.0000
9	วัดปรมัยยิกาวาส	3.3333	3.0000	1.0000	3.6667	3.0000	3.1667	0.0000
10	สวนทิพย์	3.5000	0.0000	0.0000	3.6667	3.6667	3.1667	2.0000
11	วัดกู่	2.3333	0.0000	1.3333	1.6667	1.0000	1.3333	0.0000
12	วัดชลประทานรังสฤษดิ์	1.3333	1.5000	0.0000	3.8333	3.0000	3.0000	0.0000
13	ตลาดน้ำไทรน้อย	3.8333	2.6667	0.0000	2.1667	0.0000	2.8333	1.1667
14	พิพิธภัณฑ์ฟาร์ม	2.6667	2.6667	2.0000	2.1667	3.3333	2.5000	1.0000
15	สวนทุเรียน	0.0000	0.0000	0.0000	2.1667	1.3333	1.3333	1.0000
16	ชอยช้าง	2.0000	3.5000	0.0000	2.5000	2.0000	1.8333	1.0000
17	บ้านครูมนตรี ตราโมท	0.0000	0.0000	0.0000	3.3333	2.5000	2.1667	1.0000
18	พิพิธภัณฑ์แพทย์แผนไทย	2.0000	0.0000	0.0000	3.0000	2.6667	2.1667	1.0000
19	วัดสวนแก้ว	3.5000	3.0000	2.6667	3.5000	2.8333	3.1667	2.0000
20	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	2.5000	0.0000	0.0000	3.5000	3.3333	2.8333	4.0000

ที่มา : จากโปรแกรม SPSS

ตารางที่ 5.6 ผลรวมปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัด ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง (ต่อ)

ปัจจัยย่อย แหล่งท่องเที่ยว		5.สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว				
		V33	V34	V35	V36	V37
1	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	4.0000	3.8333	3.3333	3.5000	3.3333
2	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	4.0000	4.0000	3.8333	4.0000	4.0000
3	วัดชลอ	2.0000	2.3333	2.1667	2.6667	2.1667
4	วัดเพลง(ร้าง)	3.3333	2.5000	2.6667	3.5000	2.3333
5	ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)	1.6667	1.8333	2.0000	2.0000	2.0000
6	พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา	1.8333	2.0000	2.6667	3.1667	2.0000
7	คลองขนมหวาน	2.6667	2.8333	3.0000	3.6667	3.1667
8	กวานอาม่าน	2.3333	2.0000	2.3333	3.3333	2.0000
9	วัดปรมัยยิกาวาส	3.6667	3.5000	3.1667	3.1667	2.6667
10	สวนทิพย์	4.0000	4.0000	3.6667	4.0000	3.8333
11	วัดกู่	2.0000	2.0000	1.6667	2.0000	1.8333
12	วัดชลประทานรังสฤษดิ์	4.0000	3.5000	3.3333	3.6667	3.1667
13	ตลาดน้ำไทรน้อย	2.1667	2.1667	2.3333	2.3333	2.6667
14	พิพิธภัณฑ์ฟาร์ม	2.5000	2.6667	2.8333	3.3333	3.0000
15	สวนทุเรียน	3.5000	2.0000	1.8333	3.6667	2.3333
16	ชอยช้าง	3.3333	3.0000	2.5000	3.1667	2.8333
17	บ้านครุมนตรี ตราโมท	3.6667	3.5000	3.0000	4.0000	3.1667
18	พิพิธภัณฑ์แพทย์แผนไทย	3.3333	3.5000	3.5000	4.0000	3.3333
19	วัดสวนแก้ว	3.5000	2.5000	2.3333	2.5000	2.1667
20	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	4.0000	4.0000	3.1667	4.0000	3.6667

ที่มา : จากโปรแกรม SPSS

ตารางที่ 5.6 ผลรวมปัจจัยย่อยของดัชนีวัด ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง (ต่อ)

ปัจจัยย่อย แหล่งท่องเที่ยว		6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว				
		V38	V39	V40	V41	V42
1	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	4.0000	3.0000	1.8333	0.0000	0.0000
2	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	4.0000	2.3333	1.8333	0.0000	0.0000
3	วัดชลอ	4.0000	3.0000	1.8333	0.0000	1.3333
4	วัดเพลง(ร้าง)	4.0000	2.5000	1.1667	0.0000	0.0000
5	ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)	4.0000	2.6667	2.5000	0.0000	0.0000
6	พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา	4.0000	2.5000	2.3333	0.0000	0.0000
7	คลองขนมหวาน	4.0000	3.1667	0.8333	0.0000	2.5000
8	กวางอาม่าน	4.0000	3.0000	2.0000	0.0000	2.3333
9	วัดปรมัยยิกาวาส	4.0000	3.1667	1.0000	0.0000	2.1667
10	สวนทิพย์	4.0000	2.0000	1.5000	0.0000	0.0000
11	วัดกู่	4.0000	2.6667	1.6667	0.0000	0.0000
12	วัดชลประทานรังสฤษดิ์	4.0000	2.3333	2.1667	0.0000	2.1667
13	ตลาดน้ำไทรน้อย	4.0000	3.3333	1.5000	0.0000	2.3333
14	พิพิธภัณฑ์ฟาร์ม	4.0000	2.1667	1.6667	0.0000	2.3333
15	สวนทุเรียน	1.5000	0.6667	1.5000	0.0000	0.0000
16	ชอยช้าง	4.0000	2.3333	2.0000	0.3333	2.5000
17	บ้านครุมนตรี ตราโมท	4.0000	0.0000	2.0000	0.0000	0.0000
18	พิพิธภัณฑ์แพทย์แผนไทย	4.0000	2.5000	2.0000	0.0000	0.0000
19	วัดสวนแก้ว	4.0000	3.1667	1.8333	0.0000	3.0000
20	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	4.0000	3.1667	1.6667	1.5000	0.0000

ที่มา : จากโปรแกรม SPSS

ตารางที่ 5.7 ผลรวมปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัด ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง (ต่อ)

ปัจจัยย่อย แหล่งท่องเที่ยว		7.การรวมกลุ่มของแหล่ง ท่องเที่ยว		8.ฤดูกาลการ ท่องเที่ยว	
		V43	V44	V45	V46
1	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	3.0000	1.5000	2.5000	2.5000
2	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	3.0000	1.0000	2.5000	3.0000
3	วัดชลอ	0.0000	3.0000	2.5000	2.6667
4	วัดเพลง(ร้าง)	0.0000	2.8333	2.8333	2.5000
5	ศาลากลางนนทบุรี(หลังเก่า)	2.5000	2.5000	2.3333	3.0000
6	พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา	3.0000	3.5000	4.0000	3.5000
7	คลองขนมหวาน	0.0000	3.8333	2.1667	2.1667
8	กวานอาม่าน	0.0000	3.8333	2.6667	2.5000
9	วัดปรมัยยิกาวาส	3.6667	3.1667	2.0000	2.6667
10	สวนทิพย์	0.0000	2.8333	2.8333	3.5000
11	วัดกู่	3.3333	2.8333	2.5000	2.8333
12	วัดชลประทานรังสฤษฏ์	0.0000	2.6667	4.0000	3.3333
13	ตลาดน้ำไทรน้อย	2.1667	1.8333	2.5000	2.6667
14	พิพิธภัณฑ์ฟาร์ม	0.0000	0.0000	4.0000	3.1667
15	สวนทุเรียน	0.0000	2.5000	2.5000	2.0000
16	ชอยช้าง	0.0000	3.3333	4.0000	3.3333
17	บ้านครุมนตรี ตราโมท	0.0000	3.1667	4.0000	4.0000
18	พิพิธภัณฑ์แพทย์แผนไทย	0.0000	2.8333	4.0000	3.3333
19	วัดสวนแก้ว	0.0000	2.5000	4.0000	3.5000
20	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	2.6667	3.3333	4.0000	3.6667

ที่มา : จากโปรแกรม SPSS

2) เมื่อได้ผลรวมปัจจัยย่อยทั้ง 46 หัวข้อ(V1-V46) จากผู้ประเมินทั้ง 6 คนแล้ว จากนั้นนำปัจจัยย่อยต่างๆ มารวมเป็นค่าระดับของในดัชนีชี้วัดทั้ง 8 ตัว โดยการแสดงผลจะเรียงตามลำดับเส้นทางที่ได้ไปออกภาคสนามประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ทั้ง 20 แห่ง ปรากฏผลในตารางที่ 5.7-5.26 ดังนี้

ตารางที่ 5.7 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของวัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	3.3333	4.0000	3.638867	0.3402211
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	1.0000	4.0000	2.642857	1.0293317
3.ความปลอดภัย	5	0.0000	2.8333	1.900000	1.1092991
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	2.357143	1.4230315
5.สภาพแวดล้อม	5	3.3333	4.0000	3.599980	0.3027733
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	1.766660	1.7857457
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	1.5000	3.0000	2.250000	1.0606602
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.5000	2.5000	2.500000	0.0000000

ตารางที่ 5.8 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของอุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	2.0000	3.6667	3.194450	0.6093442
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	1.0000	4.0000	2.657143	1.0195704
3.ความปลอดภัย	5	2.1667	3.5000	2.866680	0.5821478
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	2.666664	1.4381892
5.สภาพแวดล้อม	5	3.8333	4.0000	3.966660	0.0745505
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	1.633320	1.6931189
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	1.0000	3.0000	2.000000	1.4142136
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.5000	3.0000	2.750000	0.3535534

ตารางที่ 5.9 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของวัดชลอ

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	3.1667	4.0000	3.472217	0.2870663
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	2.0000	4.0000	2.595243	0.7689376
3.ความปลอดภัย	5	0.6667	2.6667	1.833360	0.7453541
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	2.214286	1.1198042
5.สภาพแวดล้อม	5	2.0000	2.6667	2.266680	0.2527669
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	2.033320	1.5384023
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	3.0000	1.500000	2.1213203
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.5000	2.6667	2.583350	0.1178747

ตารางที่ 5.10 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของวัดเพลง (ร้าง)

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	2.0000	4.0000	2.638883	0.7703941
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	0.0000	3.0000	1.404757	0.9900329
3.ความปลอดภัย	5	0.5000	4.0000	1.466680	1.4404797
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	1.047621	1.1720132
5.สภาพแวดล้อม	5	2.3333	3.5000	2.866660	0.5190782
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	1.533340	1.7215931
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	2.8333	1.416650	2.0034456
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.5000	2.8333	2.666650	0.2356787

ตารางที่ 5.11 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	2.0000	4.0000	2.638883	0.7484564
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	2.0000	4.0000	3.166671	0.6871843
3.ความปลอดภัย	5	1.5000	3.0000	2.533320	0.6390083
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	1.726186	1.3165688
5.สภาพแวดล้อม	5	1.6667	2.0000	1.900000	0.1490619
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	1.833340	1.7716949
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	2.5000	2.5000	2.500000	0.0000000
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.3333	3.0000	2.666650	0.4714281

ตารางที่ 5.12 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของพิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	0.3333	3.1667	2.055567	0.9584185
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	1.0000	4.0000	2.833329	1.0671874
3.ความปลอดภัย	5	1.5000	4.0000	2.333340	1.0069150
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	1.428571	1.4931652
5.สภาพแวดล้อม	5	1.8333	3.1667	2.333340	0.5652187
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	1.766660	1.7384513
7.การรวมกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	2	3.0000	3.5000	3.250000	0.3535534
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	3.5000	4.0000	3.750000	0.3535534

ตารางที่ 5.13 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของคลองชนมหวาน (เกาะเกร็ด)

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	1.8333	3.0000	2.361100	0.4878152
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	0.0000	3.0000	1.000000	1.1547005
3.ความปลอดภัย	5	0.0000	2.8333	1.466660	1.0027626
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	1.404764	1.4874337
5.สภาพแวดล้อม	5	2.6667	3.6667	3.066680	0.3837071
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	2.100000	1.6524510
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	3.8333	1.916650	2.7105524
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.1667	2.1667	2.166700	0.0000000

ตารางที่ 5.14 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของกวานอาม่าน (เกาะเกร็ด)

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	2.3333	4.0000	3.000000	0.6236113
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	1.0000	3.0000	1.714286	0.9511897
3.ความปลอดภัย	5	0.0000	2.5000	1.566660	0.9761082
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	1.416671	1.5713161
5.สภาพแวดล้อม	5	2.0000	3.3333	2.399980	0.5477104
6.ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	5	0.0000	4.0000	2.266660	1.4794890
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	3.8333	1.916650	2.7105524
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.5000	2.6667	2.583350	0.1178747

ตารางที่ 5.15 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของวัดปรมัยยิกาวาส (เกาะเกร็ด)

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	3.3333	4.0000	3.777767	0.2509301
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	1.0000	3.0000	2.000000	0.8164966
3.ความปลอดภัย	5	1.6667	2.8333	2.266660	0.4502857
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	2.666664	1.3634421
5.สภาพแวดล้อม	5	2.6667	3.6667	3.233360	0.3836897
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	2.066680	1.6098716
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	3.1667	3.6667	3.416700	0.3535534
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.0000	2.6667	2.333350	0.4714281

ตารางที่ 5.16 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของสวนทิพย์ (สวนอาหาร)

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	1.0000	3.1667	2.361117	0.7704071
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	1.5000	4.0000	2.500000	0.8660254
3.ความปลอดภัย	5	2.5000	3.8333	3.033320	0.4915859
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	3.6667	2.369057	1.3854911
5.สภาพแวดล้อม	5	3.6667	4.0000	3.900000	0.1490619
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	1.500000	1.6583124
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	2.8333	1.416650	2.0034456
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.8333	3.5000	3.166650	0.4714281

ตารางที่ 5.17 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของวัดกุ

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	2.5000	4.0000	3.333350	0.5163978
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	1.5000	4.0000	2.500000	0.8660254
3.ความปลอดภัย	5	0.0000	3.0000	1.966680	1.1510893
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	1.773800	1.2413920
5.สภาพแวดล้อม	5	1.6667	2.0000	1.900000	0.1490619
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	1.666680	1.7320556
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	2.8333	3.3333	3.083300	0.3535534
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.5000	2.8333	2.666650	0.2356787

ตารางที่ 5.18 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของวัดชลประทานรังสฤษฎ์

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	2.0000	4.0000	3.111117	0.7864713
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	2.8333	4.0000	3.690471	0.5308065
3.ความปลอดภัย	5	0.0000	4.0000	2.900020	1.6482405
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	2.428564	1.3296645
5.สภาพแวดล้อม	5	3.1667	4.0000	3.533340	0.3205889
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	2.133340	1.4210708
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	2.6667	1.333350	1.8856417
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	3.3333	4.0000	3.666650	0.4714281

ตารางที่ 5.19 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของตลาดน้ำไทรน้อย

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	0.0000	2.5000	1.722233	0.9408456
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	0.0000	3.0000	1.952386	1.1127008
3.ความปลอดภัย	5	0.0000	2.6667	2.033340	1.1450446
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	3.8333	1.773814	1.2567845
5.สภาพแวดล้อม	5	2.1667	2.6667	2.333340	0.2041241
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	2.233320	1.5705562
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	1.8333	2.1667	2.000000	0.2357494
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.5000	2.6667	2.583350	0.1178747

ตารางที่ 5.20 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของพิพิธภัณฑ์(ผักปลอดสารพิษ)

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	0.0000	2.5000	1.444450	1.1530960
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	2.0000	4.0000	3.285714	0.7559289
3.ความปลอดภัย	5	2.0000	4.0000	3.233340	0.7601199
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	1.0000	4.0000	2.357150	0.7895061
5.สภาพแวดล้อม	5	2.5000	3.3333	2.866660	0.3205733
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	2.033340	1.4356539
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	0.0000	0.000000	0.0000000
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	3.1667	4.0000	3.583350	0.5892321

ตารางที่ 5.21 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของสวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย)

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	1.1667	3.0000	2.250000	0.6728711
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	1.0000	3.0000	2.071429	0.9322272
3.ความปลอดภัย	5	0.0000	2.3333	1.566660	0.9324362
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	2.5000	1.273807	0.8785382
5.สภาพแวดล้อม	5	1.8333	3.6667	2.666660	0.8579902
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	1.5000	0.733340	0.7509246
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	2.5000	1.250000	1.7677670
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	2.0000	2.5000	2.250000	0.3535534

ตารางที่ 5.22 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของซอยข้าง (ตลาดไม้ประดับ)

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	0.0000	3.0000	1.750000	1.3733592
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	2.6667	4.0000	3.380957	0.5909301
3.ความปลอดภัย	5	0.0000	4.0000	2.699980	1.5652401
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	2.000000	1.2124659
5.สภาพแวดล้อม	5	2.5000	3.3333	2.966660	0.3205889
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.3333	4.0000	2.233320	1.3102277
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	3.3333	1.666650	2.3569990
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	3.3333	4.0000	3.666650	0.4714281

ตารางที่ 5.23 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของบ้านक्रमมนตรี ตราโมท ดุริยางคศิลป์ (บ้านโสมส่องแสง)

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	2.6667	4.0000	3.305550	0.5208458
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	1.6667	4.0000	2.952386	1.0615884
3.ความปลอดภัย	5	0.0000	4.0000	2.466680	1.5247973
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	3.5000	1.738093	1.3692455
5.สภาพแวดล้อม	5	3.0000	4.0000	3.466680	0.3979091
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	1.200000	1.7888544
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	3.1667	1.583350	2.2391950
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	4.0000	4.0000	4.000000	0.0000000

ตารางที่ 5.24 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของพิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	2.0000	4.0000	2.694450	0.7103664
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	2.0000	4.0000	3.142857	0.8997354
3.ความปลอดภัย	5	3.5000	4.0000	3.833320	0.2041241
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	2.202379	1.1896588
5.สภาพแวดล้อม	5	3.3333	4.0000	3.533320	0.2738735
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	1.700000	1.7175564
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	2.8333	1.416650	2.0034456
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	3.3333	4.0000	3.666650	0.4714281

ตารางที่ 5.25 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของวัดสวนแก้ว

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	1.8333	3.5000	2.722217	0.7123321
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	2.0000	3.0000	2.547614	0.5156257
3.ความปลอดภัย	5	2.5000	4.0000	3.233340	0.5348899
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	2.0000	4.0000	3.035714	0.6138639
5.สภาพแวดล้อม	5	2.1667	3.5000	2.600000	0.5217465
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	2.400000	1.5483037
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	0.0000	2.5000	1.250000	1.7677670
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	3.5000	4.0000	3.750000	0.3535534

ตารางที่ 5.26 ค่าระดับดัชนีชี้วัดของบ้านสวนศิลป์ไทยสบาย

ดัชนีชี้วัดของแหล่งท่องเที่ยว	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
1.ความสำคัญและคุณค่า	6	0.0000	3.0000	2.333333	1.1498773
2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7	1.0000	3.0000	1.952386	0.5909342
3.ความปลอดภัย	5	1.8333	4.0000	2.666640	0.8249714
4.สิ่งอำนวยความสะดวก	14	0.0000	4.0000	2.416657	1.3232771
5.สภาพแวดล้อม	5	3.1667	4.0000	3.766680	0.3651324
6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	5	0.0000	4.0000	2.066680	1.5572449
7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว	2	2.6667	3.3333	3.000000	0.4713574
8.ช่วงเวลา/ฤดูกาลการท่องเที่ยว	2	3.6667	4.0000	3.833350	0.2356787

5.2.1.5 ผลการคำนวณค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

โดยการนำค่าระดับ ที่ได้จากผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ในการออกภาคสนามเพื่อ ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่งในจังหวัดนนทบุรี นำมาถ่วงน้ำหนักกับค่าน้ำหนักที่ได้ จากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว ตามสูตรในการคำนวณและคำอธิบายตัวแปรต่างๆ ดังนี้

$$EP = W_1R_1 + W_2R_2 + W_3R_3 + \dots + W_nR_n$$

- เมื่อ EP = ค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง
 $W_1 \dots n$ = ค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ ด้านการท่องเที่ยว เพื่อเป็นค่ามาตรฐาน ของดัชนีชี้วัดตัวที่ 1 ถึง 8
 $R_1 \dots n$ = ค่าระดับของการประเมินดัชนีชี้วัดในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ที่ได้จากการ ออกภาคสนามของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เป็นดัชนีชี้วัดตัวที่ 1 ถึง 8

R1,W1	1.ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว
R2,W2	2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
R3,W3	3.ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว
R4,W4	4.สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
R5,W5	5.สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
R6,W6	6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว
R7,W7	7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว
R8,W8	8.ช่วงเวลาหรือฤดูกาลการท่องเที่ยว

ได้ผลดังตาราง 5.27

ตารางที่ 5.27 ผลการคำนวณค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง

แหล่งท่องเที่ยว		W1 (4)		W2 (3)		W3 (4)		W4 (3)		W5 (2)		W6 (2)		W7 (1)		W8 (1)		EP
		R1	R1 x W1	R2	R2 x W2	R3	R3 x W3	R4	R4 x W4	R5	R5 x W5	R6	R6 x W6	R7	R7 x W7	R8	R8 x W8	
1	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	3.64	14.56	2.64	7.92	1.90	7.60	2.36	7.08	3.60	7.20	1.77	3.54	2.25	2.25	2.50	2.50	52.65
2	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	3.19	12.76	2.66	7.98	2.87	11.48	2.67	8.01	3.97	7.94	1.63	3.26	2.00	2.00	2.75	2.75	56.18
3	วัดชลอ	3.47	13.88	2.59	7.77	1.83	7.32	2.21	6.63	2.27	4.54	2.03	4.06	1.50	1.50	2.58	2.58	48.28
4	วัดเพลง(ร้าง)	2.64	10.56	1.41	4.23	1.47	5.88	1.05	3.15	2.87	5.74	1.53	3.06	1.42	1.42	2.67	2.67	36.71
5	ศาลากลางนนทบุรี(หลังเก่า)	2.64	10.56	3.17	9.51	2.53	10.12	1.73	5.19	1.90	3.80	1.83	3.66	2.50	2.50	2.67	2.67	48.01
6	พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา	2.06	8.24	2.83	8.49	2.33	9.32	1.43	4.29	2.33	4.66	1.77	3.54	3.25	3.25	3.75	3.75	45.54
7	คลองขนมหวาน(เกาะเกร็ด)	2.36	9.44	1.00	3.00	1.47	5.88	1.40	4.20	3.07	6.14	2.10	4.20	1.92	1.92	2.17	2.17	36.95
8	กวานอาม่าน(เกาะเกร็ด)	3.00	12.00	1.71	5.13	1.57	6.28	1.42	4.26	2.40	4.80	2.27	4.54	1.92	1.92	2.58	2.58	41.51
9	วัดปรมัยยิกาวาส(เกาะเกร็ด)	3.78	15.12	2.00	6.00	2.27	9.08	2.67	8.01	3.23	6.46	2.07	4.14	3.42	3.42	2.33	2.33	54.56
10	สวนทิพย์(สวนอาหาร)	2.36	9.44	2.50	7.50	3.03	12.12	2.37	7.11	3.90	7.80	1.50	3.00	1.42	1.42	3.17	3.17	51.56

ที่มา : จากโปรแกรม Microsoft Excel

ตาราง 5.27 ผลการคำนวณค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง (ต่อ)

แหล่งท่องเที่ยว		ดัชนีชี้วัด		W1 (4)		W2 (3)		W3 (4)		W4 (3)		W5 (2)		W6 (2)		W7 (1)		W8 (1)		EP
		R1	R1 x W1	R2	R2 x W2	R3	R3 x W3	R4	R4 x W4	R5	R5 x W5	R6	R6 x W6	R7	R7 x W7	R8	R8 x W8			
11	วัดกู่	3.33	13.32	2.50	7.50	1.97	7.88	1.77	5.31	1.90	3.80	1.67	3.34	3.08	3.08	2.67	2.67	46.90		
12	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	3.11	12.44	3.70	11.10	2.90	11.60	2.43	7.29	3.53	7.06	2.13	4.26	1.33	1.33	3.67	3.67	58.75		
13	ตลาดน้ำไทรน้อย	1.72	6.88	1.95	5.85	2.03	8.12	1.77	5.31	2.33	4.66	2.23	4.46	2.00	2.00	2.58	2.58	39.86		
14	ฟาร์มพัฒนา (ผักปลอดสารพิษ)	1.44	5.76	3.29	9.87	3.23	12.92	2.36	7.08	2.87	5.74	2.03	4.06	0.00	0.00	3.58	3.58	49.01		
15	สวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย)	2.25	9.00	2.07	6.21	1.57	6.28	1.27	3.81	2.67	5.34	0.73	1.46	1.25	1.25	2.25	2.25	35.60		
16	ชอยช้าง (ตลาดไม้ประดับ)	1.75	7.00	3.38	10.14	2.70	10.80	2.00	6.00	2.97	5.94	2.23	4.46	1.67	1.67	3.67	3.67	49.68		
17	บ้านคุณมนตรี ตราโมท	3.31	13.24	2.95	8.85	2.47	9.88	1.74	5.22	3.47	6.94	1.20	2.40	1.58	1.58	4.00	4.00	52.11		
18	พิพิธภัณฑ์แพทย์แผนไทย	2.69	10.76	3.14	9.42	3.83	15.32	2.20	6.60	3.53	7.06	1.70	3.40	1.42	1.42	3.67	3.67	57.65		
19	วัดสวนแก้ว	2.72	10.88	2.55	7.65	3.23	12.92	3.04	9.12	2.60	5.20	2.40	4.80	1.25	1.25	3.75	3.75	55.57		
20	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	2.33	9.32	1.95	5.85	2.67	10.68	2.42	7.26	3.77	7.54	2.07	4.14	3.00	3.00	3.83	3.83	51.62		

ที่มา : จากโปรแกรม Microsoft Excel

5.2.1.6 การจัดกลุ่มตามศักยภาพ

เมื่อได้ผลในข้อ 5.2.1.5 แล้ว นำผลของค่าศักยภาพมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย เพื่อจัดแบ่งอันดับภาคชั้น ในการจัดกลุ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งผลของค่าศักยภาพที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีคะแนนสูงสุดอยู่ที่ 58.75 และคะแนนต่ำสุดคือ 35.60 ซึ่งผู้วิจัยต้องการแบ่งกลุ่มศักยภาพเป็น 3 กลุ่ม คือ ศักยภาพสูง ศักยภาพปานกลาง และศักยภาพต่ำ โดยสามารถแบ่งช่วงชั้นค่าระดับได้ตามสูตรในการจัดอันดับภาคชั้นดังนี้

$$\text{ค่าอันดับภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}(58.75) - \text{คะแนนต่ำสุด}(35.60)}{\text{จำนวน 3 ชั้น}} = 7.72$$

$$\text{ดังนั้น ค่าระดับศักยภาพสูง} = \text{คะแนนระหว่าง } 58.75 - 51.04$$

$$\text{ค่าระดับศักยภาพปานกลาง} = \text{คะแนนระหว่าง } 51.03 - 43.32$$

$$\text{ค่าระดับศักยภาพต่ำ} = \text{คะแนนระหว่าง } 43.31 - 35.60$$

เรียงลำดับค่าระดับจากมากไปน้อย ได้ดังตาราง 5.28

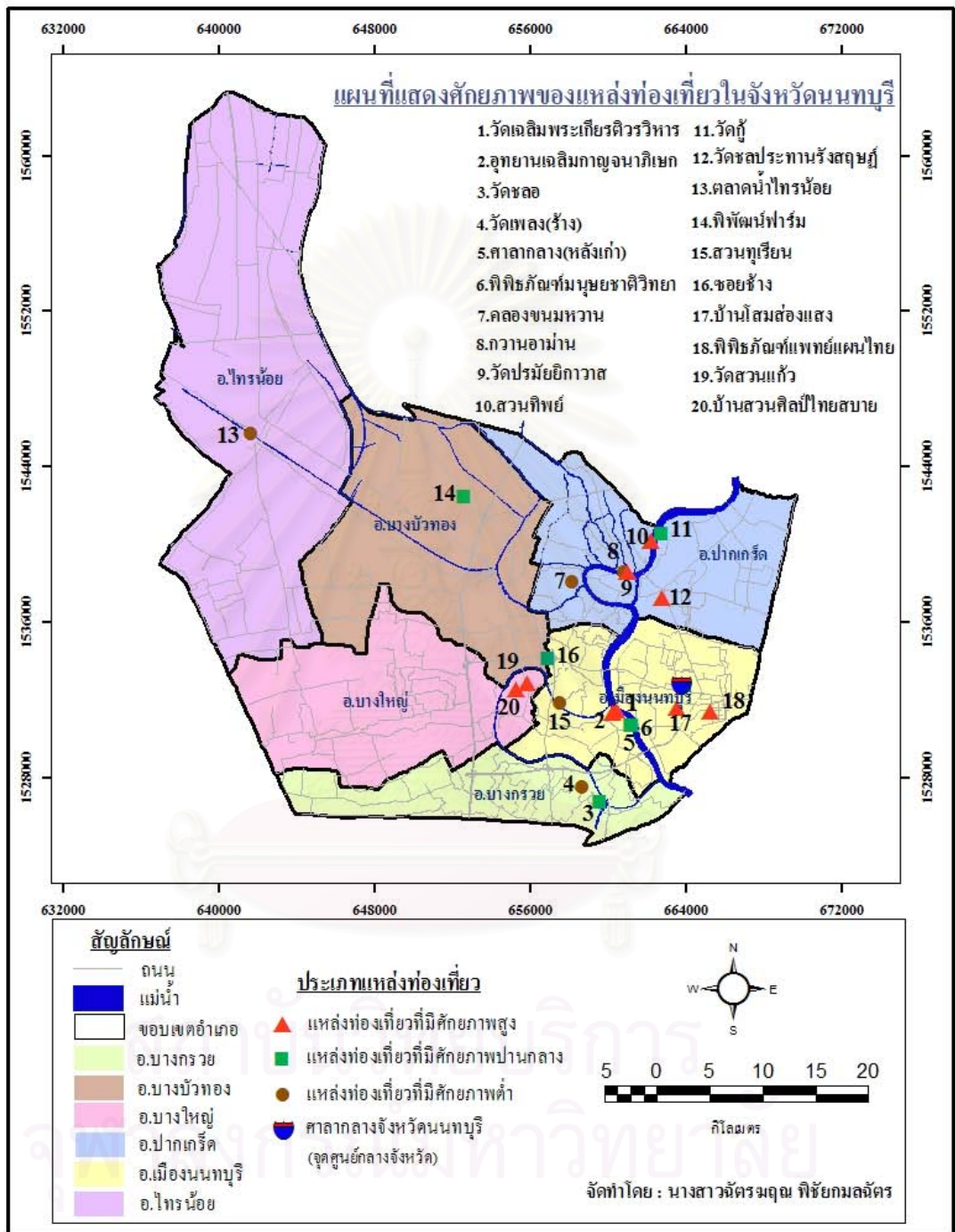
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.28 แสดงค่าศักยภาพเรียงลำดับค่าระดับจากมากไปน้อย

ระดับศักยภาพ	สถานที่	คะแนน
ศักยภาพสูง	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	58.75
	พิพิธภัณฑสถานและศูนย์ฝึกอบรมแพทย์แผนไทย	57.65
	อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	56.18
	วัดสวนแก้ว	55.57
	วัดปรมาัยยิกาवास(เกาะเกร็ด)	54.56
	วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	52.65
	บ้านโสมส่องแสง	52.11
	บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย	51.62
	สวนทิพย์(สวนอาหาร)	51.56
ศักยภาพปานกลาง	ซอยข้าง(ตลาดไม้ประดับ)	49.68
	พิพัฒน์ฟาร์ม(ผักปลอดสารพิษ)	49.01
	วัดชลอ	48.28
	ศาลากลางนนทบุรี(หลังเก่า)	48.01
	วัดกู่	46.90
	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวิทยา	45.54
ศักยภาพต่ำ	กวานอาม่าน(เกาะเกร็ด)	41.51
	ตลาดน้ำไทรน้อย	39.86
	คลองขนมหวาน(เกาะเกร็ด)	36.95
	วัดเพลง(ร้าง)	36.71
	สวนทุเรียน(ศูนย์เกษตรบางรักน้อย)	35.60

จากผลการประเมินศักยภาพในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถจัดกลุ่มศักยภาพ และแสดงออกมาเป็นแผนที่ได้ดังนี้

รูปที่ 5.2 แผนที่แสดงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี

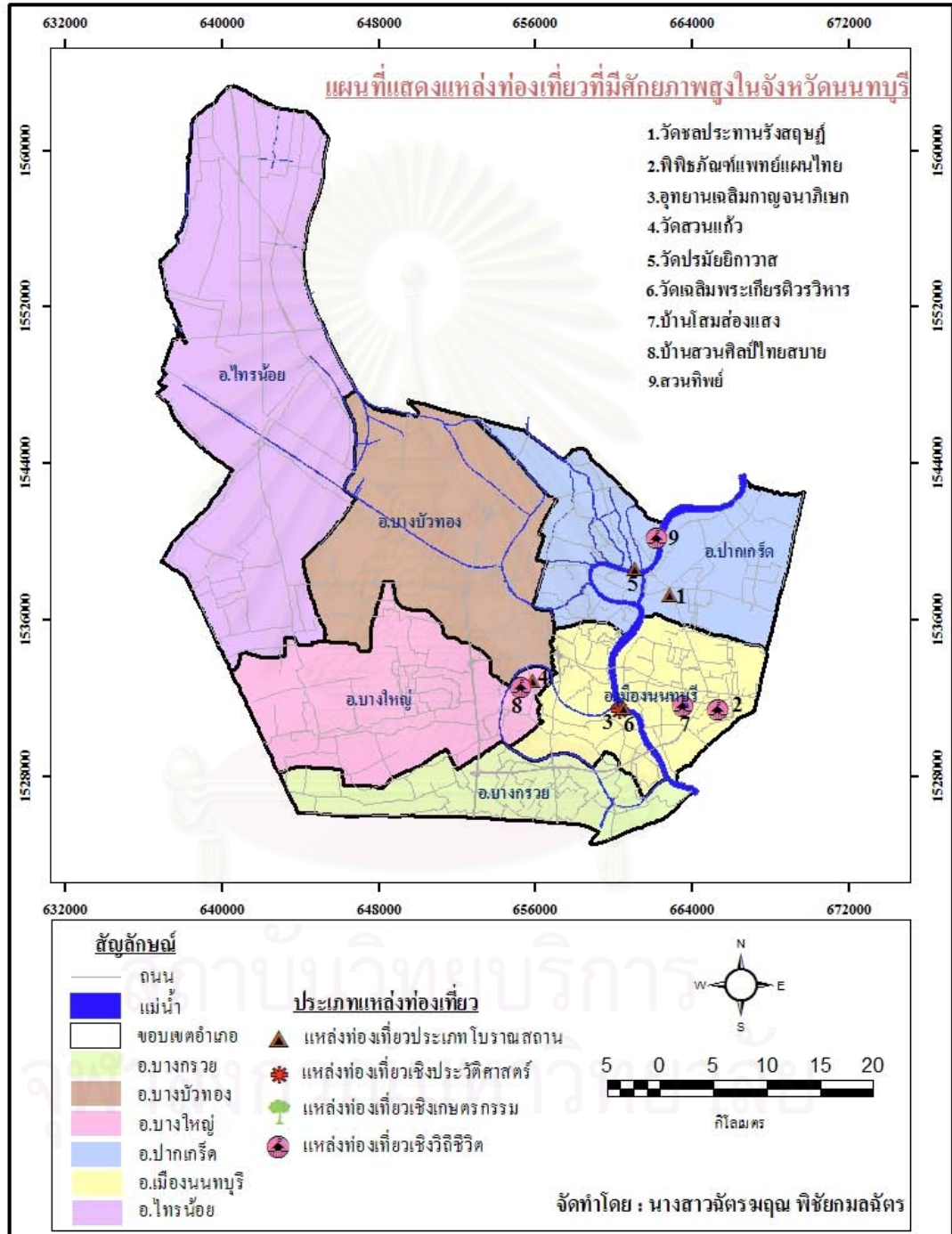
จากรูปที่ 5.2 แผนที่แสดงกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง ศักยภาพปานกลาง และศักยภาพต่ำ ในจังหวัดนนทบุรี จะเห็นได้ว่าการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอต่างๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.29 การกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวตามกลุ่มศักยภาพ ในแต่ละอำเภอของจังหวัดนนทบุรี

ศักยภาพ	อำเภอ	แหล่งท่องเที่ยว
สูง (9 แห่ง)	อ.เมือง 4 แห่ง	- พิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมแพทย์แผนไทย - บ้านครุมนตรี ตราเมธ (บ้านโสมส่องแสง) - วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร - อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก
	อ.ปากเกร็ด 3 แห่ง	- สวนทิพย์ (สวนอาหาร) - วัดปรมัยยิกาวาส (เกาะเกร็ด) - วัดชลประทานรังสฤษดิ์
	อ.บางใหญ่ 2 แห่ง	- วัดสวนแก้ว - บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย
ปานกลาง (6 แห่ง)	อ.เมือง 3 แห่ง	- ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า) - พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา - ซอยช้าง (ตลาดไม้ประดับ)
	อ.ปากเกร็ด 1 แห่ง	- วัดกู่
	อ.บางกรวย 1 แห่ง	- วัดชลอ
	อ.บางบัวทอง 1 แห่ง	- พัฒนาฟาร์ม (ผักปลอดสารพิษ)
ต่ำ (5 แห่ง)	อ.เมือง 1 แห่ง	- สวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย)
	อ.ปากเกร็ด 2 แห่ง	- กวานอาม่าน (เกาะเกร็ด) - คลองขนมหวาน (เกาะเกร็ด)
	อ.บางกรวย 1 แห่ง	- วัดเพลง (ร้าง)
	อ.ไทรน้อย 1 แห่ง	- ตลาดน้ำไทรน้อย

5.2.2 การวิเคราะห์กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่จะมีผลต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

5.2.2.1 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง

รูปที่ 5.3 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงในจังหวัดนนทบุรี

1) วัดชลประทานรังสฤษฎ์

ตั้งอยู่ที่ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด ริมถนนสายนนทบุรี-ห้าแยกปากเกร็ด เป็นวัดที่มีความสำคัญในแง่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ศาสนสถานแห่งนี้ เป็นสถานที่ที่เน้นการปฏิบัติธรรม มีชื่อเสียงที่เป็นที่รู้จัก คือ ความโดดเด่นของพระเทพวิสุทธิเมธี (หลวงพ่อบัญญานันทภิกขุ) ซึ่งเป็นอดีตเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ (มรณภาพ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2550 สิริรวมอายุ 96 ปี) คือ ท่านมีการเผยแพร่พระพุทธศาสนา อย่างตรงไปตรงมาตามพระธรรมวินัย เป็นเหตุให้ท่านได้ชื่อว่า เป็นนักเทศน์ที่ยิ่งใหญ่ในสังคมไทย ทำให้วัดแห่งนี้ มีชื่อเสียงและเหล่าพุทธศาสนิกชนทั่วไป มักนิยมมาฟังการปาฐกถาธรรม หลักคำสอนที่เข้าใจได้ง่ายและสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ท่านทุ่มเททั้งแรงกายและแรงใจในการพัฒนาวัดแห่งนี้ ภายในวัดมีความกว้างขวางร่มรื่น มีต้นไม้ขนาดใหญ่ที่ปลูกไว้ทั่วบริเวณวัด มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยวและผู้ที่มาปฏิบัติธรรมอย่างครบครัน ไม่ว่าจะเป็นห้องน้ำ ที่นั่งพักผ่อนจำนวนมาก ลานเฝื่อนกระจก ป้ายบอกทางที่สามารถสังเกตเห็นได้หลายจุดที่อยู่บนถนนสายหลักและถนนสายรอง มีที่จอดรถและมีถึงชยะอยู่ทั่วทุกมุมของวัด ภายในวัดไม่มีความเสี่ยงต่อภัยจากธรรมชาติ ลักษณะการเข้าถึงของวัด จะอยู่ติดถนนใหญ่ 6 ช่องทางการจราจร ซึ่งเป็นที่สังเกตเห็นได้ง่ายระยะทางจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรีถึงวัดชลประทานรังสฤษฎ์ ประมาณ 4.6 กม. สามารถใช้เวลาในการเดินทางจากศูนย์กลางได้อย่างรวดเร็ว ไม่มีร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม ร้านสะดวกซื้อ พนักงานรักษาความปลอดภัย

2) พิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย

เป็นแหล่งให้ความรู้และอบรมเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย อีกทั้งเป็นแหล่งอนุรักษ์ และแสดงวิถีความเป็นอยู่ของคนไทย ภายในเป็นหมู่อาคารที่จัดแต่งได้สวยงามมาก เป็นการผสมผสานระหว่างศิลปะไทยโบราณกับสมัยใหม่ สถานที่แห่งนี้เหมาะสำหรับนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับศาสตร์ทางการแพทย์แผนไทยที่จะมาศึกษาหาความรู้ เพื่อนำไปปฏิบัติได้ โดยที่ตั้งอยู่ในบริเวณของกระทรวงสาธารณสุข ห่างจากศาลากลางจังหวัด 2 กิโลเมตร อยู่ติดถนน 4 ช่องจราจร สามารถเข้าออกได้หลายทาง ทั้งด้านถนนติวานนท์ หรือจะเป็นด้านทางลงของทางด่วนงามวงศ์วาน มีรถประจำทางผ่าน ซึ่งเวลาทำการ คือ วัน-เวลาราชการ ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ดี มีระบบรักษาความปลอดภัยดีมาก ที่ตั้งมีความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ มีร้านอาหาร และมีบริการนวดแผนไทยให้กับนักท่องเที่ยวด้วย ที่นั่งพักผ่อนเป็นม้านั่งหินอ่อน และบริเวณในสวนรอบๆ พิพิธภัณฑ์ ห้องน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี สภาพธรรมชาติร่มรื่น ตกแต่งเป็นระเบียบสวยงาม มีการวางผังในแหล่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี มีความสะอาดอยู่ในเกณฑ์ดี ไม่เก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชม แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงคือ บ้านครุมนตรี ตราเมท(บ้านโสมสองแสง)

สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง คือ ป้ายบอกทาง จะมีเฉพาะในกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น ไม่มีป้ายบอกทางตามถนนสายหลัก และถึงขณะมีจำนวนน้อย

3) อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก

เป็นอุทยานที่มีการก่อตั้งใน พ.ศ.2539 มีความโดดเด่นทางด้านศิลปวัฒนธรรม และมีสถาปัตยกรรมที่สวยงาม อาคารที่เป็นจุดเด่น คือ วิมานสราญนวมินทร์ เป็นพลับพลาโถงเครื่องยอดแหลม ก่อสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคาลดชั้น ยอดแหลมทรงมณฑป ประดับฉัตรสามชั้นสัญลักษณ์แสดงเครื่องยศของประเภทอาคารชั้นสูง บริเวณริมน้ำจากท่าเรือรับเสด็จเป็นส่วนของอาคารพลับพลาโถงจตุรมุข รับเสด็จ เป็นศาลาโถงหลังคาลดชั้น 4 ทิศ และศาลาบริวารทั้ง 3 หลัง เป็นงานไม้เครื่องลายรูปแบบอย่างโบราณ ลวดลายประยุกต์ออกแบบตามฉันทลักษณ์ ใช้ไม้สักแกะลงรักปิดทองคำเปลว ประดับกระจกสีให้เหมาะแก่ลักษณะการใช้สอย ที่เป็นอาคารประกอบพิธี ถัดมาไม่ไกลเป็นเรือนไทยหมู่สำหรับพักผ่อนและบริการ เป็นเรือนไม้สักทั้งหลัง ประเภทเครื่องสักประดับชั้นคบดีแต่โบราณ สดุดมูรมินน้ำเป็นอาคารบ้านพักผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรีแต่เดิม เป็นจุดเริ่มในการเข้าไปยังบรรยากาศของสวนผลไม้ที่อนุรักษ์ไว้ มีทั้งสวนกระท้อน ทุเรียน มังคุด ขนุน มะพร้าวน้ำหอม เป็นต้น การเดินทางสามารถเดินทางเข้าถึงได้ทั้งทางบกเข้าไปตามถนนบางกรวย-ไทรน้อยแล้วเลี้ยวเข้าทำนายนนท์บุรี จะมีป้ายบอกทางตลอด หากมาจากฝั่งกรุงเทพมหานคร ให้ข้ามสะพานพระนั่งเกล้า เมื่อถึงแยกบางพลู เลี้ยวซ้ายผ่านวัดสวนแก้ว ขับไปตามทางมีป้ายบอกทางของแขวงกาทาง และทางน้ำ สามารถลงเรือหางยาวประจำเส้นทางไปคลองบางใหญ่ ออกจากทำนายนนท์บุรีทุก 20 นาที ค่าโดยสาร 7 บาท ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 นาที แหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้มีความสวยงาม และมีคุณค่าควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์ ที่ตั้งต้องเข้าซอยจากถนนหลักประมาณ 2-10 กิโลเมตร มีสภาพผิวดินเป็นคอนกรีต 2 ช่องทางจราจร อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรี 4.7 กิโลเมตร ด้านความปลอดภัย มีพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำจุดอยู่ 2 ประตูทางเข้าและบริเวณในอุทยาน มีป้ายบอกทางจากถนนสายหลักจนถึงอุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก สภาพเส้นทางภายในอุทยาน เป็นถนนคอนกรีต ตามทางเดินสลัดกับสวนและหินที่จัดไว้สวยงาม มีที่จอดรถเยอะ แต่ลานจอดเป็นหินกรวด ไม่มีหลังคา มีศูนย์ประชาสัมพันธ์บริการนักท่องเที่ยว มีป้ายบอกประวัติของสถาปัตยกรรม และความเป็นมาต่างๆ อย่างชัดเจน เปิดตั้งแต่เวลา 05.30-18.30 น.ทุกวัน มีที่นั่งพักผ่อนรองรับนักท่องเที่ยว มีห้องน้ำจำนวนมากและสะอาด ถึงขณะมีหลายจุด สภาพแวดล้อมสวยงาม เป็นระเบียบ ร่มรื่นจัดตกแต่งได้เรียบร้อย มีต้นไม้ใหญ่และจัดสวนดอกไม้ที่สวยงาม มีการวางผังจัดได้เป็นระเบียบคุณภาพของสิ่งแวดล้อมดี ไม่มีมลพิษ และปราศจากควัน มีพนักงานดูแลความสะอาด ไม่เก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชม มีแหล่งท่องเที่ยวติดกันคือ วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร

สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุงคือ ที่จอดรถ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

4) วัดสวนแก้ว

เป็นสถานที่เผยแพร่ธรรม โดยพระพิศาลธรรมพาที (พระพยอม กัลยาโณ) เป็นพระนักพัฒนา ท่านได้ริเริ่มโครงการต่างๆ ของมูลนิธิสวนแก้วเพื่อพัฒนาสังคม และคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสในสังคมจนประสบความสำเร็จ ได้แก่ โครงการร่วมโพธิ์แก้ว โครงการที่พักคนชรา โครงการซูเปอร์มาร์เก็ตผู้ยากไร้ โครงการสวนแก้วเนอร์สเซอรี่ เป็นต้น การเดินทางจากสะพานพระนั่งเกล้า ตรงไปสี่แยกไฟแดงที่ 2 เลี้ยวซ้ายเข้าถนนบางกรวย-ไทรน้อย ประมาณ 2 กิโลเมตร จะถึงวัด หรือ นั่งรถประจำทางสาย 63 จากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ที่ตั้งต้องเข้าซอยจากถนนหลักอีกไม่เกิน 2 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีต 2 ช่องการจราจร อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ประมาณ 8 กิโลเมตร ไม่มีอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะฤดูกาลใดก็ตาม ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว มีพนักงานรักษาความปลอดภัย อยู่ประจำตามจุดต่างๆ สภาพแวดล้อม มีมลพิษจากควันไอเสียรถ ไม่มีการตกแต่งมากนัก เนื่องจากจะมีของบริจาคเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่เป็นระเบียบ ไม่เก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชม ในวัดมีห้องน้ำอยู่หลายจุด แต่ละจุดประมาณ 3-4 ห้อง แยกชายและหญิง ความสะอาดอยู่ในระดับปานกลาง มีที่จอดรถทั้งลานจอดรถและบนตึก รองรับปริมาณรถได้เยอะมาก ป้ายบอกทางมีจำนวนมากทั้งถนนสายหลักและสายรอง สภาพเส้นทางภายในเป็นคอนกรีต มีร้านอาหารและเครื่องดื่มจำนวนมาก ราคาถูก มีร้านขายของที่ระลึก ร้านสะดวกซื้อ และมีที่นั่งพักผ่อนอยู่จำนวนมาก มีป้ายบอกประวัติความเป็นมาอยู่ด้านหน้าวัด แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงคือบ้านสวนศิลป์ไทยสบาย

สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง คือ ความไม่เป็นระเบียบภายในวัด ซึ่งถ้าในช่วงเทศกาล จะยังมีปริมาณนักท่องเที่ยวหนาแน่น ทำให้สภาพแวดล้อมภายในดูวุ่นวาย

5) วัดปรมย์ยิกาวาส (เกาะเกร็ด)

เป็นพระอารามหลวงชั้นโท มีอายุกว่า 200 ปี นับว่าเป็นวัดที่มีความสำคัญทั้งทางด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ท่าเรือหน้าวัดจะพบปราสาทไม้ห้ายอดซึ่งเคยเป็นที่ตั้งเหม (โคงศพมอญ) ของอดีตเจ้าอาวาส พระอุโบสถมีการตกแต่งด้วยวัสดุนำเข้าจากอิตาลี ศิลปะยุโรปแบบพระราชนิยมในรัชกาลที่ 5 เอกลักษณะของวัดนี้อีกอย่างหนึ่งคือ เจดีย์ทรงรามัญที่จำลองมาจากพระธาตุเจดีย์มูเตา ตั้งอยู่ด้านเหนือของวัดติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุบรรจุอากาศภายในวัดมีความสงบร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่และมีโต๊ะม้าหิน อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีการตกแต่งและแยกสัดส่วนไว้อย่างเป็นระเบียบ มีห้องน้ำและถังขยะรองรับไว้อยู่หลายจุดบริการอยู่ใกล้กับชุมชนมาก วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคน ยังคงมีความเป็นวิถีชีวิตเดิมๆ ที่มีความ

เอื้อเพื่อแผ้วแผ่ระหว่างคนในชุมชนและวัด มีป้ายประวัติความเป็นมาต่างๆ มีไว้สำหรับผู้สนใจในการศึกษาอย่างละเอียด โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดูแล มีพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงวัตถุต่างๆ เครื่องถ้วยชามดินเผา มีสถานที่รับรองในการเข้ามาปฏิบัติธรรม สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาธรรมะ ระยะทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรีถึงวัดปรมัยยิกาวาส ประมาณ 6.5 กม. ในการเดินทางมายังวัดปรมัยยิกาวาส ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากวัดตั้งอยู่ที่เกาะ จึงทำให้เดินทางโดยทางน้ำได้ทางเดียวเท่านั้น โดยการเดินทางจาก รถส่วนตัว รถประจำทาง รถตู้โดยสาร แล้วลงเรือข้ามฟาก ที่มีเรือไว้ให้บริการ ไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัย ปลอดภัยจากการโจรกรรมต่างๆ ป้ายบอกทางนั้นมิให้เห็นน้อยเกินไป จะเห็นได้ในช่วงก่อนจะถึงวัดได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

6) วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร

มีประวัติความเป็นมายาวนาน ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 มีความโดดเด่นในแง่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี มีสถาปัตยกรรม ที่ได้รับอิทธิพลจากจีนร่วมด้วย โดยหน้าบันประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีสดจากประเทศจีน พระประธานในอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ความโดดเด่นของวัด คือ กำแพงวัด ที่มีลักษณะเหมือนวัดพระแก้วเพียงวัดเดียวในประเทศไทย มีคุณค่ามากในด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ ที่ตั้งต้องเข้าซอยจากถนนหลักอีกไม่เกิน 2-10 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีต 2 ช่องจราจร ระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ประมาณ 4.5 กิโลเมตร สามารถเดินทางได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี แต่จะมีความเสี่ยงภัยต่อน้ำท่วมในช่วงฤดูฝน ระยะห่างจากชุมชนในบริเวณนั้นไม่เกิน 1 กิโลเมตร มีป้ายบอกทางเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ถนนสายหลักและสายรอง มีที่จอดรถเป็นจำนวนมาก แต่ในบางลานจอด มีลักษณะเป็นพื้นดินและอยู่กลางแจ้ง มีป้ายบอกประวัติความเป็นมาในจุดต่างๆ ภายในวัด มีร้านขายเครื่องดื่ม และมีที่นั่งพักผ่อนเพื่ออำนวยความสะดวก มีห้องน้ำบริการเป็นจำนวนมาก ถึงขณะนี้ยังเป็นจำนวนมาก มีร้านจำหน่ายอาหารปลา สำหรับผู้ที่ต้องการให้อาหารปลา บริเวณวังมัจฉาริมแม่น้ำเจ้าพระยา สภาพธรรมชาติทั่วไป มีต้นไม้เป็นจำนวนมาก มีการตกแต่งที่เป็นระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งมีการวางผังของสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีคุณภาพของสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ดี ไม่มีค่าธรรมเนียมในการเข้าชม แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ติดกันคือ อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก

สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ ที่จอดรถ โดยถ้าอยู่ในช่วงวันสำคัญทางศาสนา จะมีปริมาณรถหนาแน่นและไม่เพียงพอ อีกทั้งยังผลให้เกิดฝุ่น ที่มาจากลานจอดรถที่มีพื้นเป็นดินด้วย

7) บ้านครุมนตรี ตราโมท ดุริยางคศิลป์ (บ้านโสมส่องแสง)

ครุมนตรีเป็นคีตกวี 5 แผ่นดิน มีชีวิตอยู่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ถึง รัชกาลที่ 9 เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาดุริยางคศิลป์ด้านดนตรีไทย ประจำปี พ.ศ.2528 ได้ประพันธ์เพลงไว้มากกว่า 200 เพลงรวมทั้งบทร้องอีกจำนวนมาก ซึ่งทายาทของท่านได้อนุรักษ์บ้านหลังนี้ไว้เพื่อเป็นแหล่งศึกษาชีวิตของศิลปิน ที่มีคุณความดีและนำสัจธรรมทางพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย สมถะ ซึ่งสถานที่แห่งนี้เป็นแหล่งรวมผลงานเพลงแสดงชีวิตประวัติของท่าน รวมทั้งข้าวของเครื่องใช้ในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ปัจจุบันลูกหลานของท่านก็ยังอาศัยอยู่ในบ้านหลังนี้ แต่ได้จัดบางส่วนไว้เพื่อทำพิพิธภัณฑ์ของครุมนตรี ตราโมท โดยในทุกวันเสาร์-อาทิตย์ จะมีการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยให้กับผู้สนใจทั่วไปอีกด้วย ที่ตั้งเข้าซอยพิชัยนันท 2 จากถนนติวานนท์ไม่เกิน 2 กิโลเมตร ผิวถนนเป็นคอนกรีต 2 ช่องการจราจร มีระยะห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรี 1.2 กิโลเมตร มีระยะห่างจากชุมชนใกล้เคียงบริเวณนั้นไม่เกิน 1 กิโลเมตร สามารถเดินทางเข้าถึงได้อย่างสะดวก เพราะมีรถประจำทางผ่านถนนติวานนท์ ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวนี้ อยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัยของทางเข้า-ออก สถานที่ตั้งไม่เป็นอุปสรรคในการท่องเที่ยวไม่ว่าจะฤดูกาลใดๆ ด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ดี มีการตกแต่งด้วยต้นไม้พันธุ์หายาก และมีบ่อปลาขนาดใหญ่ มีการวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ความสะอาดในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี มีจุดรถในร่มแต่ไม่มากนัก มีป้ายบอกประวัติความเป็นมาได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน มีที่นั่งพักผ่อน ห้องน้ำสะอาดแต่มีจำนวนน้อย ถึงขณะนี้ไม่มากนัก ไม่เก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชม เพียงแต่จะต้องมีการนัดหมายในการเข้าชมล่วงหน้า แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงคือ พิพิธภัณฑ์และศูนย์อบรมการแพทย์แผนไทย

สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข คือ ควรมีการทำป้ายบอกทาง เนื่องจากปัจจุบันไม่มีป้ายบอกทาง และที่จอดรถน้อยเกินไป

8) บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย

เป็นสปาในสวนเพื่อการพักผ่อน มีกิจกรรมการเรียนการสอนวาดภาพศิลปะ และมีห้องประชุม มีโสมสเตย์ สำหรับผู้ต้องการพักค้างคืน มีความโดดเด่นด้านศิลปวัฒนธรรม สถานที่นี้มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวทางด้านศิลปะ โดยจะมีรูปภาพต่างๆ ของจิตรกรผู้เป็นเจ้าของสถานที่จัดแสดง ทำให้สถานที่แห่งนี้ มีคุณค่าที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์ ที่ตั้งเข้าซอยจากถนนหลักอีกไม่เกิน 2 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรังแคบ มีระยะห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ประมาณ 8.6 กิโลเมตร สามารถเดินทางเข้าถึงได้เส้นทางเดียว ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ ระยะทางความไกลจากชุมชนบริเวณนั้นอยู่ไม่เกิน 1-3.9 กิโลเมตร มีป้ายบอกทางอยู่บริเวณถนนใหญ่สังเกตได้ง่าย แต่มีเพียง 2 จุดเท่านั้นอยู่

บริเวณหน้าปากซอย มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอยู่หน้าแหล่งท่องเที่ยว เวลาเปิดทำการ 09.00-18.00 น. มีร้านอาหารและเครื่องดื่มของชาวบ้านบริเวณนั้น แต่ภายในสวนศิลป์ไทยสบายก็มีร้านอาหารแพให้บริการ มีที่นั่งพักผ่อนเป็นจำนวนมาก ร่มรื่น มีการจัดสวนและต้นไม้ใหญ่เป็นจำนวนมาก คุณภาพของสิ่งแวดล้อมบริเวณนั้นอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่มีความเป็นธรรมชาติ ความสะอาดในภาพรวมดีมาก ห้องน้ำสะอาดดีมากแต่มีจำนวนน้อย ไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียมเข้าชม แต่มีค่าบริการของการนวดสปาและบริการพื้นฐานอื่นๆ ของบ้านสวนศิลป์ไทยสบาย แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ติดกัน คือ สวนอำไพ ซึ่งเป็นสวนผลไม้ในหลากหลายประเภทของจังหวัดนนทบุรี และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คือ วัดสวนแก้ว

สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ ที่จอดรถ เส้นทางกรเข้า-ออก และป้ายบอกทางที่ชัดเจน ควรจะมีบนถนนสายหลักและสายรอง

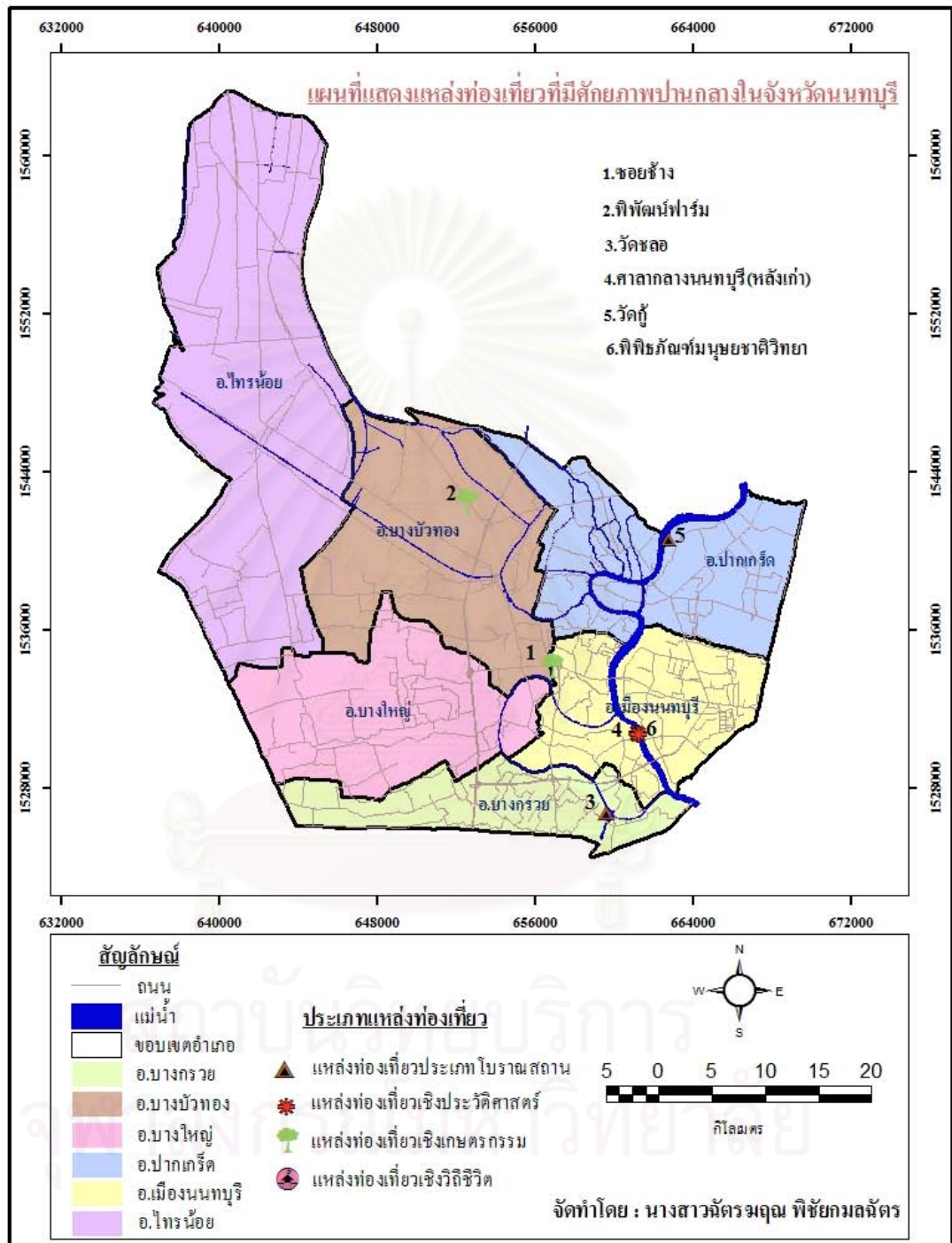
9) สวนทิพย์ (สวนอาหาร)

เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ลักษณะเป็นสวนพันธุ์ไม้ต่างๆ ในวรรณคดี มีศาลาทรงไทยสำหรับนั่งพักผ่อน ภายในบริเวณสวนและริมทำนบน้ำบรรยากาศร่มรื่นสวยงามแบบไทยๆ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาด้านตะวันออก ที่ตำบลบางพูด ถนนสุขา ประชาสรรค์ 2 (ถนนวัดกู่) อำเภอปากเกร็ด มีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติในช่วงฤดูฝนเล็กน้อย สวนทิพย์มีการสร้างขึ้นประมาณ พ.ศ. 2541 แหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ มีการสะท้อนถึงศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของเรือนไทยประยุกต์ มีความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวเพราะมีต้นไม้ มีการจัดสวน บรรยากาศร่มรื่น มีการวางผังภายในแหล่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ต้องเข้าซอยจากถนนหลักไปอีกประมาณไม่เกิน 2 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง 2 ช่องการจราจร ระยะห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรีประมาณ 7.6 กิโลเมตร มีระยะห่างจากแหล่งชุมชนบริเวณนั้นไม่เกิน 1 กิโลเมตร สามารถเดินทางเข้าถึงได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ถ้าทางถนนสามารถเข้า-ออกได้ 2 เส้นทาง จากถนนติวานนท์ และถนนแจ้งวัฒนะ มีป้ายบอกทางอยู่บริเวณถนนสายหลักและถนนสายรอง สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยวดีมาก มีที่นั่งพักผ่อนเป็นจำนวนมาก ร่มรื่น มีห้องน้ำที่สะอาดและมีเป็นจำนวนมาก มีถึงขยะเป็นจำนวนมาก มีคุณภาพของสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีที่จอดรถในร่มจำนวนมาก เวลาทำการ 11.00 ถึง 23.00 น. เป็นร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม รวมทั้งมีบริการจัดเลี้ยงเป็นหมู่คณะ แล้วในกรณีใช้บริการอาหารเป็นหมู่คณะ สามารถจัดการแสดงรำไทยให้ชมได้ ไม่เก็บค่าธรรมเนียมเข้าชม ส่วนค่าบริการของอาหารและเครื่องดื่มมีราคาค่อนข้างสูง แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คือ วัดกู่

สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ ราคาอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อเกิดแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาลิ้มลองรสชาติอาหารในสวนทิพย์แห่งนี้

5.2.2.2 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง

รูปที่ 5.4 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลางในจังหวัดนนทบุรี

1) ซอยข้าง

เป็นตลาดไม้ดอกไม้ประดับ ที่มีการสร้างขึ้นเมื่อไม่นานนัก เป็นแหล่งรวมของพันธุ์ไม้ นานาชนิด ที่ตั้งอยู่ติดถนนใหญ่ 6-10 ช่องจราจร เป็นถนนคอนกรีต มีระยะห่างจากศาลากลาง จังหวัดนนทบุรี ประมาณ 7.2 กิโลเมตร และมีระยะห่างจากชุมชนไม่เกิน 1-3.9 กิโลเมตร สามารถ เดินเข้าถึงได้สะดวกในหลากหลายเส้นทาง มีความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปาน กลาง ไม่มีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ แต่ในฤดูฝนอาจจะไม่ค่อยสะดวกมากนัก ในการเดินเลือก ซื้อต้นไม้และในช่วงวันหยุดอาจมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยอะ ทำให้เลือกซื้อไม่สะดวก สภาพเส้นทาง ภายในแหล่งท่องเที่ยวเป็น 2 ช่องจราจร เดินชมร้านต่างๆ ได้อย่างสะดวก รวมทั้งรถสามารถสวน ทางกันได้ มีที่จอดรถในร่มจำนวนมาก เปิดบริการทุกวัน มีร้านอาหารและเครื่องดื่มบริการในบาง ร้านที่ขายต้นไม้ มีที่นั่งพักผ่อนอยู่ไม่มากนัก ห้องน้ำสามารถเข้าได้ตามร้านขายต้นไม้ต่างๆ ถึงขยะ มีอยู่บ้างตามหน้าร้านแต่ไม่มากนัก มีบริการรับออกแบบและตกแต่งสวน สภาพธรรมชาติทั่วไปอยู่ใน เกณฑ์ดี มีการตกแต่งไว้อย่างสวยงาม การวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเป็น ระเบียบ มีต้นไม้เยอะ ทำให้อากาศดี ไม่มีค่าธรรมเนียมในการเข้าชม ส่วนราคาของที่ระลึกจำพวก ต้นไม้มีราคาถูกมาก ส่วนราคาอาหารและเครื่องดื่มเป็นราคาปกติทั่วไป แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คือ สวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย) วัดเพลง(โบสถ์สี่ชมพู)

สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง คือ ไม่มีป้ายบอกทาง ทั้งถนนสายหลักและสายรอง ห้องน้ำมี ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ ถึงขยะมีจำนวนน้อยเกินไป

2) พิพิธภัณฑ์ (ผักปลอดสารพิษ)

เป็นศูนย์รวมผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษและผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัดนนทบุรี สามารถชมการผลิตพืชผักและไม้ผลแบบเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรือนผลิตพืชผักแบบไฮโดรโปนิก (ไร้ดิน) มีหลังคาแบบเปิดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย อยู่ติดถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี เป็นถนน คอนกรีต 6-10 ช่องจราจร ระยะห่างจากศาลากลางนนทบุรีประมาณ 15 กิโลเมตร มีระยะห่าง จากชุมชนบริเวณนั้นไม่เกิน 1-3.9 กิโลเมตร สามารถเดินทางได้อย่างสะดวกเพราะติดถนนใหญ่ มี รถประจำทางวิ่งผ่าน มีความหลากหลายของเส้นทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งไม่มีความเสี่ยง ต่อภัยธรรมชาติ แต่ในฤดูฝน อาจจะไม่สามารถเดินชมแปลงผักได้ สภาพแวดล้อมภายในแหล่ง ท่องเที่ยวนั้น ไม่ค่อยมีต้นไม้ใหญ่และการตกแต่งมากนัก เนื่องจากแหล่งเที่ยวนี้อยู่ริมถนนทำ ให้มีมลพิษทางอากาศจากไอเสียและเสียงดังจากรถที่วิ่งผ่าน มีที่นั่งพักผ่อนจำนวนน้อย อยู่บริเวณ ด้านหน้าร้านจำหน่ายผักปลอดสารพิษ มีที่จอดรถไม่มากนักและไม่มีหลังคา ห้องน้ำมีจำนวนมาก และสะอาด ถึงขยะมีในบางจุดแต่สังเกตเห็นได้ง่าย เปิดเวลา 09.00 ถึง 18.00 น. ไม่มี ค่าธรรมเนียมในการเข้าชม ราคาของที่ระลึกถูก เพราะเป็นสินค้า OTOP

สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ ที่จอดรถ ถึงขยะ ป้ายบอกทาง และที่นั่งพักผ่อน

3) วัดชลอ

ตั้งอยู่ที่ตำบลวัดชลอ วัดนี้มีประวัติความเป็นมา ตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยา วัดชลอถูกปล่อยให้รกร้างว่างเปล่ามาโดยตลอด เพิ่งจะมีพระภิกษุมารำพร้า ในรัชกาลที่ 3 หรือรัชกาลที่ 4 สิ่งที่น่าสนใจในวัดนี้คือ โบสถ์เรือหงส์ใหญ่ที่สุดในโลก เริ่มก่อสร้างใน พ.ศ.2526 โดยหลวงพ่อวัดชลอ หรือท่านพระครูนนทปัญญาวิมล ได้เล่าถึงนิมิตเห็นเรือหงส์ลอยมาอยู่หน้าโบสถ์หลังเก่า (โบสถ์ที่มีลักษณะเหมือนเรือสำเภา) จึงได้เริ่มลงมือก่อสร้าง สถานที่แห่งนี้จึงมีคุณค่าควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์ ที่ตั้งอยู่ติดถนน 2 ช่องการจราจร เป็นถนนลาดยาง ระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรีประมาณ 6.6 กิโลเมตร และอยู่ในชุมชน สามารถเดินทางได้ในหลายลักษณะ มีรถประจำทางผ่านหน้าวัด ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัยเพราะเป็นพื้นที่วัด มีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติในช่วงฤดูฝนเพราะด้านหลังวัดอยู่ติดกับคลองบางกรวย ความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่จะมีมลพิษของควันรถยนต์เพราะอยู่ในบริเวณชุมชน ป้ายบอกทาง มีตามถนนสายหลักและสายรอง มีที่จอดรถจำนวนมากแต่ไม่มีหลังคา มีร้านบุขาวัตถุมงคล มีที่นั่งพักผ่อน อยู่บริเวณรอบโบสถ์แต่ไม่มากนัก มีรถเข็นขายอาหารและเครื่องดื่ม เพราะอยู่ติดโรงเรียน ห้องน้ำจำนวนน้อยและต้องเดินเข้าไปไกล มีถังขยะวางเป็นจุดจำนวนมาก ความร่มรื่นภายในวัดมีต้นไม้ไม่เยอะ มีการตกแต่งของโบสถ์เรือหงส์เท่านั้น ส่วนบริเวณอื่นไม่มีการตกแต่งเท่าไรพียง ความสะอาดโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ไม่มีค่าธรรมเนียมในการเข้าชม ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีราคาปกติ ส่วนของที่ระลึกพวกวัตถุมงคลแล้วแต่จิตศรัทธา แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คือ วัดเพลง(ร้าง) และวัดอื่นๆ บริเวณนั้นอีกมากมาย

สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ ประตูทางเข้าออกแคบ ไม่มีป้ายบอกประวัติความเป็นมา ที่นั่งพักผ่อนและห้องน้ำมีจำนวนน้อย

4) ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)

สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นเรือนปั้นหยา ด้านหน้าก่อปูนเป็นสถาปัตยกรรมแบบยุโรป มีลวดลายตกแต่งด้านหน้า ที่สวยงาม ซึ่งทางกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนโบราณสถานแห่งชาติ ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายที่สถานที่แห่งนี้ ไม่มีการเปิดใช้งานและไม่มีการบูรณะซ่อมแซม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเรือนปั้นหยา นี้ มีศักยภาพที่จะพัฒนาใช้งานในลักษณะต่างๆ ได้ ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาและติดถนน 2 ช่องการจราจร เป็นถนนลาดยาง จึงทำให้สามารถเดินทางได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ระยะห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรีประมาณ 3.3 กิโลเมตร อยู่ในชุมชน ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวในด้านเส้นทางการเข้าออกมีขนาดถนนเล็กเกินไป มีพนักงาน

รักษาความปลอดภัย ตรวงบริเวณทางเข้าเพียงแค่จุดเดียว ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวใน ด้านเส้นทางทางเข้าออกนั้น มีขนาดถนนเล็กเกินไป มี ที่ตั้งมีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติในฤดูฝน มี ป้ายบอกทางน้อย สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีการพัฒนา มีที่จอดรถอยู่ภายนอกรั้ว ของแหล่งท่องเที่ยวนี้ ไม่มีป้ายบอกประวัติความเป็นมา เปิดทำการในวันเวลาราชการ มีรถเข็นขาย อาหารและเครื่องดื่ม เพราะอยู่ติดโรงเรียนและแหล่งชุมชน ราคาไม่แพง ไม่มีร้านขายของที่ระลึก สภาพธรรมชาติไม่มีต้นไม้ ไม่มีการตกแต่งของแหล่งท่องเที่ยว การวางผังของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ใน ระดับปานกลาง ไม่เก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชม แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ติดกัน คือ พิพิธภัณฑ์ มนุษยชาติวิทยา

สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง คือ หองน้ำ ถังขยะ ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน ป้ายบอกประวัติ และ ป้ายบอกทาง สภาพแวดล้อมควรมีการประดับตกแต่งด้วยต้นไม้ให้ร่มรื่นมากกว่านี้

5) วัดกู่

วัดนี้ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ในอดีตนั้น บริเวณริมแม่น้ำหน้าวัดเป็นจุดที่เรือพระที่นั่งของ สมเด็จพระนางเจ้าสุภัทราภาวดีรัตน พระมเหสีในรัชกาลที่ 5 ประสูติอุบัติเหตุเรือล่มก่อน สิ้นพระชนม์ ภายในโบสถ์หลังเก่ามีภาพจิตรกรรมฝาผนังแบบมอญ ซึ่งเป็นภาพเขียนสีน้ำมัน เรื่องราวพุทธประวัติ วิหารประดิษฐานพระนอนองค์ใหญ่ และด้านข้างวิหารก็เป็นที่เก็บเรือพระที่ นิ่งของพระนางเจ้าสุภัทราภาวดีรัตนที่อัปปาง ซึ่งชาวบ้านได้ทำการกู้ขึ้นมา ระยะทางในการเข้าถึง จากศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ถึง วัดกู่ประมาณ 8 กิโลเมตร มีช่องทางการจราจร 2 ช่องทาง การจราจร สามารถใช้เวลาเดินทางได้ประมาณครึ่งชั่วโมง การเดินทางสามารถนั่งรถประจำทาง และมีรถสองแถวผ่านหน้าวัด จึงทำให้สะดวกในการเดินทางมายังวัดได้ และสำหรับการนำรถ ส่วนตัวมานั้น สามารถหาที่จอดรถภายในวัดได้ แต่มีไม่มากนักและไม่เป็นสัดส่วน ส่วนมากมัก จอดตามไหล่ทางภายในวัด มีป้ายบอกประวัติของวัด ในวัดไม่มีระบบรักษาความปลอดภัย จึงมี ความเสี่ยงต่อการโจรกรรม เพราะวัดกู่ได้มีการแบ่งส่วนพื้นที่วัด ให้คนในชุมชนดังกล่าวมีการตั้ง ของขาย(ตลาดนัด) มีคนมากมาย จึงเสี่ยงต่อการโจรกรรมได้ง่าย ร้านอาหารและเครื่องดื่ม จึงรวม ไปกับจุดขายของภายในวัดไปด้วย ไม่มีร้านขายของที่ระลึกหรือร้านสะดวกซื้อภายในวัด

สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ ปริมาณและความสะอาดของหองน้ำ ปริมาณของถังขยะไม่ เพียงพอ ไม่สามารถรองรับได้เท่าที่ควร

6) พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา

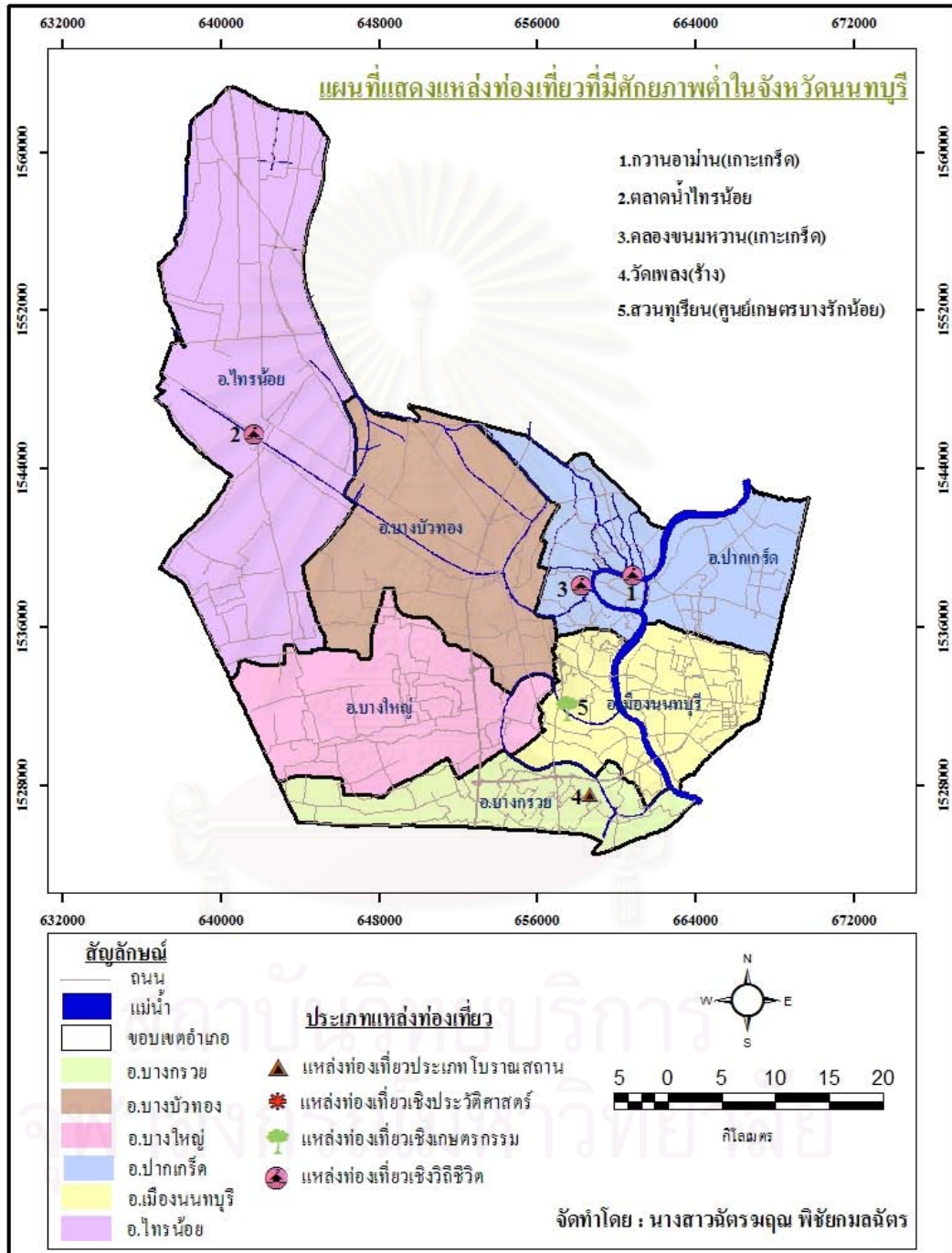
เป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ชาติแห่งแรกของไทย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2504 มีลักษณะเป็นตึก 2 ชั้น กว้าง 15 เมตร ยาว 31 เมตร ตั้งอยู่ด้านหลังศาลากลางนนทบุรี(หลังเก่า) ภายในตัวอาคารแบ่งออกเป็น 2 ชั้น โดยชั้นบนจัดเป็นที่แสดงปฐมนิยวัตถุ อาทิ พระพุทธรูปในสมัยต่างๆ และเครื่องลายครามเก่าแก่มากมาย ส่วนชั้นล่างเป็นสถานที่จัดแสดงความเป็นมาเกี่ยวกับโลก ชีวิตพืช สัตว์ มนุษย์ ศิลปะและเครื่องอุปโภค จากอดีตถึงปัจจุบัน ที่ตั้งต้องเข้าซอยจากถนนหลักประมาณ 100 เมตร ทางเข้าเป็นถนนลาดยาง แคบ สามารถเดินเข้าได้เท่านั้น นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้ในวันอังคาร-วันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น. ปิดในวันอาทิตย์-วันจันทร์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ อยู่ห่างจากศาลากลางประมาณ 3.3 กิโลเมตร สามารถเดินทางด้วยการคมนาคมที่หลากหลายเพราะอยู่ในชุมชน ทั้งรถประจำทางสาย 63 97 203 ปอ.9 ปอ.126 เรือโดยสารที่ทำน่านนท์ ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวของเส้นทางเข้า-ออกอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัย ไม่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยธรรมชาติ ในพิพิธภัณฑ์มีป้ายบอกประวัติความเป็นมา มีร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม อยู่ภายนอกแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีร้านขายของที่ระลึก สภาพธรรมชาติทั่วไป มีความสะอาดเพราะอยู่ในแหล่งชุมชน ไม่มีการตกแต่ง การวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพของสิ่งแวดล้อมบริเวณนั้น มีฝุ่นควัน มีมลพิษทางอากาศและทางเสียง ไม่เก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชม มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่ติดกันคือศาลากลางนนทบุรี(หลังเก่า)

สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง คือ ห้องน้ำ ถังขยะ ป้ายบอกทาง ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.2.2.3 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ

รูปที่ 5.5 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำในจังหวัดนนทบุรี

1) กวานอาม่าน

กวานอาม่านเป็นพิพิธภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เป็นศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชาวมอญ มีการจัดแสดงเครื่องปั้นดินเผามอญลายโบราณ เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่เก่าแก่ที่สุดในจังหวัดนนทบุรี และยังเป็นสัญลักษณ์ตราประจำจังหวัดนนทบุรีอีกด้วย กวานอาม่านนั้นมีศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่เก่าแก่ ในการปั้นเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งถือว่าเป็นอาชีพของชาวมอญ มาตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี ลายเครื่องปั้นดินเผาของที่นี่ มีลวดลายที่ประณีตสวยงาม กวานอาม่านเปิดบริการทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ ภายในกวานอาม่าน มีของที่ระลึกไว้จำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาต่างๆ ซึ่งราคาไม่แพงนัก และไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชมด้วย การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ถึง กวานอาม่านนั้นมีระยะประมาณ 6.6 กิโลเมตร โดยใช้เวลาเดินทางประมาณครึ่งชั่วโมง บริเวณใกล้เคียงกวานอาม่านนั้นยังสามารถที่จะเดินทางต่อไปยังวัดปรมัยยิกาวาสได้อีกด้วย ภายในกวานอาม่านนั้นไม่มีความเสี่ยงต่อสัตว์ร้ายและมลพิษต่างๆ สภาพพื้นผิวของกวานอาม่านเป็นถนนปูน แต่ค่อนข้างแคบ ลักษณะการเดินทางที่ไปถึงนั้นเดินทางโดยทางน้ำอย่างเดียวเท่านั้น โดยสามารถนั่งรถประจำทางรถตู้โดยสารประจำทาง รถสองแถว หรือ รถยนต์ส่วนตัวได้ แล้วลงเรือข้ามฟากที่มีไว้รองรับเพื่อบริการนักท่องเที่ยวซึ่งทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางครั้งนี้ค่อนข้างสูง สามารถเช่าจักรยานขี่รอบเกาะเกร็ดได้ คันละ 40 บาทไม่จำกัดชั่วโมง ไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัย ไม่มีที่นั่งพักผ่อน ถึงขยะจะมีอยู่ภายนอกบริเวณกวานอาม่าน ป้ายบอกทางมายังกวานอาม่าน สามารถพบเห็นได้ในจุดที่ขึ้นมาจากเรือและบริเวณทางเข้าชุมชนโถงอ่าง คับแคบ ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ไม่มีป้ายบอกประวัติความเป็นมาไว้รองรับให้ทราบ สำหรับร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านสะดวกซื้อ สามารถหาซื้อได้บริเวณใกล้เคียงกับกวานอาม่าน

2) ตลาดน้ำไทรน้อย

ตลาดน้ำไทรน้อยตั้งอยู่ริมคลองพระพิมลราชา เป็นศูนย์รวมของอาหารคาวหวาน พืช ผัก และผลไม้ หลากหลายชนิดที่ชาวบ้านได้นำมาจำหน่ายตามริมฝั่งคลอง ชาวบ้านยังคงมีวิถีชีวิตของชาวนนทบุรีที่อาศัยอยู่ริมคลองอยู่ ตลาดน้ำไทรน้อยเปิดเฉพาะวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 08.00 – 17.00 น. ตลาดน้ำไทรน้อยมีสำคัญด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ถึง ตลาดน้ำไทรน้อย 26.1 กิโลเมตร และใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 45 นาที สำหรับการเดินทางไปยังตลาดน้ำไทรน้อย สามารถเดินทางไปได้ทางบกและทางน้ำ ซึ่งสามารถเลือกนั่งโดยสารรถประจำทาง มีรถสองแถวบริการ หรือรถยนต์ โดยมีสถานที่จอดรถไว้ให้บริการไว้มากมายแต่เป็นที่กลางแจ้ง ซึ่งอยู่ตรงข้ามวัดไทรใหญ่ ภายในบริเวณตลาด ถือว่ามีความปลอดภัยอยู่เกณฑ์ปานกลาง มีสุนัขเยอะ มีความซับซ้อนของ

สถานที่ ไม่ห่างจากชุมชนมากนัก บริเวณภายในตลาดน้ำไทรน้อยมีจุดบริการศูนย์ประชาสัมพันธ์ และจุดรับแจ้งเหตุ ร้านอาหารและเครื่องดื่มก็มีให้เลือกมากมายอยู่หลายร้าน ซึ่งสามารถนั่งรับประทานที่ร้านหรือนำกลับไปรับประทานได้ บรรยากาศโดยรวม มีความร่มเย็นจากฝั่งริมคลอง ที่นั่งพักผ่อนมีน้อย เนื่องจากตรงบริเวณริมฝั่งคลองนั้นมีเรือที่ขายของกินด้วย ช่วงบนบริเวณที่ขายของนั้นเป็นสัดส่วนดี คือมีการแบ่งให้ขายในฝั่งเดียวจึงทำให้สะดวกในการเลือกซื้อได้เป็นอย่างดี และราคาของอาหารและเครื่องดื่มก็ไม่แพงจนเกินไป ถึงขยะมีทุกๆ 3 เมตรโดยประมาณ สามารถเข้าไปไหว้พระในวัดไทรใหญ่ได้อย่างสะดวกเนื่องจากอยู่ติดกัน และห้องน้ำจะอยู่ในบริเวณวัด มีจำนวนไม่มากนัก

สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ ป้ายบอกทาง สภาพเส้นทางจะเป็นพื้นหินกรวดและขรุขระบ้างในบางช่วง และไม่มีป้ายบอกประวัติความเป็นมา และในจุดริมฝั่งคลองจะมีการให้อาหารปลา ซึ่งควรจะมีการดูแลให้ดี เพราะจะก่อให้เกิดความสกปรกได้ง่าย

3) คลองขนมหวาน (เกาะเกร็ด)

คลองขนมหวานยังคงมีความเป็นวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนริมฝั่งคลอง มีการสาธิตในการทำขนมหวาน เช่น ฝอยทอง และขนมไทยอื่นๆ ระยะทางจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ถึงคลองขนมหวาน ประมาณ 7.9 กิโลเมตร โดยใช้เวลาประมาณ 45 นาทีในการเดินทาง เส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สามารถเดินทางได้โดยทางน้ำเท่านั้น การเดินทางจากฝั่งนนทบุรี สามารถใช้รถประจำทาง รถตู้โดยสารประจำทาง รถสาธารณะบริการ หรือรถยนต์ส่วนตัว แล้วมาต่อเรือที่มีไว้รองรับสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ที่ท่าเรือข้ามฟาก ความปลอดภัยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ไม่มีความเสี่ยงทั้งเรื่องโจรผู้ร้าย จากสัตว์ดุร้าย หรือ จากมลพิษต่างๆ เนื่องจากคลองขนมหวาน เป็นสถานที่กึ่งที่พักอาศัยของผู้คนแห่งนั้น สภาพแวดล้อมอยู่ในบรรยากาศร่มรื่น มีที่นั่งพักผ่อนแต่มีไม่มากนัก มีถึงขยะที่เห็นได้ชัด ห้องน้ำจะอยู่ภายในบ้าน มีจำนวนห้องน้ำไม่มากนัก คลองขนมหวานมีร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้รองรับนักท่องเที่ยว และได้จัดไว้อย่างเป็นสัดส่วน ราคาไม่แพง และไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการเข้าชมอีกด้วย

เนื่องจากการเดินทางมายังคลองขนมหวาน มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางค่อนข้างสูง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างลึก เส้นทางภายในคลองขนมหวานเป็นพื้นไม้ แคน เพราะมีการตั้งของขายเกือบเต็มพื้นที่ อาจทำให้เกิดความอึดอัดเวลามีนักท่องเที่ยวมาชมเป็นจำนวนมาก ไม่มีป้ายบอกทาง ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและไม่มีป้ายบอกประวัติความเป็นมา

4) วัดเพลง(ร้าง)

สร้างขึ้นในสมัยพระนารายณ์มหาราช มีสภาพเป็นวัดร้างมาตั้งแต่สมัยสงครามระหว่างไทยกับพม่าเมื่อคราวเสียกรุงครั้งที่ 2 โบราณสถานที่สำคัญ พระอุโบสถหลังใหญ่ ตรงมุมย่อมุมไม้สิบสองเสา ชุ่มประตูประดับลายปูนปั้นงดงาม คานไม้ตรงชุ่มประตูเป็นไม้มีลวดลายลงรักปิดทอง กนกเปลวเพลิง ฝาผนังด้านในและพระประธาน ยังมีร่องรอยจิตรกรรม เป็นลายดอกไม้ร่วงบนพื้นสีแดง สภาพอุโบสถชำรุดมาก เหลือเพียงฝาผนังทั้งสี่ด้านไม่มีหลังคา บานประตูหน้าต่างมีต้นไทรปกคลุมทั้งด้านหน้าและด้านหลังรากไทรได้ยึดฝาผนังไว้ไม่ให้พังลงมาองดูคล้ายปราสาทของขอม พระอุโบสถประดิษฐาน หลวงพ่อโต เป็นพระพุทธรูปสูง ปางมารวิชัย ทำด้วยหินทรายแดง หุ้มปูนลงรักปิดทอง พระพุทธรูปลักษณะของพระพักตร์ พระโอษฐ์ และพระเกศ เป็นพระพุทธรูปศิลปะสมัยอู่ทอง มีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพศรัทธาของผู้คนในชุมชน ไบเสมา ทำจากหินทรายแดง ตั้งอยู่ตามมุมพระอุโบสถ เหลือเพียงแท่นฐานตั้งอยู่บนฐานขาสิงห์โห่ 4 ฐาน ไบเสมาบางอันยังมีสภาพสมบูรณ์เห็นลวดลายชัดเจนและอีกหลายอันแตก หอระฆัง เป็นหอระฆังเล็กๆ ตั้งอยู่ทางขวาของพระอุโบสถ เดิมมียอดและบันได ปัจจุบันเหลือแต่เพียงซากปรักหักพัง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ที่ตั้งอยู่ลึกมากและมีการเข้าถึงลำบาก ถนนแคบเป็นลูกรัง พื้นผิวขรุขระ ระยะห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรีประมาณ 7.5 กิโลเมตร สามารถเดินทางเข้าถึงได้โดยใช้รถส่วนบุคคลเท่านั้น ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ทางเข้า-ออก มีความปลอดภัยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัยเพราะเป็นพื้นที่วัด ไม่มีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ ระยะห่างจากชุมชนบริเวณนั้นไม่เกิน 1-3.9 กิโลเมตร มีป้ายบอกทางอยู่ในเส้นทางสายรอง ใกล้บริเวณวัดสภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยวเป็นทางเดินแคบๆ และมีสวนสองข้างทางเข้า ไม่มีที่จอดรถ มีป้ายบอกรายละเอียดความเป็นมาได้ชัดเจน มีร้านขายขนมและเครื่องดื่มอยู่บริเวณหน้าวัด มีที่นั่งพักผ่อนน้อยอยู่บริเวณหน้าโบสถ์ สภาพธรรมชาติทั่วไปมีต้นไม้แต่ไม่ค่อยร่มรื่นมากนัก และไม่มี การตกแต่ง ความสะอาดในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี มีพนักงานทำความสะอาด 1 คน เป็นคนในชุมชนนั้น ไม่เก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชม ราคาของขนมและเครื่องดื่ม อยู่ในเกณฑ์ปกติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ แต่จะมีอุปสรรคทางด้านการเดินทาง แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงคือวัดชลอและวัดต่างๆในบริเวณนั้น

สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุงคือ ทางเข้า-ออก ห้องน้ำ ที่นั่งพักผ่อน ที่จอดรถ ถังขยะ และควรมี การปรับปรุงพัฒนามากกว่านี้เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่น

5) สวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย)

อยู่ตรงข้ามวัดขวัญเมือง เป็นพื้นที่ของขุนป่าไสว ทศนียเวศ เป็นสวนผลไม้ที่ปลูกผลไม้ประเภททุเรียน มังคุด มะไฟ มะม่วง สามารถเข้าเยี่ยมชมและชิมผลไม้สดๆ ได้ ใช้เวลาประมาณ

20 นาที - 1 ชั่วโมง ค่าเข้าชมคนละ 150 บาท นอกจากนี้ยังสามารถซื้อผลไม้กลับไปเป็นของฝาก ในช่วงฤดูผลไม้ ออก มีประวัติความเป็นมาอยู่คู่กับเมืองนนทบุรีมาช้านาน และมีความโดดเด่นทางด้านประเพณีที่มีการสืบทอดกันมาสู่รุ่นลูกหลาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ที่ตั้งอยู่ลึกจากถนนหลัก เข้าไปอีกประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีตแคบ มีระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรีประมาณ 6.4 กิโลเมตร สามารถเดินทางเข้าได้เพียงแค่เส้นทางเดียว ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมของเส้นทางเข้า-ออก อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัยเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเชิงวิถีชีวิต มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยธรรมชาติเพราะอยู่ติดริมคลอง เคยเกิดน้ำท่วมและทำความเสียหายมาแล้ว ระยะทางห่างจากชุมชนบริเวณนั้นไม่เกิน 1-3.9 กิโลเมตร มีป้ายบอกทางอยู่ในถนนสายรอง ส่วนบนถนนสายหลักมีให้เห็นเพียงป้ายเดียวบริเวณใกล้ซอยทางเข้าเท่านั้น สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ต่ำ มีที่จอดรถน้อย มีป้ายบอกประวัติความเป็นมาและชื่อพันธุ์ของผลไม้ต่างๆ แต่ชำรุดเสียหาย ตัวหนังสือไม่ชัดเจน สามารถเข้าชมได้ทุกฤดูกาลแต่ต้องติดต่อนัดหมายล่วงหน้า สภาพธรรมชาติทั่วไป มีต้นไม้ร่มรื่น ไม่ค่อยมีการตกแต่งเท่าไรนัก การวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับตามแต่ลักษณะการเพาะปลูกของพันธุ์ผลไม้ต่างๆ ความสะอาดในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คือ วัดเพลง(โบสถ์สี่ชมพู) และ ซอยช้าง

สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง ป้ายบอกทางบนถนนสายหลัก ป้ายบอกประวัติความเป็นมาและพันธุ์ผลไม้ ที่จอดรถ ห้องน้ำ ถึงขยะ และควรมีการตกแต่งพัฒนาให้มากกว่านี้

5.2.2.4 สรุปผล

การประเมินศักยภาพ และการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีการประเมินเป็นค่าระดับ ซึ่งแต่ละแหล่งท่องเที่ยวก็จะมีค่าที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้เมื่อได้ค่าระดับแล้ว ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มศักยภาพ โดยการแบ่งเป็น 3 กลุ่มศักยภาพคือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง และแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ จากนั้นทำการวิเคราะห์กลุ่มศักยภาพทั้ง 3 กลุ่ม โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 20 แห่ง เรียงลำดับแหล่งท่องเที่ยวตามค่าระดับในแต่ละกลุ่มศักยภาพ ซึ่งทำให้สามารถมองเห็นถึงจุดบกพร่องและความแตกต่างกันของแต่ละกลุ่มศักยภาพอย่างชัดเจน ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ที่ได้มานี้ เป็นสภาพความเป็นจริงของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่ง ที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ออกภาคสนาม เพื่อไปประเมินปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัดในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อย่างละเอียด ดังนั้นผลการวิจัยในครั้งนี้ จึงมีความน่าเชื่อถือ และสามารถที่จะนำไปส่งเสริมพัฒนา แก้ไขและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรีต่อไป

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย เรื่องการประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี โดยจะมีการกล่าวถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แนวเหตุผล วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผลการประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้

6.1 สรุปงานวิจัยและอภิปรายผล

จังหวัดนนทบุรีเป็น 1 ใน 5 ของจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา จึงมีการสั่งสมของอารยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และมีสถานที่สำคัญต่างๆมากมาย ดังจะเห็นได้จากวัดในจังหวัดนนทบุรีนั้น มีการกระจายตัวอยู่มากมาย ความโดดเด่นของการท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี คือ การได้รับการยกย่องว่า มีชื่อเสียงของสวนทุเรียน และเป็นแหล่งอารยธรรมที่สั่งสมมากกว่าหลายร้อยปี มีความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น มีวัดต่างๆ ซึ่งมีสถาปัตยกรรมที่งดงาม พิพิธภัณฑสถานทางประวัติศาสตร์มากมาย โดยเฉพาะที่เกาะเกร็ด เป็นแหล่งรวมของวัฒนธรรมที่มีการผสมผสานของวัฒนธรรมชาวไทย-มอญ มีประเพณีและวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่น่าสนใจ มีทัศนียภาพที่สวยงามของแม่น้ำเจ้าพระยา ที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะตัวทางด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน มีวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมา อีกทั้งจังหวัดนนทบุรีมีการคมนาคมที่เชื่อมต่อกับกรุงเทพมหานครได้อย่างสะดวก ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรีอย่างต่อเนื่อง

โดยการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในทุกประเภทของทั้ง 6 อำเภอในจังหวัดนนทบุรี แล้วนำมาจัดกลุ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ มีคุณค่า และมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้จะทำให้เห็นถึงความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชม ยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ซึ่งถ้าแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงหรือมีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวสูง ก็ย่อมส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชม มากกว่า

แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำหรือมีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวต่ำ ฉะนั้นแหล่งท่องเที่ยวนี้ๆ ก็จะมีโอกาสในการพัฒนามากกว่าอีกด้วย

การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ได้ใช้เทคนิคการถ่วงน้ำหนักระหว่างผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว กับการออกภาคสนามเพื่อไปประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย แล้วมีการใช้โปรแกรมคำนวณทางสถิติ หรือ SPSS (Statistic Package for Social Sciences) และโปรแกรม Microsoft Excel ก็จะสามารถทราบค่าระดับของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในที่ที่เราต้องการประเมินได้ โดยขบวนการจะเน้นการใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามทั้งหมด 3 ชุด โดยแบบสอบถามชุดที่ 1 (Q1) เป็นการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี แบบสอบถามชุดที่ 2 (Q2) เป็นการหาค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว โดยการขอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีการกำหนดเกณฑ์ดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบัน เพิ่มเติมจากงานวิจัยอื่นๆ ที่เคยผ่านมา ซึ่งจะมีมีความครอบคลุมกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน ซึ่งค่าน้ำหนักที่ได้จากงานวิจัยนี้ มีความน่าเชื่อถือมากเพราะได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกว่า 150 คน จากองค์กรด้านการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลางเขต 6 ซึ่งเป็นเขตความรับผิดชอบของจังหวัดนนทบุรี นักวิชาการและอาจารย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันการbinพลเรือน นายกเทศมนตรีจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเข้าพบค่อนข้างยากมาก เจ้าหน้าที่จากศูนย์บริการการท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการของจังหวัดนนทบุรี และผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดนนทบุรี แต่ละท่านได้ให้ข้อมูลอย่างชัดเจน เพื่อนำค่าน้ำหนักนี้ไปเป็นค่ามาตรฐานต่อไปจากนั้นกระบวนการในการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จากแบบประเมินศักยภาพชุดที่ 3 โดยเป็นการให้ค่าคะแนนปัจจัยย่อยหรือหาค่าระดับ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยอย่างละเอียด โดยการกำหนดปัจจัยย่อยทั้ง 46 ตัว จากดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวทั้ง 8 ตัว ซึ่งการกำหนดปัจจัยย่อยทั้ง 46 ตัว ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คิดอย่างละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบ เพื่อให้ครอบคลุมกับสถานการณ์ท่องเที่ยวในปัจจุบัน ตามแนวความคิดด้านการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ประกอบกับแนวความคิดทางภูมิศาสตร์ด้วย ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนค่าระดับของปัจจัยย่อย 0-4 นั้น จะมีความหมายที่ชี้เฉพาะในแต่ละข้อ เพื่อให้การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด จากการประเมินผลและวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการถ่วงน้ำหนัก ของเกณฑ์ดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวจากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งการออกภาคสนาม เพื่อประเมินศักยภาพของพื้นที่จริงในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยสามารถทราบค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่งได้ แล้วทำการแบ่งกลุ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

6.1.1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง

ผลการวิเคราะห์พบว่าจากแหล่งท่องเที่ยวที่ได้คัดเลือกมา ประเมินศักยภาพในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 20 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าระดับศักยภาพอยู่ในเกณฑ์สูง (58.75-51.57) มีทั้งสิ้น 9 แห่ง ดังนี้

- วัดชลประทานรังสฤษฎ์
- พิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย
- อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก
- วัดสวนแก้ว
- วัดปรมัยยิกาวาส (เกาะเกร็ด)
- วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร
- บ้านครุมนตรี ตราเมธ ดุริยางคศิลป์ (บ้านโสมส่องแสง)
- บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย
- สวนทิพย์ (สวนอาหาร)

6.1.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง

แหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าระดับศักยภาพระหว่าง 51.02-43.32 จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางมีทั้งหมด 6 แห่ง ดังนี้

- ซอยช้าง (ตลาดไม้ประดับ)
- พิพิธภัณฑ์ (ผักปลอดสารพิษ)
- วัดชลอ
- ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)
- วัดกู่
- พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา

6.1.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ

แหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าระดับศักยภาพระหว่าง 43.31-35.60 จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำมีทั้งหมด 5 แห่ง ดังนี้

- กวานอาม่าน (เกาะเกร็ด)
- ตลาดน้ำไทรน้อย
- คลองขนมหวาน(เกาะเกร็ด)
- วัดเพลง(ร้าง)
- สวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย)

ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี เป็น 3 กลุ่มศักยภาพสามารถสรุปการวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง (ในข้อ 6.1.1) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีและในเชิงศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ซึ่งในแต่ละแห่งนั้นจะมีการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก เข้าถึงได้อย่างหลากหลายประเภทของการคมนาคม มีความปลอดภัยในการเดินทางเข้าไปเยี่ยมชม และมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นห้องน้ำ บ่ายบอทาง ที่จอดรถ ไทโรศัพท์สาธารณะ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก ถึงขยะ รวมทั้งบริการอื่นๆ นอกจากบริการพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวในประเภทนั้นๆพืงมี ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงเหล่านี้ น่าจะมีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชมได้เป็นจำนวนมากขึ้นอีก หากได้มีการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง (ในข้อ 6.1.2) มีความสำคัญและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี รวมทั้งมีความสำคัญในด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มศักยภาพปานกลางนี้ จะมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน และบางแห่ง ได้แก่ ซอยช้างและพิพัฒน์ฟาร์ม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เพิ่งเกิดขึ้นมาไม่นานนัก ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่น่าสนใจ และมีการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก ติดบนถนนใหญ่ 10 ช่องทางการจราจร มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็น ห้องน้ำ ร้านค้าต่างๆ บริการต่างๆ ที่จอดรถ แต่เพราะค่าน้ำหนักมาตรฐานของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว ได้ให้ค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดตัวที่1) ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวไว้ 4 คะแนน ดังนั้น การถ่วงน้ำหนักครั้งนี้ ซอยช้างและพิพัฒน์ฟาร์มจึงได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวอีก 4 แห่ง คือ วัดชลอ ศาลากลางนนทบุรี(หลังเก่า) วัดกู่ พิพิธภัณฑน์มนุษยชาติวิทยา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติความเป็นมาอย่างช้านาน มีประวัติศาสตร์ที่โดดเด่นของจังหวัดนนทบุรี แต่ไม่มีการพัฒนาและส่งเสริมเท่าที่ควร ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วตัวสถานที่นั้นๆ มีความน่าสนใจ มีความสวยงามในตัวเอง เช่น ศาลากลางนนทบุรี(หลังเก่า) ได้รับรางวัลด้านสถาปัตยกรรมดีเด่น จากกรมศิลปากร แต่ไม่มีการพัฒนาปรับปรุง โดยปล่อยไว้เฉยๆ ไม่มีการใช้งาน ซึ่งที่เป็นน่าเสียดายในความสวยงามของสถาปัตยกรรม แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลางทั้ง 6 แห่งนี้ มีศักยภาพในตัวเองที่จะสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเยี่ยมชม รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะเข้าไปแก้ไขปรับปรุงในจุดบกพร่อง ที่มีเพียงเล็กน้อยนี้ให้ดีขึ้น และควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชม

แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำ (ในข้อ 6.1.3) แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนถึงความเป็นมาของวิถีชีวิตที่ยาวนาน แต่ด้วยการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆค่อนข้างไกลและลำบาก ทำให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง มีความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ประกอบกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยวไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งถ้าหน่วยงานในจังหวัดนนทบุรี และหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าไปดูแลและพัฒนา สร้างความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพต่ำทั้ง 5 แห่งนี้ ก็น่าจะสร้างรายได้ให้เศรษฐกิจของจังหวัดนนทบุรีและประเทศไทยได้ไม่น้อย เพราะเมื่อได้ยินชื่อของแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว ก็รู้สึกได้ว่าจะมีความน่าสนใจและอยากที่จะเดินทางไปเยี่ยมชม ดังนั้นถ้านักท่องเที่ยวที่เมื่อเดินทางเข้าไปเยี่ยมชมแล้ว แหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ก็จะเกิดแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมอีกครั้งได้ หรือมีการบอกต่อกับเพื่อนฝูง ญาติ หรือนักท่องเที่ยวอื่นๆ ด้วย แต่ถ้าไม่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ก็จะไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าเยี่ยมชมได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อลดความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว และควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากงานวิจัยนี้ โดยการใช้เทคนิคการถ่วงน้ำหนักของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว และตามสภาพความเป็นจริงของสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน ในการออกภาคสนามซึ่งมีประโยชน์สำหรับองค์กร หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด และระดับประเทศ ซึ่งสามารถที่จะต่อยอดเพื่อการส่งเสริมพัฒนาแก้ไข และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกเดินทางไปเยี่ยมชม โดยการนำข้อมูลการศึกษานี้ ไปเป็นประโยชน์ใช้ในการอ้างอิง ในแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีต่อไป

6.2 ข้อเสนอแนะ

1) ในอนาคต อาจมีปัจจัยทางด้านอื่นๆ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจเลือกเดินทางของนักท่องเที่ยว เพราะในปัจจุบันมีการแข่งขันทางการท่องเที่ยวสูง ดังนั้นเพื่อให้ครอบคลุมกับลักษณะของการท่องเที่ยวในทุกประเภท ในทั่วทุกมุมโลก จึงอาจจะต้องมีการศึกษาเกณฑ์ของดัชนีชี้วัดด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบันต่อไป

2) อาจมีการต่อยอด โดยการใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ต่างๆ ในการคำนวณหาค่าศักยภาพและวิเคราะห์วิกฤตความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว หรือการคำนวณหาค่าความเร่งด่วนในการพัฒนา เพื่อไปประโยชน์ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ในการวางแผนและจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกระทรวง. รายงานสรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ณ โรงแรม เเรดิสัน ถนนพระรามเก้า. กรุงเทพมหานคร, 2546.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. เอกสารประกอบคำบรรยายโครงการอบรมอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดวิชาการท่องเที่ยว ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร : กองวิชาการและฝึกอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2529.

ณัฐปรวีณ ศรีทรัพย์. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมและการอ้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวมอญ : ศึกษากรณีชุมชนมอญบ้านลัดเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

เทียนฉาย กิระนันท์. สังคมศาสตร์วิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

นพดล กรุดนาค. การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่. พัฒนบริหารศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2541.

นริศรา สอนเสาวภาคย์. การวิเคราะห์ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อเป็นที่มาของรายได้นอกภาคเกษตรกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

นวรรตน์ ตฤติยศิริ. การตลาดของธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทยซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

บุญศักดิ์ ฤกษ์สำรวจ. การประเมินผลนโยบายขององค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยว ในปีท่องเที่ยว 2543 : ศึกษาเฉพาะสำนักงาน ททท. ภาคกลางเขต 5. รายงานศึกษาปัญหาพิเศษปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2544.

ปวลี หงษ์สมบัติ. บทบาทการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ศึกษากรณี : นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

- พัชรพรรณ ภูคาพิน. ความพร้อมในการพัฒนาพื้นที่รอบเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์การวางแผนการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- ภาวินี เวชสิทธิ์นรกิจ. ศักยภาพและปัญหาของการท่องเที่ยวเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- ภิญโญ แสงแก้ว. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสำหรับประเทศไทย. จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 21 ฉบับที่ 1, 2545.
- ยุวีพรรณ แสนใจยา. แนวทางการพัฒนาไร้ชาสู่วิสาหกิจ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- รัญจวน ทองรอด และ รุ่ง กาญจนวิโรจน์. การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.
- ราณี อธิชัยกุล. ความเป็นมาและรูปแบบในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545 .
- วรรณภา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว . พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539.
- วาทรัตน์ นันทเสน. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- วิชัย เชี่ยวน้อย. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2540.
- วีรนุช (พลนิกร) ไม้ไทย. การศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการเพิ่มประสิทธิภาพของสถาบันส่งเสริมการท่องเที่ยวกับการพัฒนาทางวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : บริษัท ประชาชน จำกัด , 2541.
- สมศรี ศิริขวัญชัย. การวิเคราะห์เชิงนิเวศวิทยาวัฒนธรรมเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ : กรณีศึกษาชุมชนมอญเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.
- สมศักดิ์ ยศสูงเนิน. สภาพการใช้เชื้อเพลิงสำหรับเรือและการจัดการคมนาคมขนส่งทางน้ำของชุมชนเกาะเกร็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.

สฤษฎ์ แสงอรัญญ์. ศักยภาพและแนวทางการจัดการอุทยานแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติ อ่าวพังงา จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ข้อมูลลักษณะทางสังคมของจังหวัดนนทบุรี. [online]. 2006. แหล่งข้อมูล จาก: <http://www.nso.go.th> [2007, December 10]

สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โครงการศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพแผนลงทุนของ จังหวัดทั่วประเทศด้านการท่องเที่ยว. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

อร สีแพรว. ลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมที่สนับสนุนโครงข่ายการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา และพื้นที่ต่อเนื่อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

อาคม เกิดแสง. วิเคราะห์ศักยภาพของการพัฒนาที่อยู่อาศัยในรูปแบบโฮมสเตย์ บนเกาะเกร็ดเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

อิทธิพล ไทยกมล. ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษา ชุมชนตำบลบางหญ้าแพรก จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

อุรพรพรรณ ปรางอุดมทรัพย์. ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาชุมชนบ้านทุ่งสูง จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการ จัดการทรัพยากร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.

เอ็ด พิรมย์ (บรรณารักษ์). เกาะเกร็ด. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็น. พี. สกินพรีน ติ้งจำกัด, 2542.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Butler, R. W. The Concept of a Tourist Area Cycle of Evaluation Implications for Management of Resources. Canadian Geographer, 1980.

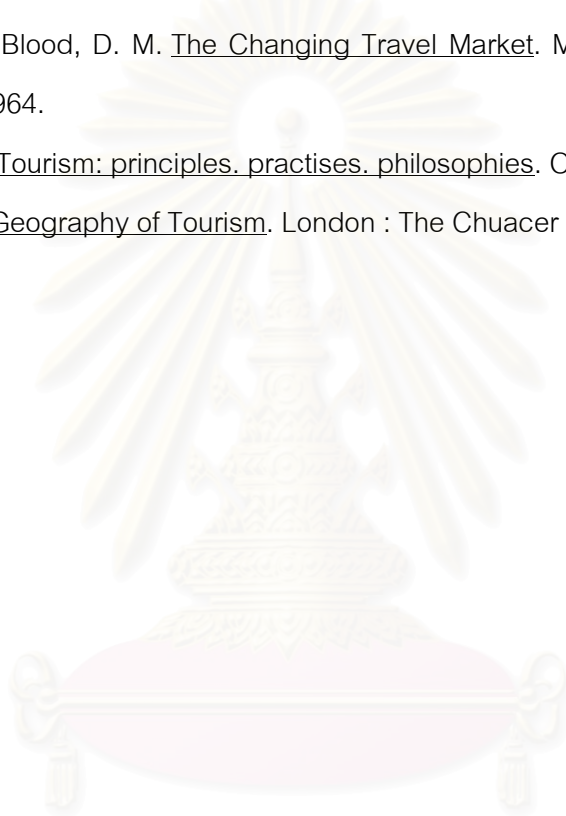
Fred Lawson , Manual Bud-Bovy. Tourism and Creation Development. Boston The Architectural Press, 1977.

Inskip, Edward. Tourism Planning : an Interated and sustainable development Approach. New York :Van Nostrand Reinhold, 1991.

Lansing , J. B., Blood, D. M. The Changing Travel Market. Midrigan : Bruan-Bramfield, Inc. , 1964.

Mcintosh, R. W. Tourism: principles. practises. philosophies. Ohio : Grid, 1972.

Robinson, H. A Geography of Tourism. London : The Chuacer Press, 1976.

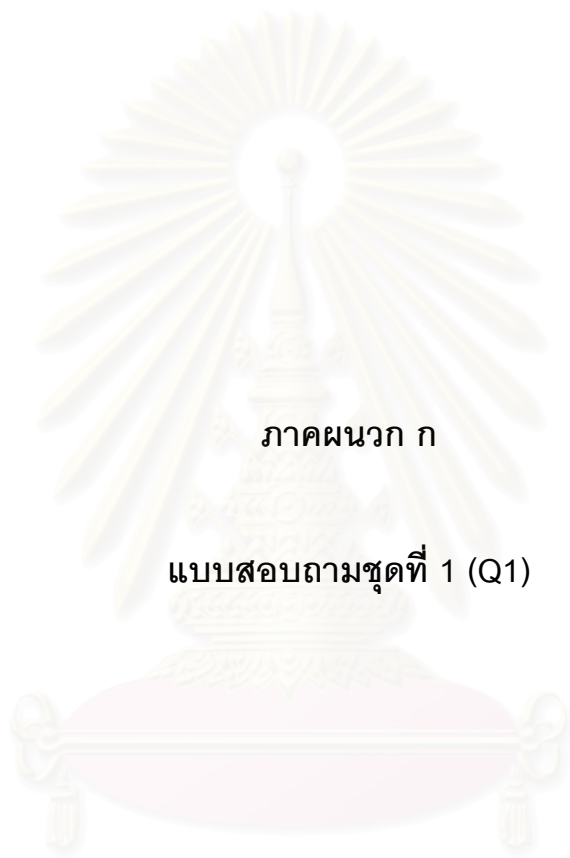
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามชุดที่ 1 (Q1)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ...../...../..... เวลา.....น.

เลขที่.....

แบบสอบถามความนิยมของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี(Q1)

เพื่อประกอบวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต

เรื่อง “การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี”

โดย นางสาวฉัตรชฎา พิชัยกมลฉัตร ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 ชื่อ ..... นามสกุล .....

1.2 ที่อยู่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี จังหวัดอื่นๆ

1.3 เพศ หญิง ชาย

1.4 อายุ 16-20 ปี 20-25 ปี
 26-30 ปี 31-35 ปี
 36-40 ปี 41- 45 ปี
 46-50 ปี มากกว่า 50 ปี

1.5 การประกอบอาชีพ

นิสิตนักศึกษา มัคคุเทศก์
 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท
 ธุรกิจส่วนตัว อื่นๆ .....

สถานที่ทำงาน .....

ตำแหน่ง .....

1.6 ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

1.7 ระดับรายได้ (โดยประมาณต่อเดือน)

ยังไม่มีรายได้ ต่ำกว่า 7,500 บาท 7,500-15,000 บาท
 15,000-30,000 บาท มากกว่า 30,000 บาท

2. ข้อมูลที่ต้องการศึกษา

ให้ท่านเลือกแหล่งท่องเที่ยว **15 แห่ง** ที่ท่านคิดว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมและน่าท่องเที่ยวมากที่สุดในจังหวัดนนทบุรี จากจำนวน 70 แห่ง **เลือกโดยใส่ตัวเลข 1-15** หน้าชื่อแหล่งท่องเที่ยว **ไม่ต้อง** จัดอันดับความชอบ **เพียงเลือกให้ครบ 15 แห่ง** ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน

☐ 1. วัดเขมาภิรตาราม	☐ 2. วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร	☐ 3. วัดโชติการาม
☐ 4. วัดโบสถ์	☐ 5. วัดราษฎร์ประคองธรรม	☐ 6. วัดชมพูเวก
☐ 7. วัดตำหนักใต้	☐ 8. วัดสังฆทาน	☐ 9. วัดปราสาท
☐ 10. วัดเสาชิงหิน	☐ 11. วัดยุคันธราวาส	☐ 12. วัดไทรใหญ่
☐ 13. วัดแก้วฟ้า	☐ 14. วัดเพลง	☐ 15. วัดโพธิ์บางโอ
☐ 16. วัดสักน้อย	☐ 17. วัดบางอ้อยช้าง	☐ 18. วัดพระเงิน
☐ 19. วัดบางไผ่	☐ 20. วัดละหาร	☐ 21. วัดสวนแก้ว
☐ 22. วัดส้มเกลี้ยง	☐ 23. วัดอัมวัน	☐ 24. วัดอินทร์
☐ 25. วัดพระนอน	☐ 26. วัดท่าบันเทิงธรรม	☐ 27. วัดกู่
☐ 28. วัดคงคา	☐ 29. วัดปราศ์หลวง (วัดหลวง)	☐ 30. วัดพิบูลเงิน
☐ 31. วัดสะแก	☐ 32. วัดกระโจมทอง	☐ 33. วัดชลอ
☐ 34. วัดชลประทานรังสฤษฎ์	☐ 35. วัดสะพานสูง	☐ 36. วัดเสนีวงศ์
☐ 37. วัดเกาะพญาเจ่ง	☐ 38. วัดนิมพิลิตุทราวาส(เกาะเกร็ด)	☐ 39. วัดเสาชิงทอง(เกาะเกร็ด)
☐ 40. วัดไผ่ล้อม(เกาะเกร็ด)	☐ 41. วัดปรมย์ยิกาวาส(เกาะเกร็ด)	☐ 42. วัดบางขุน
☐ 43. วัดแสงสิริธรรม (ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม)		☐ 44. วัดบางไกรใน

แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

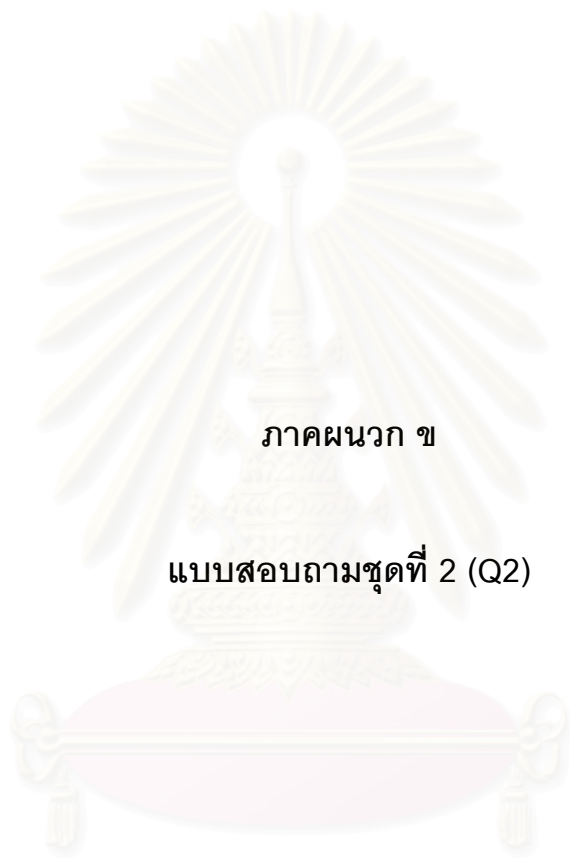
☐ 45. ตำหนักประดอม-นนทบุรี	☐ 46. ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)
☐ 47. อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	☐ 48. พิพิธภัณฑ์มนุษย์ชาติวิทยา

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

☐ 49. ศูนย์กล้วยไม้เพื่อการส่งออก	☐ 50. สวนผลไม้เกาะเกร็ด	☐ 51. สวนตาลน้อย
☐ 52. ถนนสายไม้ดอกไม้ประดับ	☐ 53. ซอยช้าง(ตลาดไม้ประดับ)	☐ 54. สวนทุเรียน(บางรักน้อย)
☐ 55. หมู่บ้านบอนสีเฉลิมพระเกียรติ(ราชินีแห่งไม้ใบ)		☐ 56. สวนเกษตรไทรน้อย
☐ 57. พิพิธภัณฑ์ส้ม(ผักปลอดสารพิษ)	☐ 58. สวนชวนชมปรีชา	☐ 59. บัววิกตอเรีย

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต

☐ 60. บ้านครุมนตรี ตราโมท	☐ 61. มูลนิธิบ้านสงเคราะห์สัตว์พิการ	☐ 62. บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย
☐ 63. สวนทิพย์	☐ 64. มูลนิธิบ้านสงเคราะห์เด็กพิการ	☐ 65. ตลาดน้ำไทรน้อย
☐ 66. บ้านทวาระประทีป(เกาะเกร็ด)	☐ 67. คลองขนมหวาน(เกาะเกร็ด)	☐ 68. กวานอาม่าน(เกาะเกร็ด)
☐ 69. สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์	☐ 70. พิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย	

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามชุดที่ 2 (Q2)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ...../...../..... เวลา.....น.

เลขที่.....

แบบสอบถามเพื่อหาคำนำหนักของดัชนีชีวิตแต่ละตัว (Q2)

โดย ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว

เพื่อประกอบวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต

เรื่อง “การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี”

โดย นางสาวฉัตรมณฑล พิชัยกมลฉัตร ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบสอบถามเพื่อหาคำนำหนักของดัชนีชีวิตแต่ละตัว โดยผู้ประเมินที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการท่องเที่ยว ในสาขาต่างๆ ที่มีความแตกต่างกัน ทางด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การงาน รวมทั้งประสบการณ์ทางด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้ได้คำนำหนักของดัชนีชีวิตแต่ละตัว ที่มีความเป็นกลางและมีมาตรฐาน เป็นที่น่าเชื่อถือมากที่สุด

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 ชื่อ ..... นามสกุล .....

1.2 อายุ ..... ปี

1.3 เพศ หญิง ชาย

1.4 ที่อยู่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี จังหวัดอื่นๆ

1.5 วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี

ปริญญาโท ปริญญาเอก

1.6 ประกอบอาชีพ .....

1.7 ตำแหน่ง .....

1.8 สถานที่ทำงาน .....

2. คำชี้แจงการให้ค่าน้ำหนักที่ใช้ในการประเมินดัชนีชี้วัดแต่ละตัว

ในส่วนนี้เป็นการกำหนดค่าน้ำหนักให้กับดัชนีชี้วัดทั้ง 8 ตัว (ดูเอกสารชี้แจงประกอบ) ว่าแต่ละตัวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของท่าน ในการเดินทางท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด โดยกำหนดให้ค่าน้ำหนักตั้งแต่ 0-4 คะแนน ดังนี้

ค่าน้ำหนัก (คะแนน)	หมายความว่า
0	ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
1	มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับต่ำ
2	มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง
3	มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับสูง
4	มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับสูงมาก

3. ผลการให้ค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดแต่ละตัว ต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว

โดยใส่เครื่องหมาย / ในช่องค่าน้ำหนัก 0-4 (ตามคำชี้แจงในข้อ 2) ผู้ประเมินสามารถให้ค่าน้ำหนักเท่ากันได้ ถ้าท่านเห็นว่าดัชนีชี้วัดตัวนั้นๆ มีค่าน้ำหนักต่อการตัดสินใจ ตามความหมายของค่าน้ำหนักในแต่ละตัว กับดัชนีชี้วัดทั้ง 8 ตัว ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยว ดังนี้

ดัชนีชี้วัด	0	1	2	3	4
1. ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว					
2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
3. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว					
4. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว					
5. สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว					
6. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว					
7. การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว					
8. ช่วงเวลาหรือฤดูกาลการท่องเที่ยว					

ขอบคุณมากค่ะ @_@

ภาคผนวก ค

แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (Q3)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกไปท่องเที่ยวสูงสุด

ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 20 แห่ง (คัดเลือกมาจากแบบสอบถามชุดที่ 1)

เพื่อประกอบวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต

เรื่อง “การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี”

โดย นางสาวฉัตรชฎา พิชัยกมลฉัตร ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่.....เวลา.....

ประเมินโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดังนี้

1. นางสาวฉัตรชฎา พิชัยกมลฉัตร .....
2. นางสาวชลธิชา สังวรนิตย์.....
3. นางสาวนิตา ธนิกกุล .....
4. นายสุวัช คำแฝด .....
5. นายจักรกฤษ ตั้งรัตนโสภณ .....
6. นายกาญจน์ ร่มพล.....

คำชี้แจงในการให้ค่าระดับที่ใช้ในการประเมินดัชนีชี้วัดแต่ละตัว

การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 20 แห่งนี้ เป็นการพิจารณาให้ค่าระดับจากปัจจัยย่อยของดัชนีชี้วัดหลักด้านการท่องเที่ยวทั้ง 8 ตัว แล้วจึงนำมาหาค่าระดับที่แท้จริงของแต่ละดัชนีชี้วัดหลัก โดยกำหนดให้มีค่าระดับในการประเมินครั้งนี้ตั้งแต่ 0-4 คะแนน และมีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ในแบบประเมินครั้งนี้ ดังนี้

- 1) เกณฑ์ที่สามารถระบุได้ ตามลักษณะความเป็นจริงของแหล่งท่องเที่ยว
- 2) เกณฑ์จากวิจารณ์ญาณของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ตามลักษณะของความพึงพอใจ

(.....ระบุชื่อแหล่งท่องเที่ยว 20 แห่ง.....)

1.ความสำคัญและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
1.1 แง่ประวัติศาสตร์ความเป็นมาและโบราณคดี	[4] มีประวัติมากกว่า 100 ปีขึ้นไป (เก่าแก่มาก) [3] มีประวัติมาประมาณ 50-99 ปี (เก่าแก่) [2] มีประวัติมาประมาณ 10-49 ปี (ปานกลาง) [1] มีประวัติมาประมาณ 5-10 ปี [0] มีประวัติน้อยกว่า 5 ปี	
1.2 แง่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี	[4] มีความสำคัญทั้งในแง่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี [3] มีโดดเด่นด้านศิลปวัฒนธรรม [2] มีโดดเด่นด้านประเพณี [1] สะท้อนถึงศิลปวัฒนธรรมหรือประเพณีเพียงเล็กน้อย [0] ไม่มีความสำคัญในแง่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี	
1.3 ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว	[4] มากที่สุด [3] มาก [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ควรปรับปรุง	
1.4 ลักษณะเด่นและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว (ในลักษณะที่คนทั่วไปรู้จัก)	[4] มากที่สุด [3] มาก [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่เด่นชัด	

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
1.5 คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์	[4] มากที่สุด [3] มาก [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มีคุณค่า	
1.6 ความสำคัญและคุณค่าในภาพรวม	[4] มากที่สุด [3] มาก [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มีความสำคัญ	

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
2.1 ตำแหน่งที่ตั้ง	[4] ติดถนนใหญ่ 6-10 ช่องการจราจร [3] ติดถนน 2-4 ช่องการจราจร [2] เข้าซอยจากถนนหลักอีกไม่เกิน 2 กิโลเมตร [1] เข้าซอยจากถนนหลักอีก 2-10 กิโลเมตร [0] อยู่ลึกมากและเข้าถึงลำบาก	
2.2 สภาพพื้นผิวการจราจร	[4] คอนกรีต [3] ลาดยาง [2] ลูกกรงหรือกรวดหิน [1] ถนนดิน [0] มีแต่ทางเท้าหรือไม่มีถนน	

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
2.3 ขนาดของถนน	[4] 6-10 ช่องการจราจร [3] 4 ช่องการจราจร [2] 2 ช่องการจราจร [1] ถนนแคบ [0] ไม่มีถนน	
2.4 ระยะทางของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจากศูนย์กลาง (ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี)	[4] ห่างจากศาลากลางไม่เกิน 10 กิโลเมตร [3] ห่างจากศาลากลางประมาณ 10-20.9 กิโลเมตร [2] ห่างจากศาลากลางประมาณ 21-30.9 กิโลเมตร [1] ห่างจากศาลากลางประมาณ 31-40.9 กิโลเมตร [0] ห่างจากศาลากลางเกิน 41 กิโลเมตรขึ้นไป	
2.5 ระยะเวลาของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจากศูนย์กลาง(ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี)	[4] ใช้เวลาเดินทางจากศาลากลางไม่เกิน 15 นาที [3] ใช้เวลาเดินทางจากศาลากลางประมาณ 15-30 นาที [2] ใช้เวลาเดินทางจากศาลากลางประมาณ 31-45 นาที [1] ใช้เวลาเดินทางจากศาลากลางประมาณ 46-60 นาที [0] ใช้เวลาเดินทางจากศาลากลางเกิน 60 นาทีขึ้นไป	
2.6 ความหลากหลายของเส้นทางเข้าถึง*	[4] มากที่สุด [3] มาก [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ควรปรับปรุง	

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
2.7 ลักษณะการคมนาคม ที่สามารถใช้เดินทางไปถึง ได้ ไล่ [/] แล้วประเมินคะแนน ☐ รถประจำทาง ☐ รถตู้โดยสารประจำทาง ☐ รถสองแถว ☐ รถตุ๊กตุ๊ก/รถสามล้อ ☐ รถส่วนตัว/รถแท็กซี่ ☐ เรือ ☐ จักรยาน ☐ รถไฟ ☐ เครื่องบิน/เฮลิคอปเตอร์ ☐ เดินเท่านั้น	[4] สามารถเดินทางได้ 4 ลักษณะขึ้นไป [3] สามารถเดินทางได้ 3 ลักษณะ [2] สามารถเดินทางได้ 2 ลักษณะ [1] สามารถเดินทางได้ 1 ลักษณะ [0] ไม่สามารถไปเข้าถึงได้	

3.ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
3.1 สภาพแวดล้อมของ เส้นทางเข้า-ออก	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ควรปรับปรุง	
3.2 มีระบบรักษาความ ปลอดภัย	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ควรปรับปรุง	

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
<p>3.3 ความปลอดภัยของสภาพที่ตั้งด้านสภาพแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว</p> <p>*ใส่ [/] แล้วประเมินคะแนน*</p> <p>[ ] มีความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย</p> <p>[ ] มีความปลอดภัยจากสัตว์</p> <p>[ ] มีความปลอดภัยจากมลพิษ</p> <p>[ ] มีความปลอดภัยจากความซับซ้อนเสี่ยงต่อการหลงทาง (มีป้ายแผนผังที่ตั้ง)</p>	<p>[4] ดีมาก</p> <p>[3] ดี</p> <p>[2] ปานกลาง</p> <p>[1] ต่ำ</p> <p>[0] ควรปรับปรุง</p>	
<p>3.4 ความปลอดภัยในการเดินทาง เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว</p>	<p>[4] ดีมาก</p> <p>[3] ดี</p> <p>[2] ปานกลาง</p> <p>[1] ต่ำ</p> <p>[0] อันตราย</p>	
<p>3.5 ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ</p>	<p>[4] ไม่เคยเกิดภัยธรรมชาติและ ไม่มีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ</p> <p>[3] เคยเกิดเฉลี่ย 5 ปี/ครั้ง</p> <p>[2] เคยเกิดขึ้นบ้างเฉลี่ย 2 ปี/ครั้ง</p> <p>[1] เกิดขึ้นบ่อยครั้งเฉลี่ยปีละครั้ง</p> <p>[0] เกิดภัยธรรมชาติขึ้นเป็นประจำ เฉลี่ยหลายครั้งภายใน 1 ปี</p>	

4. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
4.1 ระยะทางความใกล้ไกลจากชุมชนในบริเวณนั้น	[4] อยู่ในชุมชน [3] ระยะห่างไม่เกิน 1 กิโลเมตร [2] 1-3.9 กิโลเมตร [1] 4-6.9 กิโลเมตร [0] เกิน 7 กิโลเมตรขึ้นไป	
4.2 ป้ายบอกทาง *ใส่ [/] แล้วประเมิน [ ] มีบนถนนสายหลักและถนนสายรอง [ ] มีป้ายเป็นจำนวนมาก [ ] มีความชัดเจน [ ] มีขนาดที่เหมาะสม	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มีป้ายบอกทาง	
4.3 สภาพเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มีเส้นทางภายในแหล่งท่องเที่ยว	
4.4 ที่จอดรถ *ใส่ [/] แล้วประเมิน [ ] มีที่จอดรถ (1 คะแนน) [ ] ไม่มีที่จอดรถ (0 คะแนน) [ ] จอดได้เยอะ (1 คะแนน) [ ] มีหลังคา (1 คะแนน) [ ] ไม่มีหลังคา (0 คะแนน) [ ] เป็นพื้นปูน (1 คะแนน) [ ] เป็นดิน (0 คะแนน)	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มีที่จอดรถ	

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
4.5 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว *ใส่ [/] แล้วประเมิน* ☐ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ☐ จุดรับแจ้งเหตุ ☐ สถานปฐมพยาบาล ☐ บริการอินเทอร์เน็ตหรือ โทรศัพท์สาธารณะ	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มี	
4.6 ป้ายบอกประวัติความเป็นมา *ใส่ [/] แล้วประเมิน* ☐ บอกรายละเอียดครบถ้วน ☐ มีตัวหนังสือที่ชัดเจน ☐ มีขนาดที่เหมาะสม ☐ มีจำนวนมาก	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มี	
4.7 เวลาทำการ	[4] เปิดทุกวัน <u>ไม่</u> เว้นวันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ [3] เปิดทุกวัน <u>เว้น</u> วันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือตามวันเวลาที่กำหนด [2] เข้าชมได้ทุกฤดูกาล แต่ต้องติดต่อนัดหมายล่วงหน้า [1] จำกัดฤดูกาล-วัน-เวลาในการเข้าเยี่ยมชม [0] ไม่เปิดให้เข้าชม	
4.8 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม (ในลักษณะของความหลากหลายและจำนวนร้าน)	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มี	

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
4.9 ร้านขายของที่ระลึก	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มี	
4.10 ร้านสะดวกซื้อ	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มี	
4.11 ที่นั่งพักผ่อน	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มี	
4.12 ห้องน้ำ *ใส่ [/] แล้วประเมินคะแนน [ ] สะอาดมาก (2 คะแนน) [ ] สะอาด (1 คะแนน) [ ] สกปรก (0 คะแนน) [ ] มีจำนวนมาก (2 คะแนน) [ ] มีจำนวนน้อย (1 คะแนน) [ ] ไม่มีห้องน้ำ (0 คะแนน)	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มีห้องน้ำ	
4.13 ถึงชยะ	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มี	

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
4.14 บริการอื่นๆ (นอกเหนือจากบริการ พื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว ในแต่ละประเภทที่พึงมี)	[4] มีบริการอื่นอีก 4 บริการขึ้นไป [3] มีบริการอื่นอีก 3 บริการ [2] มีบริการอื่นอีก 2 บริการ [1] มีบริการอื่นอีก 1 บริการ [0] ไม่มี	

5.สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
5.1 สภาพธรรมชาติทั่วไป	[4] มีต้นไม้ร่มรื่นดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มี	
5.2 การตกแต่ง	[4] สวยงาม เป็นระเบียบดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มีการตกแต่ง	
5.3 การวางผังของสิ่งต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มีการวางผัง	

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
5.4 คุณภาพของสิ่งแวดล้อม *ใส่ [/] แล้วประเมิน [ ] ไม่มีควัน,ฝุ่น [ ] ไม่มีกลิ่นเน่าเหม็น [ ] ไม่มีมลพิษทางเสียง [ ] ไม่มีน้ำเน่า(น้ำทิ้ง)	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ควรปรับปรุง	
5.5 ความสะอาดในภาพรวม	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] สกปรกมาก	

6.ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
6.1 ค่าธรรมเนียมในการ เข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว	[4] ไม่เก็บค่าธรรมเนียมในการ เข้าชม [3] เก็บในราคาต่ำสุด [2] เก็บในราคาที่เหมาะสม [1] เก็บในราคาสูง [0] เก็บในราคาสูงมาก	
6.2 ราคาอาหารและ เครื่องดื่ม (ความพึงพอใจของราคา และบริการ)	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง	

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
6.3 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (ตามลักษณะการคมนาคมและระยะทางการเข้าถึงเฉลี่ยโดยรวม)	[4] ไม่เสียค่าใช้จ่าย [3] น้อย [2] ปานกลาง [1] ค่อนข้างสูง [0] แพงมาก	
6.4 ค่าที่พัก	[4] มีบริการที่พักฟรี [3] ราคาถูกมาก [2] ราคาปานกลาง [1] ราคาค่อนข้างสูง [0] ราคาแพงมาก/ไม่มีที่พักบริการ	
6.5 ค่าของที่ระลึก (ความเหมาะสมและความพึงพอใจ)	[4] มีของที่ระลึกแจกฟรี [3] ราคาถูกมาก [2] ราคาปานกลาง [1] ราคาค่อนข้างสูง [0] ราคาแพงมาก/ไม่มีของที่ระลึก	

7.การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว

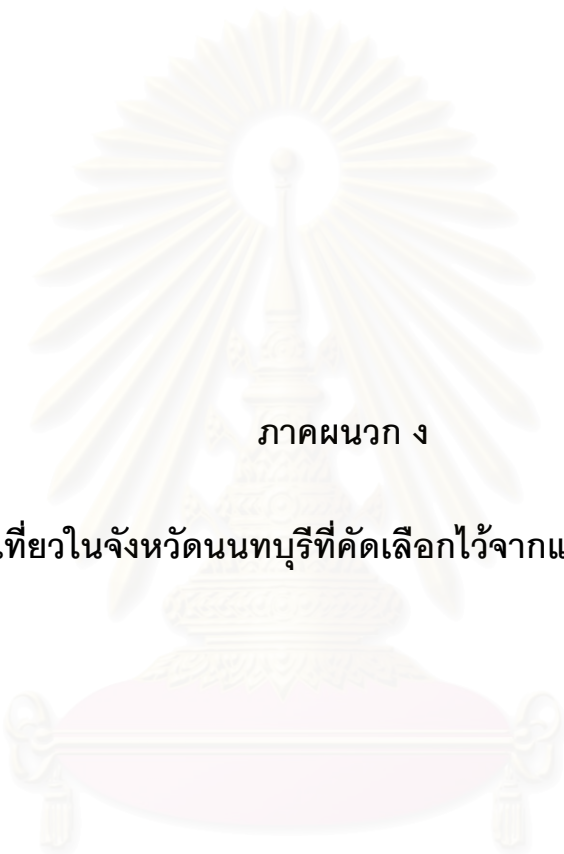
ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
7.1 มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอยู่ในบริเวณเดียวกันหรือติดกัน [ ] แหล่งท่องเที่ยวอื่นมีความสวยงามและมีชื่อเสียงมาก (2 คะแนน) [ ] เป็นแหล่งท่องเที่ยวทั่วไป (1 คะแนน) [ ] บริเวณเดียวกัน (2 คะแนน) [ ] อยู่ติดกัน (1 คะแนน)	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณเดียวกัน	

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
7.2 มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ☐ มีความสวยงามและชื่อเสียงมาก ☐ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทั่วไป ☐ มี 2 แห่งขึ้นไป ☐ มี 1 แห่ง	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง	

8. ช่วงเวลาหรือฤดูกาลการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่นำมาพิจารณา	ค่าระดับ 0-4	เหตุผลประกอบ
8.1 สภาพภูมิศาสตร์(ตำแหน่งที่ตั้ง) ในช่วงฤดูต่างๆ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการ ท่องเที่ยว *ใกล้แหล่งน้ำจะเสี่ยงต่อน้ำท่วม ในฤดูฝน*	[4] ไม่เป็นอุปสรรคในทุกฤดูกาล [3] เป็นอุปสรรคบ้างในระดับ น้อยมาก [2] เป็นอุปสรรคในระดับ ปานกลาง [1] เป็นอุปสรรคมาก [0] ไม่สามารถท่องเที่ยวได้ ใน ทุกๆฤดูกาล	
8.2 ปัจจัยอื่นๆ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการ ท่องเที่ยว *ใส่ [/] แล้วประเมิน* ☐ การคมนาคมสามารถเข้าถึงได้ในทุก ฤดูกาล (1 คะแนน) ☐ ไม่จำกัดฤดูกาลท่องเที่ยว (1 คะแนน) ☐ ฤดูฝนก็สามารถไปเยี่ยมชมได้อย่าง สะดวกสบาย (1 คะแนน) ☐ ช่วงเทศกาล ไม่มีผลกระทบต่อแหล่ง เที่ยวนั้นๆ (1 คะแนน) ☐ อื่นๆ โปรดระบุ(.....)	[4] ดีมาก [3] ดี [2] ปานกลาง [1] ต่ำ [0] ควรปรับปรุง	

ภาคผนวก ง

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีที่คัดเลือกไว้จากแบบสอบถามชุดที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน

1. วัดเขมาภิรตารามราชวรวิหาร

เป็นพระอารามหลวงชั้นโท ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ถนนพินุลสงคราม ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี สร้างสมัยกรุงศรีอยุธยา แล้วสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 ทรงปฏิสังขรณ์ โบราณสถานที่สำคัญ คือ พระอุโบสถ พระตำหนักแดง พระที่นั่งมุลมณเฑียร และพระมหาเจดีย์ ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระประธานในพระอุโบสถมีพระพุทธรูปสี่ติ มหาสาวก 80 องค์ ประดิษฐานข้างหน้า เป็นวัดธรรมยุติกาย ซึ่งในจังหวัดนนทบุรี มี วัดบางขวาง วัดผาสุกมณีจักร วัดท่าบ้นเทิงธรรม วัดยุคันธราวาส วัดราชฎ์นิยม

2. วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร

เป็นพระอารามหลวงชั้นโท ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตำบลบางศรีเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โบราณสถานที่สำคัญ คือ พระอุโบสถ ศาลาการเปรียญหลวง พระวิหารกำแพงใหญ่และป้อมปราการ (บริษัทสร้างภาพยนตร์ มักจะขออนุญาตใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์) วัดนี้สร้างขึ้นในรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระประธานในพระอุโบสถ นามว่า “พระพุทธรมหาโลกาพินนทปฏิมา” ปัจจุบันมี พระธรรมกิตติมนู เป็นเจ้าอาวาสและเจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี

3. วัดโชติการาม

ตั้งอยู่ตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2350 โดยชาวจีน 3 คน จึงมีนามว่าวัดสามจีน เจ้าพระยาโชฎีกราชเศรษฐี ได้มาทำการบูรณะเมื่อ พ.ศ.2484 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น วัดโชติการาม มีศิลปกรรมแบบจีน โบราณสถานที่สำคัญได้แก่ อุโบสถ วิหาร และเจดีย์ย่อมุมไม้ยี่สิบ

4. วัดโบสถ์

ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านกลาง ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา สร้างเมื่อ พ.ศ. 2164 โดยชาวมอญที่อพยพมาจากเมืองหงสาวดี ชื่อวัดโบสถ์นำมาจากชื่อหมู่บ้านที่ชาวมอญอพยพมาจากเมืองมอญ ประชาชนมักมาที่วัดเพื่อสักการะหลวงพ่อบ้านโพธิ์น่องในพระอุโบสถ และรูปหล่อหลวงปู่เทียน (พระครูบวรธรรมกิจ) พระเถระผู้ทรงคุณวิทยา ส่งเสริมด้านการศึกษาให้ชาวบ้าน วัดนี้ยังคงมีวิหารเก่าเหลืออยู่ 1 หลัง เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปเก่าแก่จากรามัญ คือ พระแสงอาญาสิทธิ์ และยังเก็บรักษาสิ่งสำคัญคือ ซ่างสี่เศียรและบุษบกสัมฤทธิ์สำหรับประดับเสาช้าง และรูปปั้นสุนัขป่าเหลืองด้วยตะกั่วที่เจ้าอาวาสได้รับพระราชทานมาจากรัชกาลที่ 6 เมื่อครั้งเสด็จประพาสเมือง

นนทบุรี เดินทางโดยข้ามสะพานปทุมธานีไปฝั่งตะวันออก จะมีทางแยกซ้าย ไปกลับรถใต้สะพาน เพื่อไปยังวัดซึ่งอยู่อีกฟากหนึ่งของถนน

5. วัดราษฎร์ประคองธรรม หรือวัดค้างคาว

ตั้งอยู่เลขที่ 63 หมู่ที่ 1 ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ เป็นวัดสังกัดมหานิกาย สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ.2256 เดิมชาวบ้านเรียกว่า วัดค้างคาว บริเวณด้านหน้าวัดติดคลองอ้อมนนท์ มีสวนล้อมรอบ ภายในวัดเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ (หลวงพ่อบุญรอด) และหลวงพ่อดโต (ข้าบอคง) ซึ่งมีพุทธศาสนิกชนชาวไทยและต่างชาติให้ความสนใจ ที่จะเดินทางมาเคารพสักการะ อยู่เสมอ

6. วัดชมภูเวก

สร้างขึ้นโดยชาวมอญอพยพมา ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย โบราณสถานที่สำคัญ คือ อุโบสถ เจดีย์ ภาพจิตรกรรมฝาผนังเป็นภาพพุทธประวัติและทศชาติ มีภาพพระแม่ธรณีบีบมวยผมอยู่ในซุ้มเรือนแก้วยอดแหลมที่งดงามที่สุดในประเทศไทย

7. วัดตำหนักใต้

ตั้งอยู่บนถนนสนามบินน้ำ หมู่ 4 ตำบลท่าทราย เป็นวัดเก่าแก่ ตามประวัติกล่าวว่า ก่อนที่จะสร้างวัดพื้นที่นี้เคยเป็นพลับพลาที่ประทับชั่วคราวของพระเจ้ากรุงธนบุรี สันนิษฐานว่าวิหารและหอระฆัง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2367 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 พระประธานเป็นปางมารวิชัยสมัยสุโขทัยและมีต้นโพธิ์พุทธคยาจากประเทศอินเดีย ปลูกโดยอดีตเจ้าอาวาสวัดตำหนักใต้ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2514

8. วัดสังฆทาน

ตั้งอยู่ตำบลบางไผ่ สันนิษฐานว่าเดิมชื่อวัดศาริโข สร้างขึ้นในราวสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายโดยช่างที่มีความชำนาญตามแบบลังกาในสมัยกรุงสุโขทัย ซึ่งวิเคราะห์จากหลักฐานของพุทธลักษณะจากองค์หลวงพ่อดโตและกระเบื้องเขียนชายหรือกระเบื้องหน้าอุคของหลังคาอุโบสถหลังเก่า องค์พระประธานคือหลวงพ่อดโต ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย นั่งขัดสมาธิปูนปั้น มีพุทธลักษณะและพุทธศิลป์เป็นพระพุทธรูปแบบอู่ทอง ต่อมาได้กลายเป็นวัดร้างแต่ชาวบ้านในละแวกใกล้เคียงและในที่อื่นๆ ยังคงมาสักการะบูชาองค์หลวงพ่อดโตมิได้เสื่อมคลาย ชาวบ้านจึงตั้งนิมนต์พระจากละแวกใกล้เคียงมาเพื่อถวายสังฆทาน จนเรียกกันติดปากว่า “วัดสังฆทาน” สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดได้แก่ “อุโบสถแก้ว” ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อดโต ใช้เวลาสร้าง 1 ปี 6 เดือน มี 2 ชั้น ชั้นบนเป็นที่สำหรับบวชพระภิกษุ ใช้เป็นสถานที่สวดมนต์ นั่งสมาธิ ชั้นล่างเป็นห้องรับบริจาคและ

เป็นห้องสมุด วัดนี้มีลักษณะแบบสำนักป่า มีธรรมชาติรอบข้างร่มรื่นเหมาะสำหรับผู้ประสงค์ที่จะเจริญภาวนา มีกฎแปลกกว่าที่อื่น คือ เป็นรูปเรือ มีโครงการบวชนกขัมมะ (สตรีผู้ถือศีล 8) ทุกวัน

9. วัดปราสาท

สร้างในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช หน้าบันพระอุโบสถเป็นไม้สัก สลักรูปนารายณ์ทรงครุฑ(ปัจจุบันตัวครุฑถูกขโมยไปแล้ว) เครื่องบนเป็นไม้สักประดับด้วยระยวมอญ (ตัวไม้แกะสลักทอดตัวลงมาบนหัวแปดอนหน้าจั่ว เป็นศิลปะมอญ) ตรงหุ่นนก (สามเหลี่ยม ข้างระยวมอญ) เป็นรูปราชสีห์และคชสีห์ ลักษณะทางสถาปัตยกรรมนั้นเป็นโบสถ์แบบมหาอุดไม่มีการเจาะฝาผนังเลยฐานพระอุโบสถเป็นแบบตักห้องข้างหรือห้องสำเภา (การสร้างโบสถ์แบบตักห้องข้างนั้น สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลทางสถาปัตยกรรมได้ คือ เมื่ออากาศร้อน ความร้อนจะลอยตัวขึ้นสูง อากาศเย็นจะพัดเข้าแทนที่ได้สะดวก) ภายในพระอุโบสถประดิษฐานพระประธานและพระสาวก มีภาพจิตรกรรมที่เขียนขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย โดยฝีมือของสกุลช่างชั้นสูงนนทบุรี เรียกว่าทศชาติชาดก นับว่าเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังที่เก่าแก่ที่สุดของนนทบุรี ถือว่าวัดนี้เป็นวัดหนึ่ง ที่ดำเนินการอนุรักษ์โบสถ์และศิลปกรรมได้อย่างถูกวิธี จึงทำให้เป็นแหล่งวิทยาการที่น่าสนใจของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ บนศาลาการเปรียญยังมีธรรมาสน์ที่มีอายุเก่าแก่พอกับโบสถ์ ประดับด้วยลวดลายตกแต่งอย่างสวยงาม วัดนี้จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นวัดที่มีการอนุรักษ์ศิลปกรรมได้อย่างถูกต้อง เป็นที่เชิดหน้าชูตา

10. วัดเสาชิงหิน

ตั้งอยู่ริมคลองอ้อม ตำบลเสาชิงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมชื่อว่าวัดสัก ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2310 สมเด็จพระเจ้าตากสิน ได้ยกกองทัพผ่านมาพักปักธงและเอาหินทับเสาไม่ให้ล้ม แล้วบูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ จึงเรียกว่า วัดเสาชิงหิน สิ่งที่สำคัญคือ หลวงพ่อโต ที่ศักดิ์สิทธิ์ ทำด้วยหินทรายแดง พระพุทธรูปเนื้อชินเงิน 3 องค์

11. วัดยุคนธรवास

ตั้งอยู่ที่บ้านสวนเจ้า ตำบลบางเลน สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2410 โดยสมเด็จพระสังฆราช (สาปุสสเทว) และพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) โปรดให้สร้างวัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมารามขึ้นที่กรุงเทพมหานคร และเนื่องจากมีวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่เหลือจากการก่อสร้างจำนวนหนึ่ง จึงได้นำมาสร้างวัดยุคนธรवासขึ้น เดิมชื่อ วัดยุคนธร ภายในวัดมี “พระแท่นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”

12. วัดไตรใหญ่

สร้างเมื่อ พ.ศ.2410 เดิมชื่อวัดมหานิโครธาราม ซึ่งแปลว่า “ไตร” ต่อมาได้เปลี่ยนนามเป็น “วัดไตรใหญ่” เป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่อดอกคำ พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ในสมัยอุทอง โดยมีอช่างหลวง ปางมารวิชัยหล่อด้วยโลหะ หน้าตักกว้าง 1.69 เมตร นอกจากนี้ยังมีพระมหากัจฉายะนะ แม่โพสพ และรูปหล่อของพระครูนนทพิวการ(ทิพย์) อดีตเจ้าอาวาส ฝาผนังมีจิตรกรรมเรื่องทศชาติของพระพุทธเจ้า

13. วัดแก้วฟ้า

ตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อย สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.2095 ในรัชสมัยของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในยุคกรุงศรีอยุธยาตอนต้น คือ สมเด็จพระไชยราชาธิราช เสด็จสวรรคตโดยกะทันหัน พระราชโอรสองค์ใหญ่ คือ พระแก้วฟ้า พระชนม์มายุได้ 13 พรรษา ได้รับการสถาปนาให้ทรงขึ้นครองราชย์แทนได้ 1 ปี 2 เดือน จากนั้นถูกขุนวรวงศาธิราชประหารชีวิตแล้วขึ้นครองราชย์แทน ต่อมาขุนวรวงศาธิราชถูกขุนพิเรนทรเทพจับฆ่าเอาศพไปเสียบประจาน แล้วสถาปนาพระเทียรราชา ซึ่งเป็นเชื้อพระวงศ์ของพระไชยราชาขึ้นครองราชย์แทนเป็นสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ โบราณสถานสำคัญภายในวัดแก้วฟ้า ได้แก่ พระประธาน ปางมารวิชัย เป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่ในสมัยอยุธยาตอนปลาย เรียกว่า หลวงพ่อใหญ่ มีอุโบสถหลังเก่า สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นใน พ.ศ.2114 เป็นอาคารเครื่องก่อแบบผนังรับน้ำหนัก ขนาด 5 ห้อง ฐานแอ่นโค้งทรงเรือสำเภาด้านหน้ามีฝาไล ฝาผนังหุ้มกลอง ก่ออิฐจรดตอกไม้ มีประตูด้านหน้า 2 บาน ด้านหลังเป็นผนังทึบ มีช่องเล็ก ๆ หลังพระประธาน 1 ช่อง ภายในประดิษฐานพระพุทธรูป 11 องค์ และพระอัครสาวก 2 องค์ รอบอุโบสถมีใบเสมาหินทรายแดง ลวดลายจำหลัก ตั้งอยู่บนฐานชาสิงห์ มีซุ้มทรงกุ่มข้างทวิมุข ก้ำแพงแก้วลักษณะบัวหลังเจียด บริเวณทางเข้ามีก้ำแพงเป็นหัวเสาเม็ดทรงมณฑล อยู่ทางทิศเหนือและทิศใต้ด้านละ 1 ช่อง มีมุมน้ำก้ำแพงแก้วด้านละ 4 มุม มีเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองตั้งอยู่นอกก้ำแพงแก้ว ด้านหลังอุโบสถมีเจดีย์ย่อมุมไม้ยี่สิบ ฐานสิงห์ยอดบัวตั้งอยู่ 1 องค์

14. วัดเพลง

เป็นวัดร้างที่ตั้งอยู่ริมคลองวัดสักใหญ่ สันนิษฐานตามลักษณะสถาปัตยกรรมและลายปูนบนพื้นที่ที่เหลืออยู่ว่า สร้างขึ้นในสมัยพระนารายณ์มหาราช และอาจมีสภาพเป็นวัดร้างมาตั้งแต่สมัยสงครามระหว่างไทยกับพม่า เมื่อคราวเสียกรุงครั้งที่ 2 โดยทัพพม่าจากทางใต้มีมิงมหานรธาเป็นแม่ทัพ นำทัพผ่านเมืองนนทบุรี ได้ตั้งค่ายรบสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณวัดเขมาภิรตาราม และทำการรบกับอังกฤษ ซึ่งขันอาสาไทยรบกับพม่า ผู้คนเกิดกลัว เลยหนีพม่าไป จนทำให้วัดร้าง

15. วัดโพธิ์บางไผ่

สันนิษฐานว่า สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.2310 ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์โดยกรมหลวงเสนีบริรักษ์ ในสมัยรัชกาลที่ 3 โบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ พระอุโบสถ และหอรบซังที่สวยงามที่สุดในจังหวัดนนทบุรี พระอุโบสถมีมุขประดับทั้งด้านหน้าและหลัง หน้าบันเป็นลายไม้จำหลักรูปนารายณ์ทรงครุฑ มีลายกระหนกขมวดเกี่ยวกัน เบื้องหลังมีเทพพนมและยักษ์หนุ่มผูกดวงาดกลางตัว ลวดลายงดงามแปลกตา

16. วัดสักน้อย

เป็นวัดร้าง เหลือแต่วิหารที่เก่าชำรุด วิหารวัดสักน้อยมีอายุประมาณ 100 กว่าปี ก่ออิฐถือปูน หลังคาวัดพังไปหมดแล้ว สภาพปัจจุบันทรุดโทรมมาก ไม่มีรูปแบบศิลปกรรมหลงเหลือ มีต้นไทรเถาวัลย์ขึ้นปกคลุมทั่วไปหมด เป็นศาสนสมบัติวัดร้างของกรมศาสนา พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงวงษาธิราชสนิท ได้ทรงนิพนธ์ถึงวัดสักน้อยไว้ในนิราศพระประธม พ.ศ.2377

17. วัดบางอ้อยช้าง

วัดนี้มีรอยพระพุทธรูป เป็นลักษณะที่หล่อด้วยทองสำริด ขนาด 54 นิ้ว กว้าง 19 นิ้วครึ่ง เป็นโบราณวัตถุทางศาสนาที่มีอายุเก่าแก่กว่า 200 ปี เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์สำคัญที่ชาวบ้านนิยมเคารพสักการะ รอยพระพุทธรูปวัดนี้สันนิษฐานว่า พระอิทธิพรหมทองอยู่ อดีตเจ้าอาวาสองค์แรก ท่านได้ถูกตั้งขึ้นไปทางภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก เพื่อไปหาไม้มาสร้างวัดบางอ้อยช้าง และได้ไปพบรอยพระพุทธรูปและพระศรีรัตนศาสดาร่วมกัน ท่านจึงเห็นว่าโบราณวัตถุทั้ง 2 อย่างนี้ เป็นสิ่งที่ล้ำค่าและสวยงามมาก ทั้งขาดการบำรุงรักษาท่านจึงได้อาราธนา ลงแพไม้มา แล้วนำมาประดิษฐานไว้ที่วัดบางอ้อยช้าง ใน พ.ศ.2535 พระมหาวิบูลย์ฉายา ธมมโชโต เจ้าอาวาสปัจจุบัน ได้จัดสร้างพระมณฑป เพื่อเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูป โดยมีงบประมาณที่ได้มาจากความร่วมมือทั้งกำลังทรัพย์ กำลังกาย และกำลังความคิดจากประชาชน ซึ่งเป็นพระมณฑปที่สวยงาม ตกแต่งด้วยศิลปวัฒนธรรมแบบไทยเดิม สร้างอย่างวิจิตรบรรจง มีคุณค่าเหมาะสมที่จะเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปอย่างภาคภูมิใจและสมเกียรติอย่างยิ่ง

18. วัดพระเงิน

สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ.2364 โดยผู้ริเริ่มสร้าง คือ พระอาจารย์เสือ มีหอไตรอายุประมาณ 100 ปี เป็นอาคารไม้ ตัวหอขนาด 2 ห้อง ตั้งบนคานและเสาคอนกรีตเสริมเหล็กซึ่งปักอยู่ในสระน้ำ ตัวหอไตรมีเฉลียงรอบ หลังคาเป็นชั้นซ้อน 2 ชั้น ประดับเครื่องล่ายอง ไม้จำหลักปิดทองประดับกระจก หน้าบันเป็นไม้กระดานเรียบ สภาพปัจจุบัน ไม้ผุพังไปมากพอสมควร

19. วัดบางไผ่

เป็นวัดที่สร้างขึ้นสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย โบราณสถานที่สำคัญ คือ พระอุโบสถ และวิหาร ปัจจุบันได้สร้างศาลาการเปรียญขึ้นใหม่ที่สวยงาม เป็นลักษณะคล้ายกับพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และมีการยกฐานะขึ้นให้เป็นพระอารามหลวง เมื่อ พ.ศ.2549

20. วัดละหาร

เป็นวัดที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2321 ในรัชสมัยของเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ได้ยกทัพไปตีเวียงจันทน์ แล้วกวาดต้อนเชลยศึกชาวลาวมาอยู่ที่บางบัวทอง และได้สร้างวัดขึ้น เรียกว่า "วัดลาว" มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า "วัดราชบัญญัติ" ต่อมาเรียกเพี้ยนมาเป็นวัดละหารในปัจจุบัน และวัดนี้ยังเป็นโรงเรียนสอนธรรมบาลีและปฏิบัติธรรม ของพุทธศาสนิกชน โดยมีพระราชนันท์มุนี เป็นเจ้าอาวาสและรองเจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี

21. วัดสวนแก้ว

ตั้งอยู่ถนนบางกรวย-ไทรน้อย ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีพระพยอม กัลยาโณ (พระราชธรรมนิเทศ) เป็นเจ้าอาวาส ไปวัดสวนแก้วนอกจากจะได้ฟังธรรมแล้ว ยังได้เห็นโครงการต่างๆ ที่มูลนิธิวัดสวนแก้วได้ทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ตกยาก มีซูเปอร์มาร์เก็ตเนื้ออาหาร มีสินค้าราคาถูกมากมาย เปิดบริการทุกวัน หรือถ้าท่านใดมีเฟอร์นิเจอร์ เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องเสียง โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ ที่ชำรุด สามารถนำไปบริจาคที่วัดได้ หรือจะโทร.แจ้งให้มูลนิธิไปรับของถึงที่บ้านก็ได้

22. วัดส้มเกลี้ยง

สร้างเมื่อ พ.ศ.2223 ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ภายในวัดมีอาคารเสนาสนะต่างๆ ลักษณะทั่วไปเป็นบ้านทรงไทยมีมุขทั้ง 2 ด้าน มีช่อฟ้าใบระกา ประตุน้ำต่างปิดทองลายทองพุ่มข้าวบิณฑ์

23. วัดอัมพวัน

ตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อย(ปากคลองบางม่วง) สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง เดิมชื่อว่าวัดบางม่วง โบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ หอไตรกลางน้ำ ที่สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 อาคารไม้สักทองทรงไทย มณฑปพระพุทธรูป สร้างทรงสถาปัตยกรรมแบบพม่า

24. วัดอินทร์

สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2263 ในชุมชนวัดอินทร์สมัยโบราณเป็นชุมชนขนาดใหญ่ เนื่องจากมีวัดในบริเวณแถบนี้หลายวัดและแต่ละวัดอยู่ติดๆ กัน เป็นวัดขนาดใหญ่ มีเสนาสนะงดงามแทบทุกวัด อันเป็นเครื่องหมายบ่งบอกฐานะความเป็นอยู่ที่มั่นคงของคนโบราณ ภายในอุโบสถมีพระพุทธรูปพระประธานปางมารวิชัยสร้างด้วยหินทรายแดง ฐานชุกชีอ่อนโค้งท้องสำเภา ตกแต่งด้วยผ้าพิมพ์และลายปูนปั้นอันสูงค่ายิ่ง โดยฝีมือช่างสมัยกรุงอยุธยาตอนปลาย นอกจากนี้ยังมีร่องรอยการลงรักปิดทองประดับกระจกมาก่อน แสดงให้เห็นว่าเป็นช่างชั้นสูงที่มีฝีมือเป็นเลิศในแถบนี้ อุโบสถหลังเก่าและวิหารเป็นอาคารเครื่องก่อทั้ง 2 หลัง เดิมหลังคามุงด้วยกระเบื้องเผาจากบักด้วย ไม่เคลือบสีทั้งด้านหน้าและด้านหลัง มีหลังคาซ้อน 2 ตอน หน้าบันเรียบ ไม่มีลวดลายเหมือนกันทั้ง 2 หลัง อุโบสถมีประตูเข้า 1 ประตู

25. วัดพระนอน

สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2388 โดยชาวบ้านถือเอาเหตุผลว่า วัดนี้มีพระนอนที่ศักดิ์สิทธิ์มาแต่เดิม จึงได้ขนานนามว่า “วัดพระนอน” มาจนทุกวันนี้ ในปีที่อำเภอบางใหญ่ประสบอุทกภัย บริเวณอนุสรณ์และสถานที่โดยรอบบริเวณวัดจะได้รับความเสียหายจากน้ำท่วม แต่เป็นที่น่าสังเกตและมหัศจรรย์อย่างยิ่งที่บริเวณอุโบสถของวัดพระนอนแห่งนี้ น้ำไม่ไหลท่วมสู่บริเวณอุโบสถเลย แม้แต่ในปีที่น้ำท่วมสูงสุดเมื่อ พ.ศ.2485

26. วัดท่าบันเทิงธรรม

สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2386 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้สร้างอยู่ในราชสกุล “ปราโมช” ชื่อ “คอยท่า” จึงมีชื่อว่า วัดท่าในสมัยนั้น ได้รับการทำนุบำรุง บูรณะพัฒนาให้เจริญขึ้นมาตามลำดับเริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2491 เป็นต้นมา จึงได้เพิ่มเติมนามของวัดเป็น “วัดท่าบันเทิงธรรม” มีปูชนียวัตถุ คือ รอยพระพุทธรูปจำลอง สร้างขึ้นมาตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีการสมโภชและพระปิดทองเป็นงานประจำทุกปี

27. วัดกู่

ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณริมหน้าวัดเป็นจุดที่เรือพระที่นั่งของสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระมเหสีในรัชกาลที่ 5 ประสพอุบัติเหตุเรือล่มสิ้นพระชนม์ วัดนี้สร้างในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี เป็นศิลปะแบบมอญ ภายในโบสถ์หลังเก่ามีภาพจิตรกรรมฝาผนังแบบมอญเป็นภาพเขียนสีน้ำมันเรื่องราวพุทธประวัติ วิหารประดิษฐานพระนอนองค์ใหญ่ ด้านข้างวิหารเป็นที่เก็บเรือพระที่นั่งของพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ที่ได้อัปปางลง ซึ่งชาวบ้านได้กู้ขึ้นมาและมีพระ

ตำหนักที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานที่สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์สิ้นพระชนม์ไป เมื่อคราวเรือล่ม แล้วได้อัญเชิญพระศพมาไว้ที่วัดนี้ชั่วคราว มีศาลพระนางเรือล่ม (พระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์) ซึ่งจำลองแบบมาจากศาลาจัตุรมุข ของพระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์ ที่พระราชวังบางปะอิน

28. วัดคงคา

สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.2370 ไม่ปรากฏหลักฐานที่สร้างวัด ชาวบ้านเรียกว่า "วัดโคก" เนื่องจากบริเวณวัด ในบางพื้นที่เป็นเนินสูง แต่ที่ได้นามว่า "วัดคงคา" ก็เนื่องมาจากอุโบสถของวัด และคลองบางใหญ่ มีพระประธานในอุโบสถ คือ หลวงพ่อศิลาแดง(แดง) เป็นพระพุทธรูปศิลาแดง ปิดทองคำเปลว แบบสุโขทัย สันนิษฐานว่าได้สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา ชาวบ้านเชื่อว่าน้ำมนต์อันศักดิ์สิทธิ์ของท่านจะช่วยบำบัดเป่าสิ่งเลวร้ายให้กลับกลายเป็นสิริมงคล และสามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บได้

29. วัดปราศ์หลวง

ตั้งอุโบสถของบางกอกน้อย ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าอู่ทอง พ.ศ.1904 เดิมชื่อว่า "วัดหลวง" โบราณสถานที่สำคัญ คือ พระปราศ์ ซึ่งเป็นศิลปกรรมสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น องค์พระปราศ์ก่ออิฐดินสอยอด 7 ชั้น ย่อมุมไม้ยี่สิบ ประดับลวดลายปูนปั้น สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดปราศ์หลวง" จนถึงในปัจจุบัน

30. วัดพิบูล

สร้างขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น เมื่อประมาณ พ.ศ.2374 โดยไม่ทราบนามและประวัติผู้สร้าง ต่อมาได้มีคนจีนชื่อ "ฮะ" ซึ่งเป็นต้นตระกูลไททญวนิก ได้ล่องเรือผ่านมาเห็นสภาพวัดเกิดความศรัทธาจึงได้บริจาคทรัพย์ส่วนตัว เพื่อสร้างอุโบสถขึ้นในราว พ.ศ.2521 โดยประชาชนทั่วไปมักจะเรียกว่า "วัดพิบูล" ซึ่งวัดแห่งนี้เป็นที่ประดิษฐาน หลวงพ่อพุทธโสธรจำลององค์แรกของประเทศไทย

31. วัดสะแก

สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.2035 เดิมชื่อว่า "วัดกลางคลอง" โดยสันนิษฐานว่าตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ ที่ตั้งของวัดมาแต่เดิม ไม่ปรากฏนามและประวัติของผู้สร้าง มีพระประธานปางสมาธิ สมัยอยุธยา เนื้อหินทราย นามว่า "หลวงพ่อบุทธมหามงคล" โบสถ์ก่อสร้างด้วยหินอ่อน

บานประตู หน้าต่าง เป็นไม้สักแกะสลัก ชาวบ้านนิยมศรัทธา "พระผ่องรูปเหมือนพระครูสิทธิพนนทคุณ" ด้านหลังเป็นยันต์นะคงคา ใช้ในการรักษาโรคได้

32. วัดกระโสมทอง

อุยริมคลองบางกรวย สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.1910 ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (สมเด็จพระเจ้าอยู่ทอง) สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น สิ่งที่น่าสนใจ คือ พระวิหารหลวงพ่อกู่ทอง วัดนี้เป็นวัดที่ร่วมสมัยกับวัดปราสาทหลวงที่อำเภอบางใหญ่ มีตำนานเกี่ยวข้องกับสมเด็จพระเจ้าอยู่ทองเช่นเดียวกัน เดิมเคยเป็นที่ตั้งกระโสมที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าอยู่ทอง ลักษณะพระวิหารหลวงพ่อกู่ทอง คล้ายพระอุโบสถขนาดเล็ก สามารถจุพระสงฆ์ได้ประมาณ 21 รูป ฝาผนังหนาประมาณ 80 เซนติเมตร สภาพชำรุดเหลือแต่ผนังด้านข้างกับด้านหลัง ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปสมัยอุทองยุคต้น จำนวน 3 องค์ พระพุทธรูปองค์กลางมีขนาดใหญ่เรียกว่า "หลวงพ่อกู่ทอง" คนในชุมชนมีความศรัทธาและมีความผูกพันมาก ได้ร่วมกันสละทรัพย์ที่จะสร้างพระวิหารใหม่ครอบพระวิหารเก่าไว้เป็นมรดกของชุมชนสืบไป แต่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับทางวัดที่มีความคิดเห็นในเรื่องการก่อสร้างที่ไม่ตรงกัน และคนในชุมชนต่างมีความคิดเห็นว่าเป็นเศียรของพระพุทธรูปทั้ง 3 องค์ ได้ถูกขโมยตัดเศียรไปแล้ว โดยวิธีสับเปลี่ยนนำเศียรใหม่มาต่อไว้แทน (ทำมาจากวัสดุปูนปั้นพลาสติก) เนื่องจากมีพุทธลักษณะเปลี่ยนไปไม่เหมือนกับของเดิม ตามที่มีการบันทึกรูปภาพไว้

33. วัดชลอ

วัดนี้มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศได้ทรงเสด็จทางชลมารคมา มาตามลำน้ำเจ้าพระยาผ่านจังหวัดนนทบุรี เรือมาทางคลองลาด ในปัจจุบันเรียกว่า "คลองบางกรวย" พระองค์ทรงเห็นว่า ที่ตรงนี้น่าจะมีการสร้างวัดขึ้นมาสักวัดหนึ่ง แต่เนื่องจากบริเวณนั้น ในอดีตเคยมีเรือสำเภาจากเมืองจีนล่องและจมลง มีลูกเรือล้มตายเป็นจำนวนมาก มีความเชื่อว่าเป็นที่อาถรรพ์ ในระหว่างการก่อสร้างก็มีอุปสรรคนานัปการ จึงทรงเสียดยาศิษฐานกับเทพยดาและมีพระสุบินนิมิตไปว่า ชายจีนชรามากราบทูลว่าต้องสร้างโบสถ์เป็นรูปเรือสำเภาเพื่อการแก้เคล็ด จึงทรงสร้างโบสถ์เป็นรูปเรือสำเภาขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศได้ทรงพระราชทานนามวัดดังกล่าวว่า "วัดชลอ" วัดชลอถูกปล่อยให้ร้างว่างเปล่ามาโดยตลอด เพิ่งจะมีพระภิกษุมานำพรษาในรัชกาลที่ 3 หรือ รัชกาลที่ 4 สิ่งที่น่าสนใจในวัดนี้คือ โบสถ์เรือหงส์ใหญ่ที่สุดในโลก เริ่มก่อสร้างใน พ.ศ.2526 โดยหลวงพ่อดลหรือท่านพระครูนนทปัญญาวิมล ท่านได้เล่าถึงนิมิต เห็นเรือหงส์ลอยมาอยู่หน้าโบสถ์หลังเก่า (โบสถ์ที่มีลักษณะเหมือนเรือสำเภา) จึงได้เริ่มลงมือก่อสร้าง

34. วัดชลประทานรังสฤษฎ์

ตั้งอยู่ที่ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด ริมถนนสายนนทบุรี-ห้าแยกปากเกร็ด เป็นวัดที่มีความสำคัญในแง่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ศาสนสถานแห่งนี้มีความโดดเด่นทางด้านที่เป็นสถานที่ที่เน้นการปฏิบัติธรรม ที่มีชื่อเสียงของพระเทพวิสุทธิเมธี(หลวงพ่อบัญญานันทภิกขุ) ซึ่งเป็นอดีตเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ ท่านมรณภาพ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2550 สิริรวมอายุ 96 ปี ท่านได้เผยแพร่พระพุทธศาสนาอย่างตรงไปตรงมาตามพระธรรมวินัย ซึ่งเป็นเหตุให้ท่านได้ชื่อว่าเป็นนักเทศน์ที่ยิ่งใหญ่ในสังคมไทย ทำให้วัดแห่งนี้มีชื่อเสียงและเหล่าพุทธศาสนิกชนทั่วไปมักนิยมมาฟังการปาฐกถาธรรม มีหลักคำสอนที่เข้าใจได้ง่ายและสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ท่านได้ทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจในการพัฒนาวัดแห่งนี้ ให้มีความสมบูรณ์เช่นในปัจจุบัน

35. วัดสะพานสูง

ตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด มีชื่อเดิมว่า “วัดสว่างอารมณ์” สาเหตุที่เปลี่ยนชื่อเพราะในคราวที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วัดบวรนิเวศวิหารได้เสด็จไปตรวจวัดสว่างอารมณ์ แล้วทอดพระเนตรเห็นสะพานสูงในวัดนี้ ชาวบ้านแถบนั้นเรียกกันว่า “วัดสะพานสูง” จนติดปากจึงพระราชทานนามวัดใหม่ว่า “วัดสะพานสูง” มาจนทุกวันนี้ ประชาชนทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและนักเลงพระเครื่องทั่วประเทศต่างรู้จักวัดนี้กันเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะพระเครื่องและตะกรุดของหลวงปู่เอี่ยม ซึ่งเป็นที่เลื่องลือในพุทธานุกรณอย่างยิ่ง ท่านสร้างพระปิดตาและตะกรุดมหาโสฬสมงคลไว้หาชมได้ยากในปัจจุบัน

36. วัดเสนาณรงค์

ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองเพรางาม เป็นวัดที่ร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ยืนต้นและมีสัตว์น้ำด้วย วัดนี้มีการสร้างในสถาปัตยกรรมที่มีการผสมผสานระหว่างไทย-มอญ-จีน มีความแปลกและหาชมได้ยาก สามารถชมอุทยานมหาชาติ(พระเวสสันดร) 15 กัณฑ์ รวมทั้งการขอพรจากเจดีย์ทรงรามัญที่มีชื่อว่า “เจดีย์สมปรารถนา” ซึ่งบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า

37. วัดเกาะพญาเจ่ง

ตั้งอยู่ปากคลองบางพูด(ริมแม่น้ำเจ้าพระยา) ซอยวัดกุ่ม อำเภอปากเกร็ด สร้างขึ้นประมาณ พ.ศ.2318 โดยท่านพญาเจ่งคชเสนี แต่เดิมมีชื่อว่า “วัดเกาะบางพูด” ต่อมาใน พ.ศ.2508 คุณหลวงบริรักษ์ คชเสนี ได้บูรณะขึ้นใหม่ แล้วให้ชื่อว่า “วัดเกาะพญาเจ่ง” ตามนามผู้สร้าง มีโบราณสถาน ได้แก่ อุโบสถ และจิตรกรรมฝาผนังที่สวยงามมาก

38. วัดฉิมพลีสุทธาวาส

มีโบสถ์ขนาดเล็กมีความงดงามมากและยังมีสภาพสมบูรณ์ในแบบดั้งเดิม หน้าบันจำหลักไม่เป็นรูปเทพทรงราชรถล้อมรอบด้วยลายดอกไม้ ชุ่มประตู่เป็นทรงมณฑป ชุ่มหน้าต่างแบบหน้าต่าง ยังคงเห็นความงามอยู่ และฐานโบสถ์โค้งแบบเรือสำเภา

39. วัดเสาชิงช้า

เป็นวัดเก่าเดิมชื่อว่า “วัดสวนหมาก” นอกจากเป็นที่ตั้งโรงเรียนประถมแห่งแรกของอำเภอปากเกร็ดแล้ว ทางด้านหลังโบสถ์ยังประดิษฐานเจดีย์ที่สูงที่สุดของอำเภอปากเกร็ดด้วย พระเจดีย์เป็นศิลปะแบบอยุธยา ย่อมุมไม้สิบสอง มีเจดีย์องค์เล็กเป็นบริวารโดยรอบอีก 2 ชั้น ส่วนด้านข้างโบสถ์ มีเจดีย์องค์ใหญ่อีก 2 องค์ องค์หนึ่งเป็นเจดีย์ทรงระฆังหรือทรงลังกา อีกองค์หนึ่งเป็นเจดีย์ทรงมะเฟือง ภายในโบสถ์มีลายเพดานที่สวยงาม เขียนลายทองกรวยเชิงอย่างงดงาม พระประธานเป็นพระปางมารวิชัยปูนปั้นขนาดใหญ่ คนมอญเรียกวัดนี้ว่า “เพี้ยะอาล้าต” หน้าโบสถ์มีเจดีย์ขนาดย่อม 2 องค์ รูปทรงคล้ายมะเฟืองฐานสี่เหลี่ยมย่อมุมสิบสอง ประดับลายปูนปั้น

40. วัดไผ่ล้อม

สร้างขึ้นเมื่อสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย มีโบสถ์ที่งดงามมาก ลายหน้าบันจำหลักไม่เป็นลายดอกไม้ มีคันทวยและบัวหัวเสาที่งดงามด้วยเช่นกัน คนมอญเรียกวัดนี้ว่า “เพี้ยะไต้”

41. วัดปรมัยยิกาวาส

เดิมชื่อว่า “วัดปากอ่าว” ในวัดนี้มีสิ่งที่น่าสนใจหลายอย่าง ที่ทำเรื่องหน้าวัดจะมีปราสาทไม้ห้ายอดซึ่งเคยเป็นที่ตั้งเหม(โลงศพมอญ) ของอดีตเจ้าอาวาส ตั้งตระหง่านอยู่ ส่วนพระอุโบสถมีการตกแต่งด้วยวัสดุนำเข้าจากอิตาลี ศิลปะยุโรปแบบพระราชนิยมในสมัยรัชกาลที่ 5 แต่กระนั้นพระองค์ยังคงรักษาธรรมเนียมเดิม โดยรับสั่งให้ที่นักรื้อเริ่มการสวดมนต์เป็นภาษามอญ และปัจจุบันนี้ที่นี้เป็นวัดเดียวที่ยังเก็บรักษาพระไตรปิฎกภาษามอญไว้ พระประธานในพระอุโบสถเป็นพระปางมารวิชัย ฝีมือพระหัตถ์ของพระองค์เจ้าประดิษฐานุวรการ ผู้ที่สร้างพระสยามเทวาธิราช รัชกาลที่ 5 ท่านทรงยกย่องว่าพระประธานองค์นี้งามด้วยพระพักตร์ ดูดีมีชีวิตชีวาเหมือนคนจริงๆ เอกลักษณะของมอญอีกอย่างหนึ่งในวัดนี้คือ เจดีย์ทรงรามัญ ที่ได้จำลองแบบมาจากพระธาตุเจดีย์มูเตตา ของเมืองหงสาวดี ตั้งอยู่ด้านเหนือของวัดติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งคนมอญนับถือมาก ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

พระวิหาร ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ขนาดยาว 9.50 เมตร ภาพจิตรกรรมที่เพดานจะแปลกตากว่าที่อื่น เป็นภาพลายปลูมจุลจอมเกล้า หน้าพระวิหาร

ประดับตราพระเกี้ยว ซึ่งเป็นตราประจำพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านหลังพระวิหาร ประดิษฐานพระพุทธรูปประจำจังหวัดนนทบุรี คือ “พระนันทมุนินท์” ซึ่งเป็นพระพุทธรูป ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ปางขัดสมาธิเพชรประดิษฐานอยู่ในบุษบกแบบมอญ (จองพารา) สลักโดยฝีมือช่างที่นี้ ที่มีขี้ผึ้งหน้าวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปหินอ่อน ซึ่ง “ช่างชีวจนุ” ชาวพม่าถวายให้กับรัชกาลที่ 5

พิพิธภัณฑ์วัดปร่อมัยยิกาวาส จัดแสดงวัตถุต่างๆ ที่ล้นนำมาชม ได้แก่ พระพิมพ์ เครื่องแก้ว เครื่องถ้วยชาม รวมทั้ง “เหม” (โลงศพมอญ) ที่ พ.อ.ชาติวัฒน์ งามนิยม ได้บรรจงสร้างขึ้นจนนับว่าเป็นงานศิลป์ ชิ้นเยี่ยมชิ้นหนึ่งเลยทีเดียว นับตั้งแต่การออกแบบโครงสร้าง การต่อลาย การตอกไขปลาเพื่อต่อลายบนกระดาดชอลูมิเนียม ทุกชิ้นส่วนที่นำมาประกอบเป็นเหมนี้ ล้วนแต่ต้องทำอย่างละเอียดประณีต โดยเชื่อว่าชาวมอญคงดัดแปลงลักษณะของเหมมาจากโลงของพระพุทธเจ้า ซึ่งกันสอบปากบานข้างแคบเช่นกัน (ในพิพิธภัณฑ์แสดงภาพไว้) เหมเหม่ใช้กับศพแห้ง เหมพระจะมีลักษณะพิเศษกว่าตรงที่ มีการเจาะหน้าต่างสามารถมองเห็นศพด้านในได้ เปิดทำการในวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 13.00-16.00 น. วันเสาร์-อาทิตย์เปิดเวลา 09.00-16.30 น.

42. วัดบางขนุน

สามารถชม “หินบดยา” เป็นแพทย์แผนโบราณ ลักษณะของหินบดยา จะทำเป็น 3 ชุด ชุดที่หนึ่งมีอุปกรณ์ 3 ชิ้น คือ แท่งหินบด แท่นหินรองบด และไม้สำหรับวางแท่นหินบด แท่งหินบดทำมาจากทรายสีแดงเป็นก้อนสี่เหลี่ยมยาวประมาณ 1 ฟุต หนา 1 คืบ ไม้สำหรับวางแท่นหินบดมีรูปร่างคล้ายกับตั้งนั่ง เป็นไม้เนื้อแข็ง สันนิษฐานว่าจะเป็นไม้สักเพราะมีน้ำหนักเบา ตัวมอดไม่กิน ไม่ผุกร่อน ยังมีสภาพสมบูรณ์และสามารถใช้การได้ดี วิธีการบด ใช้แรงงานคน เมื่อบดให้ละเอียดแล้ว จึงนำไปผสมเป็นตัวยา ใช้รักษาโรคภัยไข้เจ็บตามที่ต้องการได้ เมื่อประมาณ พ.ศ.2531 เจ้าอาวาสบางขนุน(ปัจจุบันมรณภาพไปแล้ว) ท่านมีความรู้เรื่องยาแผนโบราณเป็นอย่างดี เพราะที่วัดมี “สมุดไทย”(สมุดข่อย) ที่เป็นตำราแพทย์โบราณ ซึ่งที่วัดมีอยู่หลายฉบับ เช่น ตำราเจ็ดคัมภีร์ และภาพทศชาติ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ตำราแพทย์โบราณ ตำรากฎหมาย และตำราโหราศาสตร์ สร้างขึ้นประมาณสมัยรัชกาลที่ 6-7 ปัจจุบันยังเหลือเป็นบางฉบับเท่านั้น และฉบับที่นับว่าสำคัญคือ ตำราเจ็ดคัมภีร์และภาพทศชาติ นอกจากนี้ที่วัดยังมี “ธรรมาสน์” (ที่นั่งเดียวสำหรับพระสงฆ์นั่งเทศนา) ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย สีสันสวยงาม แกะสลักกลดลวดอกไม้วิจิตร

43. วัดแสงสิริธรรม (ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม)

เดิมชาวบ้านเรียกว่า “วัดขวิด” สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2327 ตรงกับตอนต้นรัชสมัยของพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พร้อมกับการสร้างกรุงเทพมหานคร แต่เมื่อพิจารณาดูโบราณสถานรอบๆ วัด เช่น

พระอุโบสถหลังเก่าและโบสถ์มาหิน สันนิษฐานว่าน่าจะมีวัดมาตั้งแต่สมัยอยุธยา เรียกว่า "วัดขวิด" ต่อมาใน พ.ศ.2334 ในสมัยรัชกาลที่ 1 โดยวัดขวิดได้รับพระราชทานวิสุงคามวาสี และเปลี่ยนชื่อเป็น "วัดแสงสิริธรรม" ตั้งแต่นั้นมา ต่อมาเมื่อวัดได้ชำรุดลง มีเจ้าสัวเนียม พ่อค้าเชื้อสายจีนจาก บางกอก ได้มาคุมการเผาอิฐ เพื่อนำไปสร้างศาสนสถานทั่วพระนคร จึงได้ทำการบูรณปฏิสังขรณ์ วัดแห่งนี้ขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง และครั้งนี้ได้บูรณะพระอุโบสถหลังเก่าที่มีมาแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ได้ประดับปูนปั้นแบบจีนตามประตูหน้าต่างของพระอุโบสถ ซึ่งเป็นแบบพระราชานิยมในสมัยนั้น การบูรณะมีขึ้นเมื่อ พ.ศ.2388 ในสมัยรัชกาลที่ 3 ซึ่งนอกจากนี้ยังมีการสร้างพระเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง อีกด้วย โบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ พระอุโบสถหลังเก่า ซึ่งปัจจุบันร้างและอยู่ในสภาพที่ชำรุดทรุดโทรมมาก (เจ้าอาวาสได้กล่าวว่า ปัจจุบันทางกรมศิลปากรได้เข้ามารับผิดชอบแล้ว แต่ยังไม่อยากให้บูรณะเลยเพราะของเก่าจะดูขลังและมีคุณค่ามากกว่า) ลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็น ศิลปะสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายถึงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ภายในพระอุโบสถมีภาพจิตรกรรมที่ลบเลือนไปมากแล้ว อาคารไม้ยังคงเหลือสภาพสมบูรณ์อยู่บ้าง ได้แก่ กุฏิเรือนไม้สักทรงไทยเดิม

โบราณวัตถุที่สำคัญได้แก่ โบสถ์มาเป็นหินทรายแดง พระประธานหน้าตักกว้าง 2.75 เมตร เป็นปูนปั้นลงรักปิดทอง ทั้งสองอย่างเป็นศิลปะสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ส่วนพระพุทธรูปเป็น ศิลปะสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ได้แก่ พระพุทธรูปประทับยืน ปางห้ามญาติ 2 องค์ หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ มีขนาดสูง 2 เมตร และมีพระพุทธรูปที่เป็นที่นับถืออย่างมากในวัด ได้แก่ พระพุทธรูปประทับนั่ง ปางมารวิชัย ขนาด 48 เซนติเมตร หล่อด้วยสัมฤทธิ์และลงรักปิดทอง ชาวบ้านเรียกว่า "หลวงพ่อดำ" เคยสูญหายและถูกขโมยไปหลายครั้งแล้วแต่ก็ได้คืนทุกครั้ง ทำให้เชื่อว่า หลวงพ่อดำ เป็นพระที่ทรงฤทธานุภาพและมีพระพุทธรูปปางสมาธิ ขนาดใกล้เคียงกับหลวงพ่อดำ ซึ่งแกะสลักด้วยไม้แล้วลงรักแดง จึงเรียกว่า "หลวงพ่อด่าง" โดยวัดแห่งนี้ตั้งอยู่ที่ถนนรัตนานิเบศร์-ตลาดท่าอิฐ ตำบลท่าอิฐ ต.ตรึมแม่น้ำเจ้าพระยา ห่างถนนรัตนานิเบศร์เพียง 3 กิโลเมตร ช่วงระหว่างสี่แยกบางบัวทองกับสะพานพระนั่งเกล้า เส้นทางรถยนต์ เข้าทางซอยท่าอิฐ จนสุดทาง หรือถ้าโดยสารรถประจำทางสาย 18 แล้วเข้าซอยไปอีกประมาณ 1.5 กิโลเมตร มีตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาตรงข้ามกับเกาะเกร็ด ซึ่งเป็นโครงการที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้ผลิตสินค้ารอบบริเวณวัด และที่เกาะเกร็ด ได้มีโอกาสนำสินค้ามาแสดงและจัดจำหน่ายสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยว เปิดทุกวันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดราชการ เวลา 06.00-17.00 น.

44. วัดบางไกรใน

ตั้งอยู่ริมคลองบางไกรนอก อำเภอบางกรวย ได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 118 ตอนพิเศษ 127 ง วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ.2544 วัดบางไกรใน สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น แต่เดิมชื่อว่า “วัดนายไกร” เป็นอนุสรณ์ให้แก่นายไกรทงโบราณสถานที่สำคัญภายในวัดบางไกรใน ได้แก่ อุโบสถ ก่ออิฐฉาบปูนเรียบ มีมุขพาไล โครงสร้างไม้ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง หน้าบันเป็นไม้สักฉลุลวดลาย ที่บานประตูด้านหน้ามีภาพเขียนสี รูปทวารบาลถืออาวุธด้ามยาว และฉากหลังได้เขียนภาพช่อดอกพุดตานใบเทศไว้ ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นปางสมาธิ มีพระอัครสาวกชาย-ขวาและพระพุทธรูปปางมารวิชัยข้างละองค์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

45.ตำหนักประดอม-นนทบุรี

ตั้งอยู่เลขที่ 45/5 ซอยอัคนี เป็นตำหนักหนึ่งในวังเพชรบูรณ์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์อินทราชัย เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 72 ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ผู้ทรงก่อตั้งโรงเรียนเพาะช่าง ตำหนักนี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2462 เดิมอยู่ที่สี่แยกราชประสงค์ ที่ตั้งของเซ็นทรัลเวิลด์ในปัจจุบัน แต่ได้รื้อถอนออกมา แล้วย้ายมาไว้ที่จังหวัดนนทบุรีเมื่อ พ.ศ.2527 ซึ่งเป็นตำหนักหลังแรกที่สร้างในวังเพชรบูรณ์หลังจากที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก ได้เสด็จกลับมาจากประเทศอังกฤษ แล้วทรงตั้งชื่อตำหนักตามเพลงไทยว่า “โหมโรงปฐมดุสิต” ต่อมาพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธสิริโสภา พระธิดาในสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก ได้ขอพระราชทานรื้อถอนตำหนักในบางส่วน ย้ายมาไว้ที่ซอยอัคนี บนเนื้อที่ 2 ไร่ แดงงามวงศ์วาน แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ.2527 ในการรื้อถอนนั้นต้องใส่หมายเลขลงไปบนไม้ทุกแผ่นเพื่อความแม่นยำในการนำไปประกอบชิ้นใหม่ ดังนั้นไม้ทุกชิ้นจึงเป็นของเดิมทั้งสิ้น ตำหนักประดอมนี้ สร้างด้วยไม้สักทองทาสีเทาอ่อน ประดับด้วยกระจกสีฟ้า หลังคาใช้กระเบื้องว่าว เป็นเรือนใต้ถุนสูง แบบที่พุกออาศัยในยุคที่กำลังได้รับอิทธิพลจากตะวันตก ในยุคแรกๆ แต่ยังมีหน้าต่างแบบไทยอยู่ มีการวางห้องต่างๆ ให้ต่อกันภายใต้หลังคาชั้น เพดานสูง มีบานเกล็ดหรือบานกระทุ้งตามหน้าต่างเพื่อระบายความร้อน เนื้อที่ใช้สอยอยู่ที่ชั้นสอง ประกอบด้วยห้องนอน ห้องรับแขกและห้องน้ำ แล้วยังมีห้องใต้หลังคาอยู่ชั้นสาม ใช้เป็นที่เก็บของ นอกจากนี้ระหว่างตำหนักใหญ่กับเรือนน้ำหลังเล็ก จะมีซุ้มแปดเหลี่ยมและสระบัวขนาดใหญ่ได้คั่นกลางอยู่ด้านหน้า ถัดไปเป็นตำหนักใหม่ใต้ถุนสูงเหมือนกัน แต่ไม่ได้สร้างตามแบบเดิม จุดเด่นของตำหนักใหม่ คือ ห้องโถงเปิดลายทอง ตำหนักนี้ยังใช้เป็นที่วางฮาร์ฟ(พิณฝรั่ง)ขึ้นประวัติศาสตร์ที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์อินทราชัย ได้ทรงนำมาจากอังกฤษอายุกว่า 100 ปี

46.ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ใกล้กับท่าบ้านนนท์ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 ลักษณะของตัวอาคารเป็นเรือนปั้นหยา ด้านหน้าก่อปูนเป็นสถาปัตยกรรมแบบยุโรป มีลวดลายตกแต่งด้านหน้าที่สวยงาม กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนให้เป็นโบราณสถานแห่งชาติ และเคยได้รับรางวัลดีเด่นทางด้านสถาปัตยกรรมอีกด้วย

47. อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก

สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2539 กรมธนารักษ์เป็นผู้จัดสร้างขึ้นด้วยงบประมาณ 900 ล้านบาท เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี และเพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน อีกทั้งเป็นศูนย์รวมของพันธุ์ไม้น้ำ ไม้ชายน้ำ พืชสวน และสัตว์น้ำชนิดต่างๆ ที่ตั้งอยู่ติดกับวัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร มีเนื้อที่ประมาณ 100 ไร่ อาคารที่เป็นจุดเด่น คือ วิมานสราญนวมินทร์ เป็นพลับพลาโถงเครื่องยอดแหลม ก่อสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคาลดชั้นยอดแหลมทรงมณฑป ประดับด้วยฉัตร 3 ชั้น เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงเครื่องยศของประเภทอาคารชั้นสูง ที่บริเวณริมน้ำจากท่าเรือรับเสด็จ เป็นส่วนของอาคารพลับพลาที่ประทับโถงจัตุรมุขรับเสด็จ เป็นศาลาโถงหลังคาลดชั้น 4 ทิศ และศาลาบริวารทั้ง 3 หลังเป็นงานไม้เครื่องลายของรูปแบบโบราณ มีลวดลายประยุกต์ออกแบบตามฉันทลักษณ์ และใช้ไม้สักแกะสลักลงรักปิดทองค่าเปลว 100 เปอร์เซ็นต์ ประดับด้วยกระจกสีเพื่อให้เหมาะกับลักษณะของการใช้สอย ที่เป็นอาคารประกอบพิธี เปิดให้เข้าชมทุกวันระหว่างเวลา 06.00-18.00 น. โดยไม่เสียค่าธรรมเนียมในการเข้าชม

48. พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา

เป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นธรรมชาติและโบราณวัตถุแห่งแรกของประเทศไทย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2504 มีลักษณะเป็นตึก 2 ชั้น กว้าง 15 เมตร ยาว 31 เมตร ตั้งอยู่ด้านหลังศาลากลางนนทบุรี(หลังเก่า) ภายในตัวอาคารแบ่งออกเป็น 2 ชั้น โดยชั้นบนจัดเป็นที่แสดงปูชนียวัตถุ อาทิ พระพุทธรูปในสมัยต่างๆ และเครื่องลายครามเก่าแก่มากมาย ส่วนชั้นล่างเป็นสถานที่จัดแสดงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับโลก ชีวิตพืช สัตว์ มนุษย์ ศิลปะ และเครื่องอุปโภค จากอดีตถึงปัจจุบัน นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้ในวันอังคาร-วันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น. (ปิดในวันอาทิตย์-วันจันทร์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์) ไม่เสียค่าเข้าชม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

49. ศูนย์กล้วยไม้เพื่อการส่งออก

ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านใหม่ อำเภอบางใหญ่ เป็นแหล่งเพาะปลูกกล้วยไม้สกุลหวาย โดยมีสวนกล้วยไม้อยู่หลายสวนที่เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปเยี่ยมชมและเลือกซื้อพันธุ์กล้วยไม้ นานาชนิด ในทุกๆเช้าได้ โดยเกษตรกรจากสวนต่างๆ จะตัดช่อกล้วยไม้ เพื่อนำมาคัดเกรดที่ศูนย์รวบรวมของกลุ่ม แล้วบรรจุหีบห่อส่งขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

50. สวนผลไม้เกาะเกร็ด

ตั้งอยู่บริเวณ หมู่ที่ 1-5 ตำบลเกาะเกร็ด มีสวนผลไม้หลากหลายชนิด ได้แก่ สวนทุเรียน ชมพู่ มะเหมี่ยว ลิ้นจี่ มะปราง กระท้อน และสวนผลไม้อื่นๆ ผู้ที่สนใจท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบนเกาะเกร็ด สามารถเดินทางไปชมและเลือกซื้อผลไม้ได้ทุกวัน

51. สวนตาลน้อย

เป็นสวนไม้ดอกไม้ประดับ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาด้านตะวันตก ตรงข้ามกับวัดกุฎี มีพันธุ์ไม้ นานาชนิดปลูกไว้อย่างมีระเบียบสวยงาม เป็นสถานที่ที่เงียบสงบเหมาะสำหรับการพักผ่อน เปิดบริการทุกวัน เก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชมคนละ 10 บาท การเดินทางโดยเช่าเรือจากท่าหน้าปากเกร็ด ใช้เวลานั่งเรือประมาณ 20 นาที ค่าเช่าเรือประมาณ 80-100 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดของเรือ

52. ถนนสายดอกไม้

อำเภอบางใหญ่ มีการส่งเสริมการปลูกไม้ดอกไม้ประดับจนทำให้ถนนกาญจนาภิเษกที่อยู่ในพื้นที่อำเภอบางใหญ่ได้ชื่อว่าเป็น “ถนนสายดอกไม้” เนื่องจากทั้งสองข้างทางมีเหล่าพืชพันธุ์ไม้ นานาชนิด สะพรั่งด้วยสีสัน เสมือนเป็นการเชิญชวนให้ผู้พบเห็นได้แวะชื่นชมและเลือกซื้อ ในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม-มกราคม ของทุกปี อำเภอบางใหญ่ได้จัดงาน “อเมซซิ่งบางใหญ่ ถนนสายดอกไม้” ที่บริเวณห้างสรรพสินค้าใกล้ๆ เพื่อให้เกษตรกรนำไม้ดอกไม้ประดับมาจำหน่ายโดยตรง ในราคาถูกเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ไปเลือกซื้อและนำไปมอบให้แก่ญาติมิตรในเทศกาลปีใหม่ หรือในโอกาสพิเศษต่างๆ ได้

53. ซอยข้าง (ตลาดไม้ประดับ)

อยู่ติดถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี ซอยข้างเป็นแหล่งรวมของพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด มีทั้งไม้ดอกไม้ใบ และไม้ที่เป็นที่นิยมสะสมกัน โดยจะมีร้านขายต้นไม้อยู่หลายร้าน ให้เลือกชมและเลือกซื้อ มากมาย

54. สวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย)

เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยจังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดเกษตรกรรม ประชาชนมีอาชีพทำสวนผลไม้ โดยเฉพาะทุเรียน ที่มีชื่อเสียงมาก ปัจจุบันอาจมีลดลงมาก เนื่องจากเหตุผล 2 ประการ คือ น้ำท่วมทุเรียนล้มตาย จะต้องเสียเวลาปลูกหลายปี จึงจะได้ผล และที่ดินราคาสูงจึงขายที่ดินให้แก่รายทุนเพื่อทำที่อยู่อาศัยมากมายหลายโครงการ เพราะไปมาได้สะดวก และสามารถเดินทางเชื่อมกับจังหวัดต่างๆ ได้ดี แต่ยังมีชาวสวนที่อนุรักษ์พันธุ์ทุเรียนหรือทำสวนทุเรียนพอที่จะศึกษาได้ ที่ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี ซึ่งสังเกตได้ว่าทุเรียนเมืองนนท์จะขายเป็นลูก ไม่ใช่ชั่งเป็นกิโลกรัม (ทุเรียนนอก คือ ทุเรียนที่มาจากจันทบุรี ระยอง จะชั่งเป็นกิโลกรัม) ฉะนั้นทุเรียนเมืองนนท์จึงมีคนกล่าวว่า "คนซื้อไม่ได้กิน คนกินไม่ได้ซื้อ" เพราะคนที่ซื้อจะซื้อไปฝากผู้ที่เคารพนับถือ

55. หมู่บ้านบอนสีเฉลิมพระเกียรติ

เป็นแหล่งที่ปลูกบอนสี ซึ่งเป็นไม้ประดับ ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระราชเสาวนีย์ให้ตั้งสถานที่แห่งนี้ เป็นศูนย์รวมบอนสี (ราชินีแห่งไม้) ตั้งอยู่ที่ตำบลไทรน้อยและตำบลคลองขวาง อำเภอไทรน้อย

56. สวนเกษตรไทรน้อย

เป็นสวนผลไม้ ที่ปลูกผลไม้ประเภททุเรียน มังคุด มะไฟ มะม่วง สามารถเข้าเยี่ยมชมและชิมผลไม้สดๆ ได้ โดยใช้เวลาประมาณ 20 นาที -1 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังสามารถซื้อผลไม้กลับไปเป็นของฝากจากอำเภอไทรน้อย ในช่วงฤดูผลไม้ออกได้

57. พิพิธภัณฑ์ฟาร์ม (ผักปลอดสารพิษ)

ศูนย์รวมในการผลิตพืชผักที่ปลอดภัยจากสารพิษและจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัดนนทบุรี สามารถชมการผลิตพืชผักและไม้ผลแบบเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรือนผลิตพืชผักแบบไฮโดรโปนิก(ไร้ดิน) มีหลังคาแบบเปิดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย สถานที่อยู่ติดถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี สังเกตเห็นได้ง่าย เดินทางไปได้อย่างสะดวก

58. สวนชวนชมปรีชา

ตั้งอยู่ที่อำเภอบางบัวทองมีเนื้อที่ประมาณ 90 ไร่ มีพันธุ์ชวนชมหลากหลายชนิดให้เลือกชมและเลือกซื้อมากมาย และมีต้นลิลาวดีจำหน่ายอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีสวนชวนชมอีก 1 ไร่ ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านวังใหญ่ชิตี ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมได้อีกด้วย

59.บัววิคตอเรีย

เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจที่ดูดีมีสไตล์ เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายพันธุ์บัวกระดิ่งที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดนนทบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 66/7 หมู่ 4 ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต

60. บ้านครุมนตรี ตราโมท ดุริยางคศิลป์ หรือบ้านโสมส่องแสง

ตั้งอยู่บนถนนติวานนท์ 3 ซอยพิชัยนันท 2 ตำบลตลาดขวัญ เป็นบ้านของครุมนตรี ตราโมท คีตกวี 5 แผ่นดิน มีชีวิตอยู่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 9 เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่อง ให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาดุริยางคศิลป์ดนตรีไทย ประจำปี พ.ศ.2528 ได้รังสรรค์ผลงานการประพันธ์ทำนองเพลงไทยไว้มากกว่า 200 เพลง รวมทั้งบทร้องอีกจำนวนมาก เช่น เพลงโสมส่องแสง โดยทายาทของท่านได้อนุรักษ์บ้านหลังนี้ไว้ เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาชีวิตของศิลปินไทย ที่มีคุณความดี และได้้นำสัจธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต อยู่อย่างเรียบง่าย สมถะ โดยยึดมั่นในคุณธรรมมากกว่าวัตถุ บ้านหลังนี้ถือเป็นบ้านหลังแรกที่ครุมนตรี ตราโมท เป็นเจ้าของและเกิดจากน้ำพักน้ำแรงของท่าน บรรยายกาศภายในบ้านอบอุ่น จัดแสดงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย แสดงชีวประวัติของครุมนตรี รวมทั้งผลงานเพลงที่เป็นลายมือต้นฉบับ นับตั้งแต่เพลงแรกเมื่อท่านอายุ 20 ปี ถึงเพลงสุดท้ายเมื่อมีอายุ 91 ปี รวมทั้งข้าวของเครื่องใช้ ตั้งแต่ครั้งสมัยยังมีชีวิตอยู่และลูกหลานของท่านก็ยังคงอยู่อาศัยในบ้านหลังนี้ ปัจจุบันยังมีการจัดสอนดนตรีไทยให้กับผู้ที่สนใจทั่วไป ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และในช่วงอาทิตย์ที่สองของเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี จะมีจัดพิธีไหว้ครูดนตรีไทย เข้าชมได้ฟรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ผู้สนใจเข้าชมโปรดติดต่อล่วงหน้า 02-5275257 และ 02-9689498 กด 0

61. มูลนิธิบ้านสงเคราะห์สัตว์พิการ

ในความอุปถัมภ์ของหลวงตามหาบัว ตั้งอยู่เลขที่ 15/1 หมู่ 1 ซอยพระมหากาญจน์ ถนนติวานนท์ ตำบลบ้านใหม่ ปัจจุบันมีสุนัขอยู่ในความดูแลประมาณ 800 ตัว แมว 150 ตัว ผู้สนใจสามารถบริจาคเงินหรือสิ่งของได้ ร่วมทำบุญกับทางมูลนิธิ และทางมูลนิธิยังมีโครงการอื่นๆ ด้วย เช่น โครงการ “วันละบาท ต่อชีวิตหมา-แมว” โครงการ “หนูอยากมีพ่อ-แม่” ในอาทิตย์สุดท้ายของเดือนเมษายน จะมีการจัดงานประจำปี และมีการประมูลของดารา นักแสดงด้วย

62. บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย

สปาในสวนเพื่อการพักผ่อน มีกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะการวาดภาพ มีบริการห้องประชุมและโสมสเตย์สำหรับผู้ต้องการพักค้างคืน มีสวนผลไม้ให้เดินชมและชิมได้อีกด้วย

63.สวนทิพย์

เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีพันธุ์ไม้ต่างๆ ในวรรณคดีมากมาย มีศาลาทรงไทยไว้สำหรับนั่งพักผ่อน ภายในบริเวณสวนและริมทำน้ำ มีบรรยากาศที่ร่มรื่นสวยงามแบบไทยๆ สวนทิพย์เปิดบริการให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 11.00-23.00 น. มีภัตตาคารอาหารไทย ครัวให้บริการอาหารเป็นหมู่คณะสามารถจัดการแสดงรำไทยให้ชมได้ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สวนทิพย์ 17/9 ถนนสุขาประชาสรรค์ 2 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

64.มูลนิธิบ้านสงเคราะห์เด็กคนพิการ

มีบ้านเด็กพิการในหลายประเภท เช่น บ้านเฟื่องฟ้า บ้านนนทภูมิ บ้านปากเกร็ด เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถที่จะเดินทางเข้าไปบริจาคสิ่งของหรือเลี้ยงอาหารเด็กๆ ได้ ที่ตั้งอยู่ตรงข้ามกับวัดชลประทานรังสฤษดิ์

65.ตลาดน้ำไทรน้อย

ตั้งอยู่ริมคลองพระพิมลราชา เป็นแหล่งศูนย์รวมของอาหารคาวหวาน ผัก ผลไม้ นานาชนิดที่ชาวบ้านนำมาจำหน่ายอยู่ริมฝั่งคลอง มีรสชาติอร่อย สะอาด ถูกหลักอนามัยและราคาเป็นกันเอง สามารถเลือกซื้อหาได้ตามต้องการ นอกจากนี้ยังสามารถชมทัศนียภาพ วิถีชีวิตของชาวนนทบุรี ที่อาศัยอยู่ริมฝั่งคลอง ที่ยังคงสภาพความเป็นธรรมชาติและความเป็นไทยอยู่ เปิดบริการเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น. บริเวณตลาดน้ำ มีเรือล่องคลองพระพิมลราชา ออกทุกชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 09.30-16.00 น. นำเที่ยวชมวัดไทรใหญ่และสวนมะพร้าว โดยมีเยาวชนเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำชม

66.บ้านทวาระประทีป (เกาะเกร็ด)

ถือกำเนิดขึ้นมาบนจุดประสงค์ เพื่อสร้างให้เป็นบ้านแสนสบาย ในการพักผ่อนและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยที่เติบโตมากับลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเรียบง่าย โปร่งสบาย ใกล้เคียงน้ำ สัมผัสความเป็นไทยที่แท้จริง โดยมีจุดประสงค์ให้เป็นบ้านแห่งการพักผ่อนทางใจ จึงมีความเพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติ ที่จะรองรับนักท่องเที่ยว มีการสอนในด้านการพัฒนาบุคคล คือ “พัฒนาบุคลากร” (Corporate Training and Development) และ “พัฒนาดูแลรักษาสุขภาพ” (Health & Wellness by Nature) ไปพร้อมๆ กันอย่างแสนสบาย สร้างสุนทรียภาพกับวิถีชีวิตอันมีเสน่ห์ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

67.คลองขนมหวาน

บริเวณคลองขนมหวาน ชาวบ้านจะทำขนมหวาน จำพวกทองหยิบ ทองหยอด ขายส่งและยังสาธิตให้นักท่องเที่ยวได้ชม พร้อมซื้อกลับไปเป็นของฝาก

68.กวานอาม่าน

พิพิธภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเป็นศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชาวมอญ จัดแสดงเครื่องปั้นดินเผามอญลวดลายโบราณ การปั้นเครื่องปั้นดินเผาเป็นอาชีพของชาวมอญมาตั้งแต่ครั้งตั้งถิ่นฐานแถบลุ่มแม่น้ำอิรวดี และมีมาตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี นับเป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่เก่าแก่ที่สุดในจังหวัดนนทบุรี ลวดลายประณีตสวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่น และยังเป็นตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดนนทบุรี สองข้างทางเดินบนเกาะมีบางบ้านที่ทำเครื่องปั้นดินเผา ภาชนะของใช้ ในชีวิตประจำวัน เช่น กระถาง ครก โถงน้ำ เปิดให้เข้าชมทุกวันระหว่างเวลา 09.00-17.00 น.

69.สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์

เป็นสวนสาธารณะที่มีบึงน้ำขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บนเนื้อที่ประมาณ 102 ไร่ รายรอบด้วยหมู่แมกไม้ที่ร่มรื่นและเขียวสงบ มีสวนหย่อม นาฬิกาแดด น้ำพุกลางน้ำ เหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ อยู่ในความดูแลของ สุขาภิบาล อำเภอปากเกร็ด เปิดให้เข้าชมทุกวันโดยไม่ต้องเสียค่าเข้าชม การเดินทางไปพักผ่อนยังสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จากทำน้ำปากเกร็ดให้ใช้เส้นทางบนถนนติวานนท์ แล้วเลี้ยวขวาตรงสี่แยก เข้าไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร อยู่ด้านขวามือ

70.พิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ตั้งอยู่ในกระทรวงสาธารณสุข บนถนนติวานนท์ ตัวอาคารพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารทรงไทยแบบเครื่องก่อ 9 หลัง ออกแบบโดย ศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ ภายในตัวอาคารทรงไทยจัดแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นใต้ดิน ชั้น 1 และชั้น 2 ชั้น 2 เป็นส่วนพิพิธภัณฑ์จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับความเป็นมาและวิวัฒนาการการแพทย์แผนไทย ปรัชญาการแพทย์พื้นบ้าน จัดแสดงเครื่องยาไทยประเภทต่างๆ และยังแสดงให้เห็นการนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยห้องต่างๆ 7 ห้อง

ห้องที่ 1 หอพระไภษัชคุรุไวฑูรยประภา แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางพุทธศาสนากับการแพทย์แผนไทย หรือที่เรียกว่าพุทธศาสน์การแพทย์

ห้องที่ 2 หอบรมครูการแพทย์แผนไทย เพื่อแสดงให้เห็นถึงพิธีไหว้ครู ตามหลักความเชื่อของคนไทย

ห้องที่ 3 ห้องวิวัฒนาการทางการแพทย์แผนไทย ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แสดงวิวัฒนาการทางการแพทย์แผนไทยตั้งแต่ยุคก่อนกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลปัจจุบัน

ห้องที่ 4 ห้องภูมิปัญญาไทย ทางด้านแพทย์พื้นบ้านทั้ง 4 ภาคของไทย

ห้องที่ 5 ห้องนวดไทย มีการแสดงประวัติความเป็นมาของการนวด อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการนวดต่างๆ

ห้องที่ 6 ห้องอาหารไทย แสดงวัฒนธรรมการกินอยู่ตามฤดูกาล และกินตามธาตุของคนไทยทั้ง 4 ภาค ซึ่งเหมาะสมต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ประจำภาค อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อร่างกาย

ห้องที่ 7 ห้องยา แสดงถึงหลัก 4 ประการในการปรุงยา เครื่องยา และยาไทยสมุนไพรประเภทต่างๆ จากตัวพิพิธภัณฑ์เมื่อเดินลงไปชั้น 1 ของพิพิธภัณฑ์ประกอบด้วย ห้องอาหารเพื่อสุขภาพ มีการขายอาหารเพื่อสุขภาพ และมีห้องจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ ยาต้ม ยาพลา ลูกอม สบู่ ยาสระผม และในบริเวณเดียวกันจะเห็น ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพการแพทย์แผนไทย ห้องตรวจรักษาด้วยการแพทย์แผนไทย ห้องอบสมุนไพร ห้องนวด มีบริการนวดรักษา โดยต้องสมัครเป็นสมาชิกก่อน เปิดบริการเวลา 08.30-17.00 น. ทุกวัน นวดรักษาสุขภาพ 200 บาท นวดฝ่าเท้า 150 บาท นวดประคบสมุนไพร 150 บาท อบสมุนไพร 100 บาท

ชั้นใต้ดิน ประกอบด้วย ห้องประชุม ห้องสมุด ศูนย์จำหน่ายหนังสือของโครงการพัฒนาต่างๆ ด้านนอกรอการมีเขามอ ซึ่งจำลองมาจากวัดโพธิ์ บนเขามอคัดเลือกทำฤกษ์ตัดตนขนาดเท่าคนจริง มาจัดแสดง 25 ท่า และปลุกสมุนไพรที่เป็นยาต่างๆ ไว้บนเขาด้วย ภายในเขามอมี “ถ้าฤกษ์เขามอหรือถ้าครุแผนไทย” ภายในถ้าติดแอร์และเป็นทีประดิษฐานพระพุทธรูปและรูปฤกษ์ตัดตนในท่าต่างๆ พื้นที่ของพิพิธภัณฑ์นี้แวดล้อมด้วยต้นไม้สมุนไพรที่ปลูกไว้บนพื้นที่ดิน บางต้นติดมีการระบบสัญญาณที่เมื่อกดปุ่มแล้วต้นไม้สามารถพูดบอกข้อมูลรายละเอียดของต้นไม้ต่างๆได้ด้วย มีผู้ขายอาหารที่ทำจากพืชผักสมุนไพร ร้านขายพืชผักปลอดสารพิษ ร้านขายยาสมุนไพร และถ้าใครสนใจเรียนการแพทย์แผนโบราณ หรือ การนวดตัว นวดเท้า ก็สามารถสมัครเรียนได้ที่ สถาบันส่งเสริมสุขภาพการแพทย์แผนไทย ซึ่งมีหลายหลักสูตร ทั้งนวดตัว นวดเท้า นวดประคบสมุนไพร ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไปได้ และจะได้รับใบประกาศนียบัตรรับรองจากกระทรวงสาธารณสุขอีกด้วย

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวจำนวน 150 คน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่	ชื่อ - สกุล	อาชีพ	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
1	สมนึก ธนเดชากุล	นักการเมืองท้องถิ่น	นายกเทศมนตรี	สำนักงานเทศบาลนครนนทบุรี
2	สุดาพร วรพล	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	หัวหน้างานพัฒนา	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
3	สุรสันต์ วิเวกเมธาตรี	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พัฒนาการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
4	อำนาจ ชื่นยามรมณ์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วิเคราะห์การตลาด	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
5	ดวงนภา วงษ์พุทธิชัย	รับราชการ	พัฒนาการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
6	วันดี ไชคณสุขสิริ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พัฒนาการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
7	สมภาพ สาคร	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ธุรการประสานงาน	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
8	อิทธิพล เกิดสมจิตต์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พัฒนาการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
9	นัลดาวรณ์ รักนุ้ย	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พัฒนาการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
10	สุดสวาท สุขประโยชน์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พัฒนาการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
11	สุจิตรา แย้มงามนภาลัย	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พัฒนาการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
12	พิวาริณี ไส้ชัยยะรุฒ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พัฒนาการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
13	อนิวัฏต์ วงศ์เครือสร	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ข้อมูลสถิติ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
14	สรายุรัตน์ เดชไชยสิริ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พัฒนาการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
15	กุลนัดดา ณรงค์คณิตกุล	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วิเคราะห์ตลาด	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
16	ณัฐฐา กุลศิริสรรงค์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
17	สิโรจน์ ธาราเนตร	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
18	ศิรินาถ รัฐวรฤทธิ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ผู้บริหารระดับต้น	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
19	นฤมล กัชรเกียรติกัน	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักสถิติ 4	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
20	สายใจ ศิริไพบุลย์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
21	รุณชิกา บางดี	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พัฒนาการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
22	อารีรัตน์ ว่องวานิช	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
23	ปัทมา สอนวิทย์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
24	ฐิติพร ลิ้มปิสวัสดิ์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	งานความร่วมมือระหว่างประเทศ กองนโยบาย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
25	จรัญ เนาวรักษา	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ที่	ชื่อ - สกุล	อาชีพ	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
26	รัชภรณ์ ว่องสกุล	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ส่งเสริมการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
27	อนันตรา ชัยแสง	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
28	อาทิตย์ รักรัง	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
29	ชลัช ดิสถาพร	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
30	ทอฝัน มาलयเวช	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
31	ธีรเดช เป็งสี	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
32	พิชเนศ สุขสมัตร์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
33	วันวิสาข์ ศรีปาลีนันท์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ส่งเสริมการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
34	เมธิญญา ตันติชำนาญกุล	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ส่งเสริมการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
35	อนุชิต จันทโรทัย	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	งานแหล่งท่องเที่ยว ภาคกลาง	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
36	นนท์ลักษณ์ อติบุตร	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ส่งเสริมการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
37	เอกธิดา สุรพิทิวราช	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
38	อนุชิต ฝั่งปัญญาดี	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
39	รุ่งโรจน์ พงษ์ศักดิ์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
40	อมภาพร บรรณเกียรติ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนนโยบาย	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
41	จอมไกร ฝั่งชลจิตร	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	เจ้าหน้าที่ประเมินผล	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
42	สุนทร ทองรอด	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
43	นันทพร ยูชบ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ส่งเสริมการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
44	ภรวิรินทร์ มีสุขไชย	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
45	ประคอง พานิชกุล	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักสถิติ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
46	ภาววรรณ เรื่องศิลป์	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
47	สุจิตรา ไชยแสง	รับราชการ	เจ้าหน้าที่ประสานงาน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
48	ดวงเนตร วงศ์ประทีป	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
49	จินดารัตน์ เบอรพันธ์	รับราชการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
50	อรรธยา สุวรรณระดา	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่	ชื่อ - สกุล	อาชีพ	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
51	พจี ยุวชิต	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
52	คารินา ไชติรวี	รับราชการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
53	คคนารดี ภาสรววิทย์	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
54	เสาวลักษณ์ สุริยะวงศ์ไพศาล	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
55	ธีรวัฒน์ ธีรพจน์	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
56	ปณิธิ หุ่นแสง	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
57	อติพร เสถียรสุด	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
58	ชุตินา ประภาศวุฒิสาร	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
59	ราตรี ดิงสหทิธ	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
60	สุนิสา ศรีเจริญ	รับราชการ	ประสานงานการศึกษา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
61	อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
62	ฐิติรัตน์ ปั้นบำรุงกิจ	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
63	กฤษรา วริศราภูริณา	รับราชการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
64	พรรัตน์ ดำรง	รับราชการ	รองศาสตราจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
65	ปวิตร มหาสารินันทน	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
66	ฤทธิรงค์ จิระกานนท์	รับราชการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
67	ภาสุริ ลือสกุล	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
68	คณิต ตั้งสกุลกานท์	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
69	สถาพร อรุณวิลาศ	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
70	ดุษฎี ชาญลิขิต	รับราชการ	อาจารย์ ดร.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
71	โสรัจจ์ หงส์ลดารมภ์	รับราชการ	รองศาสตราจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
72	วรุณี อุดมศิลป์	รับราชการ	อาจารย์ประจำ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
73	ฉัตรชัย หงษ์อุเทน	รับราชการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
74	ตินาร์ บุญธรรม	รับราชการ	อาจารย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
75	จรรยาพร พันธุ์มณี	รับราชการ	อาจารย์	สถาบันการบินพลเรือน

ที่	ชื่อ - สกุล	อาชีพ	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
76	ดวงใจ สังขไสถณ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	การตลาด	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
77	ทนาดา วิจักขณะ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	การตลาด 6	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
78	พันธ์รศ พันธุ์เยี่ยม	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
79	ดาวรุ่ง รอดจิตต์สวัสดิ์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ข่าวสารการท่องเที่ยว	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
80	ชฎารัตต์ แดงเจริญ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักสถิติ	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
81	ปิยะพันธุ์ ประมวญทอง	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนการท่องเที่ยว	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
82	ลัดดา ชันธแสง	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	การตลาด 6	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
83	บุรณศักดิ์ ฤกษ์สำรวจ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
84	ปราณี จันทน์รัตน์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	การตลาด 6	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
85	พชรวรรณ ทองดี	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ข่าวสารการท่องเที่ยว	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
86	ณิตยา อ่วมพิทยา	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ผู้อำนวยการ.	ททท. สำนักงานภาคกลางเขต 6
87	ศักดิ์ดา ไตรีน	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
88	ฉวีวรรณ ปิยะตระกูล	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
89	จรรยาภรณ์ เทพปรีชาสกุล	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
90	ร่วมใจ อรรถราช	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
91	มิริดา มาลัย	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
92	พีรวิชญ์ ฤกษ์ปาณี	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
93	ดนุพล หนูเทศ	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
94	โชคชนก สุขุมาลัยพันธ์	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
95	ณิชา ศรีจันทรานนท์	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
96	ธัญยาภัทร์ วงษ์ทองดี	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
97	พงษ์อนันต์ ทุมโคราช	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
98	ทรงศักดิ์ แย้มกลับ	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
99	วีระ ยอดอินทร์	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
100	กัญญาภัทร อาจปากแพง	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์

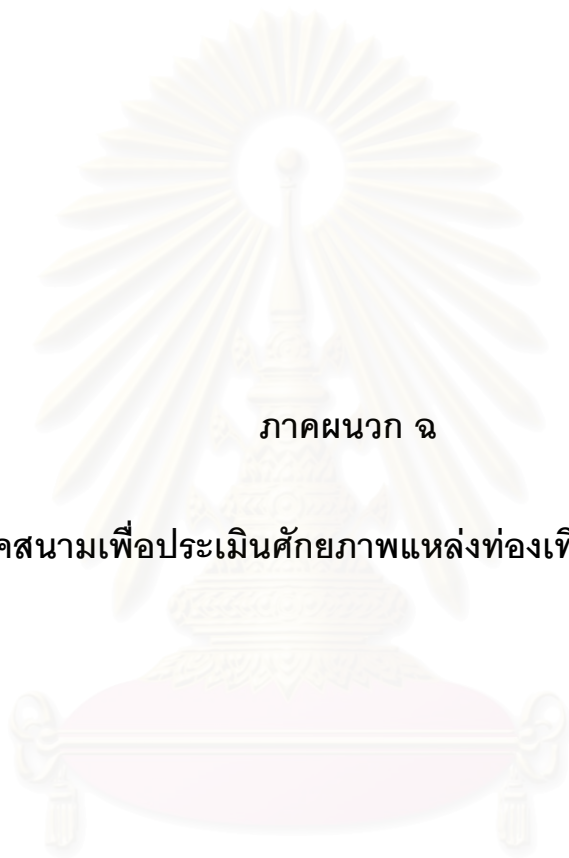
ที่	ชื่อ - สกุล	อาชีพ	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
101	พนิดา ใจดี	มัคคุเทศก์	tourist guide	มัคคุเทศก์
102	เจริญ ศุภสกุลอนันต์	รับราชการ	ส่งเสริมการท่องเที่ยว	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและ นันทนาการ นนทบุรี
103	มนต์ธรรมชาติ อุดมสุदारักษ์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วิเคราะห์ตลาด การท่องเที่ยว	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและ นันทนาการ นนทบุรี
104	ภูรดา ไทยสงวนวรกุล	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วิเคราะห์ตลาด การท่องเที่ยว	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและ นันทนาการ นนทบุรี
105	สุเมษ ไศยาไ নয়	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	วางแผนธุรกิจท่องเที่ยว	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและ นันทนาการ นนทบุรี
106	ชลันทิพย์ ประดับพงษา	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	อาจารย์	สถาบันการบินพลเรือน
107	กำภล กลัดสมบุรณ์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	หัวหน้าแผนก บริการการศึกษา	สถาบันการบินพลเรือน
108	พันศักดิ์ เนินทราย	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ครูวิชาภาคพื้น จราจรทางอากาศ	สถาบันการบินพลเรือน
109	สุรัฐ ศรีเดช	รับราชการ	ครูวิชาภาคพื้น	สถาบันการบินพลเรือน
110	วนิช แจ่มสว่าง	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ การบิน 3	สถาบันการบินพลเรือน
111	สมโชค กาฬกาญจน์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	เลขานุการ ผสท.สมญ.	สถาบันการบินพลเรือน
112	บัณฑชชนิด พันธุ์กระวี	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	งานวางแผน	สถาบันการบินพลเรือน
113	สูงสิทธิ์ เอี่ยมจิตร	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ช่างอิเล็กทรอนิกส์ การบิน 3	สถาบันการบินพลเรือน
114	จินตนา ศรีจันทิก	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พัฒนาองค์กร	สถาบันการบินพลเรือน
115	วราภรณ์ เต็มแก้ว	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ครูวิชาภาคพื้น	สถาบันการบินพลเรือน
116	อารีรัตน์ เส้นสด	รับราชการ	ครูวิชาภาคพื้น	สถาบันการบินพลเรือน
117	สำรัฐ พงษ์สคร	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ครูวิชาภาคพื้น	สถาบันการบินพลเรือน
118	สมนึก สิ่งพิสุข	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักวิชาการการศึกษา	สถาบันการบินพลเรือน
119	วินัสริน อนุศักดิ์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	อาจารย์	สถาบันการบินพลเรือน
120	ขวัญเรือน อรภักดี	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	อาจารย์	สถาบันการบินพลเรือน

ที่	ชื่อ - สกุล	อาชีพ	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
121	เกษร มาลา	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	อาจารย์	สถาบันการbinพลเรือน
122	ชานนท์ พึ่งเถื่อน	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	อาจารย์	สถาบันการbinพลเรือน
123	ญาฎา วีระชาติพลี	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	อาจารย์	สถาบันการbinพลเรือน
124	ธัญญรัตน์ คำเพภา	รับราชการ	อาจารย์	สถาบันการbinพลเรือน
125	สมเดช เอื้อกุลชาติ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	อาจารย์	สถาบันการbinพลเรือน
126	ภาณุวัฒน์ ผูกทอง	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักวิชาการการศึกษา	สถาบันการbinพลเรือน
127	สุมีนา สุโพธิฤทธิ์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักวิชาการการศึกษา	สถาบันการbinพลเรือน
128	อรรถพล อังศุภศิริกุล	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักวิชาการ	สถาบันการbinพลเรือน
129	ศิริพร แซ่ไคว่	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักวิชาการการศึกษา	สถาบันการbinพลเรือน
130	รัชณี แจ้งดำขำ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	นักวิชาการการศึกษา	สถาบันการbinพลเรือน
131	บุญฤทธิ เสาวพฤกษ์	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ผู้ว่าการ	สถาบันการbinพลเรือน
132	จิรพงษ์ วรรณพร	รับราชการ	วิศวกรวิชาชีพ 8 (วิศวกรรมโยธา)	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
133	กัญญวรรณ ชื่นอารมณ	รับราชการ	วิเคราะห์ผังเมือง	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
134	สุดเฉลียว นามวงษ์	รับราชการ	ช่างเขียนแผนที่	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
135	เบญจวรรณ กอบบุญกิจ	รับราชการ	ช่างเขียนแผนที่	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
136	ประจวบ สุชีรัตน์	รับราชการ	ช่างเขียนแผนที่	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
137	พิมลทิพย์ ไพฑูรย์	รับราชการ	วิเคราะห์ผังเมือง	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
138	กชพร ชูสาย	รับราชการ	วิเคราะห์ผังเมือง	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
139	วลัยลักษณ์ ศรีนังคะมาลี	รับราชการ	ช่างโยธา 6	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
140	โกมล ธงรอด	รับราชการ	เจ้าหน้าที่บริหารช่าง ผังเมือง 7	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ. นนทบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	อาชีพ	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
141	อัญชลีลักษณ์ อนันต์ธนสาร	รับราชการ	วิเคราะห์ผังเมือง 3	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
142	อัชยา เทพมงคล	รับราชการ	วิเคราะห์ผังเมือง	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
143	ถวัลย์ แก่นจันทร์	รับราชการ	วิศวกรโยธา 5	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
144	วันชัย ใจมั่น	รับราชการ	สถาปนิก 5	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
145	ตะวัน จันทร์ปลั่ง	รับราชการ	วิศวกรโยธา	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
146	อรุณพงษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา	รับราชการ	ช่างสำรวจ	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
147	สุภร ชินธน์วัฒน์	รับราชการ	วิเคราะห์ผังเมือง	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
148	บริพันธ์ พุ่มมาร	รับราชการ	ช่างเขียนแผนที่	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
149	วรัรัตน์ พงษ์สวัสดิ์	รับราชการ	สถาปนิก	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี
150	มานพ รัชชีกุล	รับราชการ	นายช่างโยธา	สนง.โยธาธิการและผังเมือง จ.นนทบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

การออกภาคสนามเพื่อประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การออกภาคสนาม

การออกภาคสนามจัดว่าเป็นภารกิจที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการดำเนินงานวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี” ซึ่งมีการออกภาคสนามดังนี้

1) การออกภาคสนาม สํารวจสถานการณืทางการท่องเที่ยว เพื่อคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเบื้องต้น ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน พ.ศ.2550 เวลาประมาณ 10.30-17.00 น. พบว่าแหล่งท่องเที่ยว ที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลมาจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี จากหนังสือต่างๆ และการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนั้น พบว่าบางแห่งได้ปิดทำการไปแล้วบ้าง เช่น พิพิธภัณฑ์เขาสัตว์ ตลาดน้ำบางคูเวียง ใจหุยนต์เดี่ยวเตอร์ เป็นต้น แล้วได้พบแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ อีก นอกเหนือจากข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี เช่น วัดเพลง เป็นวัดร้างที่ไม่มีการส่งเสริมพัฒนาแต่มีความสวยงามในลักษณะโบราณสถาน วัดบางไกรในมีอนุสาวรีย์นายไกรทองที่เป็นคนนนทบุรีแต่กำเนิด บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย ชอยช้าง(ตลาดไม้ดอกไม้ประดับ) และพิพัฒน์ฟาร์ม เป็นต้น

วัดเพลง(โบสถ์ชมพู่)

วัดบางไกรใน

อนุสาวรีย์นายไกรทอง

รูปที่ ๑.1 การออกภาคสนามสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเบื้องต้น

หมู่บ้านบอนสีเฉลิมพระเกียรติ

ตำหนักประภม-นนทบุรี

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์

วัดอัมพวัน

วัดปรากฏหลวง

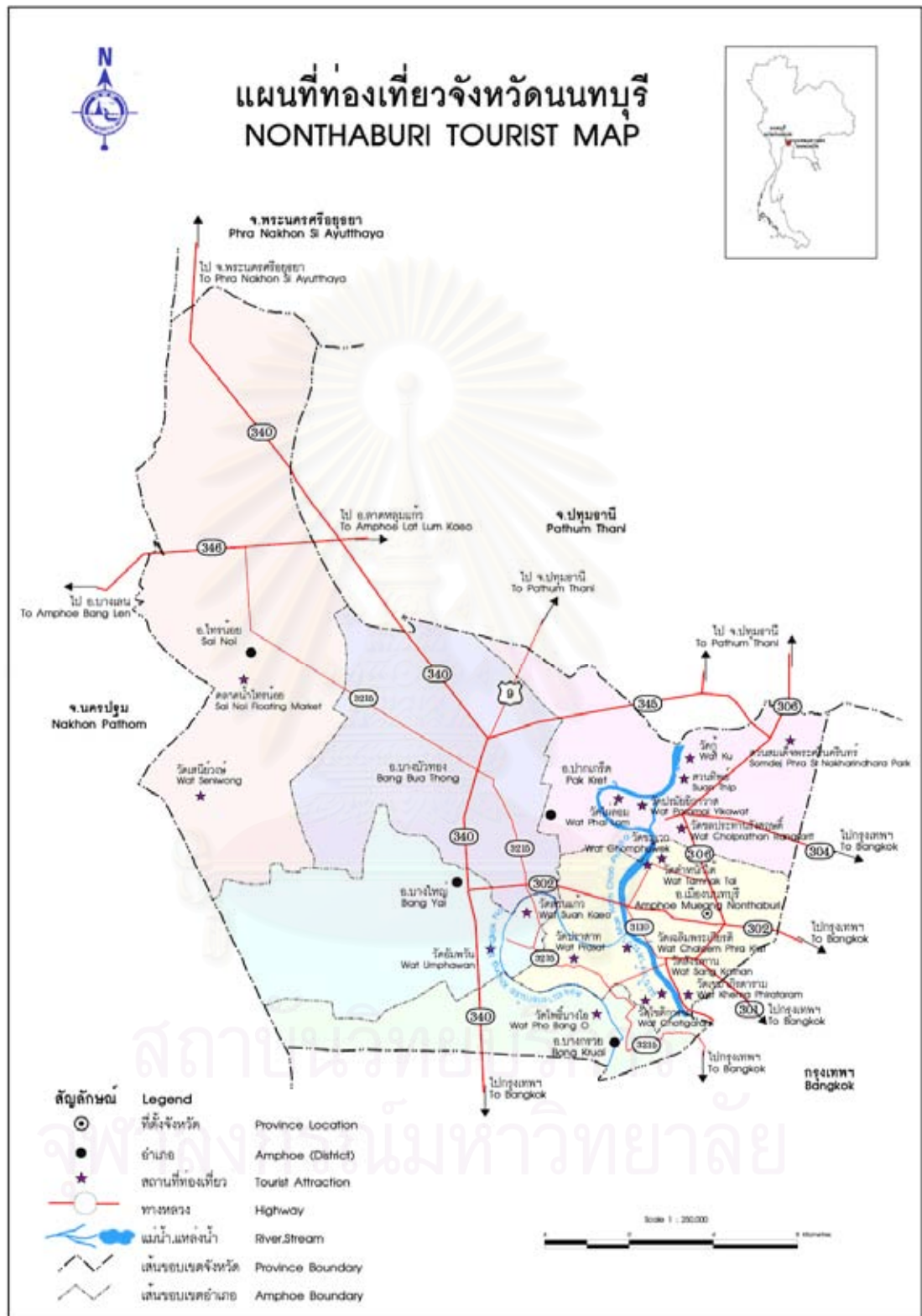
พิพัฒน์ฟาร์ม

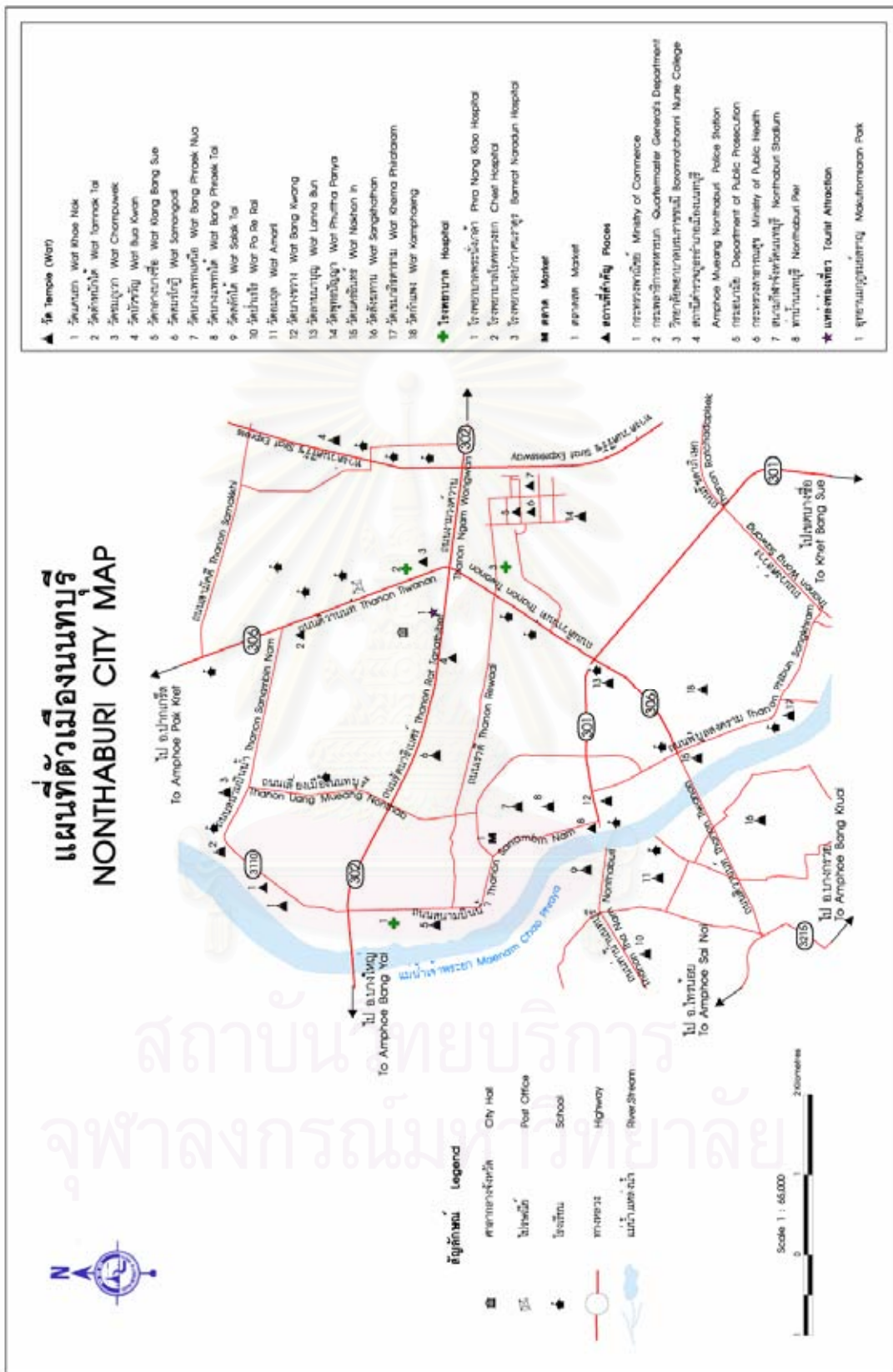
ตลาดน้ำไทรน้อย

รูปที่ ๑.1(ต่อ) การออกภาคสนามสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเบื้องต้น

รูปที่ ๑.2 แผนที่ท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี

รูปที่ ๓.3 แผนที่ตัวเมืองจังหวัดนนทบุรี

2) การออกภาคสนามเพื่อทำแบบสอบถามชุดที่ 1 (Q1) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยเก็บตัวอย่างจำนวน 350 คน ซึ่งมีการเก็บข้อมูลแบบทดสอบก่อนดำเนินการจริง (PRE-TEST) 10% แล้วมีการแก้ไขปรับปรุง จากนั้นดำเนินการเก็บอีกทั้งหมด ในช่วงเดือน พฤษภาคม-ตุลาคม พ.ศ.2550 เวลา 10.00-18.30 น.พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่างมีความสนใจเรื่องการท่องเที่ยว และพยายามศึกษาแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งที่ไม่รู้จัก จากเอกสารประกอบการเลือกแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดนนทบุรี (ภาคผนวก ง) แล้วเลือกจนครบ 15 แห่ง การสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ให้ค่าน้ำหนักไปที่ กลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่างในเขตจังหวัดนนทบุรี และกลุ่มอาชีพมัคคุเทศก์เป็นส่วนใหญ่ เพราะถ้าเป็นคนในพื้นที่จะรู้จักแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรีได้เป็นอย่างดี รวมทั้งมัคคุเทศก์จะมี ประสบการณ์ด้านการนำเที่ยวได้เป็นอย่างดีด้วยเช่นกัน

3) การออกภาคสนามเพื่อทำแบบสอบถามชุดที่ 2 (Q2) โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว โดยเก็บตัวอย่างจำนวน 150 คน มีการเก็บข้อมูลแบบทดสอบก่อนดำเนินการจริง (PRE-TEST) 10% แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง จากนั้น ดำเนินเก็บจริงทั้งหมด ในช่วงเดือน กรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ.2550 เวลา 10.00-18.30 น. ผู้วิจัย พบว่าผู้เชี่ยวชาญบางท่าน ต้องมีการโทรนัดก่อนล่วงหน้า ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเข้าพบค่อนข้าง ยากลำบาก เมื่อแต่ละท่าน ได้ดำเนินการให้ค่าน้ำหนักดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยว ทุกท่านมีความ ตั้งใจในการประเมินค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวทั้ง 8 ตัวเป็นอย่างดี

4) การออกภาคสนามเพื่อทำแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) โดยผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และมีผู้ร่วม เดินทางด้วยดังรายชื่อต่อไปนี้

- นางสาวฉัตรชฎา พิชัยกมลฉัตร (ผู้วิจัย)
- นางสาวชลธิชา สังวรนิติย์ สำเร็จการศึกษา Master of Business Administration จาก California State University, Long Beach, USA
- นางสาววนิดา ธนิกกุล สำเร็จการศึกษาทางด้านบริหารธุรกิจ จากมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์
- นายสุวิษ คำแฝด สำเร็จการศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- นายจักรกฤษ ตั้งรัตนโสภณ สำเร็จการศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- นายกาญจน์ ร่มพล สำเร็จการศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

-นายวรวพจน์ วิศรุตนาถ สำเร็จการศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์

-นายวาทีต ตั้งพิสิฐโยธิน กำลังศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

การออกภาคสนามเพื่อการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 20 แห่ง ในการศึกษา วิจัยครั้งนี้ ได้มีการแบ่งเส้นทางการเดินทาง ดังนี้

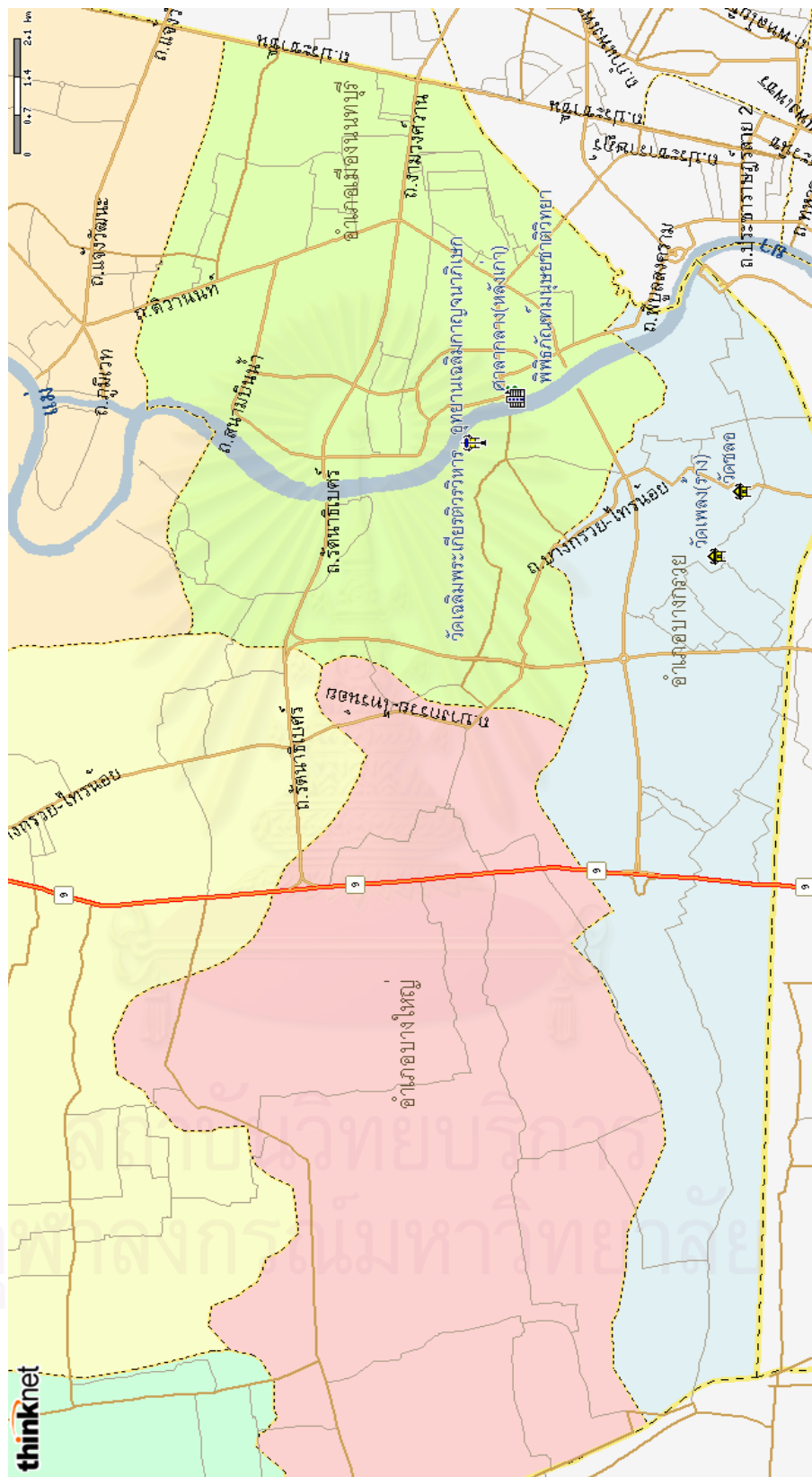
รูปที่ ๑.4 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 20 แห่ง

แบ่งการเดินทางเป็น 3 วัน ดังนี้

เส้นทางที่ 1 เดินทางในวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2551 ตั้งแต่เวลา 12.00-16.30 น.

- 1) วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร
- 2) อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก
- 3) วัดชลอ
- 4) วัดเพลง (ร้าง)
- 5) ศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า)
- 6) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวิทยา

รูปที่ ๑.5 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวที่ออกภาคสนาม ในเส้นทางเดินทางที่ 1

การเดินทาง เดินทางมาตามถนนพระราม 5 ตัดใหม่ กลับรถใต้สะพานข้ามแยก แยกที่ 2 นับจากที่ลงจากสะพานพระราม 5 แยกบางกวย-ไทรน้อย จากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าซอยวัดสังฆทาน ผ่านสี่แยกไปทำน่านนท์ ตรงไปอีกประมาณ 50 เมตร จะมีป้ายทางเข้าวัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร

-เวลา 13.00 น. ถึงวัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร เข้าเยี่ยมชมสถานที่ ประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ข.6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ ๑.6 การออกภาคสนาม ณ วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร

-เวลา 13.30 น. เดินต่อเข้าไปยังอุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก เข้าเยี่ยมชมสถานที่
ประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้
GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ๑.7

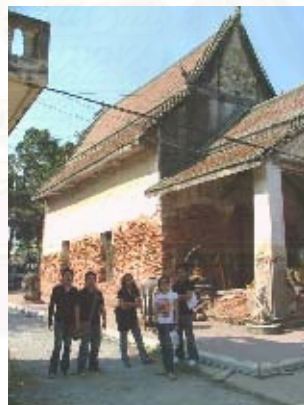

รูปที่ ๑.7 การออกภาคสนาม ณ อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก

เดินทางออกมาในเส้นทาง ซอยวัดสังฆทาน ออกมาเจอดถนนพระราม 5 ตัดใหม่ ให้กลับรถแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าถนนบางกรวย-ไทรน้อย อีกประมาณ 2 กิโลเมตร จะเห็นวัดชลอ อยู่ด้านซ้ายมือ

-เวลา 14.20 น.ถึงวัดชลอ เยี่ยมชมสถานที่ ประเมินปัจจัยย่อย ในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ๑.8

รูปที่ ๑.8 การออกภาคสนาม ณ วัดชลอ

จากนั้นเดินทางออกมาจากวัดชลอแล้วเลี้ยวขวา เมื่อถึงสี่แยกแรก ให้เลี้ยวขวาเข้าถนน บางกรวย-จตุรพักตรพิมาน อีกประมาณ 1.5 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเมื่อเห็นป้ายวัดเพลง ถนนทางเข้าวัดเพลง (ร้าง) ค่อนข้างขรุขระ แคบ และอันตราย ไม่มีรถประจำทาง

-เวลา 15.00 น. ถึงวัดเพลง (ร้าง) เข้าเยี่ยมชมสถานที่ ประเมินปัจจัยย่อยในแบบ ประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพแสดง ดังรูปที่ ๑.9

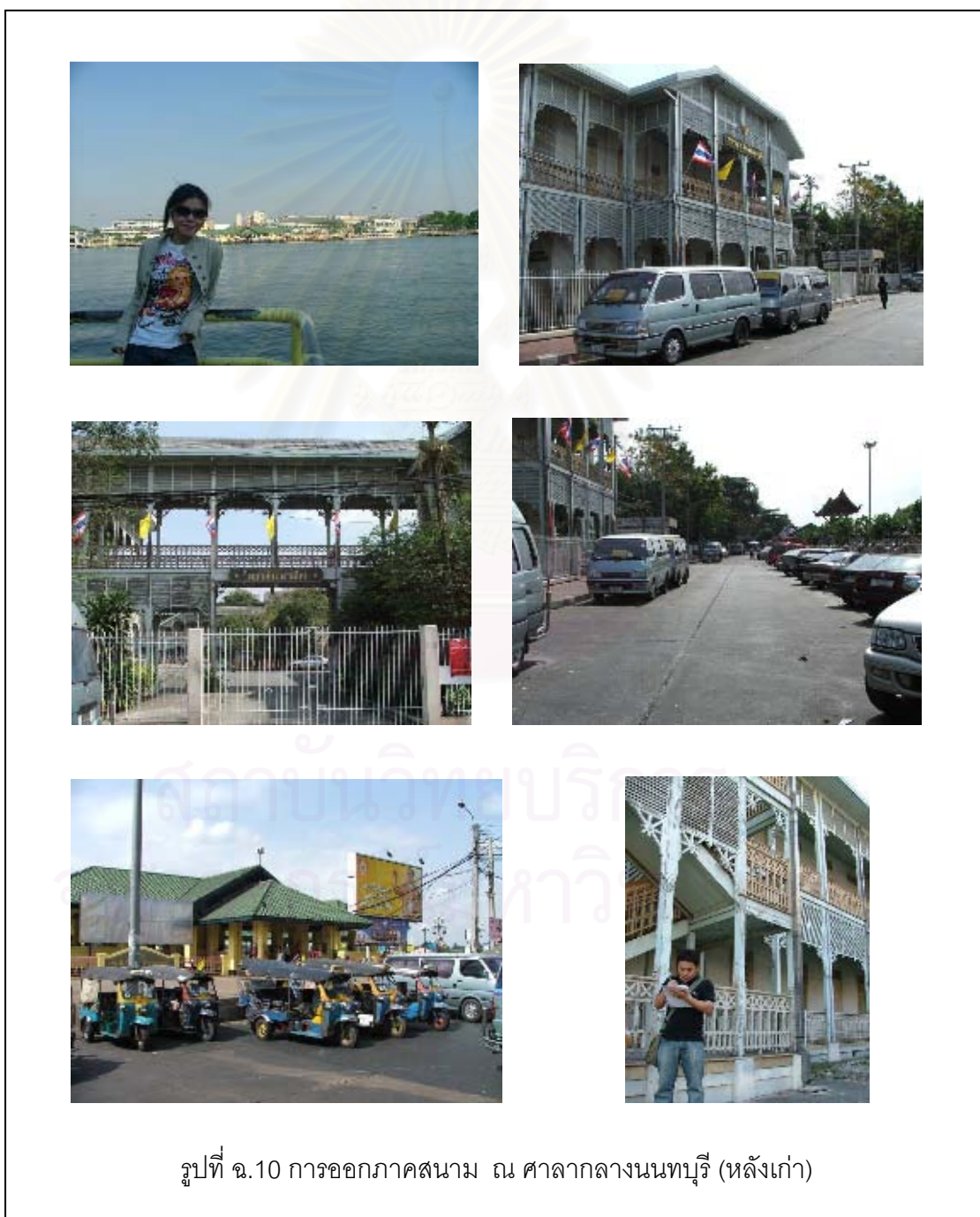

รูปที่ ๑.9 การออกภาคสนาม ณ วัดเพลง (ร้าง)

จากนั้นเดินทางกลับในเส้นทางเดิม เช่นเดียวกับเส้นทางที่เดินทางไปวัดเฉลิมพระเกียรติ
วรวิหาร แต่จะเลี้ยวขวาเข้าถนนท่าหน้า-นนทบุรี แล้วไปนั่งเรือข้ามฟากต่อที่ท่าหน้านนท์ เพื่อเดินทาง
ต่อไปยังศาลากลางนนทบุรี(หลังเก่า)

-เวลา 15.40 น. ศาลากลางนนทบุรี(หลังเก่า) เข้าเยี่ยมชมสถานที่ ประเมินปัจจัย
ย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และ
ถ่ายภาพ แสดงภาพดังรูปที่ ฉ.10

จากนั้นเดินต่อเข้าไปทางด้านหลังของศาลากลางนนทบุรี (หลังเก่า) แล้วจะเห็นพิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา อยู่ติดกับห้องสมุดประชาชนของนนทบุรี

-เวลา 16.00 น. ถึงพิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์พร้อมกับประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิภคตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงภาพดังรูปที่ ๑.11

รูปที่ ๑.11 การออกภาคสนาม ณ พิพิธภัณฑ์มนุษยชาติวิทยา

เส้นทางที่ 2 เดินทางในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ตั้งแต่เวลา 11.00-18.30 น.

- 1) คลองขนมหวาน (เกาะเกร็ด)
- 2) กวานอาม่าน (เกาะเกร็ด)
- 3) วัดปรมัยยิกาวาส (เกาะเกร็ด)
- 4) สวนทิพย์ (สวนอาหาร)
- 5) วัดกุ้
- 6) วัดชลประทานรังสฤษฎ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ ๑.12 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวที่ออกภาคสนาม ในเส้นทางเดินทางที่ 2

เดินทางสู่ท่าเรือเกาะเกร็ด บริเวณใต้สะพานพระราม 4 เดินทางไปโดยเหมาเรือเที่ยวรอบเกาะในราคา 400 บาท เดินทางเข้าไปยังคลองขนมหวาน ซึ่งเรือข้ามฟากทั่วไป ไม่สามารถไปถึงได้

-เวลา 12.21 น. ถึงคลองขนมหวาน ชมการทำขนมไทย และซื้อกลับไปเป็นของฝาก ประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ฉ.13

จากนั้นนั่งเรือต่อเข้าไปยัง กวานอาม่าน ซึ่งอยู่บนเกาะเกร็ด

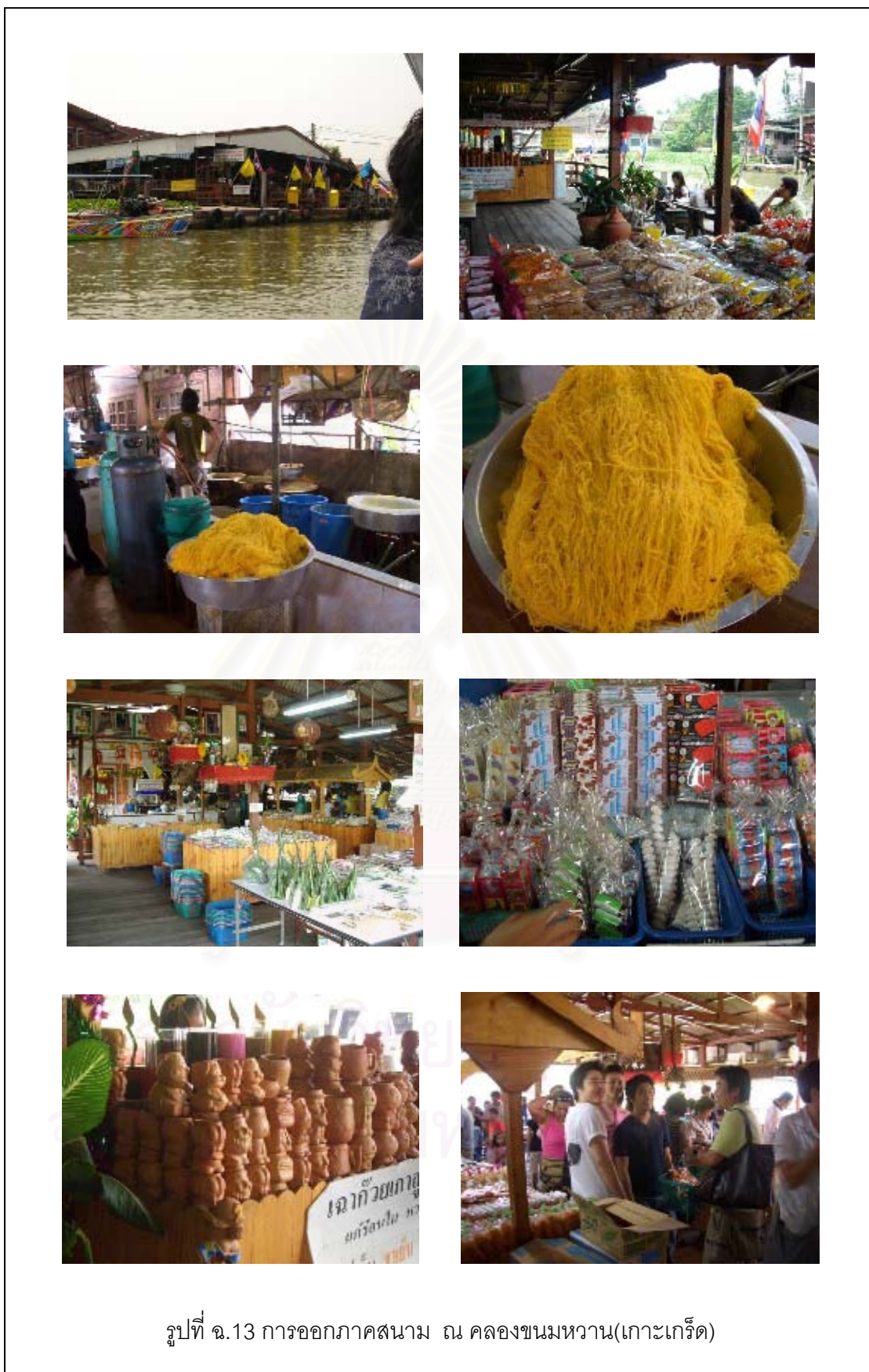
-เวลา 12.45 น. ถึงกวานอาม่าน แหล่งรวบรวมเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญ จากนั้นทำการประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ฉ.14

จากนั้นได้แวะพักรับประทานอาหารริมทาง และซื้อเครื่องปั้นดินเผา รวมทั้งของที่ระลึกต่างๆ บนเกาะเกร็ด แล้วเดินเท้าต่อเข้าไปยังวัดปรมัยยิกาวาส ซึ่งห่างจากกวานอาม่านประมาณ 150 เมตร

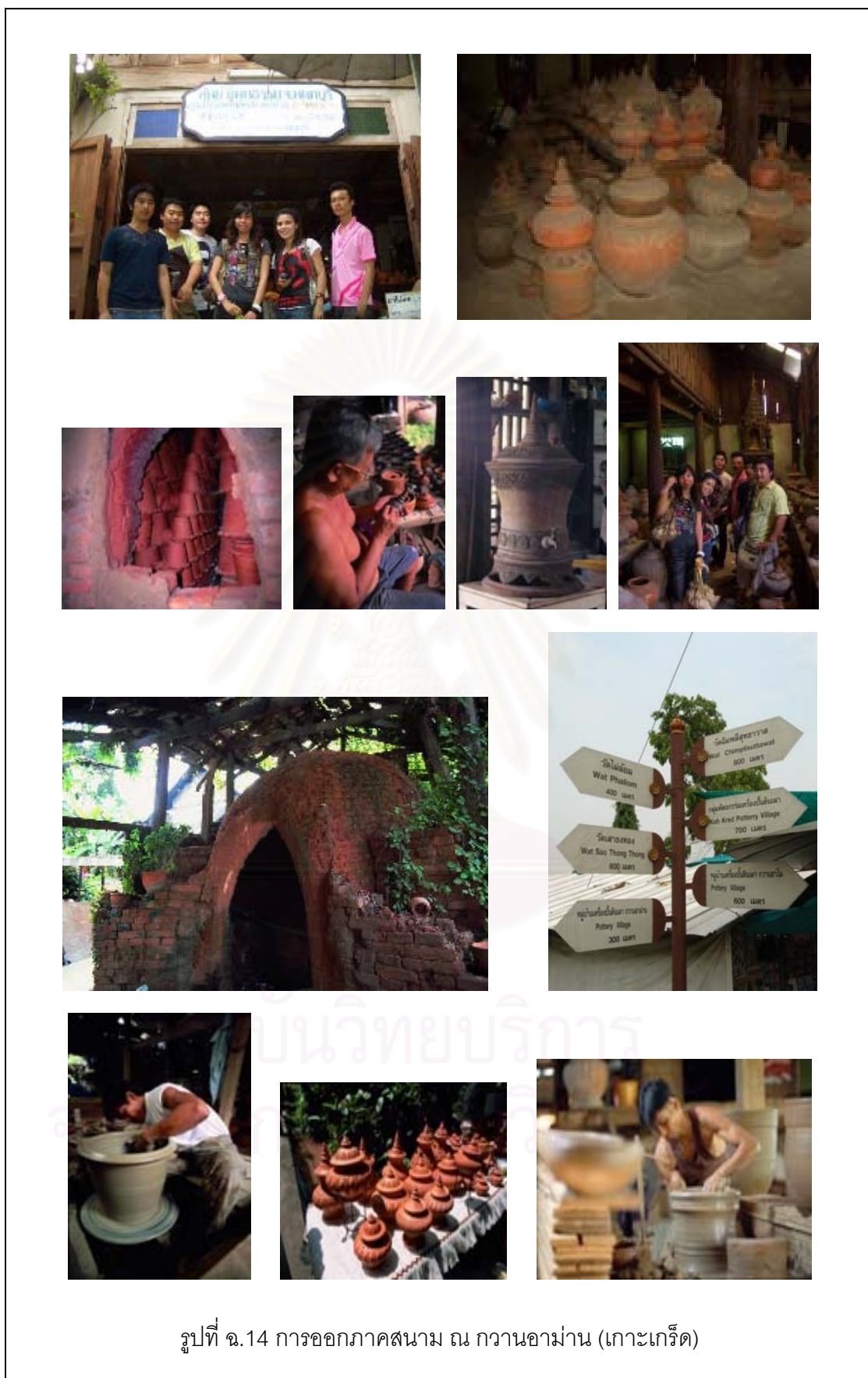
-เวลา 14.12 น. ถึงวัดปรมัยยิกาวาส เข้าไปเยี่ยมชม ศึกษาประวัติ และนั่งพักผ่อนอยู่ที่ศูนย์การเรียนรู้ของวัดปรมัยยิกาวาส จากนั้นเดินเข้าไปเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆภายในวัด และสิ่งสำคัญที่พลาดไม่ได้ จุดเด่นของวัด คือ เจดีย์มูเตา เป็นเจดีย์เอียง ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ประเมินปัจจัยย่อย ในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ฉ.15

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ ๑.13 การออกภาคสนาม ณ คลองขนมหวาน(เกาะเกร็ด)

รูปที่ ๑.14 การออกภาคสนาม ณ กวานอาม่าน (เกาะเกร็ด)

รูปที่ ๑.15 การออกภาคสนาม ณ วัดปรมย์ยิกาวาส(เกาะเกร็ด)

นั่งเรือเดินทางกลับจากเกาะเกร็ด มาขึ้นฝั่งที่บริเวณใต้สะพานพระราม 4 เดินทางต่อไปยังสวนทิพย์ ในเส้นทาง ถนนติวานนท์ (แยกปากเกร็ดแล้วเลี้ยวซ้าย) วิ่งตรงไป แล้วเข้าซอยโรงเรียนอัมพรไพศาล ตรงเข้าไปเรื่อยๆ เมื่อถึงสามแยกให้เลี้ยวซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 800 เมตร จะเห็นป้ายทางเข้าสวนทิพย์อยู่ด้านขวามือ

-เวลา 15.40 น. เยี่ยมชมสวนทิพย์พร้อมทั้งรับประทานอาหาร แล้วประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ น.16

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ ๑.16 การออกภาคสนาม ณ สวนทิพย์ (สวนอาหาร)

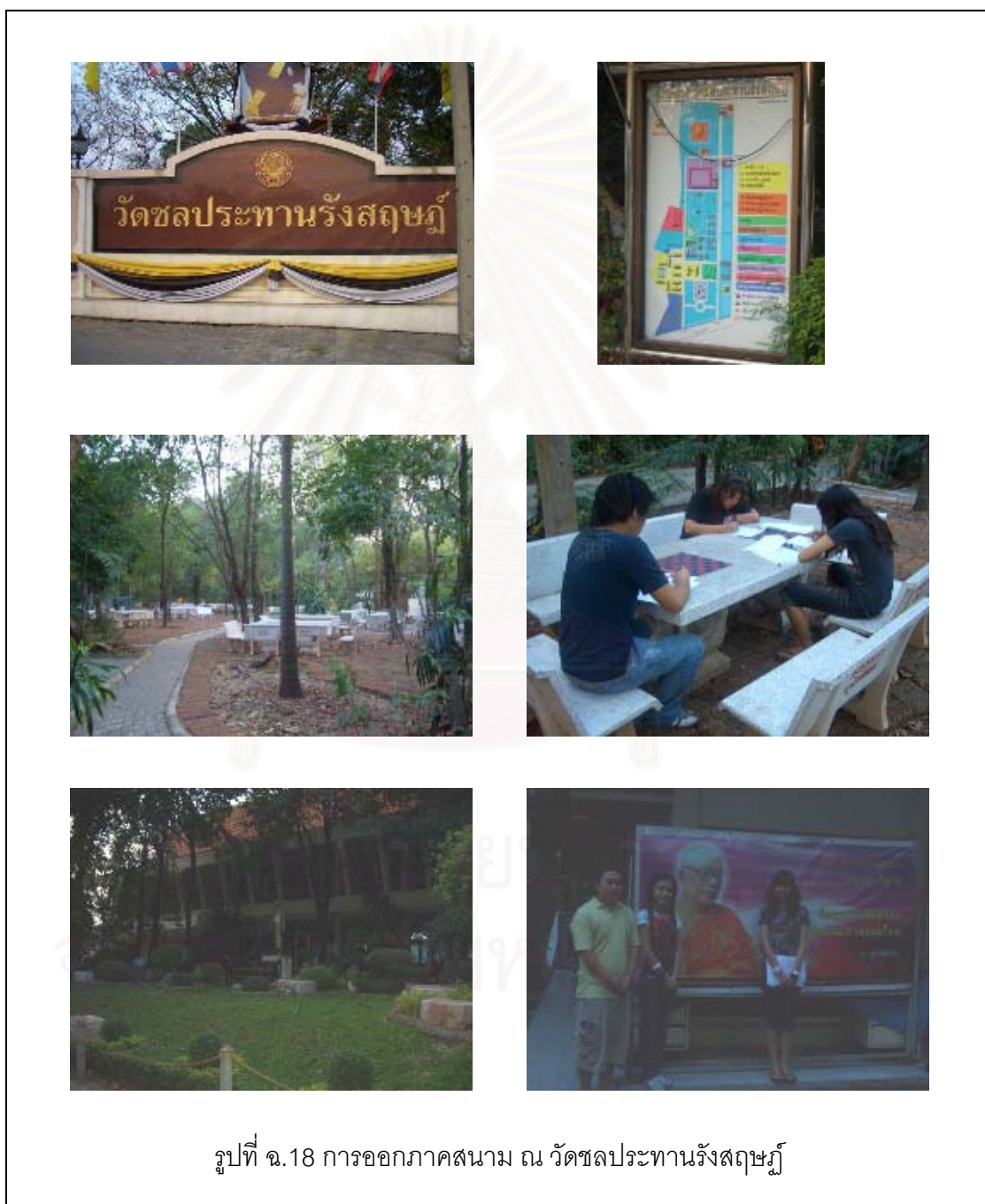

-เวลา 17.00 น.ถึงที่วัดกู่ เข้าเยี่ยมชมสถานที่ ประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่
ฉ.17

จากนั้นเดินทางกลับออกมาทางถนนติวานนท์ แล้วกลับรถ เมื่อถึงห้าแยกปากเกร็ด ให้วิ่งตรงไป บนถนนติวานนท์ อีกประมาณ 300 เมตร ก็จะได้เห็นวัดชลประทานรังสฤษฎ์ด้านซ้ายมือ

-เวลา 17.40 ถึงวัดชลประทานรังสฤษฎ์ ที่ตั้งอยู่ริมถนนด้านซ้ายมือ เข้าเยี่ยมชมสถานที่ ทำการประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ๑.18

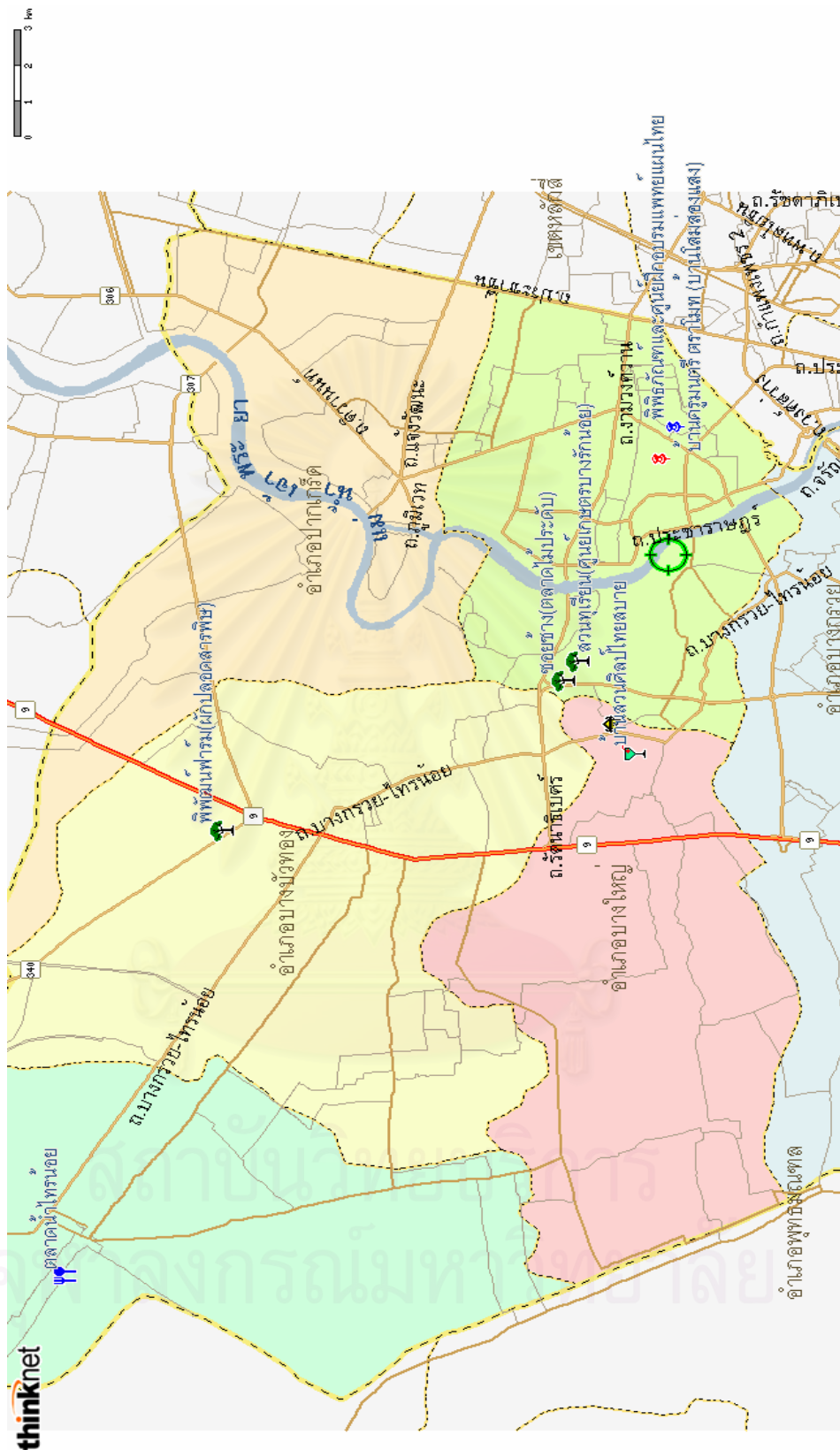
รูปที่ ๑.18 การออกภาคสนาม ณ วัดชลประทานรังสฤษฎ์

เส้นทางที่ 3 เดินทางในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551 ตั้งแต่เวลา 9.00-18.00 น.

- 1) ตลาดน้ำไทรน้อย
- 2) ฟิฟธ์ฟาร์ม (ฟาร์มผักปลอดสารพิษ)
- 3) สวนทุเรียน (ศูนย์เกษตรบางรักน้อย)
- 4) บ้านครุมนตรี ตราโมท ดุริยางคศิลป์ (บ้านโสมส่องแสง)
- 5) ซอยช้าง (ตลาดไม้ดอกไม้ประดับ)
- 6) พิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย
- 7) วัดสวนแก้ว
- 8) บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ ๑.19 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวที่ออกภาคสนาม ในเส้นทางเดินทางที่ 3

เดินทางมาบนถนนกาญจนาภิเษกในทิศที่จะไปสู่พรหมบุรี เลี้ยวซ้ายเข้าถนนบ้านกล้วย-
ไทรน้อย บริเวณชุมชนบางบัวทอง เข้าไปตามถนนอีกประมาณ 15 กิโลเมตร จะมีป้ายบอกทาง
เป็นระยะๆ

-เวลา 9.15 น.ถึงตลาดน้ำไทรน้อย เยี่ยมชมสถานที่ ทานอาหาร ชื่อของที่ระลึก
ประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้
GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ข.20

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ ๑.20 การออกภาคสนาม ณ ตลาดน้ำไทรน้อย

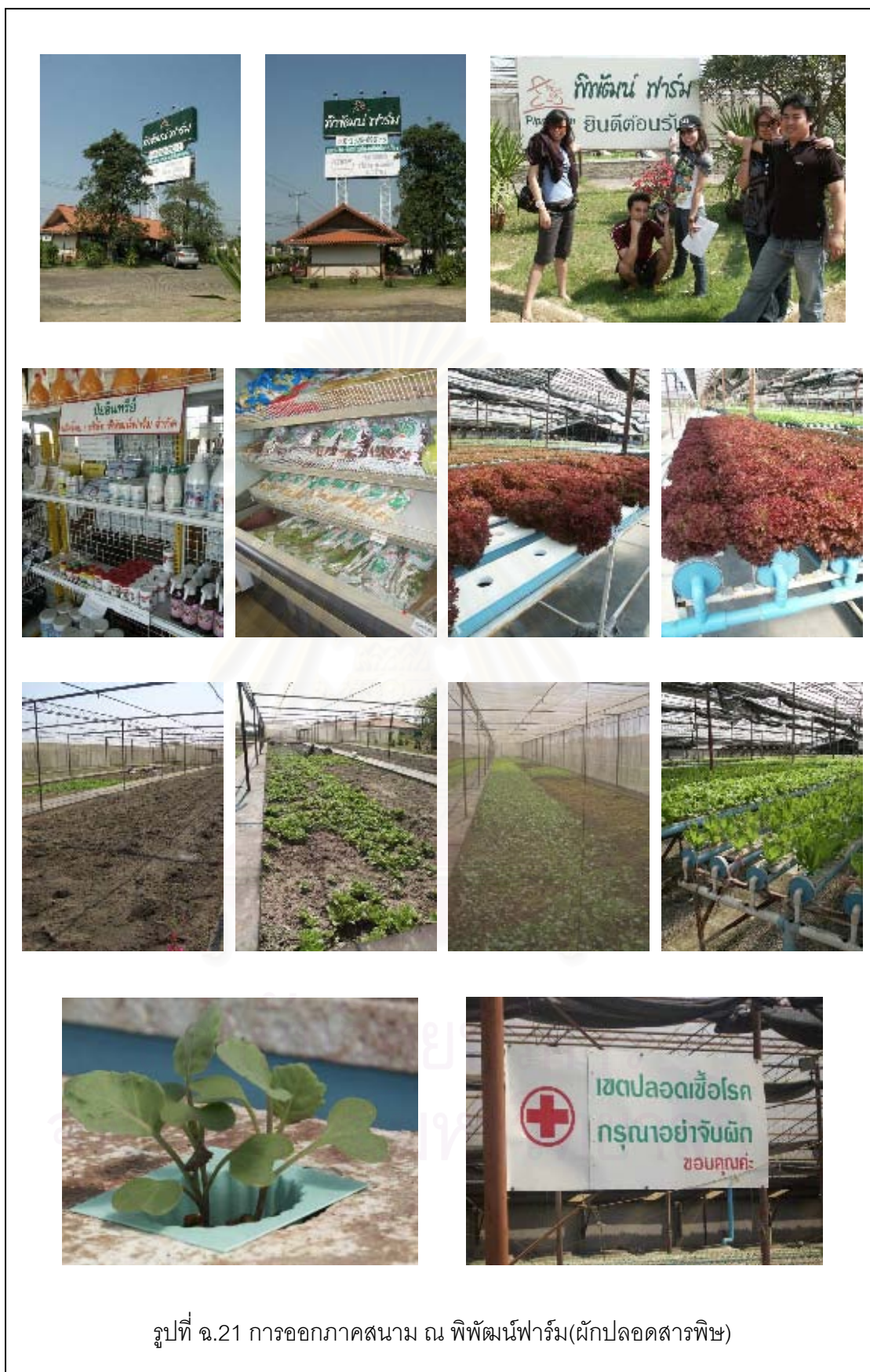
จากนั้นเดินทางต่อไปยังพิพัฒน์ฟาร์ม ซึ่งจะใช้อีกเส้นทางหนึ่งเดินทางออกมา บนถนน บางกรวย-ไทรน้อย แล้วจะมาเจอกับถนนกาญจนาภิเษก เลี้ยวซ้าย ตรงไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตร จะเจอเส้นทางหลวง 3 เส้นทางตัดกัน ให้ชิดซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 340 แล้วจะเห็นพิพัฒน์ ฟาร์มอยู่ด้านขวามืออย่างชัดเจน

-เวลา 10.40 น. ถึงพิพัฒน์ฟาร์ม เข้าเยี่ยมชมสถานที่ ประเมินปัจจัยย่อยในแบบ ประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิภคตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดง ดังรูปที่ น.21

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ออกเดินทางจากพิพัฒน์ฟาร์ม ไปบนถนนกาญจนาภิเษก เลี้ยวซ้ายเข้าถนนรัตนานิเบศร์ กลับรถที่สี่แยกท่าอิฐ เลี้ยวเข้าซอยที่มีป้ายศูนย์เกษตรบางรักน้อย ผ่านวัดเพลง(โบสถ์สีชมพู) เลี้ยวซ้ายเข้าซอยไสวพล ซึ่งจะมีป้ายบอกทางเป็นระยะๆ

-เวลา 12.40 น. ถึง ศูนย์เกษตรบางรักน้อย เป็นสวนทุเรียนและสวนผลไม้ของป่า ไสว มีน้ำมะพร้าวจากสวนให้ดื่ม ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เยี่ยมชมสถานที่ ประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ น.22

ออกจากสวนทุเรียนในเส้นทางทางเดิม เลี้ยวซ้ายออกถนนรัตนวิเบศร์ ตรงไปอีก 700 เมตร เลี้ยวซ้ายเข้าซอยทางลัดสามารถไปซอยข้างได้ เข้าไปประมาณ 500 เมตร จะเห็นทางเข้าซอยข้าง อยู่ด้านขวามือ

-เวลา 13.20 น. ถึงซอยข้าง นั่งพักผ่อนที่ร้านขายต้นไม้ โดยในร้านจะมีขนมปังปิ้ง และเครื่องดื่มจำหน่าย เยี่ยมชมสถานที่ ประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ๑.23

รูปที่ ๑.23 การออกภาคสนาม ณ ซอยข้าง(ตลาดไม้ประดับ)

ออกจากซอยข้าง แล้วเดินทางต่อไปยังบ้านครุมนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติ(บ้านโสมสองแสง) มาบนถนนรัตนวิเบศร์ เลี้ยวขวาที่แยกแคราย เข้าถนนติวานนท์ แล้วเลี้ยวเข้าซอยติวานนท์ 3 อีกประมาณ 100 เมตรเลี้ยวขวาเข้าซอยพิชยนต์ 2

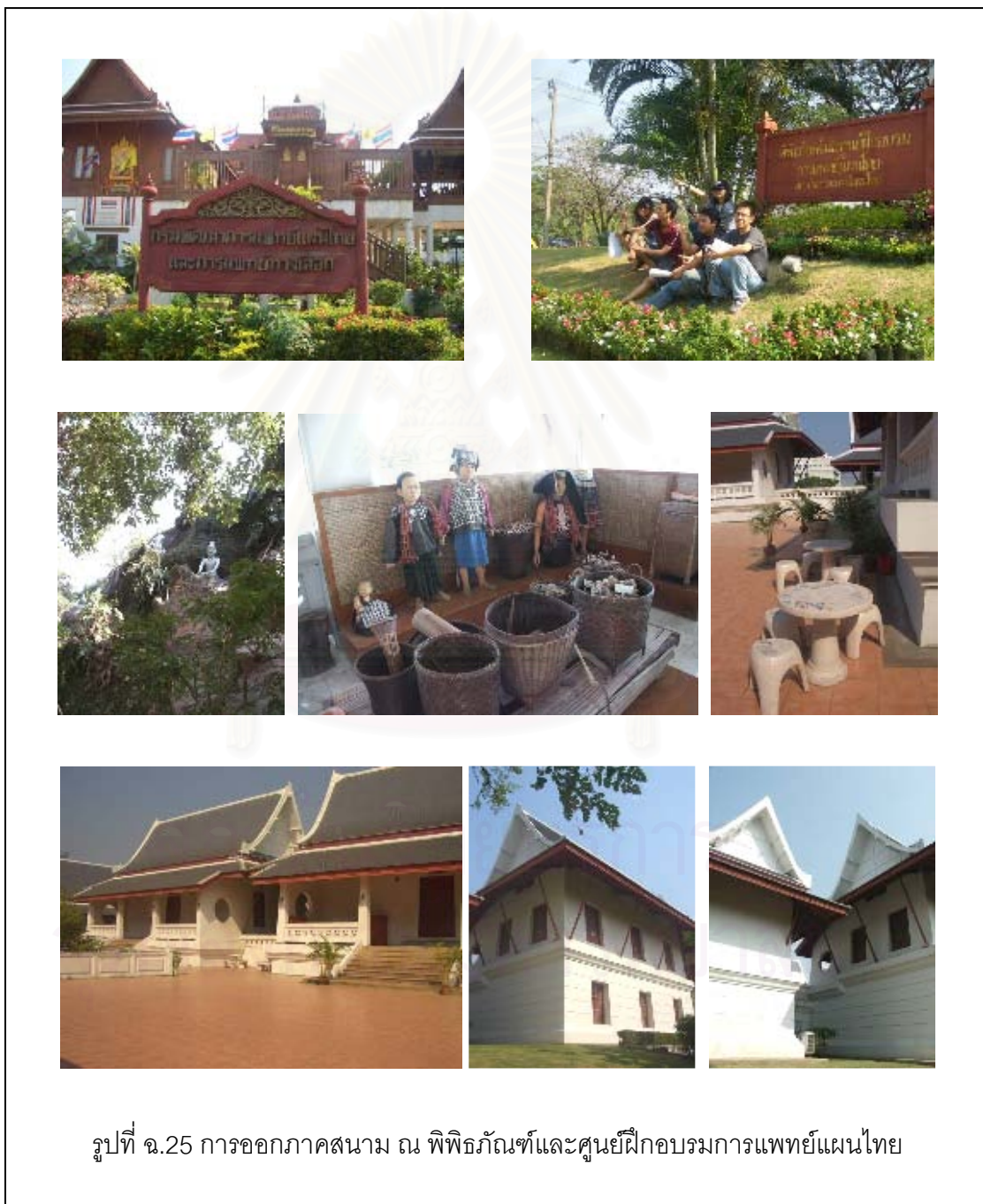
-เวลา 14.11 น.ถึงบ้านครุมนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติ(บ้านโสมสองแสง) เข้าเยี่ยมชมสถานที่ ประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ฉ.24

รูปที่ ฉ.24 การออกภาคสนาม ณ บ้านครุมนตรี ตราโมท (บ้านโสมสองแสง)

จากนั้นเดินทางออกมาจากซอย มุ่งสู่ถนนติวานนท์แล้วกลับรถ เลี้ยวซ้าย เข้ากระทรวง
สาธารณสุข เพื่อเดินทางเข้าไปยังพิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย

-เวลา 15.01 น. เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย ประ
เมินปัจจุย้อยอยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิภักดำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้
GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ น.25

รูปที่ น.25 การออกภาคสนาม ณ พิพิธภัณฑ์และศูนย์ฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย

จากนั้นเดินทางต่อเข้าไปยังวัดสวนแก้ว บนถนนติวานนท์ ข้ามสะพานพระราม 5 เลี้ยวขวาแยกบางกรวย-ไทรน้อย จากนั้นเลี้ยวขวาเข้าถนนโรงเรียนบางใหญ่ อีกประมาณ 800 เมตร จะเห็นวัดสวนแก้วอยู่ด้านขวามือ

-เวลา 16.04 ถึงวัดสวนแก้ว ทำบุญกับพระพยอม กัลยาโณ เข้าเยี่ยมชมสถานที่ประเพณีปัจจัยย่อยในแบบประเพณีชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิภักดีตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ๑.26

รูปที่ ๑.26 การออกภาคสนาม ณ วัดสวนแก้ว

เดินทางออกจากวัดไปอีกประมาณ 300 เมตร บนถนนโรงเรียนบางใหญ่ สังเกตป้ายด้านซ้ายมือ จะมีป้ายบอกให้เลี้ยวขวา เพื่อไปบ้านสวนศิลป์ไทยสบาย เข้าไปอีกประมาณ 300 เมตร

-เวลา 16.38 น. ถึงบ้านสวนศิลป์ไทยสบาย เยี่ยมชมสถานที่ พูดคุยกับเจ้าของสถานที่ ชมสวนผลไม้อำไพติดกับบ้านสวนศิลป์ไทยสบาย ประเมินปัจจัยย่อยในแบบประเมินชุดที่ 3 (Q3) วัดค่าพิภักต์ตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ GPS และถ่ายภาพ แสดงดังรูปที่ ๑.27

รูปที่ ๑.27 การออกภาคสนาม ณ บ้านสวนศิลป์ไทยสบาย

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ได้ทำการประเมินปัจจัยย่อย ครบทั้ง 20 แห่ง เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการประเมินค่าศักยภาพและวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในงานวิจัยนี้

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวฉัตรชฎณ พิชัยกมลฉัตร เกิดเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2524 สำเร็จการศึกษาปริญญาเทคโนโลยีการบินบัณฑิต สาขาการจัดการการขนส่งสินค้าทางอากาศ (Air Cargo Management) คณะบริหารการบิน (Aviation Management) จากสถาบันการบินพลเรือน ในปีการศึกษา 2546 และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2548 และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย